

2015

Årsrapport

Statoil

2015

Årsrapport

i henhold til norske
myndigheters krav

© Statoil 2016
STATOIL ASA
POSTBOKS 8500
4035 STAVANGER
NORGE
TELEFON: 51 99 00 00

www.statoil.com

Forside foto: Øyvind Hagen

Årsrapport 2015

Styrets årsberetning 2015.....	3
Statoilaksjen	4
Vår virksomhet	4
Resultatanalyse	6
Kontantstrømmer	9
Likviditet og kapitalforhold	9
Framtidsutsikter	11
Risikoanalyse	11
Sikkerhet, sikring og bærekraft	14
Personal.....	18
Forskning og utvikling.....	19
Utvikling i styret.....	20
Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	20
Styrets redegjørelse for rapportering av myndighetsbetalinger	21
Styrets og ledelsens erklæring	22
Konsernregnskap Statoil	23
Noter til konsernregnskapet	28
1 Organisasjon.....	28
2 Vesentlige regnskapsprinsipper	28
3 Segmentinformasjon	37
4 Oppkjøp og nedsalg	40
5 Finansiell risikostyring	41
6 Godtgjørelse	44
7 Andre kostnader	45
8 Finansposter	46
9 Skatter.....	47
10 Resultat per aksje	49
11 Varige driftsmidler	49
12 Immaterielle eiendeler	52
13 Finansielle eiendeler og langsiktige forskuddsbetalinger	54
14 Varelager	54
15 Kundefordringer og andre fordringer	55
16 Betalingsmidler.....	55
17 Egenkapital.....	55
18 Finansiell gjeld	56
19 Pensjoner	57
20 Avsetninger	61
21 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	62
22 Leieavtaler	62
23 Andre forpliktelser	63
24 Nærstående parter.....	65
25 Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko.....	66
26 Tilleggsopplysninger om produksjonsvirksomheten for olje og gass (urevidert).....	70
27 Hendelser etter balansedagens utløp	80
Selskapsregnskap for Statoil ASA.....	81
Noter til selskapsregnskapet for Statoil ASA.....	85
1 Selskapet og grunnlag for presentasjonen.....	85
2 Vesentlige regnskapsprinsipper	85
3 Finansiell risikostyring og derivater.....	89
4 Salgsinntekter	91
5 Lønnskostnader	92
6 Aksjespareprogram.....	96
7 Godtgjørelse til revisor	96
8 Forsknings- og utviklingsutgifter	96

9	Finansposter	96
10	Skatter	97
11	Varige driftsmidler	98
12	Investeringer i datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	98
13	Finansielle eiendeler og gjeld	99
14	Varelager	100
15	Kundefordringer og andre fordringer	100
16	Betalingsmidler	101
17	Egenkapital og aksjonærer	101
18	Finansiell gjeld	103
19	Pensjoner	104
20	Avsetninger	108
21	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	108
22	Leieavtaler	109
23	Andre forpliktelser	110
24	Nærstående parter	111
25	Hendelser etter balansedagens utløp	112
	Revisjonsberetning	113
	Innstilling fra bedriftsforsamlingen	115

Styrets årsberetning 2015

Olje- og gassindustrien står fortsatt overfor lønnsomhetsutfordringer, og Statoils finansielle resultat for 2015 var sterkt påvirket av de lave olje- og gassprisene. Produksjonseffektiviteten økte imidlertid betraktelig og fremdriften i forbedringsprogrammene var bedre enn planlagt. Selskapet fortsatte å levere gode sikkerhetsresultater og solid drift.

Driftsresultatet for 2015 var 14,9 milliarder kroner, en nedgang på 86 % fra 109,5 milliarder kroner i 2014. Den betydelige nedgangen skyldtes hovedsakelig lavere priser for væsker og gass, som førte til økte netto nedskrivninger.

Den operasjonelle driften ble forbedret i 2015, med sikkerhetsforbedringer og økt produksjon. Samlet egenproduksjon av væsker og gass i 2015 var 1,971 millioner foe per dag, en oppgang på 2 % sammenlignet med 2014 da samlet egenproduksjon var 1,927 millioner foe per dag. Organisk produksjonsvekst var 6 % i 2015 og økningen skyldtes høyere produksjonsregularitet, oppstart og opptrapping av produksjon på ulike felt, samt at verdi prioriteres fremfor volum. Forventet årlig organisk produksjonsvekst er på om lag 1 % fra 2014-2017 og 2-4 % årlig fra 2017-2019.

Statoils kontantstrøm fra driften var på 109,0 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 126,5 milliarder kroner i 2014. Nedgangen skyldtes hovedsakelig reduserte væske- og gasspriser. Ved utgangen av året var Statoils netto gjeldsgrad 26,8 %.

Statoil er fortsatt blant de ledende leteselskapene i bransjen. Den organiske reserveerstatningsraten i 2015 var på 88 %, mens den gjennomsnittlige erstatningsraten over tre år var 110 %.

De gode sikkerhetsresultatene fortsatte i 2015. Dessverre var det imidlertid tre dødsfall blant kontraktøransatte knyttet til Statoils virksomhet i fjerde kvartal. Dødsfallene er en klar påminnelse om risikoen knyttet til olje- og gassvirksomhet, og at medarbeidernes sikkerhet og integriteten i våre operasjoner er og må forbli selskapets førsteprioritet. Frekvensen for alvorlige hendelser, målt som hendelser per million arbeidstimer, inkluderer både Statoils egne ansatte og kontraktøransatte og var 0,6 i 2015.

Oljemarkedet var preget av store svingninger i 2015, der prisen på Brent varierte mellom 66 US dollar per fat i mai til 35 US dollar per fat ved utgangen av desember. Raffineringsmarginene var godt over normale nivåer på grunn av lave råoljepriser gjennom hele året. Gassprisene falt i 2015 i de fleste markedene, og europeiske gasspriser nådde sitt laveste nivå siden begynnelsen av 2010. Hovedårsakene var svak etterspørsel, stort tilbud, og lave priser på kull, olje og andre konkurrerende energikilder. Vi ser at gassprisene er presset på kort sikt. På middels til lengre sikt ser vi imidlertid fremvekst av et sterkere gassmarked.

Statoil fortsetter den solide fremdriften og trapper nå ytterligere opp det konsernomfattende effektiviseringsprogrammet for å adressere den fundamentale kostnadsutfordringen i olje- og gassindustrien. Ved utgangen av 2015 hadde Statoil levert 1,9 milliarder USD i årlige kostnadsbesparelser før skatt under programmet, et resultat som allerede overgår målet på 1,7 milliarder USD som var satt for 2016. Statoil forventer å levere årlige effektivitetsforbedringer med kontantstrømeffekter før skatt på omlag 2,5 milliarder USD fra 2016.

I 2015 fortsatte Statoil å optimalisere porteføljen, og kunngjorde transaksjoner til en samlet salgsv verdi på 33 milliarder kroner i en utfordrende markedssituasjon. Gjennom portefølj optimalisering ble en eierandel på 15 % i Gudrun-feltet og en eierandel på 20 % i Trans Adriatic Pipeline AG solgt. Statoil fullførte også salget av den gjenværende eierandelen på 15,5 % i Shah Deniz og South Caucasus-rørledningen. I tillegg inngikk Statoil avtale med Repsol om å øke eierandelen i Eagle Ford i USA fra 50 % til 63 %, overta operatørskapet for BMC-33-lisensen utenfor kysten av Brasil og å kjøpe en eierandel på 31 % i den britiske lisensen Alfa Sentral, et felt som strekker seg over grensen mellom Storbritannia og Norge. Transaksjonene for BM-C-33 og Alfa Sentral forutsetter myndighetsgodkjenning. I første kvartal 2016 kjøpte Statoil 11,93 % av aksjene og stemmerett i Lundin Petroleum AB for en samlet pris på 4,6 milliarder svenske kroner.

Med fleksibilitet i en bred portefølje av egenopererte eiendeler er Statoil godt posisjonert for å skape verdi ved en forventet oppgang i markedet. Porteføljen av ikke-sanksjonerte prosjekter med planlagt oppstart før 2022 er betydelig forbedret, og gjennomsnittlig balansepris er redusert fra 70 USD per fat oljeekvivalenter i 2013 til 41 USD per fat oljeekvivalenter i 2016. Investeringene var på 14,7 milliarder USD i 2015, en nedgang fra opprinnelig prognose på 18 milliarder USD og en reduksjon på mer enn 5 milliarder USD fra 2014. I 2016 forventer Statoil investeringer på om lag 13 milliarder USD.

På norsk sokkel kom Valemon-feltet og hurtigutbyggingsprosjektene Oseberg Delta, Gullfaks Sør Olje og Smørbukk Sør Extension i drift i 2015. Plan for utbygging og drift (PUD) for Johan Sverdrup-feltet og hurtigutbyggingsprosjektet Gullfaks Rinfaksdalen ble godkjent av Olje- og energidepartementet (OED). PUD for Oseberg Vestflanken 2 ble levert til OED. I den internasjonale virksomheten startet produksjonen fra gassfeltet Corrib i Irland, hvor Shell er operatør. Kizomba-satelitter, fase 2 i blokk 15 utenfor kysten av Angola kom også i produksjon.

Statoil leverte en omfattende søknad i 23. lisensrunde og ble tildelt andeler i 24 lisenser på norsk sokkel, 13 som operatør og 11 som partner.

Statoil satser på langsiktig bærekraftig vekst og har ambisjon om å være den mest karboneffektive olje- og gassprodusenten. I 2015 ble forretningsområdet Nye Energiløsninger etablert og hovedoppgaven er å arbeide for lønnsomme forretningsmuligheter innenfor fornybar energi ved å bygge på eksisterende kompetanse og Statoils posisjon innen havvind.

Ved inngangen til 2016 har Statoil en robust finansiell posisjon, solid drift og god fremgang i forbedringsprogrammene. Selskapet er godt rustet til å møte svingningene i markedene og den krevende situasjonen bransjen står overfor og har den nødvendige kompetanse, kapasitet og lederferdigheter til å møte utfordringene fremover.

Statoilaksjen

Styret foreslår at det utbetales et ordinært utbytte på til sammen 23,5 milliarder kroner for 2015.

Statoils ambisjon er å øke det årlige utbyttet, målt i USD per aksje, i samsvar med selskapets langsiktige underliggende inntjening.

I 2014 innførte Statoil kvartalsvis utbetaling av utbytte. Utbyttepolitikken forutsetter at den ordinære generalforsamlingen gir styret fullmakt til å vedta utbetaling av kvartalsvis utbytte. Denne fullmakten må fornyes årlig på ordinær generalforsamling for å være gyldig. Styret oppdaterte utbyttepolitikken i 2015 for å reflektere USD som presentasjonsvaluta.

Styret godkjenner foreløpig utbytte for første, andre og tredje kvartal basert på fullmakt fra generalforsamlingen, mens generalforsamlingen vedtar utbytte for fjerde kvartal og dermed implisitt samlet årlig utbytte etter forslag fra styret. Ved fastsetting av foreløpig utbytte og anbefaling av samlet årlig utbytte skal styret vurdere forventet kontantstrøm, investeringsplaner, finansierungsbehov og nødvendig økonomisk fleksibilitet. I tillegg til kontantutbytte kan Statoil kjøpe tilbake aksjer som en del av det samlede utbyttet. Aksjonærene kan under den ordinære generalforsamlingen stemme for å redusere, men kan ikke øke utbyttet for fjerde kvartal som er foreslått av styret. Det er Statoils intensjon å få denne godkjenningen vedtatt i generalforsamlingen. Statoil kunnngjør utbytteutbetalingene i forbindelse med kvartalsresultatene. Utbetaling av det kvartalsvise utbyttet forventes å finne sted omlag fire måneder etter kunnngjøringen av kvartalsvist utbytte.

I 2015 betalte Statoil fire kvartalsvise utbytter. Utbytte for tredje kvartal 2014 ble utbetalt i februar 2015, utbytte for fjerde kvartal 2014 ble utbetalt i mai 2015, utbytte for første kvartal 2015 ble utbetalt i august 2015, og utbytte for andre kvartal 2015 ble utbetalt i november 2015. Utbytte for tredje kvartal 2015 ble utbetalt i februar 2016. Foreslått utbytte for fjerde kvartal 2015 vil bli behandlet på generalforsamlingen den 11. mai 2016. Statoil-aksjen vil bli notert eksklusiv utbytte på Oslo Børs 12. mai 2016. Såfremt det godkjennes, vil utbyttet bli utbetalt i juni 2016. Rettigheter under American Depository Receipts-programmet (ADR) i USA vil bli notert eksklusiv utbytte 12. mai 2016 og forventet utbetalingsdato for utbytte under ADR-programmet er i juni 2016.

Styret foreslår for generalforsamlingen at det for fjerde kvartal 2015 opprettholdes et utbytte på 0,2201 USD per aksje og at det innføres et toårig program for utbytteaksjer til berettigede aksjonærer med start i fjerde kvartal 2015. Programmet for utbytteaksjer gir aksjonærene et valg mellom å motta kvartalsvise utbytter enten i kontanter eller i form av nytustedte aksjer i Statoil, med 5 % rabatt for fjerde kvartal 2015. Den norske regjeringen, som majoritetsaksjonær, støtter forslaget og vil søke Stortingets godkjenning for å kunne stemme for forslaget på generalforsamlingen. Regjeringen vil matche minoritetsaksjonærenes andel i programmet for utbytteaksjer og dermed opprettholde sin eierandel på 67 %.

Statoilaksjen er notert på Oslo Børs (Norge) med ticker-kode STL. Kursen gikk ned i 2015, fra 131,20 kroner i januar 2015 til 123,70 kroner ved utgangen av 2015. Statoil er også notert ved New York Stock Exchange (USA) med ticker-kode STO.

Vår virksomhet

Statoil er et energiselskap hovedsakelig involvert i leting og produksjon av olje og gass.

Statoil ASA er et allmennaksjeselskap som er organisert i henhold til norsk lov og underlagt Lov om allmennaksjeselskap (allmennaksjeloven). Staten er den største aksjeeieren i Statoil ASA med en direkte eierandel på 67 %.

Statoil har virksomhet i mer enn 30 land, og har omlag 21.600 ansatte over hele verden. Selskapet er ledende operatør på norsk sokkel og hovedkontoret er lokalisert i Stavanger.

Statoil er til stede i flere av de viktigste olje- og gassprovinsene i verden. I 2015 kom 37 % av Statoils egenproduksjon fra internasjonal virksomhet. Statoil har også operatørskap internasjonalt.

Statoil er blant verdens største nettoselgere av råolje og kondensat, og en av de største leverandørene av naturgass til det europeiske markedet. Prosessering og raffinering er også en del av virksomheten. For å møte behovet for utvidet energiproduksjon, styrket energisikkerhet og for å bekjempe klimaendringer deltar Statoil også i prosjekter som fokuserer på andre former for energi og andre karboneffektive energiløsninger, som havvind og lagring og fangst av CO₂.

Statoil skaper verdi ved å få tilgang til, lete etter, utvikle og produsere energikilder globalt, og ved å styrke verdien av produksjonen gjennom sine midt- og nedstrømsposisjoner.

Olje- og gassbransjen gjennomgår store endringer. Bransjen står overfor nye utfordringer, som økt press på marginer, endringer i energiforsyning og -forbruk, geopolitisk ustabilitet og økende fokus på klimaendring.

Statoils høyeste prioritet er å drive en trygg og pålitelig virksomhet uten skader på mennesker og miljø, og å skape verdi gjennom disiplinerte investeringer og god økonomisk styring, med konkurransedyktig utbetaling av utbytte til aksjonærene. For å lykkes framover med å realisere denne visjonen vil Statoils strategiske fokus være:

- å forsterke og forlenge Statoils posisjon på norsk sokkel
- å utvikle betydelige og lønnsomme internasjonale posisjoner
- å satse på fokusert og verdiskapende midt- og nedstrømsvirksomhet
- å levere energi for en lavkarbonframtid

I tillegg vil Statoil forske på, utvikle og iverksette teknologi for å skape muligheter og styrke verdien av Statoils eksisterende og framtidige eiendeler.

Statoils virksomhet styres gjennom følgende forretningsområder:

Utvikling og produksjon Norge (DPN)

UPN utgjør våre oppstrømsaktivitetene på norsk sokkel. Målet til UPN er å beholde den ledende rollen og sikre maksimal verdiskapning på norsk sokkel. Gjennom utmerket HMS og forbedret drift og kostnader søker UPN å opprettholde og styrke Statoils stilling som verdensledende operatør av produserende offshore-felt. UPN ønsker å åpne nye områder, og utvikle prospekter gjennom økt oljeutvinning, samt leteprospekter. Nye og eksisterende felt utvikles primært ved økt industrialisering, der hurtige leveranser og kostnadsforbedringer gjennom standardisering og gjenbruk av uttestede løsninger er viktige elementer. I 2015 utgjorde produksjon fra DPN om lag 68 % av Statoils samlede bokførte produksjon.

Utvikling og produksjon internasjonalt (DPI)

DPI utgjør våre oppstrømsaktiviteter over hele verden som ikke omfattes av forretningsområdene DPN og Utvikling og produksjon USA (DPUSA). DPIs ambisjon er å bygge opp en stor og lønnsom internasjonal produksjonsportefølje av aktiviteter som spenner fra å sikre tilgang til nye muligheter, til levering av påbegynte prosjekter og styring av produksjonsporteføljen. DPI ønsker å sikre leveranse av lønnsomme prosjekter i en rekke komplekse tekniske miljøer og interessentmiljøer, og styrer en bred portefølje av ikke-operert produksjon som vil bli supplert med Statoil-opererte posisjoner.

Utvikling og produksjon USA (DPUSA)

DPUSA utgjør våre oppstrømsaktiviteter i USA og Mexico. DPUSAs ambisjon er å utvikle en betydelig og lønnsom posisjon i USA og Mexico, blant annet i dypvanssområdene i Mexicogolfen og innen ukonvensjonell olje-, gassvirksomhet i USA. I den forbindelse har Statoil som mål å ytterligere styrke sin kompetanse på dypt vann og ukonvensjonell olje- og gassvirksomhet.

Markedsføring, midtstrøm og prosessering (MMP)

MMP omfatter markedsføring av og handel med oljeprodukter og gass, transport, prosessering og foredling, og utvikling av verdikjedene for olje og gass. MMPs ambisjon er å maksimere verdiskapningen i Statoils midtstrøms-, markedsførings-, og fornybar energi-virksomhet. MMP er ansvarlig for markedsføring av og handel med råolje, gass, kraft, utslipp, væsker og raffinerte produkter, transport og prosessering, og utvikling av forretningsmuligheter innenfor fornybar energi. MMP markedsfører Statoils egne volumer og kjøper all egenproduksjon av råolje for statens direkte økonomiske engasjement (SDØE), samt tredjepartsvolumer. MMP er også ansvarlig for markedsføring av SDØEs gass.

Leting (EXP)

EXP er ansvarlig for å posisjonere Statoil som et ledende leteselskap og for å fordele ressurser til prioriterte aktiviteter på tvers av porteføljen. Dette oppnås gjennom å få tilgang til nye områder med høyt potensial i prioriterte bassenger, global prioritering, og boring av flere betydelige brønner i vekstområder og utforskede bassenger, utføre feltnær leting på norsk sokkel, og i andre utvalgte områder, samt oppnå betydelige prestasjonsforbedringer generelt.

Teknologi, prosjekter og boring (TPD)

Forretningsområdet TPD er ansvarlig for brønn- og prosjektleveranser, og global støtte i forhold til standarder og anskaffelser. TPD er også ansvarlig for å utvikle Statoil som teknologiselskap. TPDs viktigste satsingsområder er å sørge for sikre, effektive, kostnadsmessig konkurransedyktige globale brønn- og prosjektleveranser, teknologisk kompetanse, og forskning og utvikling. Innkjøp til konkurransedyktige priser er et viktig bidrag, selv om konsernomfattende anskaffelsestjenester også forventes å bidra til å holde kostnadene nede i konsernet.

Global strategi og forretningsutvikling (GSB)

GSB er Statoils senter for strategi og forretningsutvikling. Ambisjonen til forretningsområdet GSB er å sikre nær forbindelse mellom konsernstrategi og forretningsutvikling, som aktiv pådriver av videreutvikling av Statoil som selskap. GSB fastsetter den strategiske kursen for Statoil og identifiserer, utvikler og leverer forretningsmuligheter. Dette oppnås gjennom nært samarbeid på tvers av geografiske lokasjoner og forretningsområder. Statoils strategi spiller en viktig rolle som rettleiding for forretningsutvikling i Statoil.

Nye energiløsninger (NES)

Forretningsområdet NES avspeiler Statoils ambisjoner om gradvis å supplere sin olje- og gassportefølje med lønnsom fornybar energi og andre karboneffektive energiløsninger. NES er ansvarlig for vindparker, karbonfangst og -lagring, så vel som andre fornybare energi- og lavkarbon-løsninger. Havvind og karbonfangst og -lagring har vært viktige satsingsområder i 2015. I februar 2016 lanserte Statoil et nytt venturefond for investering i attraktive og ambisiøse vekstselskaper innen fornybar energi som støtter opp under Statoils strategi for vekst innen nye energiløsninger. Det nye fondet, Statoil Energy Ventures, skal investere opp mot 200 millioner USD over en periode på fire til syv år.

Resultatanalyse

Driftsresultatet viste en nedgang på 86 % i 2015, påvirket av betydelig lavere priser og økte nedskrivninger.

Operasjonelle data	31. desember		endring
	2015	2014	
Priser			
Gjennomsnittlig Brent blend oljepris (USD per fat)	55,3	98,9	(44%)
Development and Production Norway gjennomsnittlig pris på væsker (USD per fat)	48,2	90,6	(47%)
Development and Production International gjennomsnittlig pris på væsker (USD per fat)	42,9	85,6	(50%)
Statoils gjennomsnittlige pris på væsker (USD per fat)	45,9	88,6	(48%)
Statoils gjennomsnittlige pris på væsker (NOK per fat)	370,7	558,5	(34%)
Internpris for naturgass (NOK/scm)	1,58	1,57	1%
Gjennomsnittlig fakturert gasspris - Europa (NOK/sm ³)	2,16	2,28	(5%)
Gjennomsnittlig fakturert gasspris - USA (NOK/sm ³)	0,79	1,04	(24%)
Referanseraffineringsmargin (USD per fat)	8,0	4,7	70%
Produksjon (1000 foe/dag)			
Development and Production Norway bokført produksjon av væsker	595	588	1%
Development and Production International bokført produksjon av væsker	436	383	14%
Statoils bokførte produksjon av væsker	1 032	971	6%
Development and Production Norway bokført gassproduksjon	637	595	7%
Development and Production International bokført gassproduksjon	144	163	(12%)
Statoils bokførte gassproduksjon	781	758	3%
Sum bokført produksjon	1 812	1 729	5%
Egenproduksjon (1000 foe/dag)			
Development and Production Norway egenproduksjon av væsker	595	588	1%
Development and Production International egenproduksjon av væsker	569	538	6%
Statoils egenproduksjon av væsker	1 165	1 127	3%
Development and Production Norway egenproduksjon av gass	637	595	7%
Development and Production International egenproduksjon av gass	170	205	(17%)
Statoils egenproduksjon av gass	806	801	1%
Sum egenproduksjon av væsker og gass	1 971	1 927	2%
Løfting (1000 foe/dag)			
Løfting av væsker	1 035	967	7%
Løfting av gass	802	779	3%
Sum løfting av væsker og gass	1 837	1 746	5%
Marketing, Processing and Renewable Energy salgsvolum			
Salg av råolje (millioner fat)	829,0	811,0	2%
Salg av naturgass (bcm)	44,0	43,1	2%
Salg av naturgass fra 3.part (bcm)	8,6	8,1	6%
Produksjonshetskostnad (NOK per foe siste 12 mnd)			
Produksjonshetskostnad bokførte volumer	52,0	55,0	(5%)
Produksjonshetskostnad egenproduserte volumer	48,0	49,0	(2%)

Samlet egenproduksjon av væsker og gass var på 1,971 millioner foe per dag i 2015 sammenlignet med 1,927 millioner foe per dag i 2014. Økningen på 2 % i samlet egenproduksjon skyldtes hovedsakelig oppstart og opptrapping av produksjon på flere felt, høyere gassalg fra norsk sokkel og mer effektiv drift. Forventet naturlig produksjonsnedgang og lavere eierandel som følge av avhendelser og redetermineringer motvirket delvis økningen.

Samlet bokført produksjon av væsker og gass var på 1,812 millioner foe per dag i 2015 sammenlignet med 1,729 millioner foe per dag i 2014, en økning på 5 % av samme grunner som beskrevet ovenfor. Fordelen av lavere effekt av produksjonsdelingsavtaler (PSA-effekt), som hovedsakelig skyldtes lavere priser, bidro til økningen i bokført produksjon. PSA-effekten var på henholdsvis 116 millioner foe og 157 millioner foe per dag i 2015 og 2014.

Konsernresultatregnskap (i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014 (omarbeidet)	endring
Salgsinntekter	465,3	606,8	(23%)
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	(0,3)	(0,3)	2%
Andre inntekter	17,8	16,1	11%
Sum driftsinntekter	482,8	622,7	(22%)
Varekostnad	(211,2)	(301,3)	(30%)
Salgs- og administrasjonskostnader og andre driftskostnader	(91,9)	(80,2)	15%
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(133,8)	(101,4)	32%
Letekostnader	(31,0)	(30,3)	2%
Driftsresultat	14,9	109,5	(86%)
Netto finansposter	(10,6)	(0,0)	>100%
Resultat før skattekostnad	4,3	109,4	(96%)
Skattekostnad	(41,6)	(87,4)	(52%)
Årets resultat	(37,3)	22,0	>(100%)

Salgsinntekter og andre inntekter utgjorde 482,8 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 622,7 milliarder kroner i 2014. Salgsinntektene kommer både fra salg av løftet råolje, naturgass og raffinerte produkter som er produsert og markedsført av Statoil, og fra salg av væsker og gass som er kjøpt fra tredjepart. Statoil markedsfører og selger i tillegg den norske stats andel av væsker fra norsk sokkel, og alt kjøp og salg av statens væskeproduksjon blir bokført som henholdsvis varekostnad og salgsinntekter. Salg av statens andel av gass fra norsk sokkel blir bokført netto.

Nedgangen i **salgsinntekter** på 23 % fra 2014 til 2015 skyldtes hovedsakelig den betydelige nedgangen i priser på både væsker og gass, målt i norske kroner. Høyere raffineringmarginene i 2015, og høyere salgsvolumer for både væsker og gass, motvirket delvis nedgangen.

Andre inntekter utgjorde 17,8 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 16,1 milliarder kroner i 2014. Andre inntekter i 2015 er hovedsakelig knyttet til gevinster ved salg av enkelte eierandeler i Shah Deniz-prosjektet (12,4 milliarder kroner), Trans Adriatic Pipeline AG (1,4 milliarder kroner) og Gudrun-feltet (1,2 milliarder kroner). Gevinst ved salg av kontorbygg i Norge (2,1 milliarder kroner) påvirket også andre inntekter i 2015. I 2014 bestod andre inntekter av gevinster ved salg av enkelte eierandeler på norsk sokkel til Wintershall (5,9 milliarder kroner) og avhendelse av andeler i Shah Deniz-prosjektet og i South Caucasus Pipeline (5,4 milliarder kroner). En voldgiftsdom (2,8 milliarder kroner) i favør av Statoil, påvirket også andre inntekter i 2014.

Som følge av faktorene som er forklart ovenfor gikk **salgsinntekter og andre inntekter** ned med 22 % i 2015.

Varekostnad inkluderer innkjøpskostnad for væsker som kjøpes fra staten og væsker og gass som kjøpes fra tredjepart. Varekostnader utgjorde 211,2 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 301,3 milliarder kroner i 2014. Nedgangen på 30 % fra 2014 til 2015 skyldtes i hovedsak betydelig lavere priser for væsker, gass og andre oljeprodukter, samt verdireduksjon av varelager fra innkjøpskostnad til markedsverdi på 3,9 milliarder kroner. Nedgangen ble delvis motvirket av valutakursutviklingen mellom USD og NOK.

Salgs- og administrasjonskostnader og andre driftskostnader utgjorde 91,9 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 80,2 milliarder kroner i 2014. Økningen på 15 % fra 2014 til 2015 skyldtes hovedsakelig valutakursutviklingen mellom USD og NOK i 2015, og at det ble inntektsført en gevinst i 2014 på 3,5 milliarder kroner i forbindelse med at det ble besluttet å endre selskapets pensjonsordning i Norge. Lavere drifts- og vedlikeholdskostnader, reduserte produksjonsavgifter som følge av lavere væskepriser, reduserte transportkostnader og endringer i porteføljen, i tillegg til positive effekter av kostnadsprogrammer som er igangsatt, motvirket delvis økningen i kostnadene. Når det ses bort fra utviklingen i valutakursen mellom USD og NOK, og effekten av pensjonsordningsgevinsten som ble inntektsført i 2014, gikk salgs- og administrasjonskostnader og andre driftskostnader ned med 3 %.

Avskrivninger, amortiseringer og nedskrivninger utgjorde 133,8 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 101,4 milliarder kroner i 2014. Beløpene inkluderer nedskrivninger på 47,8 milliarder kroner for 2015 og 26,9 milliarder kroner for 2014, som følge av stadig fallende råvarepriser.

Netto nedskrivninger på 47,8 milliarder kroner i 2015 var hovedsakelig knyttet til ukonvensjonelle, landbaserte eiendeler i USA og andre konvensjonelle eiendeler i DPI-segmentet (42,7 milliarder kroner), konvensjonelle offshore-eiendeler i utbyggingsfasen i DPN-segmentet (8,7 milliarder kroner) og reversering av nedskrivninger på 3,5 milliarder kroner hovedsakelig knyttet til et raffineri i MMP-segmentet. Se note 11 Varige driftsmidler til konsernregnskapet for flere opplysninger.

Økningen i avskrivningskostnader på 32 % i 2015 var i stor grad et resultat av økte nedskrivninger, som hovedsakelig skyldtes en ytterligere nedgang i de langsiktige råvareprisforutsetningene i første kvartal 2015. I tillegg bidro også utviklingen i valutakursen USD/NOK samt oppstart og opptrapping av produksjonen på flere felt til at avskrivningskostnadene økte. Generelt lavere avskrivninger på grunn av at nedskrivningene i både i 2014 og 2015 reduserte avskrivningsgrunnlaget, motvirket delvis økningen.

Letekostnadene var på 31,0 milliarder kroner i 2015, en økning på 2 % sammenlignet med 2014, da letekostnadene var på 30,3 milliarder kroner. Økningen i letekostnader skyldtes hovedsakelig valutakursutviklingen mellom USD og NOK og økte nedskrivninger av leteprospekter og signaturbonuser i 2015. Økningen ble delvis motvirket av lavere leteboringsaktivitet, høyere balanseføringsrate og at andelen av tidligere balanseførte leteutgifter som ble kostnadsført i 2014 var lavere.

Som følge av faktorene som er forklart ovenfor var **driftsresultatet** 14,9 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 109,5 milliarder kroner i 2014.

Netto finansposter var negative med 10,6 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 0 milliarder kroner i 2014. Nedgangen i 2015 skyldtes hovedsakelig et tap på 3,8 milliarder kroner på derivater knyttet til den langsiktige låneporteføljen i 2015, sammenlignet med en gevinst på derivater på 5,8 milliarder kroner i 2014, som hovedsakelig skyldtes endringer i rentekurven.

Skattekostnaden var 41,6 milliarder kroner i 2015, tilsvarende en effektiv skattesats på over 100 %, sammenlignet med 87,4 milliarder kroner i 2014, tilsvarende en effektiv skattesats på 79,9 %.

I 2015 var det bokført regnskapsmessige tap i land hvor skattesatsen er høyere enn den gjennomsnittlige skattesatsen, derfor var «vektet gjennomsnitt av nominelle skattesatser» negativ. Den **effektive skattesatsen** i 2015 var i hovedsak påvirket av tap som i stor grad skyldtes nedskrivninger regnskapsført i land der utsatt skattefordel ikke kunne inntektsføres (23,5 milliarder kroner). Dette ble delvis motvirket av gevinster ved salg av eiendeler med skattefritak, inkludert Statoils andel i Shah Deniz-prosjektet (3,7 milliarder kroner) og skatteeffekten av tap i utenlandsk valuta som er skattbare i annen valuta enn den funksjonelle valutaen (5,8 milliarder kroner). Disse tapene er fradragsberettigede men påvirker ikke selskapets resultatregnskap. I tillegg var den effektive skattesatsen i 2015 påvirket av kostnadsføring av en utsatt skattefordel i DPI-segmentet som følge av usikkerhet knyttet til framtidig skattbar inntekt (4,7 milliarder kroner), som beskrevet i note 9 *Skattekostnad* i konsernregnskapet.

I 2014 var den effektive skattesatsen hovedsakelig påvirket av regnskapsmessige tap, som i stor grad skyldtes nedskrivninger regnskapsført i land hvor utsatt skattefordel ikke kunne inntektsføres (12,1 milliarder kroner). Dette ble delvis motvirket av gevinster ved salg av eiendeler med skattefritak, inkludert salg på norsk sokkel og salg av Statoils andel i Shah Deniz-prosjektet (6,2 milliarder kroner), samt skatteeffekten av tap i utenlandsk valuta som er skattbare i annen valuta enn den funksjonelle valutaen (5,1 milliarder kroner). Disse tapene er fradragsberettigede men påvirker ikke selskapets resultatregnskap. I tillegg var den effektive skattesatsen i 2014 også påvirket av inntektsføring av en skatteinntekt uten kontanteffekt på 2,0 milliarder kroner etter en dom i Høyesterett i februar 2014. Retten voterte i Statoils favør i en sak som dreide seg om den skattemessige behandlingen av leteutgifter pådratt i utlandet.

Resultatet i 2015 var negativt med 37,3 milliarder kroner, sammenlignet med positive 22,0 milliarder kroner i 2014. Den betydelige nedgangen fra 2014 til 2015 skyldtes hovedsakelig lavere råvarepriser, som førte til lavere inntekter og nedskrivninger. Høyere tap på netto finansposter knyttet til derivater bidro til nedgangen, som ble delvis motvirket av reduksjonen i skattekostnaden.

Avkastning på gjennomsnittlig sysselsatt kapital (ROACE) var negativ med 8,0 % i 2015, sammenlignet med positive 2,7 % i 2014. Reduksjonen skyldes den negative utviklingen i resultatet etter justering for finansposter, kombinert med en økning i gjennomsnittlig sysselsatt kapital.

Det ordinære utbyttet for 2015 utgjorde i alt 23,5 milliarder kroner. På bakgrunn av det foreslåtte utbyttet vil 70,3 milliarder kroner bli overført fra tilbakeholdt overskudd i morselskapet. For 2014 utgjorde det ordinære utbyttet i alt 22,9 milliarder kroner.

For perioden 2005-2014 har Statoil ASA avgitt konsernbidrag til datterselskaper på i alt 15 551 millioner kroner. For mer informasjon, se note 17 *Egenkapital* i konsernregnskapet.

Med virkning fra første kvartal 2016 endrer Statoil presentasjonsvaluta til USD. Endringen gjenspeiler selskapets underliggende eksponering mot USD, samt en bedre tilpasning av rapporteringen i forhold til selskaper vi sammenligner oss med.

Styret bekrefter i samsvar med regnskapslovens § 3-3 at forutsetningen for **fortsatt drift** er tilstede og at årsregnskapet er utarbeidet på dette grunnlag.

Kontantstrømmer

Statoils kontantstrøm i 2015 reflekterer et høyt investeringsnivå, fortsatt optimalisering av porteføljen og nye låneopptak, noe som førte til en liten nedgang i betalingsmidler og kortsiktige investeringer, og en økning i kortsiktige finansielle investeringer.

Kontantstrøm tilført fra driften

Kontantstrøm tilført fra driften utgjorde 109,0 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 126,5 milliarder kroner i 2014, som er en nedgang på 17,5 milliarder kroner. Kontantstrøm tilført fra driften før skattebetalinger og arbeidskapitalposter gikk ned med 43,0 milliarder kroner, sammenlignet med 2014, og var et resultat av betydelige reduksjoner i priser for både væsker og gass, målt i norske kroner. Nedgangen ble delvis motvirket av positive endringer i arbeidskapital og lavere skattebetalinger i 2015, sammenlignet med 2014.

Kontantstrøm benyttet til investeringer

Kontantstrøm benyttet til investeringer utgjorde 115,1 milliarder kroner i 2015, sammenlignet med 112,0 milliarder kroner i 2014, en økning på 3,1 milliarder kroner. Økningen skyldtes hovedsakelig høyere investeringer i varige driftsmidler, finansielle investeringer og tilvekst ved kjøp av virksomhet, og ble delvis motvirket av høyere vederlag fra salg av eiendeler. Vederlag fra salg av eiendeler på 33,2 milliarder kroner i 2015 var hovedsakelig knyttet til salg av gjenværende andeler i Shah Deniz-feltet og South Caucasus Pipeline, salg av kontorbygg, salg av andeler i Marcellus-området i USA, salg av andeler i Trans Adriatic Pipeline AG, samt salg av andeler på norsk sokkel.

Kontantstrøm fra (benyttet til) finansieringsaktiviteter

Kontantstrøm benyttet til finansieringsaktiviteter utgjorde 7,5 milliarder kroner i 2015, og var hovedsakelig knyttet til utbyttebetalinger på 22,9 milliarder kroner og tilbakebetaling av lån på 11,4 milliarder kroner. Dette ble delvis motvirket av nye låneopptak på 32,2 milliarder kroner. Kontantstrøm benyttet til finansieringsaktiviteter i 2014 var på 23,1 milliarder kroner, og var hovedsakelig knyttet til utbyttebetalinger og tilbakebetaling av lån, og ble delvis motvirket av nye låneopptak på 20,6 milliarder kroner i november 2014.

I 2015 var det et betydelig avvik mellom driftsresultatet og kontantstrøm tilført fra driften før skattebetalinger og arbeidskapitalposter, hovedsakelig som følge av avskrivninger, nedskrivninger og gevinst ved salg av eiendeler.

Likviditet og kapitalforhold

Statoil har en sterk balanse og betydelig økonomisk fleksibilitet. Gjeldsgraden før justeringer var 25,6 % ved utgangen av 2015. Netto rentebærende gjeld før justeringer økte med 32,8 milliarder kroner i 2015, og utgjorde 122,0 milliarder kroner ved utgangen av 2015.

Finansiell stilling og likviditet

Statoils finansielle stilling er sterk, selv om selskapets gjeldsgrad før justeringer ved utgangen av året økte fra 19,0 % i 2014 til 25,6 % i 2015. Netto rentebærende gjeld økte fra 89,2 milliarder kroner til 122,0 milliarder kroner. I 2015 gikk Statoils totale egenkapital ned fra 381,2 milliarder kroner til 355,1 milliarder kroner, hovedsakelig som følge av avskrivninger som var inntektsført i 2015. Nåværende gjeldsgradsnivå er lavere enn nivået i tidligere perioder med lave priser. Kontantstrøm tilført fra driften gikk ned i 2015, hovedsakelig som følge av lave priser og høyere kontantstrøm benyttet til investeringer.

Statoil mener at med selskapets nåværende likviditetsreserver, blant annet kommitterte kredittfasiliteter på 5,0 milliarder USD og tilgang til ulike kapitalmarkeder, vil Statoil ha tilstrekkelig kapital tilgjengelig for å tilfredsstille sine likviditetsbehov.

Finansieringsbehov oppstår som et resultat av Statoils ordinære forretningsvirksomhet. Vanligvis ønsker Statoil å etablere finansiering på konsernnivå. Prosjektfinansiering kan benyttes i saker som innebærer samarbeid med andre selskaper. Statoil har som mål å ha tilgang til en rekke finansieringskilder til enhver tid med hensyn til markeder og instrumenter, i tillegg til å pleie forhold til en liten gruppe internasjonale banker som leverer forskjellige typer banktjenester.

Vi har spredt våre likvide midler over en rekke finansielle instrumenter og motparter for å unngå å samle all risiko i bare én type investeringer eller i ett enkelt land. Per 31. desember 2015 var om lag 6 % av våre likvide midler plassert i eiendeler i USD, 17 % i NOK, 51 % i EUR, 7 % i DKK, 15 % i SEK og 1 % i GBP, før valutaswapper og terminkontrakter. Om lag 72 % av våre likvide midler var plassert i statsveksler og obligasjonsverdpapirer, 23 % i termininnskudd, 3 % i likviditetsreserver og 2 % i bank. Per 31. desember 2015 var om lag 3 % av våre likvide midler klassifisert som bundne midler (inkludert sikkerhetsavsetning).

Statoil innhenter langsiktig kapital når konsernet, ut fra forretningsvirksomheten, kontantstrømmer og nødvendig økonomisk fleksibilitet, har et behov for slik finansiering, eller når markedsforholdene vurderes som gunstige. Obligasjonstransaksjoner ble gjennomført i 2015 til svært gunstige betingelser, og sørger for god forhåndsfinansiering av langsiktige forpliktelser.

Konsernets lånebehov dekkes hovedsakelig ved utstedelse av kortsiktige, mellomlangsigte og langsiktige verdipapirer, herunder bruk av et US Commercial Paper Programme (grensen for programmet er 4,0 milliarder USD), og et Shelf Registration Statement (ubegrenset) som er registrert hos Securities and Exchange Commission (SEC) i USA, samt gjennom utstedelser under et Euro Medium Term Note (EMTN) Programme (grensen for programmet ble hevet til 20,0 milliarder EUR 5. februar 2016) som er notert ved børsen i London. Kommitterte kredittfasiliteter og annen bevilget kreditt kan også benyttes. Etter valutawapper er hoveddelen av vår gjeldsportefølje i USD.

I løpet av 2015 utstedte Statoil obligasjoner med løpetid på mellom fire og 20 år til et samlet beløp på 3,75 milliarder EUR (32,1 milliarder kroner). Obligasjonene ble utstedt i EUR og byttet i USD. Alle obligasjonene er garantert av Statoil Petroleum AS uten betingelser. I 2014 utstedte Statoil ASA nye obligasjonsverdipapirer, tilsvarende 20,5 milliarder kroner, til ordinære forretningsformål. For mer informasjon, se note 18 *Finansgjeld*.

Finansielle forholdstall (i milliarder kroner)	For regnskapsåret	
	2015	2014
Brutto rentebærende gjeld	284,5	231,6
Netto rentebærende gjeld før justeringer	122,0	89,2
Gjeldsgrad	25,6 %	19,0 %
Gjeldsgrad justert	26,8 %	20,0 %
Betalingsmidler	76,0	83,1
Finansielle investeringer	86,5	59,2

Brutto rentebærende gjeld

Brutto rentebærende gjeld utgjorde 284,5 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 231,6 milliarder kroner per 31. desember 2014. Økningen på 52,9 milliarder kroner fra 2014 til 2015 skyldtes en økning i langsiktig gjeld på 58,9 milliarder kroner, og ble motvirket av en nedgang i kortsiktig gjeld på 6,0 milliarder kroner. Den vektede gjennomsnittlige rentesatsen på årsbasis var 3,39 % og 3,78 % per 31. desember i henholdsvis 2015 og 2014. Den vektede gjennomsnittlige løpetiden på gjelden var ni år per 31. desember 2015, sammenlignet med ni år per 31. desember 2014.

Netto rentebærende gjeld

Netto rentebærende gjeld før justeringer utgjorde 122,0 milliarder kroner, 89,2 milliarder kroner og 58,0 milliarder kroner per 31. desember i henholdsvis 2015, 2014 og 2013. Økningen på 32,8 milliarder kroner fra 2014 til 2015 var i stor grad knyttet til en økning i brutto rentebærende gjeld på 52,9 milliarder kroner, som delvis ble motvirket av en økning i betalingsmidler og kortsiktige finansielle investeringer på 20,1 milliarder kroner, hovedsakelig som følge av en negativ kontantstrøm i 2015. Økningen på 31,2 milliarder kroner fra 2013 til 2014 var hovedsakelig knyttet til en økning i brutto rentebærende gjeld på 49,0 milliarder kroner, og ble delvis motvirket av en økning i betalingsmidler og kortsiktige finansielle investeringer på 17,9 milliarder kroner.

Netto gjeldsgrad

Netto gjeldsgrad før justeringer var 25,6 % i 2015 og 19,0 % i 2014.

Betalingsmidler og kortsiktige finansielle investeringer

Betalingsmidler utgjorde 76,0 milliarder kroner og 83,1 milliarder kroner per 31. desember i henholdsvis 2015 og 2014. Se Note 16 Betalingsmidler i konsernregnskapet for informasjon om begrensede betalingsmidler. Kortsiktige finansielle investeringer, som er en del av vår likviditetsstyring, utgjorde 86,5 milliarder kroner og 59,2 milliarder kroner per 31. desember i henholdsvis 2015 og 2014.

Framtidsutsikter

Statoils planer er rettet mot dagens forhold, samtidig som vi fortsetter å investere i prosjekter av høy kvalitet. Statoil fortsetter innsatsen og satsingen for å levere i henhold til prioriteringene som er høy verdiskaping, økt effektivitet og konkurransedyktig utbytte.

- **Organiske investeringer for 2016** (eksklusiv oppkjøp, finansielle leieavtaler og andre investeringer med betydelig forskjellig kontantstrømmønster) anslås til omlag 13 milliarder USD.
- Statoil har til hensikt å fortsette utviklingen av den store porteføljen av leteandeler og, anslår at samlet **aktivitetsnivå for letevirksomheten** vil ligge på rundt 2 milliarder USD i 2016, eksklusiv signaturbonuser.
- Statoil har som mål å levere effektivitetsforbedringer med kontantstrømeffekter før skatt på rundt 2,5 milliarder USD hvert år fra 2016.
- Statoils ambisjon er at **produksjonsenhetskostnaden** fortsatt skal ligge i øvre kvartil blant Statoils sammenlignbare selskaper.
- Det ventes at den organiske produksjonsveksten vil komme fra nye prosjekter i perioden 2014 til 2017, og gi en vekstrate (compound annual growth rate, CAGR) på rundt 1 % fra et 2014-nivå som er re-basert for avhendelser.
- **Egenproduksjonen i 2016** forventes å ligge på et noe lavere nivå enn i 2015.
- **Planlagt vedlikeholdsaktivitet forventes** å redusere egenproduksjonen med rundt 25 tusen foe per dag i første kvartal 2016, hvorav det meste er væskeproduksjon internasjonalt. Totalt for hele året 2016 forventes det at egenproduksjonen blir redusert med rundt 60 tusen foe per dag, noe som er høyere enn i 2015.
- Indikative effekter av produksjonsdelingsavtaler (PSA-effekt) og produksjonsavgifter i USA anslås til rundt 135 tusen foe per dag i 2016 basert på en oljepris på 40 USD per fat, og 165 tusen foe per dag basert på en oljepris på 70 USD per fat.
- Utsatt produksjon som følge av verdioptimalisering, kundenes gassuttak, tidspunkt for når ny kapasitet settes i drift samt driftsregularitet utgjør de viktigste risikoelementene knyttet til produksjonsprognosen.
- Styret foreslår for generalforsamlingen at det for fjerde kvartal 2015 opprettholdes et utbytte på 0,2201 USD per aksje, og at det innføres et toårig program for utbytteaksjer til berettigede aksjonærer med start i fjerde kvartal 2015.
- Med virkning fra første kvartal 2016 endrer Statoil presentasjonsvaluta til USD.

Ovennevnte informasjon om framtidige forhold er basert på nåværende forventninger om framtidige hendelser, og er i sin natur gjenstand for betydelig risiko og usikkerhet ettersom de gjelder begivenheter og avhenger av forhold som ligger fram i tid.

Risikoanalyse

Statoil er eksponert for en rekke risikoer som kan påvirke selskapets driftsmessige og økonomiske resultater. Selskapets resultater avhenger av en rekke faktorer, hovedsakelig de som påvirker prisene vi oppnår for våre produkter.

Faktorene som påvirker Statoils resultater er: prisenivået på råolje og naturgass; utviklingen i valutakursen mellom USD, som prisen på råolje generelt oppgis i, EUR og GBP, som Statoil bruker til store deler av sitt gassalg, og NOK, som brukes i selskapets regnskaper og som en betydelig andel av kostnadene påløper i; Statoils produksjonsvolumer av olje og naturgass, som igjen avhenger av egenproduserte volumer i henhold til produksjonsdelingsavtaler og tilgjengelige petroleumsreserver, og Statoils egen og våre partners kompetanse og samarbeid når det gjelder utvinning av olje og naturgass fra disse reservene; samt endringer i Statoils portefølje som følge av oppkjøp og salg av eiendeler.

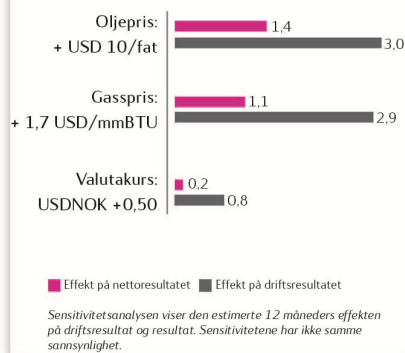
Statoils resultater vil også påvirkes av utviklingen i den internasjonale oljeindustrien, deriblant mulige tiltak fra myndighetene i de land hvor selskapet har virksomhet, eller eventuelle tiltak, eller videreførte tiltak, fra medlemmene i Organisasjonen av oljeeksporterende land (OPEC) og/eller andre produserende nasjoner som påvirker prisenivå og volum, raffineringmarginer, kostnader på tjenester relatert til oljeproduksjon, forsyning og utstyr, konkurranse om letemuligheter og operatørskap, samt liberalisering av markedet for naturgass. Alle disse faktorene kan føre til betydelige endringer i dagens markedsstruktur og det generelle prisenivået, i tillegg til at det kan påvirke stabiliteten i prisene og prisdifferansene. I tillegg vil politiske og regulatoriske endringer som følge av økende fokus på klimautfordringer og fysiske effekter av klimaendringer, kunne påvirke Statoils virksomhet.

Markedsrisiko

Statoil har virksomhet i de globale markedene for råolje, raffinerte produkter, naturgass og strøm, og er eksponert for markedsrisiko som omfatter svingninger i hydrokarbonpriser, valutakurser, rentesatser og strømpriser som kan påvirke inntektene og kostnadene ved drift, investeringer og finansiering. Disse risikoene styres hovedsakelig på kortsiktig basis med fokus på å oppnå det høyeste risikjusterte utbyttet for Statoil innenfor mandatet som er gitt. Langsiktig eksponering styres på konsernnivå, mens kortsiktig eksponering styres i henhold til handelsstrategier og mandater som er godkjent av Statoils risikostyringsutvalg (corporate risk committee, CRC).

I markedsføringen av råvarer har Statoil utarbeidet retningslinjer for inngåelse av derivatkontrakter for å styre risiko knyttet til råvareprisen, valutakursen og rentesatsen. Statoil bruker både finansielle og råvarebaserte derivater for å styre risiko knyttet til inntekter, finansposter og dagens verdi på framtidige kontantstrømmer.

Estimert effekt på resultatene 2016 (milliarder USD)

Illustrasjonen viser hvordan endringer i råoljeprisen, gasskontraksprisen og valutakursen mellom USD og NOK kan påvirke våre regnskapsmessige resultater for 2016 dersom de vedvarer et helt år. Forventet sensitivitet for hver av faktorene i forhold til Statoils økonomiske resultater er beregnet under forutsetning av at alle andre faktorer forblir uendret.

Betydelige nedjusteringer av Statoils råvareprisforutsetninger vil kunne resultere i nedskrivninger på visse eiendeler i porteføljen. Råvareprisene er fremdeles volatile i starten av 2016. Se note 11 *Varige driftsmidler* og note 12 *Immaterielle eiendeler* til konsernregnskapet for sensitivitetsanalyse knyttet til nedskrivninger.

Statoils sikringsstrategi knyttet til svingninger i olje- og gassprisene er utformet med tanke på økonomisk handlefrihet, effektive kontantstrømmer og langsiktig strategisk utvikling.

Endringer i valutakursene kan ha stor innvirkning på resultatene. Statoils driftsinntekter og kontantstrømmer er hovedsakelig angitt i eller drevet av USD, mens en stor andel av driftskostnadene, investeringskostnadene og skattebetalingene i hovedsak er i NOK. Statoil styrer denne eksponeringen ved å ta opp langsiktig gjeld i USD, og ved å foreta valutasikring. Dette er en del av Statoils totale risikostyringsprogram. Statoil styrer også valutarisiko for å dekke behov for annen valuta enn USD, fortrinnsvis NOK. En økning i verdien på USD i forhold til NOK forventes å øke Statoils bokførte inntjening.

Historisk har Statoils inntekter i stor grad kommet fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel. I Norge er det en marginal skattesats på 78 % på inntekter fra olje- og gassvirksomheten på sokkelen (et symmetrisk skattesystem).

Svingninger i Statoils inntjening dempes av den store andelen av inntektene fra norsk sokkel som er underlagt en skattesats på 78 % i lønnsomme perioder, og de betydelige skattefordelene ved selskapets virksomhet på norsk sokkel i perioder med tap. Mesteparten av skatten som Statoil betaler går til den norske staten. For selskapets utbytte i Norge er 97 % fritatt for skatt, mens den gjenværende andelen på 3 % er underlagt ordinær skatt på 27 %. For utbytte som mottas fra selskaper i lavskatteregimer innen EØS, gjelder fritaket på 97 % bare dersom de faktiske forretningsaktivitetene foregår i det området. For utbytte som mottas fra selskaper i land utenfor EØS gjelder den skattefrie andelen på 97 % dersom den norske mottakeren har hatt minst 10 % av aksjene i minst to år, og det andre landet ikke er et lavskatteregime.

Myndighetenes finanspolitikk er en sak som diskuteres i flere av de landene der Statoil har virksomhet, som for eksempel, men ikke begrenset til, Algerie, Angola, Nigeria, Brasil, USA og Venezuela. Men Statoils eksponering i Venezuela er lav. Som et eksempel kan myndighetenes finanspolitikk innebære krav om betaling av produksjonsavgifter i kontanter eller i form av avgiftsolje, høyere skattesats, høyere statlig deltakelse og endringer i vilkårene som er spesifisert i forskjellige produksjons- eller overskuddsdelingskontrakter. Statoils finansregnskap er basert på gjeldende lovgivning og eventuelle gjeldende krav fra skattemyndighetene angående tidligere hendelser. Endringer i myndighetenes finanspolitikk kan ha en negativ påvirkning på framtidige nettoinntekter.

Finansiell risiko

Statoils forretningsvirksomhet eksponerer, naturlig nok, selskapet for finansiell risiko. Selskapets risikostyringsstrategi går ut på å identifisere, vurdere og styre risiko i alle aktiviteter ved å bruke en topp-ned-tilnærming for å unngå suboptimalisering og bruke korrelasjoner som konsernet oppdager. En oppsummering av de ulike markedsrisikoene uten å ta med disse korrelasjonene vil føre til en overvurdering av Statoils samlede markedsrisiko. Av den grunn bruker Statoil korrelasjoner mellom alle de viktigste markedsrisikoene, som for eksempel olje- og gassprisene, produktprisene, valuta og rentesatsene, for å beregne den generelle markedsrisikoen og dermed bruke den naturlige sikringen som ligger i selskapets portefølje. Denne framgangsmåten reduserer i tillegg antall unødvendige transaksjoner, som igjen reduserer transaksjonskostnadene og eliminerer suboptimalisering.

For å oppnå ovennevnte effekter har Statoil sentralisert handelsmandatene (finansielle posisjoner som er etablert for å oppnå finansielle gevinster, i tillegg til etablerte retningslinjer), slik at alle store/strategiske transaksjoner koordineres av konsernets risikostyringsutvalg (corporate risk committee, CRC). De lokale handelsmandatene er derfor relativt små.

Statoils virksomhet eksponerer selskapet for følgende finansielle risikoer: markedsrisiko (deriblant risiko knyttet til råvarepriser, rentesatser og valuta), likviditetsrisiko og kredittisiko. Se note 5 *Finansiell risikostyring* i konsernregnskapet, for mer informasjon om dette.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall. Formålet med likviditetsstyring er å sikre at Statoil til enhver tid har tilstrekkelige midler tilgjengelig for å oppfylle sine finansielle forpliktelser.

Statoil styrer likviditet og finansiering på konsernnivå for å sikre tilstrekkelig likviditet til å dekke driftsmessige behov. Statoil har betydelig fokus og oppmerksomhet på kreditt- og likviditetsrisiko. For å sikre nødvendig finansiell fleksibilitet, deriblant å møte sine finansielle forpliktelser, har Statoil konservative retningslinjer for likviditetsstyring. For å identifisere framtidige behov for langsiktig finansiering utarbeider Statoil 3-årsprognoser for likviditetsutvikling på månedlig basis.

Konsernets største utbetalinger er den kvartalsvise utbyttebetalingen, og den norske petroleumsskatten som betales seks ganger i året. Hvis den månedlige prognosen for likviditetsutvikling viser at likvide eiendeler én måned etter skatt- og utbyttebetaling er under definert minimumsnivå, skal opptak av langsiktig finansiering vurderes.

Kortsiktig finansieringsbehov vil vanligvis bli dekket av 4,0 milliarder USD gjennom US Commercial Paper Programme (CP), som støttes av en rullerende kredittfasilitet på 5,0 milliarder USD via 21 bankavtaler med varighet til 2020. Fasiliteten sikrer tilgang til finansiering, og støttes av den best tilgjengelige kortsiktige kredittvurderingen. Selskapet har ikke benyttet seg av den.

Statoil tar opp lån i alle de store kapitalmarkedene (USA, Europa og Asia) for å tilfredsstille sine langsiktige finansieringsbehov. Selskapet ønsker å ha en jevn forfallsstruktur, der nedbetaling ikke overstiger fem prosent av sysselsatt kapital de nærmeste fem år.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at Statoils kunder, eller motparter i finansielle instrumenter, vil påføre selskapet finansielt tap ved ikke å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko oppstår fra kreditteksponering knyttet til kundefordringer, samt fra finansielle investeringer, finansielle instrumenter og innskudd hos finansielle institusjoner.

Sentrale elementer i selskapets styring av kredittrisiko er:

- En global kredittpolitikk
- Kredittmandater
- Intern prosess for kredittrating
- Risikoavlastningsinstrumenter
- En kontinuerlig overvåking og styring av kreditteksponering

Før transaksjoner inngås med nye motparter, krever Statoils kredittpolitikk at motpartene er formelt identifisert og godkjent. I tillegg fastsettes en intern kredittrating og kredittgrense for alle salgs-, handels- og finansmotparter. Alle etablerte motparter revurderes jevnlig, og eksponering overvåkes kontinuerlig. Kreditevalueringen er basert på kvantitative og kvalitative analyser av finansregnskaper og annen relevant informasjon. I tillegg vurderer Statoil betalingshistorikk, motpartens størrelse og diversifisering samt bransjerisiko knyttet til motparten. De interne kredittratingene avspeiler Statoils vurdering av motpartens kredittrisiko. Grenser for kreditteksponering fastsettes på bakgrunn av kreditevalueringen kombinert med andre faktorer, som forventede karakteristikk ved transaksjonen og bransjen. Kredittmandatene definerer akseptabel kredittrisiko og er besluttet av selskapets ledelse. Kredittmandatene blir regelmessig vurdert med hensyn til endrede markedsforhold.

Statoil bruker flere instrumenter for å avlaste og kontrollere kredittrisiko, både for hver motpart og på porteføljnivå. Hovedinstrumentene som benyttes er ulike typer bank- og morselskapsgarantier, forskuddsbetalinger og depositumer. For bankgarantier godtas kun garantier fra internasjonale banker med "investment grade" kredittrating.

Statoil har forhåndsdefinerte grenser for porteføljens absolutte kredittrisiko samt for maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart. Porteføljen overvåkes regelmessig, og den enkelte motparts eksponering kontrolleres daglig i forhold til etablert kredittgrense. Statoils samlede kredittportefølje er geografisk fordelt på en rekke motparter innenfor olje- og energisektoren, større olje- og gassforbrukere samt finansielle motparter. Størstedelen av Statoils eksponering er i selskaper med "investment grade" rating.

Se note 5 *Styring av finansiell risiko* i konsernregnskapet for mer informasjon.

Sikkerhet, sikring og bærekraft

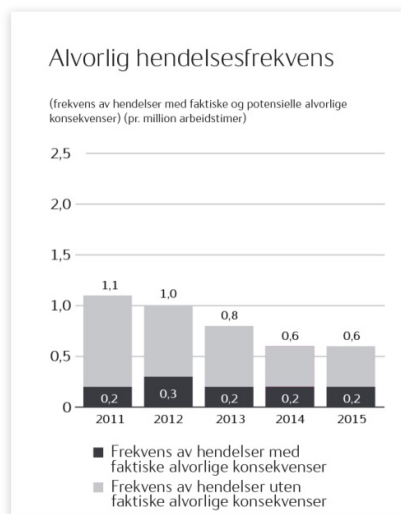
Statoils mål er å være industriledende innen sikkerhet, sikring og karboneffektivitet

Sikkerhet og sikring

Statoils mål er å sørge for sikker drift som beskytter mennesker, miljøet, samfunnet og eiendeler. Statoils sikkerhets- og sikringsstrategi innebærer å forebygge ulykker og hendelser, unngå oljeutslipp, skape et sunt arbeidsmiljø og utvikle en sterk sikringskultur.

Statoil samarbeider tett med sammenlignbare selskaper i bransjen om forebygging og beredskap. Gjennom sikring og analyse av både Statoils egne hendelser og hendelser for øvrig i bransjen tar Statoil mål av seg å forvalte sikkerhets- og sikringsarbeidet på en dynamisk måte. Vi har opprettet et globalt beredskapssystem for oljeutslipp, som innebærer tett samarbeid med sammenlignbare selskaper i bransjen samt nasjonale og lokale myndigheter.

Vi krever at alle som arbeider for oss, og for de joint venture-selskapene som Statoil kontrollerer, følger selskapets sikkerhets-, helse- og sikringsstandarder. Statoil er aktiv overfor leverandører og joint venture-selskaper for å oppfordre til at en sterk sikkerhets- og sikringskultur integreres i arbeidsstyrken.

Statoil bruker frekvensen for alvorlige hendelser (serious incident frequency - SIF) som en nøkkellindikator for å måle sikkerhetsresultater. Denne indikatoren (antall alvorlige hendelser, inkludert nestenulykker, per millioner arbeidstimer) dekker både faktiske konsekvenser av hendelser og potensialet for at hendelser kan utvikle seg til alvorlige hendelser eller storulykker. SIF har forbedret seg vesentlig de siste årene, fra 1,1 hendelser per million arbeidstimer i 2011 til 0,6 hendelser per million arbeidstimer i 2015.

Den samlede personskadefrekvensen per million arbeidstimer (TRIF) forbedret seg fra 3,0 i 2014 til 2,7 i 2015. TRIF for Statoils ansatte var 2,3 og TRIF for leverandører som arbeidet under Statoils ledelse, var 2,8.

Det var dessverre tre dødsfall knyttet til Statoils virksomhet i 2015. Én person omkom, og to ble skadet som følge av en styrtsjø som traff boreplattformen COSL Innovator 30. desember 2015. To forskjellige bilulykker i USA førte til to dødsfall.

Antallet utilsiktede oljeutslipp ble vesentlig redusert fra 2014 til 2015. Det samlede utslippsvolumet var 23 m³, en nedgang fra 125 m³ i 2014. Av de 170 utslippene som fant sted dette året, var det største ved Staffjord (Norge).

Å forebygge olje- og gasslekkasjer er viktig for å unngå storulykker. I 2015 økte det samlede antallet alvorlige lekkasjer (lekkasjer over 0,1 kg/s) til 21, en økning fra 13 i 2014. Alle lekkasjene granskes formelt og studeres inngående, slik at vi kan ta lærdom og forhindre lignende hendelser i fremtiden.

En av lekkasjene hadde potensial til å bli en storulykke – kondensatlekkasjen på Gudrun som fant sted 18. februar 2015. Hovedårsaken til denne lekkasjen var konstruksjonsfeil i en prosessventil. De viktigste forbedringsmulighetene som ble påvist, var å endre konstruksjonen av den aktuelle ventilen, endre forhandlerspesifikasjonen i kontraktsdokumentene og fokusere mer på regelmessig belastningsanalyse når et prosjekt overtas og anlegget starter driften. Hendelsen ble gransket av Statoils interne granskningsteam og Petroleumsstilsynet.

Sikring er svært viktig for olje- og gassindustrien fordi den driver virksomhet i mange ustabile regioner. I Statoil vurderes sikringsrisikoen systematisk og fortløpende, slik at risikoen kan håndteres effektivt og hensiktsmessig. Ingen sikringshendelser som hadde store konsekvenser for Statoil ble registrert i 2015. Det toårige programmet for bedre sikring, som ble opprettet for å få en betydelig styrking av sikringskompetansen og bygge en sterkere sikringskultur, ble avsluttet som planlagt i 2015. Vi har utarbeidet et veikart for å få en ytterligere styrking av sikringskulturen og -kompetansen innen 2020, med fokus på områder som samarbeid med leverandører og utvikling av Statoils sikringskultur.

Helse og arbeidsmiljø

Statoil er forpliktet til å skape et sunt arbeidsmiljø for sine ansatte. Vi arbeider systematisk for å utforme og forbedre arbeidsforholdene for å unngå arbeidsulykker, arbeidsrelaterte sykdommer og sykefravær på grunn av både fysiske og psykososiale risikofaktorer i arbeidsmiljøet. Statoil arbeider for at de ansatte skal ha god helse og trives. Vi bruker en proaktiv psykososial risikoinndikator til å følge opp risikofaktorer for helse og arbeidsmiljø, foruten den arbeidsrelaterte sykefrekvensindikatoren.

De vesentligste risikofaktorene forbundet med arbeidsmiljøet for Statoils ansatte er støy, ergonomi, kjemisk risiko og psykososial risiko knyttet til pågående organisasjonsendringsprosesser i organisasjonen. I 2015 fortsatte Statoil å finansiere forskningsprosjekter på områder der teknisk utvikling er nødvendig for å håndtere arbeidsmiljørisiko, deriblant støy og kjemikalier, på en bedre måte.

Arbeidstilsynet gjennomførte tilsyn hos Statoil i 2014. Tilsynsrapporten slo fast at medarbeidernes deltakelse i omstillingsprosesser i organisasjonen måtte bli bedre. Et forbedringsprogram ble gjennomført i 2015 i tett samarbeid med ansattrepresentanter.

Sykefraværet økte litt fra 3,7 % i 2014 til 4,1 % i 2015.

Klimaendringer

Statoil anerkjenner målet om å begrense den gjennomsnittlige globale temperaturstigningen til under to grader, sammenlignet med nivåene fra førindustriell tid. Paris-avtalen om klimaendringer, som ble forhandlet frem i desember 2015, gir utsikter til større politisk støtte rundt om i verden til å fremskynde skiftet til lavkarbonløsninger. Statoil ønsker avtalen velkommen og mener selskapet er godt posisjonert til å ta sin del av ansvaret.

I 2015 sluttet Statoil seg til klimainitiativet Oil and Gas Climate Initiative (OGCI), der en gruppe med konsernsjefer fra olje- og gasselskaper har startet et samarbeid for å fremskynde og veilede bransjens omstilling til en lavkarbonverden. Dette supplerer Statoils deltakelse i andre viktige initiativer, f.eks. Verdensbankens initiativ for å redusere den globale gassavbrenningen og Climate and Clean Air Coalition Oil and Gas Methane Partnership, for å nevne noen få.

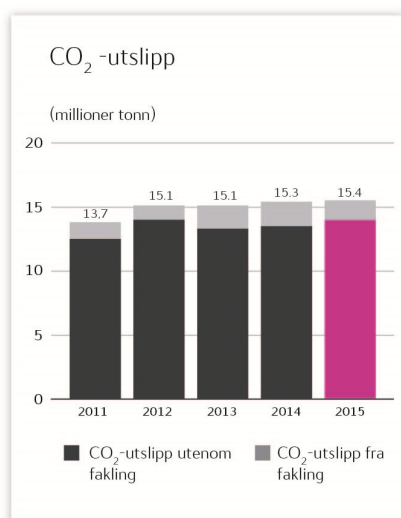
Statoils holdning til klimaendringer omfatter fire sentrale aspekter:

- støtte utviklingen av bærekraftige globale klimatiltak
- håndtere klimarisikoer og -muligheter
- håndtere utslipp
- utvikle løsninger for lavkarbonenergi

Statoil følger og vurderer de potensielle konsekvensene av klimaendringer nøye. Både konsernledelsen og styret drøfter ofte risikoene og mulighetene forbundet med klimaendringer, deriblant markedsrisiko, reguleringsrisiko og fysisk risiko. Det benyttes verktøy som intern karbonprising, scenarieplanlegging og stresstesting av prosjekter mot forskjellige olje- og gassprisforutsetninger. Statoil vurderer jevnlig hvordan utviklingen av teknologi og endringer i forskrifter, deriblant innføring av strenge klimakrav, kan påvirke oljeprisen, kostnadene ved å utvikle nye olje- og gassressurser og etterspørselen etter olje og gass.

Statoil har vurdert hvor følsom selskapets prosjektportefølje er (egen produksjon og forventet produksjon fra leteareal vi har tilgang til) i forhold til forutsetninger vedrørende råvare- og karbonpriser i Det internasjonale energibyråets (IEAs) Current Policies-scenarier, IEAs New Policies-scenarier og IEA 450-scenarier i henhold til deres rapport «World Economic Outlook 2015». Vurderingen viste at IEAs «450 ppm-scenarier», som er forenlig med en global oppvarming på høyst to grader med mer enn 50 % sannsynlighet, kan ha en negativ påvirkning på ca. 5 % på Statoils netto nåverdi, sammenlignet med Statoils interne planforutsetninger per desember 2015. Denne vurderingen tar utgangspunkt i Statoils og IEAs forutsetninger, som ikke nødvendigvis er nøyaktige, og som sannsynligvis vil forandre seg etter hvert som ny informasjon blir tilgjengelig. Det er derfor på ingen måte sikkert at vurderingen, som legges frem i Statoil ASAs bærekraftrapport for 2015, er en pålitelig indikator på klimaendringenes faktiske konsekvenser for Statoil.

Statoils innsats for å redusere direkte klimagassutslipp omfatter å forbedre energieffektiviteten, redusere metanutslippene, eliminere rutinemessig faking og trappe opp karbonfangst og -lagring. I 2015 ble faklingsnivået på Bakken (USA) redusert med over 40 %. Statoil har forpliktet seg til å levere energieffektiviserende tiltak for sin egenopererte offshorevirksomhet i Norge, som til sammen gir besparelser på 0,8 millioner tonn (akkumulert) CO₂ per år mellom 2008 og 2020. Dette målet ble nådd i 2015, og Statoil hevet derfor målet for 2020 med 50 %.

Produksjonen fra Statoil-opererte felt økte fra 997 millioner fat oljeequivalenter i 2014 til 1 073 millioner fat oljeequivalenter i 2015¹. Samlede klimagassutslipp holdt seg på et stabilt nivå med 16,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2015. Klimagassutslipp omfatter karbondioksid (CO₂) og metan (CH₄), der CO₂ utgjør hoveddelen (15,4 millioner tonn i 2015). Utslipp av metan (CH₄) sank fra 40,6 tusen tonn i 2014 til 36,3 tusen tonn i 2015.

I 2015 fastsatte Statoil et karbonintensitetsmål for 2020 på 9 kg CO₂/foe for oppstrømsaktiviteter (leting og produksjon). I 2015 var Statoils karbonintensitet i oppstrømsvirksomheten på 10 kg CO₂/foe – mindre enn 60 % av bransjegjennomsnittet på 18 kg, som er målt av International Association of Oil and Gas Producers (Environmental Performance Indicators, data fra 2014). Karbonintensiteten i oppstrømsvirksomheten er bakt inn som en nøkkelindikator (KPI) på konsernnivå for 2016. Vi følger opp fremdriften mot karbonintensitetsmålet vårt gjennom utslippsreducerende tiltak.

Indirekte klimagassutslipp (kategori 2), som omfatter utslipp fra energi som er importert fra tredjeparter, var på 0,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2015. Her benytter vi en stedsbasert utslippsfaktor. Klimagassutslipp i kategori 3 (utslipp fra bruk av Statoils egen produksjon) ble anslått til 295 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

Statoils operasjoner i Europa er avhengig av utslippstillatelser i henhold til EUs kvotehandelssystem. Statoils norske virksomhet er underlagt både CO₂-avgift fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel og EUs kvotehandelssystem. I 2015 betalte Statoil rundt 4 milliarder kroner i CO₂-avgift og -kvoter, på linje med betalingene i 2014.

¹ Klima- og miljødata utgjør samlede tall fra Statoil-opererte anlegg (driftskontroll), med unntak av utslipp i kategori 3.

Statoils strategi for vekstmuligheter innenfor fornybar energi og nye energiløsninger i det nye forretningsområdet Nye energiløsninger omfatter både kommersielle investeringer og forskning og utvikling (FoU). Statoil har investert i havvindprosjekter og driver omfattende karbonfangst og -lagring. En vesentlig andel av Statoils FoU-arbeid er innrettet mot energieffektivitet, karbonfangst og fornybar energi.

Miljøkonsekvenser og ressurseffektivitet

Statoil er forpliktet til å bruke ressurser effektivt og er opptatt av å anvende høye standarder innen avfallshåndtering, utslipp til luft og påvirkning på økosystemene. Dette reduserer påvirkningen på lokalmiljøet og kan også redusere kostnader.

Ansvarlig vannforvaltning er viktig for Statoil. Samlet forbruk av ferskvann gikk ned fra 14,8 millioner kubikkmeter i 2014 til 14,5 millioner kubikkmeter i 2015. Det prioriteres å forbedre vanneffektiviteten i vår landbaserte virksomhet i Nord-Amerika ved hjelp av tiltak som resirkulering av vann og bruk av brakkvann i stedet for ferskvann.

Utslipp av nitrogenoksid var på 42 tusen tonn i 2015, en nedgang fra 47 tusen tonn i 2014. Utslipp av nitrogenoksid var på 2,5 tusen tonn, en økning fra 2,2 tusen tonn i 2014. Samlede utslipp av flyktige, organiske stoffer som ikke er metan, var på 60 tusen tonn, en nedgang fra 72 tusen tonn i 2014.

Statoil er opptatt av å verdsette og beskytte det biologiske mangfoldet og økosystemet. Selskapet følger sikkerhetsregler og -forskrifter etter føre-var-prinsippet for å minimere eventuelle negative konsekvenser av selskapets aktiviteter. Statoil støtter forskningsprogrammer som skal øke forståelsen av økosystemer og biologisk mangfold, og samarbeider med sammenlignbare selskaper i bransjen om å dele kunnskap og utvikle verktøy for forvaltning av biologisk mangfold. I tillegg samarbeider Statoil med sine leverandører om å begrense invaderende arter i havet og redusere risikoen forbundet med utilsiktede oljeutslipp i forbindelse med sjøtransport.

I 2015 utgjorde farlig avfall 309 tusen tonn og ikke-farlig avfall 38 tusen tonn. Graden av gjenvinning av farlig avfall ble forbedret fra 13 % i 2014 til 16 % i 2015, og graden av gjenvinning av ikke-farlig avfall økte fra 58 % til 67 %. Regelmessige utslipp av olje til vann holdt seg på et stabilt nivå med 1,4 tusen tonn i 2015.

Avfall fra våre landanlegg i USA i form av borekaks og produsert og anvendt vann er unntatt reguleringen av farlig avfall. Dette avfallet inngår derfor ikke i avfallsgjenvinningstallene. I 2015 var borekaks og annen fyllplassmasse for Statoils landanlegg i USA på 117 tusen tonn, og produsert og anvendt vann fra dybbrønnsavhending var på 5 millioner kubikkmeter.

Arbeid med leverandører

Statoil er forpliktet til å bruke leverandører som hele tiden arbeider i samsvar med selskapets verdier, og som holder en høy standard innen sikkerhet, sikring og bærekraft. Disse aspektene er integrert i alle faser av anskaffelsesprosessen. Alle potensielle leverandører må oppfylle Statoils minimumskrav for å kunne kvalifisere seg som leverandører, og det omfatter sikkerhets-, sikrings- og bærekraftkriterier.

Potensielle leverandører av kontrakter med en verdi på over 7 millioner kroner må undertegne Statoils leverandørerklæring, som fastsetter minstekrav til etikk, antikorrupsjon, sikring, helse og sikkerhet. Den forplikter våre leverandører til å respektere menneskerettighetene og fremme disse prinsippene blant sine egne underleverandører. I tillegg kontrolleres potensielle leverandører med hensyn til integritetsrisiko hvis en kontrakt vurderes å innebære en viss grad av risiko for at Statoils etiske retningslinjer blir brutt.

Etter at en kontrakt er tildelt, utarbeider selskapet en strategi for oppfølging av leverandøren, basert på en risikovurdering. Statoils forventninger angående sikkerhet, sikring og bærekraft blir formidlet til leverandøren i oppstartsmøtet for kontrakten og gjennom hele kontraktsperioden. Vi gjennomfører sikringsaktiviteter som f.eks. oppfølgingsmøter, verifikasjoner og revisjoner for å styre identifisert risiko. Personell i forsyningskjeden læres opp i håndtering av sikkerhets-, sikrings- og bærekraftsrisiko gjennom klasserombaserte kurs, e-læringskurs og bevisstgjøringskurs.

I 2015 styrket Statoil prosessen for å vurdere menneskerettighetsrisiko i forbindelse med anskaffelser ved å ta i bruk en internasjonalt anerkjent database som et tillegg til intern veiledning. På grunnlag av disse vurderingene gjennomførte vi menneskerettighetskontroller av relevante potensielle tilbydere og eksisterende leverandører.

Menneskerettigheter

Statoil er opptatt av å drive sin virksomhet på en måte som er forenlig med FN's ti veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, FN's Global Compact-prinsipper og de frivillige prinsippene om sikkerhet og menneskerettigheter. Statoil er forpliktet til å respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter som fastsatt i verdenserklæringen om menneskerettighetene, den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILOs erklæring om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet fra 1998, og gjeldende standarder i internasjonal humanitær folkerett.

Menneskerettighetsaspekter er integrert i relevante interne forvaltningsprosesser, verktøy og opplæring. Vi benytter en risikobasert metode til å vurdere pågående aktiviteter, forretningsrelasjoner og nye forretningsmuligheter med hensyn til eventuelle konsekvenser og aspekter når det gjelder menneskerettigheter. I 2015 forbedret vi arbeidet med leverandørkontroller.

I løpet av 2015 utviklet Statoil sine egne retningslinjer for menneskerettigheter for å legge større vekt på selskapets langvarige engasjement på dette området. Retningslinjene var basert på høringer og seminarer med relevante sakkynndige og interessenter. Vi har satt i gang en avviksanalyse for å kartlegge hvordan Statoils menneskerettighetsprosesser og -praksis må videreutvikles for å gjenspeile de nye retningslinjene.

I 2015 nedsatte konsernledelsen en styringskomité for menneskerettigheter for ytterligere å styrke menneskerettighetsarbeidet. Komiteen består av ledende representanter for viktige forretningsområder og stabsfunksjoner som ledes av vår «chief compliance officer». Den har som mandat å føre tilsyn med og gi råd om gjennomføringen av retningslinjene og videreutviklingen av dem. Resultatene legges frem for toppledelsen og styrets utvalg for sikkerhet, bærekraft og etikk.

De ansatte gis opplæring i menneskerettighetene basert på risiko og relevans. I 2015 fikk de ansatte spesifikk opplæring i relevante tekniske roller, innkjøpsroller og sikringsroller, og i spesifikke land og prosjekter. I tillegg tok vi opp menneskerettighetsspørsmål som del av et internt e-læringskurs om bærekraft som ble tilbudt alle ansatte.

Noen steder krever forholdene rundt Statoils virksomhet at vi må bruke sikringstjenester for å trygge Statoils medarbeidere og eiendom. Det er spesielt nødvendig for å sørge for at menneskerettighetene blir fulgt i situasjoner der sikringstjenestene ikke er godt regulert eller sikringspersonell ikke har fått nok opplæring. Statoil følger internasjonale standarder for god praksis innenfor sikring og menneskerettigheter. Statoils forpliktelse til å følge de frivillige prinsippene om sikring og menneskerettigheter gjenspeiles i våre retningslinjer og prosedyrer for risikovurdering, anvendelse, opplæring og oppfølging av private og offentlige sikkerhetsleverandører.

Åpenhet, etikk og antikorrupsjon

Åpenhet er avgjørende for god eierstyring og selskapsledelse, og for å sikre at den formuen som skapes gjennom olje- og gassproduksjonen blir brukt på en effektiv og rettferdig måte. Statoil støtter globale initiativer for åpenhet som Extractive Industries Transparency Initiative, FNs Global Compact og Verdens økonomiske forums Partnering Against Corruption Initiative. Statoil var et av de første store olje- og gasselskapene som frivillig begynte med å oppgi informasjon om betalinger til myndigheter per land der vi har virksomhet. I 2015 ble Statoils første rapport om betalinger til myndigheter utgitt. Den offentliggjorde utbetalinger per prosjekt for utvinningsaktiviteter i tråd med nye obligatoriske krav i Norge.

Statoil mener at ansvarlig og etisk atferd er en forutsetning for en bærekraftig virksomhet. Statoil er imot alle former for korrupsjon, inkludert tilretteleggingsbetaling. Vi har innført et antikorrupsjonsprogram for hele selskapet som sikrer at vår nulltoleranse for korrupsjon blir gjennomført. Dette omfatter obligatoriske prosedyrer som er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Compliance officers, som har et spesielt ansvar for å sikre at etikk- og antikorrupsjonshensyn alltid blir ivaretatt i Statoils forretningsvirksomhet, utgjør en viktig del av programmet.

Statoil ønsker å samarbeide med andre som deler selskapets engasjement for etikk og etterlevelse. Risiko håndterer vi gjennom kunnskap om leverandører, forretningspartnere og markeder. Før vi går inn i et nytt forretningsforhold, eller forlenger et eksisterende forhold, må forholdet tilfredsstillende kravene i due diligence-prosessen. Due diligence-prosessen angående integritet hjelper selskapet til å forstå potensielle partnere og leverandører, hvordan de arbeider og hvilke verdier de har. I joint venture-selskaper og partnerskap som ikke styres av Statoil, arbeider Statoil i god tro for å oppfordre til at retningslinjer og prosedyrer for etikk og antikorrupsjon som samsvarer med selskapets standarder blir innført.

I 2015 prioriterte Statoil støtte- og oppfølgingsaktiviteter blant compliance officers i selskapet og styrking av compliance officer-nettverket. De etiske retningslinjene ble oppdatert og gjort mer brukervennlige. De etiske retningslinjene er basert på Statoils verdier og viser at vi er opptatt av en høy etisk standard på våre forretningsaktiviteter. De etiske retningslinjene beskriver Statoils krav til forretningspraksis på områder som antikorrupsjon, rettferdig konkurranse, menneskerettigheter og et ikke-diskriminerende arbeidsmiljø med like muligheter. De gjelder for Statoils ansatte, styremedlemmer og innleid personell.

Alle ansatte må hvert år bekrefte, i elektronisk form, at de forstår og vil følge de etiske retningslinjene. Formålet med denne bekreftelsen er å minne hver enkelt om plikten til å følge Statoils verdier og etiske krav. For alle som arbeider for Statoil, men ikke følger retningslinjene, setter vi i verk disiplinærtiltak. Dette kan innebære kontraktsoppsigelse.

Statoil gjennomfører opplæring i de etiske retningslinjene og annen mer omfattende opplæring i spesifikke spørsmål, for eksempel antikorrupsjon, sanksjoner og antitrust. Vi gjennomfører også skreddersydd opplæring for styret for å forklare hvordan retningslinjene får anvendelse, og beskrive de redskapene vi stiller til rådighet for å håndtere risiko. I 2015 fikk mer enn 1900 personer opplæring.

Ifølge de etiske retningslinjene skal mistenkelig atferd innrapporteres. Det kan innrapporteres bekymringsmeldinger gjennom interne kanaler eller gjennom den offentlig tilgjengelige etikkhjelpelinjen, der man er sikret konfidensiell behandling. Hvor mange og hva slags saker som kommer fra hjelpelinjen, meldes kvartalsvis til styret. I 2015 mottok vi 42 saker. Det var hovedsakelig personal- og organisasjonssaker som dreide seg om blant annet trakassering, forskjellsbehandling og pliktbrudd.

Andre relevante rapporter

Mer informasjon om Statoils retningslinjer, aktiviteter, planer og resultater knyttet til sikkerhet, sikring og bærekraft er tilgjengelig i Statoil ASAs bærekraftsrapport for 2015, som bygger på retningslinjene for rapportering utarbeidet av det globale rapporteringsinitiativet (Global Reporting Initiative G4 Guidelines). Det gis informasjon om betaling til andre lands myndigheter i forbindelse med utvinningsaktiviteter i 2015-rapporten Betaling til myndigheter. Begge rapporter er tilgjengelige på www.statoil.com/annualreport2015.

Personal

Statoils overordnede strategiske mål er å bygge et globalt konkurransedyktig selskap og å skape et godt arbeidsmiljø for prestasjoner og utvikling.

Statoils globale personalpolitikk er den viktigste retningslinjen for selskapets personalprosesser, sammen med Statoils verdier og etiske retningslinjer. Retningslinjene er beskrevet i Statoilboken, som er tilgjengelig på Statoil.com.

Statoil ønsker å tilby utfordrende og meningsfulle jobbmuligheter som gjør at selskapet kan rekruttere og beholde de rette medarbeiderne. Statoils globale personalpolitikk har som formål å skape et omtenkstomt og inspirerende arbeidsmiljø, verdsette mangfold og fremme like muligheter for alle ansatte.

Samtidig fokuserer selskapet i dagens økonomiske situasjon på å redusere kostnader og bemanning. Statoil søker å gjøre dette på en måte som viser respekt og omtanke for de berørte og ansatte er involvert i alle pågående effektiviseringstiltak. Ansatte har vist et stort engasjement i denne prosessen, noe som også bekreftes av en score for engasjement på 4,6 (der 6 er høyest) i Global People Survey (GPS) for 2015.

Læring og utvikling er grunnleggende i Statoil. Selskapet oppmuntrer de ansatte til å ta ansvar for egen læring og utvikling, kontinuerlig bygge ny kompetanse og dele kunnskap. Statoils konserndekkende program for læring og utvikling, LEAP, er selskapets plattform for læring. Den tilrettelegger for å bygge opp nødvendige kompetanse for å styrke selskapets konkurransevne ytterligere, være ledende innen utvikling av ledelse og teknologi og levere i henhold til strategien. People@Statoil er en felles prosess for personalutvikling, innplassering, prestasjoner og belønning. Den er en integrert del av selskapets prestasjonsstyring og gjelder for alle ansatte.

Statoil arbeider for mangfold blant de ansatte. Betydningen av mangfold er uttrykkelig fastslått i Statoils verdier og etiske retningslinjer. Selskapet fremmer like muligheter og tolererer ingen diskriminering eller trakassering på arbeidsplassen. I 2015 fortsatte Statoil arbeidet med å øke antall kvinner i leder- og fagstillinger og utvikle bredere internasjonal erfaring blant de ansatte.

Statoils arbeid for mangfold og inkludering gjenspeiles i organisasjons- og arbeidsmiljøundersøkelsen (GPS) i 2015. Selskapet opprettholdt en høy score på 5,1 for nulltoleranse når det gjelder diskriminering og trakassering på arbeidsplassen.

I 2015 utgjorde kvinner 30 % av arbeidsstyrken i Statoil. Andelen kvinner i Statoils styre er 50 % (67 % blant ansatterepresentantene og 43 % blant medlemmene som er valgt av aksjonærene). Andelen kvinner i Statoils konsernledelse har økt fra 11 % i 2014 til 18 % i 2015. Statoil følger nøye med på mannsdominerte stillinger og fagområder, og i 2015 holdt andelen kvinnelige ingeniører seg stabil på 27 % i Statoil ASA. Blant overingeniører med inntil 20 års erfaring økte kvinneandelen til 31 %. Statoil arbeider kontinuerlig med å øke antall kvinnelige ledere gjennom sine utviklingsprogrammer, og til tross for en samlet reduksjon på 181 lederstillinger i 2015, økte andelen kvinnelige ledere med 0,5 %. Andelen kvinner utnevnt i nye lederstillinger i 2015 var 36 %.

Statoil arbeider systematisk med rekruttering og utviklingsprogrammer for å bygge opp en mangfoldig arbeidsstyrke ved å rekruttere og holde på personer av begge kjønn, av forskjellige nasjonaliteter og i alle aldersgrupper på tvers av stillingstyper. Inntak av lærlinger i Norge er en viktig del av selskapets rekruttering av fagarbeidere og Statoils satsing på utdanning og opplæring av unge teknikere og operatører i olje- og gassindustrien. I 2015 fikk 130 nye studenter lærlingeplass, hvorav 42 var kvinner. Det er i alt 282 lærlinger i Statoil.

I 2015 kom 19 % av alle ansatte og 22 % av Statoils ledere fra andre land enn Norge. Utenfor Norge har Statoil som mål å øke andelen medarbeidere og ledere som rekrutteres lokalt, og redusere bruken av utstasjonerte over lengre tid i forretningsdriften. I 2015 var 73 % av de nyansatte i Statoil fra andre land enn Norge og 35 % var kvinner.

Statoil belønner de ansatte på grunnlag av prestasjoner med lik vekt på leveranse og atferd. Belønningssystemet er tilpasset lokale markedsforhold der hvor Statoil har virksomhet, og det er åpent og ikke-diskriminerende og følger prinsippet om like muligheter. Gitt samme stillingsnivå, erfaring og prestasjoner, vil selskapets ansatte være på samme belønningsnivå basert på de lokale markedsforholdene. Dette gjenspeiler seg i lønnsforholdet mellom kvinner og menn på forskjellige nivåer i Statoil ASA. I 2015 var dette forholdet fortsatt høyt, med et gjennomsnitt på 98 %.

I 2015 etablerte Statoil et midlertidig samarbeidsforum spesielt for omstrukturingsprogrammene med tillitsvalgte og verneombud i Norge. I tillegg er the European Works Council fortsatt et viktig forum for samarbeid mellom selskapet og de ansatte.

Andelen medarbeidere som forlot Statoil var 3,6 % i 2015. Ved utgangen av 2015 hadde Statoil-konsernet 21 581 fast ansatte og 3 % av arbeidsstyrken arbeidet deltid. I den årlige organisasjons- og arbeidsmiljøundersøkelsen, som fortsatt har en høy svarprosent på 85 %, rangerte Statoils ansatte generell trivsel på arbeidsplassen til 4,6. Dette utgjør en liten oppgang fra 2014, da nivået var på 4,5.

Om Statoils personaldata

Statoils personaldata gjelder fast ansatte som er direkte ansatt i selskapet. Statoil definerer konsulenter som personell som arbeider på kontrakt hovedsakelig ved selskapets kontorer. Midlertidig ansatte og personell på enterprisekontrakt er ikke inkludert i tabellen som viser arbeidsstyrken. Personell på enterprisekontrakt defineres som personell fra tredjepart som yter en tjeneste og som er involvert i Statoils operasjoner på land og til havs. Disse ble grovt anslått til å utgjøre om lag 30 500 i 2015. Informasjonen om selskapets personalpolitikk gjelder Statoil ASA og datterselskapene.

Mer informasjon om Statoils personalpolitikk finnes i Bærekraftrapporten for 2015.

Arbeidsstyrke - fordelt på region, kjønn, ansettelsesforhold og antall nyansatte (personer)¹⁾

Geografisk region	Fast ansatte		Kvinner (%)		Nyansatte ^{Deltid (%)}		Deltid (%)	Konsulenter (%)	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014 ²⁰¹⁵	2014	2015	2014
Norge	18 977	19 670	30%	30%	103	263 ^{3%}	3%	424	1039
Resten av Europa	855	909	29%	31%	70	101 ^{1%}	3%	99	119
Afrika	98	117	35%	34%	6	13 ^{na}	na	5	21
Asia	97	135	36%	52%	2	5 ^{na}	na	5	11
Nord-Amerika	1 265	1 375	35%	34%	142	92 ^{0%}	na	112	210
Sør-Amerika	289	310	38%	40%	8	27 ^{0%}	4%	3	11
TOTALT	21 581	22 516	30%	31%	331	501^{3%}	2%	648	1411
Utenfor OECD	590	677	40%	40%	19	59 ^{na}	na	15	146

1) * Personell på entreprisekontrakt, definert som personell fra tredjepart som yter en tjeneste og som er involvert i våre operasjoner på land og til havs, er ikke inkludert i tabellen. Disse utgjorde om lag 30.500 i 2015.

Forskning og utvikling

Statoil er et teknologiintensivt selskap og forskning og utvikling er en integrert del av vår strategi. Selskapet forsker på, utvikler og anvender nyskapende teknologi for å skape muligheter og styrke verdien av Statoils nåværende og fremtidige eiendeler.

Statoils teknologistrategi angir den strategiske retningen for hvordan teknologiutvikling og -gjennomføring kan møte utfordringene og bidra til at selskapet når sine ambisjoner. Statoil mener at teknologi er en kritisk suksessfaktor under dagens markedsforhold. Statoils teknologiutviklingsvirksomhet har som mål å redusere kostnader knyttet til feltutvikling, boring og drift, samt utslipp av CO₂ og andre klimagasser. Selskapets teknologiinnsats er rettet mot følgende satsingsområder:

- **Forretningskritisk teknologi:** Oppstrømsteknologi prioriteres, fortrinnsvis innenfor områdene leting, reservoar, boring og brønn, og havbunnsbaserte produksjonssystemer. Statoils hovedfokus har vært på kostnadsreduksjon, for eksempel videreutvikling av systemet for styrbar liner-boring for å redusere kostnader knyttet til brønnkonstruksjon.
- **Styrke Statoils rett til å drive virksomhet:** Statoils satsing på bærekraft fortsetter. Statoils pågående samarbeid ("Powering collaboration") med GE har som mål å fremskynde utviklingen av mer bærekraftige energiløsninger ved å adressere utslipp av CO₂ og metan, bruk av vann, og energioptimalisering av driften. Statoil vektlegger også energieffektiviteten til sine anlegg i drift, f.eks. ved rengjøring av gassturbiner mens de er i drift.
- **Øke Statoils kompetanse:** Statoils faglige kompetanse økes for å møte utfordringene til det nye forretningsområdet Nye energiløsninger knyttet til fornybar energi og karboneffektive energiløsninger. Teknologiutvikling gjennomføres internt, i samarbeid med leverandører og gjennom venturevirksomhet. Et viktig teknologisk satsingsområde er å finne mer effektive måter å produsere ren energi på, spesielt ved å redusere kostnader knyttet til konstruksjon og vedlikehold av både faste og flytende havvindanlegg.

Statoils resultatområde for Forsknings, utvikling og innovasjon (RDI) er ansvarlig for forskning og teknologiutvikling for å møte Statoils kort- og langsiktige forretningsbehov. RDI er organisert i fire forskningsprogrammer som er samordnet med Statoils teknologistrategi: Leting, utvikling av modne områder og økt oljeutvinning, utbygging i utforskede områder, og ukonvensjonelle ressurser. I tillegg er det to andre enheter - Innovasjon og prosjekter. RDI har fire forskingssentre i Norge med verdensledende laboratorier og store testanlegg. RDI er aktiv i den internasjonale virksomheten i Rio de Janeiro (Brasil), Houston og Austin (USA), St. Johns (Canada) og Beijing (Kina). Samarbeid med eksterne miljøer spiller en viktig rolle for forskning og utvikling i Statoil, og RDI har et akademisk program for samarbeid med norske og internasjonale universiteter.

Fra 1. januar 2016 er all prosjektpertise samlet i TPD i én integrert, kostnadseffektiv Prosjektutviklingsorganisasjon (PRD) for å sikre konkurransedyktig og effektiv gjennomføring og beslutningstaking. Fra samme dag ble Technology Excellence og Forskning, utvikling og innovasjon slått sammen i én integrert Forsknings- og teknologiorganisasjon (F&T), noe som styrker effektiviteten innen innovasjon og teknologiutvikling.

De årlige utgiftene til forskning og utvikling var på henholdsvis 2,7 milliarder kroner og 3,0 milliarder kroner i 2015 og 2014.

Utvikling i styret

Statoils styre består av 10 medlemmer.

Styret i Statoil ASA er ansvarlig for den overordnede forvaltning av Statoil-konsernet, og for oppfølging av konsernets aktiviteter generelt. Styret behandler saker som er av stor betydning eller av ekstraordinær karakter og kan i tillegg be administrasjonen om å legge fram alle saker for behandling. Styret utnevner konsernsjefen og utarbeider arbeidsinstruksjonen, fullmakter og ansettelsesbetingelser for konsernsjefen.

Sammensetningen av styret er endret i løpet av 2015. Siden 1. juli 2015 har Øystein Løseth vært styreleder i Statoil ASA, og leder av styrets kompensasjons- og lederutviklingsutvalg. Roy Franklin har vært nestleder fra samme dato. Rebekka Glasser Herlofsen ble nytt styremedlem i Statoil ASA 19. mars 2015, og Wenche Agerup ble nytt styremedlem 21. august 2015.

Styret har avholdt åtte ordinære styremøter og fire ekstraordinære styremøter i 2015. Gjennomsnittlig deltakelse på disse møtene var 95,9 %.

Styrets revisjonsutvalg har avholdt seks møter i 2015, med 96,2 % deltakelse.

Styrets kompensasjons- og lederutviklingsutvalg har avholdt syv møter i 2015, med 96 % deltakelse.

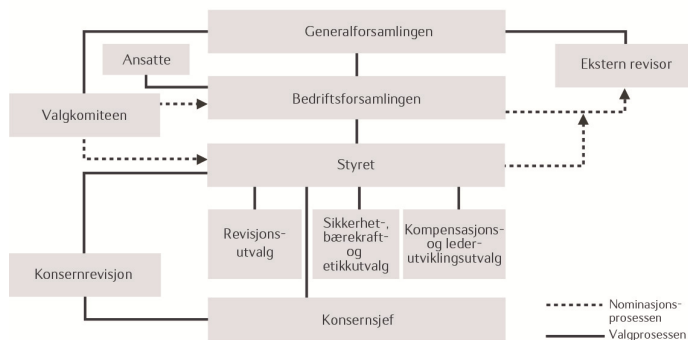
Styrets utvalg for sikkerhet, bærekraft og etikk har avholdt fem møter i 2015, med 100 % deltakelse.

Hele styret, eller deler av det, besøker med jevne mellomrom forskjellige Statoil-lokasjoner i og utenfor Norge, og alle styremedlemmene foretar en lengre reise til en lokasjon i utlandet minst annethvert år. Ved besøk på Statoils lokasjoner over hele verden, understreker styret viktigheten av å øke innsikten i og kunnskapen om Statoils tekniske og kommersielle virksomhet og lokale organisasjoner.

Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

For å sikre god styring og ledelse er Statoil organisert og drevet i henhold til Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

Nominasjon og valg – Statoil ASA

Statoils styre følger aktivt standarder for god eierstyring og selskapsledelse, og vil til enhver tid sikre at Statoil enten følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse ("Anbefalingen"), eller forklarer eventuelle avvik fra denne. Eierstyring og selskapsledelse er gjenstand for jevnlig vurdering og diskusjon i styret. Anbefalingen er tilgjengelig på nettsiden www.nues.no.

Anbefalingen er delt inn i 15 hovedtemaer og styrets redegjørelse dekker hvert av disse og forklarer hvordan Statoil følger Anbefalingen. Redegjørelsen beskriver grunnlaget og prinsippene for Statoils struktur for eierstyring og selskapsledelse, mens mer detaljert faktainformasjon er tilgjengelig på våre nettsider, i vår årsrapport «Annual Report on Form 20-F» og i vår bærekraftsrapport «Sustainability Report». Lenker til relevant informasjon på våre nettsider er inkludert i redegjørelsen.

Styrets redegjørelse finnes i en egen rapport som er tilgjengelig på statoil.com.

Styrets redegjørelse for rapportering av myndighetsbetalinger

I dag har styret og konsernsjefen gjennomgått og godkjent styrets rapport utarbeidet i samsvar med Lov om verdipapirhandel, § 5-5, angående rapportering av myndighetsbetalinger per 31. desember 2015.

Etter vår beste overbevisning bekrefter vi at:

- Informasjonen presentert i rapporten er utarbeidet i samsvar med kravene i Lov om verdipapirhandel, § 5-5, og tilhørende forskrifter.

Rapporten om myndighetsbetalinger er tilgjengelig som egen rapport på www.statoil.com.

Trondheim, 9. mars 2016

I STYRET FOR STATOIL ASA

ØYSTEIN LØSETH
LEDER

ROY FRANKLIN
NESTLEDER

BJØRN TORE GODAL

LILL-HEIDI BAKKERUD

JAKOB STAUSHOLM

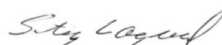
MARIA JOHANNA OUDEMAN

REBEKKA GLASSER HERLOFSEN

INGRID ELISABETH DI VALERIO

STIG LÆGREID

WENCHE ÅGERUP

ELDAR SÆTRE
KONSERNSJEF

Styrets og ledelsens erklæring

Styret, konsernsjefen og konserndirektør for økonomi og finans har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Statoil ASA, konsern og morselskap, per 31. desember 2015.

Etter vår beste overbevisning, bekrefter vi at:

- konsernregnskapet for Statoil-konsernet er utarbeidet i samsvar med IFRS- og IFRIC-standarder godkjent av EU, IFRS-standarder utstedt av IASB i tillegg til supplerende norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven, og at
- årsregnskapet for morselskapet Statoil ASA for 2015 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og norske regnskapsstandarder, og at
- årsberetningen for konsernet og morselskapet er i samsvar med regnskapslovens krav og norsk regnskapsstandard nr 16, og at
- opplysningene som er presentert i årsregnskapene gir et rettvise bilde av konsernets og morselskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2015, og at
- årsberetningen for konsernet og morselskapet gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet, den finansielle stillingen og de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet og morselskapet står overfor.

Trondheim, 9. mars 2016

I STYRET FOR STATOIL ASA

ØYSTEIN LØSETH
LEDER

ROY FRANKLIN
NESTLEDER

BJØRN TORE GODAL

LILL-HEIDI BAKKERUD

JAKOB STAUSHOLM

MARIA JOHANNA OUDEMAN

REBEKKA GLASSER HERLOFSEN

INGRID ELISABETH DI VALERIO

STIG LÆGREID

WENCHE ÅGERUP

HANS JAKOB HEGGE
KONSERNDIREKTØR
FOR ØKONOMI OG FINANS

ELDAR SÆTRE
KONSERNSJEF

Konsernregnskap Statoil

KONSERNRESULTATREGNSKAP

(i milliarder kroner)	Note	For regnskapsåret		
		2015	2014	2013
Salgsinntekter		465,3	606,8	616,6
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer		(0,3)	(0,3)	0,1
Andre inntekter	4	17,8	16,1	17,8
Sum inntekter	3	482,8	622,7	634,5
Varekostnad		(211,2)	(301,3)	(306,9)
Driftskostnader		(84,5)	(72,9)	(74,1)
Salgs- og administrasjonskostnader		(7,5)	(7,3)	(7,8)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	11, 12	(133,8)	(101,4)	(72,4)
Letekostnader	12	(31,0)	(30,3)	(18,0)
Resultat før finansposter og skattekostnad	3	14,9	109,5	155,5
Netto finansposter	8	(10,6)	(0,0)	(17,0)
Resultat før skattekostnad		4,3	109,4	138,4
Skattekostnad	9	(41,6)	(87,4)	(99,2)
Årets resultat		(37,3)	22,0	39,2
Tilordnet aksjonærer i morselskapet		(37,5)	21,9	39,9
Tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser		0,2	0,1	(0,6)
Ordinært resultat per aksje (i kroner)	10	(11,80)	6,89	12,53
Utvannet resultat per aksje (i kroner)	10	(11,80)	6,87	12,50

KONSOLIDERT OPPSTILLING OVER INNREGNEDE INNTEKTER OG KOSTNADER

(i milliarder kroner)	Note	For regnskapsåret		
		2015	2014	2013
Årets resultat		(37,3)	22,0	39,2
Aktuarmessige gevinster (tap) på pensjonsordninger for ansatte	19	10,1	(0,0)	(5,9)
Skatt på inntekter og kostnader innregnet mot egenkapital		(2,8)	0,9	1,5
Inntekter og kostnader som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		7,3	0,9	(4,4)
Omregningsdifferanser ¹⁾		27,4	41,6	22,9
Inntekter og kostnader som kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		27,4	41,6	22,9
Inntekter og kostnader innregnet mot egenkapital		34,7	42,5	18,5
Sum innregnede inntekter og kostnader		(2,6)	64,5	57,7
Tilordnet aksjonærer i morselskapet		(2,8)	64,4	58,3
Tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser		0,2	0,1	(0,6)

1) Omregningsdifferanser på 27,4 milliarder kroner i 2015 er netto akkumulert omregningsdifferanse. Omregningsdifferanse relatert til salg av eierinteresser i Shah Deniz, South Caucasus Pipeline og Trans Adriatic Pipeline AG på 3,3 milliarder kroner er reklassifisert til resultatregnskapet. Se note 4 Oppkjøp og nedsalg.

KONSERNBALANSE

(i milliarder kroner)	Note	2015	31. desember 2014
EIENDELER			
Varige driftsmidler	11	546,2	562,1
Immaterielle eiendeler	12	83,3	85,2
Egenkapitalkonsoliderte investeringer		7,3	8,4
Utsatt skattefordel	9	17,8	12,9
Pensjonsmidler	19	11,3	8,0
Finansielle derivater	25	23,8	29,9
Finansielle investeringer	13	20,6	19,6
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer	13	8,5	5,7
Sum anleggsmidler		718,7	731,7
Varelager	14	22,0	23,7
Kundefordringer og andre fordringer	15	58,8	83,3
Finansielle derivater	25	4,8	5,3
Finansielle investeringer	13	86,5	59,2
Betalingsmidler	16	76,0	83,1
Sum omløpsmidler		248,0	254,8
Sum eiendeler		966,7	986,4
EGENKAPITAL OG GJELD			
Aksjonærs egenkapital		354,7	380,8
Ikke-kontrollerende eierinteresser		0,3	0,4
Sum egenkapital	17	355,1	381,2
Finansiell gjeld	18, 22	264,0	205,1
Utsatt skatt	9	65,4	71,5
Pensjonsforpliktelser	19	26,2	27,9
Avsetninger	20	109,4	117,2
Finansielle derivater	25	11,3	4,5
Sum langsiktig gjeld		476,3	426,2
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	21	82,2	100,7
Betalbar skatt		24,1	39,6
Finansiell gjeld	18	20,5	26,5
Skyldig utbytte	17	6,2	5,7
Finansielle derivater	25	2,3	6,6
Sum kortsiktig gjeld		135,3	179,0
Sum gjeld		611,7	605,2
Sum egenkapital og gjeld		966,7	986,4

KONSOLIDERT OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL

(i milliarder kroner)	Aksjekapital	Annen innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Omregningsdifferanser	Aksjonærs egenkapital	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
31. desember 2012	8,0	40,6	270,8	(0,2)	319,2	0,7	319,9
Årets resultat			39,9		39,9	(0,6)	39,2
Inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen			(4,4)	22,9	18,5		18,5
Sum innregnede inntekter og kostnader							57,7
Utbytte			(21,5)		(21,5)		(21,5)
Andre egenkapitaltransaksjoner		(0,3)	(0,3)		(0,6)	0,4	(0,2)
31. desember 2013	8,0	40,3	284,5	22,7	355,5	0,5	356,0
Årets resultat			21,9		21,9	0,1	22,0
Inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen			0,9	41,6	42,5		42,5
Sum innregnede inntekter og kostnader							64,5
Utbytte			(39,4)		(39,4)		(39,4)
Andre egenkapitaltransaksjoner		(0,1)	0,4		0,3	(0,2)	0,1
31. desember 2014	8,0	40,2	268,4	64,3	380,8	0,4	381,2
Årets resultat			(37,5)		(37,5)	0,2	(37,3)
Inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen ¹⁾			7,3	27,4	34,7		34,7
Sum innregnede inntekter og kostnader							(2,6)
Utbytte			(23,1)		(23,1)		(23,1)
Andre egenkapitaltransaksjoner		(0,1)	(0,0)		(0,1)	(0,3)	(0,4)
31. desember 2015	8,0	40,1	215,1	91,6	354,7	0,3	355,1

1) Omregningsdifferanser på 27,4 milliarder kroner i 2015 er netto akkumulert omregningsdifferanse. Omregningsdifferanse relatert til salg av eierinteresser i Shah Deniz, South Caucasus Pipeline og Trans Adriatic Pipeline AG på 3,3 milliarder kroner er reklassifisert til resultatregnskapet. Se note 4 Oppkjøp og nedsalg.

Se note 17 Egenkapital.

KONSOLIDERT KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(i milliarder kroner)	Note	2015	2014	For regnskapsåret 2013
Resultat før skattekostnad		4,3	109,4	138,4
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	11, 12	133,8	101,4	72,4
Kostnadsføring av tidligere års balanseførte undersøkelsesutgifter	12	17,1	13,7	3,1
(Gevinst) tap på valutatransaksjoner		(0,4)	(3,1)	4,8
(Gevinst) tap fra nedsalg	4	(17,3)	(12,4)	(17,6)
(Økning) reduksjon i langsiktige poster knyttet til operasjonelle aktiviteter		19,8	3,9	6,6
(Økning) reduksjon i netto kortsiktige finansielle derivater	25	9,2	(2,8)	11,7
Mottatte renter		2,9	2,1	2,1
Betalte renter		(3,6)	(3,4)	(2,5)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter før betalte skatter og arbeidskapital		165,8	208,8	218,8
Betalte skatter		(65,7)	(96,6)	(114,2)
(Økning) reduksjon i arbeidskapital		8,9	14,2	(3,3)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		109,0	126,5	101,3
Kjøp av virksomhet	4	(3,5)	0,0	0,0
Investeringer i varige driftsmidler og andre balanseførte eiendeler		(124,7)	(122,6)	(114,9)
(Økning) reduksjon i finansielle investeringer		(19,8)	(12,7)	(23,2)
Endring i andre langsiktige poster		(0,3)	0,8	0,6
Salg av eiendeler	4	33,2	22,6	27,1
Kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter		(115,1)	(112,0)	(110,4)
Ny langsiktig rentebærende gjeld	18	32,2	20,6	62,8
Nedbetaling langsiktig gjeld		(11,4)	(9,7)	(7,3)
Betalt utbytte	17	(22,9)	(33,7)	(21,5)
Netto endring kortsiktige lån og annet		(5,5)	(0,3)	(7,3)
Kontantstrøm fra (benyttet til) finansieringsaktiviteter		(7,5)	(23,1)	26,6
Netto økning (reduksjon) i betalingsmidler		(13,6)	(8,6)	17,5
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler		7,1	5,7	2,9
Betalingsmidler ved årets begynnelse (netto etter overtrett)	16	82,4	85,3	64,9
Betalingsmidler ved årets utgang (netto etter overtrett)	16	75,9	82,4	85,3

Betalingsmidler inkluderer kassekredittrett på 0,1 milliarder kroner per 31. desember 2015, 0,7 milliarder kroner per 31. desember 2014 og avrundet til null per 31. desember 2013.

Betalte renter i kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter er eksklusive kapitaliserte renter på 3,2 milliarder kroner per 31 Desember 2015, 1,6 milliarder kroner per 31 Desember 2014 og 1,1 milliarder kroner per 31 Desember 2013. Kapitaliserte renter er inkludert i *Investeringer i varige driftsmidler og andre balanseførte eiendeler i kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter*.

Noter til konsernregnskapet

1 Organisasjon

Statoil ASA, tidligere Den Norske Stats Oljeselskap AS, ble stiftet i 1972 og er registrert og hjemmehørende i Norge. Selskapet har forretningsadresse Forusbeen 50, 4035 Stavanger, Norge.

Statoil ASA er notert på Oslo Børs (Norge) og New York Stock Exchange (USA).

Statoilkonsernets virksomhet består i hovedsak av leting etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum, avledede produkter og andre energiformer.

Statoilkonsernets olje- og gassvirksomhet og lisensandeler på norsk sokkel tilhører det heleide datterselskapet Statoil Petroleum AS. Dette selskapet er samskyldner eller garantist for enkelte av Statoil ASAs gjeldsforpliktelser.

Statoils konsernregnskap for 2015 ble godkjent av styret i henhold til vedtak av 9. mars 2016.

2 Vesentlige regnskapsprinsipper

Overensstemmelseerklæring

Det konsoliderte regnskapet for Statoil ASA og dets datterselskaper ("konsernet") er avlagt i samsvar med Internasjonale Regnskapsstandarder (IFRS'er) som fastsatt av Den europeiske unionen (EU) med ikrafttredelse per 31. desember 2015, og er også i samsvar med IFRS'er utgitt av International Accounting Standards Board (IASB).

Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

I årsregnskapet er historisk kost prinsippet lagt til grunn, med enkelte unntak som er beskrevet nedenfor. Regnskapsprinsippene er anvendt konsistent for alle perioder som presenteres i dette konsernregnskapet. Enkelte sammenligningstall er omarbeidet for å stemme overens med presentasjonen i innværende år. På grunn av avrundning, vil sum og delsum ikke være lik total i enkelte tabeller.

Driftsrelaterte kostnader i konsernresultatregnskapet er presentert som en kombinasjon av funksjon og art i samsvar med bransjepraksis. *Varekostnad* og *Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger* er presentert på egne linjer basert på art, mens *Andre kostnader, Salgs- og administrasjonskostnader* og *Letekostnader* er presentert basert på funksjon. Betydelige kostnader som lønn, pensjoner, osv. er presentert basert på art i notene til konsernregnskapet.

Utgitte, ikke implementerte standarder og endringer i standarder

På tidspunkt for dette konsernregnskapet er følgende nye regnskapsstandarder og endringer i standarder som er relevant for Statoilkonsernet vedtatt, men ikke trådt i kraft og ikke implementert i konsernregnskapet:

- IFRS 15 *Inntekter fra kundekontrakter*, utgitt i mai 2014, omhandler regnskapsføring av inntekter fra kundekontrakter og relaterte notekrav og vil erstatte IAS 18 *Driftsinntekter*. Som følge av en endring utgitt i september 2015 er standarden effektiv fra 1. januar 2018. Standarden krever identifisering av leveringsforpliktelser for en vare eller tjeneste i hver enkelt kundekontrakt. Inntekt vil bli regnskapsført når leveringsforpliktelsene er oppfylt, med det beløp som selskapet forventer å motta knyttet til den identifiserte leveringsforpliktelsen. Standarden krever enten retrospektiv implementering eller implementering med basis i akkumulert effekt på egenkapitalen. Statoil vurderer fortsatt eventuelle effekter av IFRS 15 på regnskapet, og har foreløpig ikke besluttet tidspunkt for implementering eller implementeringsmetode for standarden.
- Endringer i IFRS 11 *Felleskontrollerte ordninger* utgitt i mai 2014 og effektive fra 1. januar 2016, etablerer krav til regnskapsføring av oppkjøp i investeringer i felleskontrollerte ordninger hvor aktiviteten er en virksomhets sammenslutning. Endringen skal implementeres prospektivt. Statoil har implementert endringene på ikrafttredelsestidspunktet.
- IFRS 9 *Finansielle instrumenter*, utgitt i endelig form i juli 2014 og effektiv fra 1. januar 2018, vil erstatte IAS 39 *Finansielle instrumenter - Innregning og Måling*. IFRS 9 introduserer en ny modell for klassifisering og måling av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser, en modifisert tilnærming til sikringsbokføring, samt en mer fremtidsrettet nedskrivningsmodell. Overgangsparagrafene i standarden krever delvis retrospektiv implementering og delvis prospektiv implementering. Statoil har ikke besluttet tidspunkt for implementering av IFRS 9 og vurderer fortsatt eventuelle effekter på regnskapet.
- Endringer i IFRS 10 *Konsernregnskap* og IAS 28 *Investeringer i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet* utgitt i september 2014 og, som følge av en endring utgitt i desember 2015, vil være effektive fra en dato som det er opp til IASB å bestemme, etablerer krav til regnskapsføring av salg og tingsinnskudd av eiendeler mellom en investor og det tilknyttede foretaket eller den felleskontrollerte virksomheten. Uavhengig av om eiendeler er bokført i et datterselskap, vil fullstendig gevinst bli innregnet i resultatregnskapet når transaksjonen omhandler eiendeler som anses som en virksomhet, mens kun delvis gevinst vil bli innregnet når transaksjonen omhandler eiendeler som ikke er å anse som en virksomhet. Endringene skal implementeres prospektivt. Statoil vil implementere endringene på ikrafttredelsestidspunktet.

- IFRS 16 *Leieavtaler*, utgitt i januar 2016 og effektiv fra 1. januar 2019, omhandler innregning av leieavtaler og tilhørende noteopplysninger i regnskapet, og vil erstatte IAS 17 *Leieavtaler*. I leietakers regnskap krever den nye standarden at alle kontrakter som kvalifiserer som leieavtaler under standardens definisjon, skal innregnes som leierettighetseideler og leieforpliktelser i balansen, mens leiebetaling skal innregnes som rentekostnader og reduksjon av leieforpliktelser. Leierettighetseidelen skal avskrives i tråd med IAS 16 *Eiendom, anlegg og utstyr* i løpet av den korteste av hver kontrakts leieperiode eller eiendelenes utnyttbare levetid. Standarden innebærer dermed en vesentlig endring i leietakers regnskapsføring av leieavtaler som nå er definert som operasjonelle leieavtaler under IAS 17, både når det gjelder virkning på balansen og for resultatregnskapet. IFRS 16 definerer en leieavtale som en kontrakt som overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag. Selv om denne definisjon ikke er ulik definisjonen i IAS 17, ville det ha krevd ytterligere vurdering av hver enkelt kontrakt for å avgjøre om alle leieavtalene inkludert i note 22 *Leieavtaler* i dette årsregnskapet, eller kontrakter som for tiden ikke er definert som leieavtaler, ville kvalifisere som leieavtaler under den nye standarden. Standarden introduserer nye krav både når det gjelder det å bestemme en leieavtales løpetid og de tilknyttede neddiskonterte kontantstrømmene som avgjør leieforpliktelserbeløpet som skal innregnes. Standarden krever enten full retrospektiv implementering eller retrospektiv implementering med den akkumulerte effekten av førstegangs innregning som en justering av egenkapitalen på implementeringstidspunktet, og i så tilfelle med en rekke praktiske forenklingsmetoder ved overføring av eksisterende leieavtaler på implementeringstidspunktet. Statoil er i en tidlig fase i vurderingen av effekten av IFRS 16, og har foreløpig ikke avgjort tidspunkt for implementering, implementeringsmetode eller forventet virkning av standarden på årsregnskapet.
- Endringer i IAS 7 *Kontantstrømsoppstilling* knyttet til IASBs noteopplysningsinitiativ, utgitt i januar 2016 og effektiv fra 1. januar 2017, innfører visse tilleggskrav for noteopplysning av endringer i finansielle forpliktelser. Statoil vil implementere endringene på dato for ikrafttredelse.

Øvrige standarder, endringer i standarder og fortolkninger som er utgitt, men ikke trådt i kraft, forventes ikke å være vesentlige for Statoils konsernregnskap, eller forventes ikke å være relevante for Statoil på implementeringstidspunktet.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter regnskapet til morselskapet Statoil ASA og datterselskaper, og inkluderer konsernets eierinteresser i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede foretak.

Datterselskaper

Foretak vurderes å være kontrollert av konsernet, og blir konsolidert i konsernregnskapet, når Statoil har makt over foretaket, mulighet til å påvirke avkastningen gjennom sin makt over foretaket, og er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra sitt engasjement i foretaket.

Konserninterne transaksjoner og konsernmellomværende, inkludert urealiserte interne gevinster og tap, er eliminert. Ikke-kontrollerende eierinteresser presenteres på egen linje innenfor egenkapitalen i konsernbalansen.

Felleskontrollerte driftsordninger og lignende ordninger, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede foretak

En ordning der konsernet er deltaker defineres som felleskontrollert når deling av kontroll er kontraktsmessig avtalt, noe som bare foreligger når beslutninger om relevante aktiviteter krever enstemmighet mellom partene som deler kontrollen. Slike felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollert virksomhet.

Partene som har felles kontroll over en felleskontrollert driftsordning har rettigheter med hensyn til eiendelene og plikter med hensyn til forpliktelsene som er knyttet til deres respektive andel av den felleskontrollerte ordningen. I vurderingen av om vilkårene i den kontraktsmessige avtalen og andre fakta og omstendigheter fører til en klassifisering som felleskontrollert driftsordning, vurderer konsernet særlig karakteristika ved produktene og markedene til ordningen og om substansen i avtalene medfører at partene har rettigheter til det alt vesentlige av ordningens eiendeler. Statoil innregner eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader knyttet til konsernets andel i felleskontrollerte driftsordninger i samsvar med prinsippene som gjelder for slike eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Dette fører vanligvis til regnskapsføring av felleskontrollerte driftsordninger på linje med den tidligere metoden for proporsjonal konsolidering.

De av konsernets lete- og utvinningslisenser som faller inn under virkeområdet til IFRS 11 *Felleskontrollerte ordninger* er klassifisert som felleskontrollerte driftsordninger. En betydelig andel av konsernets felles lete- og produksjonsaktivitet i enheter uten begrenset ansvar drives i ordninger som ikke er felleskontrollerte, enten fordi det ikke er krav om enstemmighet mellom de involverte partene, eller fordi ingen enkeltstående gruppe deltakere har felles kontroll over virksomheten. Lisensbasert aktivitet hvor kontroll kan oppnås gjennom avtaler mellom flere enn en kombinasjon av involverte parter ansees å ligge utenfor virkeområdet til IFRS 11, og slike aktiviteter innregnes linje for linje i tråd med konsernets eierandel. I vurderingen av om hver enkelt ordning knyttet til konsernets felles lisensbaserte lete- og produksjonsaktivitet i enheter uten begrenset ansvar ligger innenfor eller utenfor IFRS 11's virkeområde, vurderer konsernet betingelsene i de aktuelle lisensavtalene, myndighetstillatelser og andre legale ordninger som påvirker hvordan og av hvem hver ordning blir kontrollert. Påfølgende endringer i eierandeler eller i antallet lisensdeltakere, transaksjoner som omfatter lisensandeler, eller endringer i relevante kontraktsvilkår kan føre til endringer i konsernets vurdering av kontroll, og påvirke en lisensbasert ordnings klassifisering i forhold til IFRS 11 i konsernregnskapet. For tiden er det ikke vesentlige forskjeller i konsernets regnskapsføring av lisensaktiviteter i enheter uten begrenset ansvar, enten de ligger innenfor eller utenfor virkeområdet til IFRS 11.

Felleskontrollerte virksomheter hvor konsernet har rettigheter knyttet til ordningens netto eiendeler, regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Investeringer i foretak hvor konsernet ikke har kontroll eller felles kontroll, men har mulighet til å utøve betydelig innflytelse over operasjonelle og finansielle prinsippavgjørelser, klassifiseres som tilknyttede foretak og regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Statoil som operatør for felleskontrollerte driftsordninger og lignende ordninger

Indirekte kostnader som personalkostnader akkumuleres i kostnadspooler. Slike kostnader blir allokert med utgangspunkt i påløpte timer til driftssegmenter og Statoil-opererte felleskontrollerte driftsordninger under IFRS 11 og lignende ordninger (lisenser) utenfor virkeområdet til IFRS 11. Kostnader allokert til

de andre partnernes andeler i felleskontrollerte driftsordninger og lignende ordninger reduserer kostnadene i konsernresultatregnskapet. Kun konsernets andel av resultatposter og balanseposter relatert til Statoil-opererte felleskontrollerte driftsordninger og lignende ordninger er reflektert i konsernets resultatregnskap og balanse.

Segmentrapportering

Statoil identifiserer driftssegmenter basert på de deler av konsernet som regelmessig gjennomgås av øverste beslutningstaker, konsernledelsen. Konsernet rapporterer driftssegmenter samlet når disse tilfredsstillende gitte aggregeringskriterier.

Regnskapsprinsippene som beskrevet i denne noten gjelder også for finansiell informasjon som er inkludert i segmentrelaterte noteopplysninger i dette konsernregnskapet.

Omregning av utenlandsk valuta

Ved utarbeidelse av regnskapene til de enkelte selskapene blir transaksjoner i andre valutaer enn selskapets funksjonelle valuta omregnet til funksjonell valuta ved å benytte kursen på transaksjonsdagen. Eiendeler og gjeld som er pengeposter omregnes til funksjonell valuta ved å benytte valutakurser på balansedagen. Omregningsdifferanser som oppstår inngår i konsernregnskapet som gevinst eller tap på utenlandsk valuta. Differanser som oppstår ved omregning av estimatbaserte avsetninger reflekteres imidlertid generelt som del av endringen i det underliggende estimatet, og kan således inngå i konsernregnskapets driftskostnader eller skattekostnader, avhengig av den enkelte avsetningens art. Poster som ikke er pengeposter, og som måles basert på historisk kost i utenlandsk valuta, omregnes ved å bruke kursen på transaksjonstidspunktet.

Presentasjonsvaluta

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet blir resultat, eiendeler og forpliktelser for hvert datterselskap omregnet fra funksjonell valuta til norske kroner, som er presentasjonsvaluta for Statoils konsernregnskap. Når et datterselskap har en annen funksjonell valuta enn norske kroner, noe som også gjelder konsernets morselskap Statoil ASA med funksjonell valuta amerikanske dollar, omregnes eiendeler og gjeld til norske kroner basert på kursen på balansedagen. Inntekter og kostnader omregnes basert på kursen på transaksjonstidspunktet. Differanser ved omregning fra funksjonell valuta til presentasjonsvaluta føres direkte mot inntekter og kostnader innregnet mot egenkapitalen. Ved salg av en virksomhet blir det akkumulerte omregningsbeløpet som tidligere er innregnet mot egenkapitalen reklassifisert til resultatregnskapet og inkludert som en del av salgsgjæst eller -tap.

Virksomhetssammenslutninger

Skjønn må utøves i hvert tilfelle for å vurdere hvorvidt et oppkjøp tilfredsstillende kriteriene for virksomhetssammenslutning. Kjøp vurderes mot de relevante IFRS-kriteriene for å avgjøre om det representerer en virksomhetssammenslutning eller kjøp av eiendeler. På bakgrunn av foreliggende fakta har kjøp av leteliser hvor utbygging ikke er besluttet hovedsakelig blitt konkludert å gjelde kjøp av eiendeler.

Virksomhetssammenslutninger, med unntak av transaksjoner mellom selskaper under felles kontroll, regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Påløpte oppkjøpskostnader kostnadsføres under *Salgs- og administrasjonskostnader*.

Prinsipper for inntektsføring

Inntekter knyttet til salg og transport av råolje, naturgass og petroleumsprodukter samt andre varer regnskapsføres når risiko overføres til kunden, normalt når eiendomsretten overføres ved varenes leveringstidspunkt basert på de kontraktsfestede vilkårene i avtalen.

Inntekter knyttet til olje og gassproduksjon fra felt hvor konsernet har eierandel sammen med andre selskaper, regnskapsføres i henhold til salgsmetoden, som innebærer at salget regnskapsføres i den perioden volumene løftes og selges til kundene. Dersom det er løftet og solgt et større volum enn det konsernets eierandel tilsier, blir det avsatt for kostnadene knyttet til overløftet. Dersom det er løftet og solgt mindre enn det konsernets eierandel tilsier, utsettes kostnadsføringen knyttet til underløftet.

Inntekter regnskapsføres eksklusive toll, forbruksavgifter og produksjonsavgifter som betales i form av avgiftsolje ("royalty in-kind"). Inntekter regnskapsføres inklusive betaling i form av fysiske leveranser ("in-kind payments") som representerer inntektskatt.

Fysiske råvaresalg og -kjøp som ikke gjøres opp på nettbasis blir inkludert brutto i regnskapslinjene *Salgsinntekter og Varekostnad* i resultatregnskapet. Handel med råvarebaserte finansielle instrumenter regnskapsføres netto, og marginen inkluderer under *Salgsinntekter*.

Transaksjoner med Den norske stat

Konsernet markedsfører og selger statens andel av olje- og gassproduksjon fra den norske kontinentalsokkelen. Den norske stats deltakelse i petroleumsvirksomhet er organisert gjennom Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Kjøp og salg av SDØEs oljeproduksjon er regnskapsført som henholdsvis *Varekostnad* og *Salgsinntekter*. Statoil selger, i eget navn, men for Den norske stats regning og risiko, statens produksjon av naturgass. Disse salgene, og de relaterte utgifter refundert av Den norske stat, er regnskapsført netto i konsernregnskapet.

Ytelser til ansatte

Ytelser til lønn, bonus, trygdeavgifter, ferie og sykefravær med lønn kostnadsføres i den perioden den ansatte har utført tjenester for selskapet gjennom sitt arbeid.

Forskning og utvikling

Konsernet driver forskning og utvikling både gjennom prosjekter finansiert av deltakerne i lisensvirksomhet og for egen regning og risiko. Konsernets egen andel av lisensfinansiert forskning og utvikling og de totale utgiftene ved egne prosjekter vurderes med hensyn på balanseføring i tråd med de relevante IFRS-regler. I etterfølgende perioder rapporteres eventuelle balanseførte utviklingskostnader til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger.

Skattekostnad

Skattekostnad i konsernregnskapet består av summen av betalbar skatt og utsatt skatt. Skattekostnad innregnes i konsernresultatregnskapet med unntak av skatteeffekten knyttet til poster som er innregnet direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt er beløpet som skal betales basert på skattepliktig inntekt i regnskapsperioden, inklusive justeringer av betalbar skatt for tidligere år. Usikre skatteposisjoner og mulige skattekrav vurderes individuelt. Forventede fremtidige utbetalinger (knyttet til potensielle skattekrav, inkludert straffeskatt) inngår med beste estimat i betalbar skatt og/eller utsatt skatt. Fremtidig forventet tilbakebetaling av allerede innbetalt skatt (knyttet til omstridte skattekrav) reduserer betalbar skatt og/eller utsatt skatt kun når slik gjenvinning anses som sannsynlig. Renteinntekter og rentekostnader relatert til skattesaker estimeres og regnskapsføres i den perioden de er opptjent eller påløpt, og inngår i *Netto finansposter* i konsernregnskapet. Friinntekten på norsk sokkel innregnes i det år den kommer til fradrag i selskapets selvangivelse og påvirker betalbar skatt.

Utsatt skatt beregnes som utsatte skattefordeler og utsatt skattegjeld på skattereduserende og skatteøkende midlertidige forskjeller mellom balanseførte verdier av eiendeler og gjeldsposter og tilhørende skattemessige verdier, med enkelte unntak for førstegangsinnregning. Utsatt skatt er beregnet med utgangspunkt i forventet betaling eller gjenvinning av skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller. I beregningen benyttes de på balansedagen vedtatte eller i praksis vedtatte skattesatser. Utsatte skattefordeler balanseføres kun i den utstrekning det er sannsynlig at selskapet vil ha fremtidig skattepliktig inntekt slik at fordelene kan utnyttes. For å balanseføre utsatte skattefordeler basert på forventning om fremtidige skattepliktige inntekter kreves derfor en høy grad av sikkerhet, underbygget av faktorer som eksisterende kontrakter, fremtidig produksjon av sikre olje- og gassreserver, observerbare markedspriser i aktive markeder, forventet volatilitet i handelsmarginer, forventede valutakursendringer og liknende forhold.

Lete- og utbyggingsutgifter

Konsernet benytter "successful efforts"-metoden for å regnskapsføre leteutgifter innenfor olje- og gassvirksomheten. Utgifter knyttet til å erverve mineralinteresser i olje- og gassområder og til å bore og utstyre letebrønner balanseføres som lete- og evalueringskostnader og inngår i linjen for *Immaterielle eiendeler* inntil brønnen er ferdig og resultatene vurdert, eller det foreligger andre potensielle nedskrivningsindikatorer.

Utgifter knyttet til leteboring balanseføres som immaterielle eiendeler mens det avklares om brønnene har påvist potensielt sikre olje- og gassreserver. Denne evalueringen blir normalt ferdigstilt innen ett år etter boreslutt. Hvis evaluering viser at en letebrønn ikke har påvist sikre reserver, blir de balanseførte kostnadene vurdert for fraregning eller testet for nedskrivning. Geologiske og geofysiske utgifter, samt andre lete- og evalueringsutgifter, kostnadsføres løpende.

Balanseførte leteutgifter knyttet til letebrønner offshore som påviser sikre reserver, inkludert utgifter til kjøp av andeler i leteliser, overføres fra balanseførte leteutgifter og anskaffelseskost - olje og gass leterettigheter (under *Immaterielle eiendeler*) til *Varige driftsmidler* på tidspunktet for sanksjonering av utbyggingsprosjektet. Når ingen sanksjonering er påkrevd for landbaserte brønner, skjer overføring av balanseførte leteutgifter og anskaffelseskost - olje og gass leterettigheter (under *Immaterielle eiendeler*) til *Varige driftsmidler* når hver brønn er produksjonsklar.

Ved kjøp av andeler i leteliser ("farm-in"-avtaler) hvor konsernet har avtalt å dekke en andel av selger ("farmor") sine lete- og/eller fremtidige utbyggingsutgifter ("carried interests"), blir disse utgiftene regnskapsført på samme måte som egne lete- og utbyggingsutgifter etter hvert som lete- og utbyggingsarbeidet gjennomføres. Når kjøper tilsvarende påtar seg å dekke fremtidige lete- og utbyggingsutgifter som en del av vederlaget, regnskapsfører konsernet nedsalg i eierandeler i leteliser ("farm-out"-avtaler) med kontinuitet, uten regnskapsføring av gevinster og tap.

Ved etter-skatt baserte avhendelser av eiendeler på norsk sokkel inkluderes tilbakeføring av tidligere beregnede og regnskapsførte utsatte skatteforpliktelser knyttet til disse eiendelene i gevinst- og tapsberegningen. Brutto gevinst eller tap føres deretter i sin helhet under *Andre inntekter* i konsernregnskapet.

Vederlag fra salget av en ikke utbygd del av en landbasert eiendel reduserer eiendelens bokførte beløp. Den del av salgsvederlaget som eventuelt overstiger eiendelens bokførte beløp reflekteres i konsernresultatregnskapet under *Andre inntekter*.

Bytte av eierandeler i leteliser regnskapsføres med kontinuitet, og balanseført verdi på eiendelen som byttes bort videreføres på eiendelen som mottas i bytte, uten regnskapsføring av gevinst eller tap.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Opprinnelig anskaffelseskost inkluderer kjøpesum eller utbyggingskostnad, eventuelle utgifter påkrevd for å sette eiendelen i drift, estimat på utgifter til å stenge ned og fjerne eiendelen, og eventuelle lånekostnader henført til eiendeler som kvalifiserer for slik balanseføring. Varige driftsmidler omfatter også kostnader pådratt i henhold til betingelsene i produksjonsdelingsavtaler (Profit Sharing Agreements, PSA) i enkelte land, og som kvalifiserer for innregning som eiendeler i konsernbalansen. Statseide virksomheter i de enkelte land besitter imidlertid normalt de formelle eierrettighetene til slike PSA-baserte varige driftsmidler.

Bytte av eiendeler måles til virkelig verdi av eiendelene som avgis, med mindre hverken den mottatte eller avgitte eiendelens virkelige verdi kan måles pålitelig.

Utgifter ved større vedlikeholdsprogrammer og reparasjoner inkluderer utgifter for å erstatte eiendeler eller deler av eiendeler samt utgifter ved inspeksjoner og ettersyn. Utgiftene blir balanseført i de tilfellene der en eiendel eller en del av en eiendel erstattes og det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler vil tilflyte selskapet. Utgifter ved inspeksjoner og ettersyn i tilknytning til større vedlikeholdsprogram som planlegges og gjennomføres med mer en ett års jevnlig mellomrom, balanseføres og avskrives over perioden frem til neste planlagte inspeksjon og vedlikeholdsarbeid. Alle andre utgifter til vedlikehold kostnadsføres i den perioden de påløper.

Balanseførte leteutgifter, utgifter knyttet til å bygge, installere eller komplettere infrastruktur i form av plattformer, rørledninger og produksjonsbrønner, samt feltspesifikke transportsystemer for olje og gass, balanseføres som produksjonsanlegg olje og gass innenfor *Varige driftsmidler*. Når slike balanseførte utgifter er bygget for vesentlig større volumer enn reservene knyttet til allerede utbygde og produserende brønner, avskrives de etter produksjonshetsmetoden basert på totale sikre reserver som forventes utvunnet fra området i løpet av konsesjons- eller avtaleperioden. Produksjonsbrønner avskrives etter produksjonshetsmetoden basert på sikre utbygde reserver, og balanseført kjøpesum for sikre reserver avskrives i henhold til produksjonshetsmetoden basert på totale sikre reserver. I sjeldne tilfeller der bruken av sikre reserver som avskrivningsgrunnlag ikke er en egnet metode, brukes mer hensiktsmessige reserve-estimat. Øvrige eiendeler og transportsystemer som brukes av flere felt avskrives normalt lineært på grunnlag av forventet økonomisk levetid. Komponenter av varige driftsmidler med en kostpris som er betydelig i forhold til det totale driftsmiddelet avskrives separat. For oppstrømsrelaterte driftsmidler er det etablert separate avskrivningskategorier. Disse skiller som minimum mellom plattformer, rørledninger og brønner.

Forventet økonomisk levetid for eiendelene gjennomgås årlig, og endringer i forventet levetid blir regnskapsført prospektivt. En komponent av et varig driftsmiddel blir fraregnet dersom den avhendes, eller når ingen framtidige økonomiske fordeler forventes ved bruk av eiendelen. Gevinst eller tap ved fraregning (beregnet som forskjellen mellom netto salgssum og balanseført verdi av eiendelen) inkluderes i *Andre inntekter* eller *Driftskostnader* i den perioden eiendelen fraregnes.

Leieavtaler

Leieavtaler som i all vesentlighet overfører risiko og avkastning som er forbundet med eierskap til konsernet, regnskapsføres som finansielle leieavtaler. Når en eiendel leid av en felleskontrollert driftsordning eller tilsvarende ordning som konsernet deltar i kvalifiseres som finansiell leieavtale, regnskapsfører konsernet sin forholdsmessige andel av den leide eiendelen og tilknyttede forpliktelser i balansen. Finansielle leieavtaler klassifiseres i konsernbalansen som henholdsvis *Varige driftsmidler* og *Finansiell gjeld*. Alle andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler, og utgiftene innregnes i relevant driftskostnadslinje, lineært over leieperioden eller basert på et annet systematisk grunnlag dersom dette gir et mer representativt bilde av de økonomiske fordelene knyttet til leieavtalene.

Konsernet skiller mellom leieavtaler og kapasitetskontrakter. Leieavtaler gir rett til å bruke en bestemt eiendel for en periode, mens kapasitetskontrakter gir konsernet rettigheter til, samt også plikt til å betale for, tilgang til en viss volumkapasitet knyttet til transport, terminalbruk, lagring, o.l. Slike kapasitetskontrakter som ikke omfatter særskilte enkelteieendeler og heller ikke det alt vesentlige av kapasiteten til en ikke-delbar rettighet knyttet til en særskilt eiendel, blir av konsernet vurdert å ikke kvalifisere som leieavtaler for regnskapsformål. Kapasitetsvederlag regnskapsføres som *Driftskostnader* i den perioden der kontraktsfestet kapasitet er tilgjengelig for konsernet.

Immaterielle eiendeler inkludert goodwill

Immaterielle eiendeler balanseføres til kostpris med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Immaterielle eiendeler inkluderer anskaffelseskost for leterettigheter, utgifter til leting etter og evaluering av olje- og gassressurser, goodwill og andre immaterielle eiendeler.

Immaterielle eiendeler knyttet til leting etter og evaluering av olje- og gassressurser avskrives ikke. Eiendelene omklassifiseres til *Varige driftsmidler* når utbyggingsbeslutning foreligger.

Goodwill innregnes når summen av overført vederlag og innregnet beløp knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresser overstiger virkelig verdi av oppkjøpte identifiserbare eiendeler og forpliktelser overtatt i en virksomhetssammenslutning på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp allokteres til hver kontantgenererende enhet eller gruppe av kontantgenererende enheter som forventes å dra nytte av synergieffektene av sammenslutningen. Etter førstegangs innregning måles goodwill til kostpris med fradrag for eventuelle akkumulerte nedskrivningsbeløp.

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler innregnes første gang til virkelig verdi når konsernet blir part i kontrakten. For ytterligere informasjon om virkelig verdi-beregninger, se seksjonen Måling av virkelig verdi nedenfor. Den etterfølgende målingen av de finansielle eiendelene avhenger av hvilken kategori de klassifiseres i ved førstegangs innregning.

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende tre hovedkategorier ved førstegangs innregning: Finansielle investeringer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, lån og fordringer, og finansielle eiendeler tilgjengelig for salg. Den første hovedkategorien, finansielle investeringer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, består videre av to underkategorier: Finansielle eiendeler holdt for omsetning og finansielle eiendeler som ved førstegangs innregning utpekes som til virkelig verdi over resultatet. Sistnevnte underkategori blir også referert til som "virkelig verdi-opsjonen".

Betalingsmidler omfatter kontanter, innskudd i banker og tilsvarende institusjoner, og kortsiktige særlig likvide investeringer som kan konverteres til fastsatte kontantbeløp, er eksponert for uvesentlig risiko for endringer i virkelig verdi, og med løpetid på tre måneder eller kortere fra ervervstidspunktet.

Kundefordringer bokføres til opprinnelig beløp med fradrag for avsetning for tap, som regnskapsføres når det foreligger indikasjoner på at Statoil ikke vil motta oppgjør i samsvar med opprinnelige betingelser.

En vesentlig del av konsernets investering i sertifikater, obligasjoner og børsnoterte aksjer styres samlet som en investeringsportefølje for konsernets forsikringsselskap (captive) og eies for å overholde særskilte kapitaldekningskrav. Investeringsporteføljen styres og vurderes på basis av virkelig verdi i samsvar med gjeldende investeringsstrategi. Porteføljen regnskapsføres ved bruk av virkelig verdi-opsjonen med gevinster og tap innregnet over resultatregnskapet.

Finansielle eiendeler klassifiseres som kortsiktige dersom deres gjenværende løpetid er mindre enn 12 måneder fra balansedagen eller de av andre årsaker forventes oppgjort innen dette, eller dersom de holdes for omsetningsformål. Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser vises hver for seg i

konsernbalansen med mindre konsernet både juridisk har rett til og påviselig har til hensikt å gjøre opp fordringer på og forpliktelser til en og den samme motparten netto. I så fall nettoføres disse i balansen.

Varelager

Varelager vurderes til det laveste av kostpris og netto realisasjonsverdi. Kostpris beregnes med utgangspunkt i sist innkjøpte mengder (FIFO-prinsippet) og inkluderer direkte anskaffelseskostnader, produksjonskostnader, frakt og andre tilvirkningskostnader.

Nedskrivning

Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler bortsett fra goodwill

Individuelle eiendeler eller grupper av eiendeler testes for nedskrivning dersom hendelser eller endrede forhold indikerer at den balanseførte verdien kan overstige gjenvinnbart beløp. Eiendeler grupperes som kontantgenererende enheter (KGEer), som er den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som i all vesentlighet er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre grupper av eiendeler. Olje- og gassfelt eller installasjoner anses normalt som separate KGEer. Hvert ukonvensjonelle skiferområde vurderes som en KGE når ingen inngående kontantstrøm fra deler av området er pålitelig identifiserbar som i all vesentlighet uavhengig av inngående kontantstrøm fra andre deler av området. Ved nedskrivningsvurderinger blir bokført verdi av KGEer bestemt på samme grunnlag som det gjenvinnbare beløp. I konsernets virksomhet kreves det skjønn for å vurdere hva som utgjør en KGE. Utvikling i produksjon, infrastrukturløsninger, markeder, produktpriking, ledelsesbeslutninger og andre faktorer kan over tid føre til endringer i KGEer, som for eksempel inndeling av en opprinnelig KGE i flere.

Ved vurderingen av om en eiendel må nedskrives, sammenlignes eiendelens bokførte verdi med gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er den høyeste verdi av eiendelens virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og eiendelens bruksverdi. Virkelig verdi fratrukket salgsutgifter bestemmes basert på sammenlignbare transaksjoner gjennomført på armlengdes avstand, eller basert på konsernets estimat av oppnåelig pris for eiendelen i en transaksjon mellom velinformerte og frivillige markedsdeltakere. Bruksverdi beregnes ved bruk av diskonterte kontantstrømmer. De estimerte fremtidige kontantstrømmene blir basert på rimelige og dokumenterbare forutsetninger og representerer ledelsens beste estimat på de ulike økonomiske forhold som vil foreligge i eiendelens gjenværende utnyttbare levetid, slik disse fremgår av konsernets nyeste godkjente langtidsprognose. I utarbeidelsen av langsiktige prognoser anvender konsernet en metode for jevnlig oppdateringer av forutsetninger og økonomiske forhold som gjennomgås av konsernledelsen og oppdateres minst en gang i året. For eiendeler og KGEer med forventet levetid eller produksjon av forventede reserver ut over en periode på fem år, inkluderer estimatene forventet produksjon av olje- og naturgassvolumer, og de tilhørende kontantstrømmene inkluderer prosjekt- eller eiendelsspesifikke estimater for den relevante perioden. Slike estimater utarbeides på grunnlag av konsistent anvendte konsernprinsipper og -forutsetninger.

Ved en nedskrivningsvurdering basert på gjenvinnbart beløp blir de fremtidige forventede kontantstrømmer risikjustert i forhold til det aktuelle driftsmiddel og neddiskontert ved bruk av reell diskonteringsrente etter skatt, basert på konsernets gjennomsnittlige kapitalkostnad (WACC) etter skatt. Bruken av etter-skatt diskonteringsrente for å beregne gjenvinnbart beløp fører ikke til en vesentlig forskjellig vurdering av behovet for, eller beløpet knyttet til, nedskrivning, i forhold til hva som ville fremkommet ved anvendelse av før-skatt diskonteringsrente.

Balanseførte leteutgifter og anskaffelseskost av olje og gass leterettigheter vurderes med hensyn på nedskrivning når forhold eller hendelser tilsier at balanseført beløp kan overstige gjenvinnbart beløp, og minimum en gang i året. Letebrønner som har påvist reserver, men hvor klassifisering som sikre reserver avhenger av om betydelige investeringer kan forsvares, eller der økonomisk lønnsomhet for større investeringer vil avhenge av vellykket gjennomføring av ytterligere leteboring, forblir balanseført i evalueringsperioden for funnet. Deretter vil det foretas en nedskrivningsvurdering hvis ingen utbyggingsbeslutninger er planlagt i nær fremtid, og det heller ikke er konkrete planer for fremtidig boring i lisensen.

Ved utgangen av hver regnskapsperiode vurderes det om det foreligger indikasjoner på at tidligere regnskapsførte nedskrivninger ikke lenger er relevante eller er redusert. Hvis det foreligger slike indikasjoner, estimeres det gjenvinnbare beløp. Nedskrivninger reverseres bare i den grad det har skjedd endringer i estimatet som legges til grunn for å bestemme en eiendels gjenvinnbare beløp siden forrige nedskrivning ble regnskapsført. Når dette er tilfelle, økes eiendelens bokførte verdi til dens gjenvinnbare beløp. Dette kan ikke overstige det beløp som ville vært bokført, etter avskrivninger, hvis det ikke hadde vært gjennomført nedskrivninger av eiendelen i tidligere år.

Tap ved verdifall og reversering av slike tap klassifiseres i resultatregnskapet som *Letekostnader* eller *Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger*, på bakgrunn av postens art som henholdsvis balanseførte leteutgifter (immaterielle leteeiendeler) eller anlegg under utbygging og produksjonsanlegg (varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler).

Nedskrivning av goodwill

Goodwill testes for tap ved verdifall årlig, eller oftere dersom det foreligger hendelser eller endrede forhold som indikerer mulig verdifall. Eventuelt verdifall identifiseres ved å vurdere gjenvinnbart beløp for den KGE, eller den gruppe av enheter, som goodwillen er tilordnet. Dersom gjenvinnbart beløp for KGEen, eller for gruppen av enheter, er lavere enn balanseført verdi, blir tapet ved verdifallet innregnet i konsernregnskapet. Nedskrivning av goodwill blir ikke reversert.

Finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser innregnes første gang til virkelig verdi når konsernet blir part i kontrakten. Den påfølgende målingen av finansielle forpliktelser avhenger av hvilken kategori de er klassifisert inn i. Kategoriene som er relevante for konsernet er enten finansiell forpliktelse til virkelig verdi over resultatet eller finansiell forpliktelse målt til amortisert kost ved effektiv rente-metoden. Sistnevnte kategori omfatter konsernets langsiktige banklån og obligasjonslån.

Finansielle forpliktelser klassifiseres som kortsiktige dersom gjenværende løpetid er mindre enn 12 måneder fra balansedagen, eller hvis de er holdt for omsetningsformål. Finansielle forpliktelser fraregnes i balansen når den kontraktsmessige forpliktelsen utløper, blir oppfylt eller kansellert. Gevinster og tap som oppstår som følge av tilbakekjøp, oppgjør eller kansellering av forpliktelser innregnes som henholdsvis renteinntekter og andre finansielle poster eller renter og andre finansieringskostnader innenfor *Netto finansposter*.

Finansielle derivater

Konsernet benytter finansielle derivater for å styre eksponering som oppstår ved svingninger i valutakurser, renter og råvarepriser. Slike finansielle derivater innregnes til virkelig verdi ved kontraktsinngåelse og blir målt til virkelig verdi med verdiendring over resultatet i etterfølgende perioder. Resultateffekten av råvarebaserte finansielle derivater inngår i konsernregnskapet under *Salgsinntekter*, da det alt vesentlige av slike derivater er knyttet til salgskontrakter eller driftsinntektsrelatert risikostyring. Resultateffekten av andre finansielle instrumenter inngår i *Netto finansposter*.

Finansielle derivater presenteres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når virkelig verdi er negativ. Finansielle derivateiendeler eller -gjeld som forventes inndrevet eller som innebærer juridisk rett til oppgjør mer enn 12 måneder etter balansedagen er klassifisert som langsiktige, med unntak for finansielle derivater holdt for omsetning.

Kontrakter om kjøp eller salg av en ikke-finansiell gjenstand som kan gjøres opp netto i kontanter, i et annet finansielt instrument eller ved bytte av finansielle instrumenter som om kontraktene var finansielle instrumenter, regnskapsføres som finansielle instrumenter. Et unntak fra dette er imidlertid kontrakter som er inngått og som fortsatt innehas med det formål å motta eller levere en ikke-finansiell gjenstand i samsvar med konsernets forventede innkjøps-, salgs- eller bruksbehov ("eget bruk"). Disse regnskapsføres ikke som finansielle instrumenter. Dette gjelder et betydelig antall av konsernets kontrakter for kjøp og salg av råolje og naturgass, som innregnes ved levering.

Derivater innebygd i andre finansielle instrumenter eller i andre ikke-finansielle vertskontrakter regnskapsføres som separate derivater, og innregnes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, når de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innbygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten, og vertskontrakten ikke er balanseført til virkelig verdi. Der det finnes et aktivt marked for en råvare eller en annen ikke-finansiell gjenstand som omfattes av en kjøps- eller salgskontrakt, vil for eksempel en prisformel bli vurdert å være nært relatert til vertskontrakten hvis den er indeksert til det relevante aktive markedet. En prisformel indeksert basert på andre markeder eller produkter vil imidlertid medføre innregning av et separat derivat i regnskapet. Hvis det ikke finnes noe aktivt marked for råvaren eller den ikke-finansielle gjenstanden som kontrakten omfatter, vurderer konsernet kjennetegnene til et slikt prisbasert innebygd derivat å være nært relatert til vertskontrakten hvis prisformelen er basert på relevante indekser som er vanlig i bruk blant andre markedsaktører. Dette gjelder en rekke av konsernets langsiktige gassalgskontrakter.

Pensjonsforpliktelser

Konsernet har pensjonsplaner for ansatte som enten gir den ansatte rett til et nærmere definert beløp fra pensjonstidspunktet (ytelsesplaner), eller til en innskuddsbasert pensjon, der en del av innskuddene er innskudd over drift, der forpliktelsen øker med en lovet avkastning som skal godtgjøres over driften, og som settes lik den faktiske avkastning på midler investert i den ordinære innskuddsplanen. For ytelsesplaner er det beløpet den ansatte vil motta avhengig av mange faktorer, herunder opptjeningstid, pensjonsår og fremtidig lønnsnivå.

Konsernets forholdsmessige andel av flerforetaks-ytelsesplaner innregnes som forpliktelse i balansen i den grad tilstrekkelig informasjon er tilgjengelig og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

Konsernets netto pensjonsforpliktelse knyttet til ytelsesplaner beregnes separat for hver plan ved å estimere det fremtidige beløpet som den ansatte har opptjent basert på ytelse i inneværende og tidligere perioder. Dette beløpet neddiskonteres for å beregne nåverdien av forpliktelsen, og virkelig verdi av eventuelle pensjonsmidler trekkes fra. Diskonteringsrenten som benyttes fastsettes med henvisning til markedsrenten på balansedagen og reflekterer tilnærmet løpetid for Statoils forpliktelser. Diskonteringsrenten som benyttes for hoveddelen av forpliktelsene er basert på norske obligasjoner med fortrinnsrett, som vurderes å være foretaksobligasjoner av høy kvalitet. Kostnadene ved pensjonsplanene utgiftsføres over perioden der ansatte utfører tjenester og opparbeider rett til å motta ytelse. Beregningene blir utført av en ekstern aktuar.

Netto renteelement for ytelsesplaner beregnes ved å anvende fastsatt diskonteringsrente på forpliktelsens og pensjonsmidlenes nåverdi i begynnelsen av perioden, og hensynta alle vesentlige endringer i løpet av året. Det netto renteelementet innregnes i konsernregnskapet som en del av netto pensjonskostnad i *Resultat før finansposter og skattekostnad*. Forskjellen mellom netto renteinntekt og faktisk avkastning innregnes direkte mot egenkapitalen.

Kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening innregnes ved planendringer (innføring eller tilbaketrekking av, eller endringer i, en ytelsesplan) eller når avkorting (betydelig reduksjon foretatt av foretaket i antallet ansatte som omfattes av en ordning) finner sted, eller når relaterte omstrukturingskostnader eller sluttvederlag blir innregnet. Forpliktelsen og de tilhørende pensjonsmidlene blir målt på nytt basert på oppdaterte aktuarmessige forutsetninger, og den beregnede gevinsten eller tapet innregnes i konsernregnskapet.

Aktuarmessige gevinster og tap innregnes i Konsolidert oppstilling over innregnede inntekter og kostnader i den perioden gevinsten eller tapet oppstår. Aktuarmessige gevinster og tap knyttet til sluttvederlagsavsetning innregnes i konsernregnskapet i perioden de oppstår. Da morselskapet Statoil ASAs funksjonelle valuta er amerikanske dollar, vil den vesentligste del av konsernets pensjonsforpliktelser være betalbar i utenlandsk valuta (dvs. norske kroner). Aktuarmessige gevinster og tap knyttet til morselskapets pensjonsforpliktelser inkluderer følgelig effekten av valutaomregning.

Innskudd til pensjonsplaner som er innskuddsplaner kostnadsføres etter hvert som tilskuddsbeløpene opptjenes av de ansatte.

Innskuddsplaner over driften hos morselskapet Statoil ASA innregnes som pensjonsforpliktelser med faktisk verdi av de driftsbaserte innskuddene og lovet avkastning på rapporteringstidspunktet. Innskudd over driften og endringer i virkelig verdi av driftsbaserte pensjonsmidler innregnes i resultatregnskapet som periodisk pensjonskostnad.

Pensjonskostnader blir akkumulert i kostnadspooler og allokert til forretningsområder og felleskontrollerte driftsordninger (lisenser) der Statoilkonsernet er operatør med utgangspunkt i påløpte timer, og innregnet i resultatregnskapet basert på funksjon.

Tapsbringende kontrakter

Konsernet regnskapsfører avsetning for netto kontraktsfestede forpliktelser knyttet til kontrakter definert som tapsbringende. Kontrakter vurderes som tapsbringende dersom de uunngåelige utgiftene ved å oppfylle kontraktsforpliktelsene overstiger de økonomiske fordelene som forventes mottatt i tilknytning til samme kontrakt. En kontrakt som utgjør en integrert del av driften til en KGE med eiendeler tilordnet den aktuelle kontrakten, og hvor de økonomiske fordelene ikke pålitelig kan skilles fra andre deler av KGEen, inngår i nedskrivningsvurderingene for den aktuelle KGEen.

Nedstengnings- og fjerningsforpliktelser

Forpliktelser knyttet til nedstengning og fjerning regnskapsføres når konsernet har en (juridisk eller faktisk) forpliktelse til å demontere og fjerne et anlegg eller en del av et anlegg og bringe området tilbake til opprinnelig stand, og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Forpliktelsen innregnes med nåverdien av de estimerte fremtidige utgiftene i henhold til lokale krav og betingelser. Estimater baseres på gjeldende krav og teknologi, hensyntatt relevante risikofaktorer og usikkerhet, for å komme frem til beste estimat. Diskonteringsrenten som anvendes ved beregning av fjerningsforpliktelser er en risikofri rente som hensyntar relevant valuta og tidshorison for de underliggende kontantstrømmene, justert for kredittpremie som reflekterer konsernets egen kreditt risiko. Forpliktelsen knyttet til en ny installasjon, som for eksempel en olje- og gassinstallasjon eller transportsystem, oppstår normalt når installasjonen bygges eller installeres. Forpliktelser kan også oppstå i løpet av driftsperioden gjennom endring i lovgivningen eller ved en beslutning om å opphøre med virksomheten, eller være knyttet til konsernets løpende bruk av rørledningsystemer der fjerningsforpliktelser påhviler skiperne. Forpliktelsene inngår i *Avsetninger* i balansen. Enkelte raffinering- og prosesseringsanlegg anses å ha ubestemt levetid, og det er derfor ikke innregnet fjerningsforpliktelse for disse anleggene.

Når forpliktelsen regnskapsføres, blir samme beløp balanseført som en del av kostprisen til den relaterte eiendelen, og avskrives deretter sammen med denne. Endring i et estimat for nedstengning og fjerning behandles som en justering av forpliktelsen med tilsvarende justering av eiendelen. Når en reduksjon i nedstengnings- og fjerningsforpliktelsene knyttet til en produserende eiendel overstiger eiendelens bokførte verdi, bokføres det resterende beløp som en reduksjon av *Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger* i resultatregnskapet. Når en eiendel har nådd slutten av sin bruksperiode, blir alle påfølgende endringer i fjerningsforpliktelsene løpende regnskapsført under *Andre kostnader* i resultatregnskapet. Avsetninger for fjerning knyttet til konsernets aktivitet som skiper av volumer gjennom tredjeparts transportsystemer utgiftsføres når kostnadene påløper.

Måling av virkelig verdi

Noterte priser i aktive markeder er det beste bevis for virkelig verdi, og konsernet anvender derfor slike så langt det lar seg gjøre. Finansielle instrumenter notert i aktive markeder vil normalt omfatte sertifikater, obligasjoner og egenkapitalinstrumenter med noterte markedspriser innhentet fra relevante børser eller oppgjørssentraler. Virkelig verdi av noterte finansielle eiendeler og forpliktelser og finansielle derivater fastsettes med referanse til midtkurs ved balansedagens utløp.

Når det ikke foreligger et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesmetoder. Disse omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand, henvisning til virkelig verdi for et annet instrument som er i det vesentligste det samme, diskonterte kontantstrømsberegninger og prisingsmodeller med tilhørende interne forutsetninger. I verdsettelsesmetodene tar konsernet også hensyn til motpartens og egen kreditt risiko. Dette gjøres enten via diskonteringsrenten som benyttes, eller ved direkte å justere de beregnede kontantstrømmene. Når konsernet bokfører elementer av langsiktige råvarebaserte kontrakter til virkelig verdi baseres dermed verdsettelsen så langt som mulig på noterte terminpriser og underliggende indekser i kontraktene, samt forventninger til terminpriser og marginer når det ikke foreligger tilgjengelige observerbare markedspriser. Virkelig verdi av rente- og valutabytteavtaler baseres på relevante noteringer fra aktive markeder, på tilsvarende noterte instrumenter og andre hensiktsmessige verdsettelsesmetoder.

Viktige områder for skjønnsanvendelse og kilder til usikkerhet i estimater

Bruk av skjønn ved anvendelse av regnskapsprinsippene

Nedenfor beskrives områder som involverer stor grad av skjønn ved anvendelse av regnskapsprinsippene, bortsett fra de som omfatter estimering (se under), og som har særlig betydning for beløpene som er innregnet i konsernregnskapet.

Inntektsføring - brutto eller netto presentasjon av SDØE-volumer

Som beskrevet over i avsnittet Transaksjoner med Den norske stat markedsfører og selger konsernet Den norske stats andel av olje- og gassproduksjonen fra den norske kontinentalsokkelen. Kjøp og salg av SDØEs oljeproduksjon er regnskapsført brutto som *Varekostnad* og *Salgsinntekter*. Konsernet har i vurderingen av brutto eller netto presentasjon tatt utgangspunkt i de detaljerte kriteriene for innregning av driftsinntekter, og har konkludert med at risiko og avkastning knyttet til eie av oljevolumene er blitt overført fra SDØE til Statoil.

Konsernet selger også Den norske stats produksjon av naturgass i eget navn, men for Den norske stats regning og risiko. Dette gass-salget og relaterte utgifter som refunderes fra staten regnskapsføres netto i Statoils regnskap. De samme kriteriene for overgang av risiko og avkastning som beskrevet over ble vurdert i denne forbindelse, og det ble konkludert med at risiko og avkastning knyttet til eie av gassen ikke er overført fra SDØE til Statoil.

Hovedkilder til estimeringsusikkerhet

Utarbeidelse av konsernregnskap krever at ledelsen benytter estimater og bygger på forutsetninger som påvirker rapporterte beløp for eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Estimaterne og de relaterte forutsetningene er basert på historisk erfaring og ulike andre faktorer som antas å være rimelige ut fra de gitte omstendigheter, og som danner grunnlag for å foreta vurderinger av balanseførte verdier på eiendeler og gjeldsposter som ikke er lett tilgjengelige basert på andre kilder. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de underliggende forutsetningene evalueres løpende med hensyn til dagens og forventede fremtidige markedsforhold.

Konsernet er eksponert for endringer i en rekke underliggende økonomiske faktorer som påvirker totalresultatet, slik som pris på olje og naturgass, raffineringmarginer, kursen på utenlandsk valuta og rentesatser samt finansielle instrumenter hvor virkelig verdi utledes fra endringer i disse faktorene. I tillegg påvirkes konsernets resultater av produksjonsnivået, som på kort sikt påvirkes av for eksempel vedlikeholdsarbeid. På lang sikt påvirkes resultatene blant annet av suksessraten for leteaktivitet og feltutbyggingsaktiviteter.

Nedenfor beskrives forhold som er vesentlige for å forstå det skjønn som må utøves for å utarbeide regnskapet, og den usikkerhet som i vesentlig grad kan påvirke virksomhetens resultat, balanse og kontantstrømmer.

Sikre olje- og gassreserver

Sikre olje- og gassreserver kan ha vesentlig innvirkning på konsernregnskapet, da endringer i de sikre reservene, for eksempel som følge av prisendringer, kan ha en vesentlig virkning på beregningen av produksjonshetsavskrivninger. Konsernets eksperter har estimert Statoils sikre olje- og gassreserver på basis av bransjestandarder og kriterier regulert av det amerikanske kredittilsynet (Securities and Exchange Commission - SEC), som krever anvendelse av 12 måneders prisgjennomsnitt i estimering av reservene, og som må baseres på eksisterende økonomiske forhold og driftsmetoder, med en stor grad av sannsynlighet (minst 90 prosent sannsynlighet) for at reservene vil bli utvunnet. Det amerikanske Financial Accounting Standards Board (FASB) sine krav til tilleggsopplysninger om produksjonsvirksomheten for olje og gass er i tråd med SECs regelverk. Reserveestimerer er basert på subjektivt skjønn inkludert geologiske og tekniske vurderinger av mengden hydrokarbonvolumer, produksjon, historisk utvinning og prosesseringsutbyttefaktorer, samt kapasitet på installerte anlegg. For fremtidige utbyggingsprosjekter inkluderes bare sikre reserveestimerer når det eksisterer en tilstrekkelig forpliktelse til prosjektfinansiering og gjennomføring, og når relevante godkjennelser er mottatt fra regulatorer og myndigheter eller vil bli mottatt med rimelig grad av sikkerhet. Påliteligheten i disse estimatene på ethvert tidspunkt avhenger av både kvaliteten og kvantiteten på de tekniske og økonomiske data, og effektiviteten ved utvinning og prosessering av hydrokarbonene. Konsernets reserver er vurdert av en uavhengig tredjepart, og resultatet av denne vurderingen er ikke vesentlig forskjellig fra konsernets egne estimerer. Sikre olje- og gassreserver representerer beregnede mengder olje og gass som, basert på analyser av geologiske og tekniske data, med rimelig grad av sikkerhet kan utvinnes fra kjente reservoarer under gjeldende økonomiske, driftstekniske og regulatoriske forhold på det tidspunkt reserveestimatet blir utarbeidet. Estimaten for økonomisk utvinnbare reserver inkluderer kun produksjon av volumer i perioden som omfattes av gjeldende produksjonstillatelse, med mindre forlengelse påviselig kan forventes med rimelig grad av sikkerhet. Utvinningen av hydrokarboner må ha startet eller må forventes startet innen rimelig tid.

Forventede olje- og gassreserver

Forventede olje- og gassreserver kan ha vesentlig innvirkning på konsernregnskapet, da endringer i de forventede reservene, for eksempel som følge av prisendringer, vil påvirke nedstengnings- og fjerningsforpliktelse samt testing for tap ved verdifall, som igjen kan påvirke resultatregnskapet vesentlig dersom dette medfører nedskrivninger. Forventede olje- og gassreserver er estimerte gjenværende kommersielt utvinnbare volumer fra produserende felt eller fra prosjekter klarert for utbygging, basert på konsernets vurdering av fremtidige økonomiske forhold. Utvinnbare olje- og gassvolumer er alltid usikre størrelser og forventet verdi er det veide snittet, eller statistiske midtpunkt, av mulige utfall. Forventede reserver er derfor normalt større enn sikre reserver som er i tråd med SECs regelverk. Forventede olje- og gassreserver estimeres av konsernets eksperter på basis av bransjestandarder. Reserveestimerer blir benyttet ved testing av oppstrømseideler ved nedskrivningsvurdering og ved beregning av nedstengnings- og fjerningsforpliktelse. Reserveestimerer er basert på subjektivt skjønn inkludert geologiske og tekniske vurderinger av mengden hydrokarbonvolumer, produksjon, historisk utvinning og prosesseringsutbyttefaktorer, kapasitet på installerte anlegg og driftstillatelsesbegrensninger. Påliteligheten i disse estimatene avhenger på ethvert tidspunkt av både kvalitet og kvantitet på de tekniske og økonomiske data og effektiviteten ved utvinningen og prosesseringen av hydrokarbonene.

Letekostnader og kjøpte leterettigheter

Konsernet balansefører midlertidig utgifter til boring av letebrønner i påvente av en vurdering av om brønnene har funnet sikre olje- og gassreserver. Konsernet balansefører også kjøpte letearealer og signaturbonuser som betales for å oppnå tilgang til ikke utviklede olje- og gassarealer. Vurderinger knyttet til hvorvidt disse utgiftene skal forbli balanseførte eller må nedskrives i perioden vil i betydelig grad påvirke periodens driftsresultat.

Nedskrivning/reversering av nedskrivning

Konsernet har betydelige investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Endrede omstendigheter eller forventninger med hensyn til en eiendels fremtidige bruk eller inntjening kan være en indikasjon på verdifall og kan medføre at den balanseførte verdien må nedskrives til gjenvinnbart beløp. Dersom gjenvinnbart beløp senere øker, reverseres nedskrivningen. Vurderingen av hvorvidt en eiendel må nedskrives, eller om en nedskrivning skal reverseres, bygger i stor grad på skjønsmessige vurderinger og vesentlige etablerte forutsetninger om fremtiden.

Balanseførte letekostnader vurderes med hensyn til om det foreligger indikasjoner på at balanseført beløp overstiger gjenvinnbart beløp når forhold eller hendelser tilsier dette, og minimum en gang i året. Hvis evaluering av en letebrønn viser at den ikke har påvist sikre reserver, vurderes brønnen for nedskrivning. Etter første evalueringsfase vil det være å anse som indikasjon på at nedskrivningsvurdering av en brønn må gjennomføres hvis ingen utbyggingsbeslutning er planlagt i nær fremtid, og det heller ikke er konkrete planer om videre boring på lisensen. Nedskrivning av letebrønner reverseres i den grad betingelsene for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Beregning av gjenvinnbare beløp kan være komplekse når beløp må beregnes med utgangspunkt i relevante fremtidige kontantstrømmer som estimeres basert på forutsetninger om fremtiden og neddiskonteres til nåverdi. Testing for tap ved verdifall krever at det etableres langsiktige forutsetninger knyttet til en rekke ofte volatile økonomiske faktorer, slik som fremtidige markedspriser, raffiningsmarginer, valutakurser, driftsmidlets fremtidige produktivitet, diskonteringsrente, politisk risiko, landrisiko og andre faktorer som er nødvendige for å kunne estimere relevante fremtidige kontantstrømmer. Nedskrivningsvurderinger krever også ofte skjønnsutøvelse når det gjelder sannsynlighet og sannsynlighetsfordelinger samt sensitiviteter knyttet til utarbeidelse av estimerer for gjenvinnbare beløp. Langsiktige forutsetninger blir etablert på konsernnivå. Det er en stor grad av skjønn involvert når disse forutsetningene etableres og når andre relevante faktorer fastsettes, slik som terminkurver, estimert fremtidig produksjon og estimert avhendingsverdi for eiendeler.

Pensjonsforpliktelser

Ved estimering av nåverdien av ytelsesbaserte pensjonsplaner som representerer en langsiktig forpliktelse i balansen, og indirekte også periodens pensjonskostnad i resultatregnskapet, etablerer konsernet en rekke kritiske forutsetninger som påvirker disse estimatene. Først og fremst gjelder dette forutsetninger om hvilken diskonteringsrate som skal anvendes på fremtidige utbetalinger og på pensjonsmidler, forventet pensjonsregulering og den forventede årlige lønnsveksten. Disse forutsetningene har en direkte og betydelig påvirkning på beløpene som presenteres. Betydelige endringer i disse forutsetningene mellom perioder vil kunne ha en vesentlig virkning på konsernregnskapet.

Nedstengnings- og fjerningsforpliktelse

Konsernet har betydelige juridiske forpliktelser knyttet til nedstengning og fjerning av installasjoner ved utgangen av produksjonsperioden. Det er vanskelig å estimere utgiftene knyttet til nedstengnings- og fjerningsaktivitetene. Estimatenes er basert på gjeldende regelverk og dagens teknologi, hensyntatt relevante risikofaktorer og usikkerhet. Mesteparten av fjerningsaktivitetene vil finne sted mange år inn i fremtiden, og teknologi og fjerningsutgifter er i konstant forandring. Estimatenes inkluderer forutsetninger om hvor lang tid det vil ta å fjerne installasjonene og om hva dagratene for rigg, marine operasjoner og tungløftlektene vil være på fjerningstidspunktet. Disse faktorene kan variere betydelig avhengig av hvilket fjerningskonsept som forutsettes. Både den første innregningen av en nedstengnings- og fjerningsforpliktelse med tilhørende balanseførte utgifter, og den etterfølgende justeringen av disse balansepostene, involverer dermed betydelig skjønn.

Finansielle derivater

Når virkelig verdi av derivater ikke er direkte observerbar i aktive markeder, beregnes virkelig verdi basert på interne forventninger og direkte observerbar markedsinformasjon, herunder pris- og avkastningskurver for råvarer, valuta og renter. Endringer i forventninger og pris- og avkastningskurver kan ha vesentlig effekt for beregnet virkelig verdi av derivater og tilhørende inntekter eller tap i konsernresultatregnskapet, og da spesielt for langsiktige kontrakter.

Inntektsskatt

Konsernet betaler årlig betydelige beløp i skatt under ulike skatteregimer rundt i verden og regnskapsfører betydelige endringer i utsatte skatteeiendeler og skattegjeld, som alle er basert på ledelsens tolkning av gjeldende lover, forskrifter og relevante rettsavgjørelser. Kvaliteten på estimatene avhenger av hvordan konsernet fortolker gjeldende lover, forskrifter og rettspraksis, dets evne til å anvende til dels svært komplekse regler, identifisere og implementere endringer i regelverket, samt forutse fremtidig inntjening for å kunne anvende utsatte skattefordeler knyttet til fremførbare underskudd.

3 Segmentinformasjon

Fra og med tredje kvartal 2015 implementerte Statoil ny konsernstruktur. Statoils virksomhet styres nå gjennom følgende driftssegmenter; Utvikling og produksjon Norge (DPN), Utvikling og produksjon USA (DPUSA), Utvikling og produksjon internasjonalt (DPI), Markedsføring, midtstrøm og prosessering (MMP), Nye energiløsninger (NES) og Andre.

Utvikling og produksjon-segmentene er ansvarlige for den kommersielle utviklingen av olje- og gassporteføljen innenfor sine respektive geografiske områder; DPN på norsk sokkel, DPUSA omfatter offshore og onshore aktiviteter i USA og Mexico, og DPI globalt utenom DPN og DPUSA.

Leteaktiviteter forvaltes av en egen forretningsenhet som har et globalt ansvar på tvers av konsernet for leting etter og vurdering av nye ressurser. Leteaktiviteter er allokert til og presentert i de respektive utvikling og produksjon-segmentene.

MMP-segmentet er ansvarlig for markedsføring og handel av olje og gass (råolje, kondensat, våtgass (NGL), naturgass, flytende naturgass (LNG) og oljeprodukter), elektrisitet og utslippsrettigheter, i tillegg til transport, prosessering og foredling av produktene ovenfor, drift av raffinerier, terminaler, prosesseringsanlegg og kraftverk.

NES-segmentet er ansvarlig for vindparker, karbonfangst og -lagring i tillegg til andre fornybare- og lavkarbonenergiløsninger.

Statoil rapporterer sin virksomhet gjennom rapporteringssegmenter som tilsvarer driftssegmentene, bortsett fra driftssegmentene DPI og DPUSA som er slått sammen til ett rapporteringssegment; Utvikling og produksjon internasjonalt. Sammenslåingen til ett rapporteringssegment er foretatt på grunnlag av likheter innenfor økonomiske karakteristika, produkter, tjenester og produksjonsprosesser, samt kundesammensetning, distribusjonsmetoder og rammebetingelser. Det nye driftssegmentet NES rapporteres i 2015 inn under segmentet Andre på grunn av uvesentlighet.

Segmentet Andre omfatter aktiviteter innenfor Nye energiløsninger, Global strategi og forretningsutvikling, Teknologi, prosjekter og boring og Konsernstaber og -tjenester.

Kolonnen eliminerings inkluderer eliminerings av internt salg og tilhørende urealisert fortjeneste, hovedsakelig fra salg av olje og oljeprodukter. Salg mellom segmenter beregnes basert på estimerte markedspriser.

Nedenfor presenteres segmentdata for årene 2015, 2014 og 2013. Grunnlaget for segmentenes inntjening er *Resultat før finansposter og skattekostnad*. I tabellene under er utsatt skattefordel, pensjonsmidler og langsiktige finansielle poster ikke allokert til segmentene. I tillegg er tilganger knyttet til endringer i estimat for nedstengnings- og fjerningsforpliktelse ikke med i linjen tilgang varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og egenkapitalkonsoliderte selskaper.

(i milliarder kroner)	Utvikling og produksjon Norge	Utvikling og produksjon internasjonalt	Markedsføring, midtstrøm og prosessering	Andre	Eliminerings	Sum
For regnskapsåret 2015						
Eksternt salg og andre inntekter	(0,9)	15,3	465,5	3,1	-	483,1
Salg mellom segmenter	140,4	53,9	1,5	0,0	(195,7)	(0,0)
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,0	(0,8)	0,4	0,0	-	(0,3)
Sum inntekter	139,5	68,4	467,4	3,2	(195,7)	482,8
Varekostnad	(0,0)	(0,1)	(406,5)	(0,0)	195,4	(211,2)
Andre kostnader og salgs- og administrasjonskostnader	(25,8)	(27,3)	(37,6)	(2,8)	1,5	(91,9)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(51,4)	(81,6)	0,4	(1,1)	0,0	(133,8)
Letekostnader	(4,6)	(26,3)	0,0	0,0	0,0	(31,0)
Resultat før finansposter og skattekostnad	57,6	(66,9)	23,7	(0,8)	1,2	14,9
Tilgang varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og egenkapitalkonsoliderte investeringer	50,6	65,4	7,3	2,2	0,0	125,5
Balanseinformasjon						
Egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,0	2,9	1,9	2,4	-	7,3
Segmentets øvrige anleggsmidler	244,1	330,1	49,2	6,1	-	629,5
Anleggsmidler som ikke er allokert til segmentene						82,0
Totale anleggsmidler						718,7

(i milliarder kroner)	Utvikling og produksjon Norge	Utvikling og produksjon internasjonalt	Markedsføring, midtstrøm og prosessering	Andre	Eliminerings	Sum
For regnskapsåret 2014						
Eksternt salg og andre inntekter	9,0	18,6	595,0	0,4	-	622,9
Salg mellom segmenter	173,2	67,3	1,8	0,0	(242,3)	(0,0)
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,1	(0,8)	0,5	(0,0)	-	(0,3)
Sum inntekter	182,2	85,2	597,3	0,3	(242,3)	622,7
Varekostnad	(0,0)	(0,0)	(544,2)	(0,0)	242,9	(301,3)
Andre kostnader og salgs- og administrasjonskostnader	(25,2)	(22,9)	(33,2)	(0,9)	2,0	(80,2)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(40,0)	(56,8)	(3,6)	(1,0)	-	(101,4)
Letekostnader	(5,4)	(25,0)	(0,0)	0,0	-	(30,3)
Resultat før finansposter og skattekostnad	111,7	(19,5)	16,2	(1,5)	2,6	109,5
Tilgang varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og egenkapitalkonsoliderte investeringer	55,1	61,4	7,8	0,8	-	125,1
Balanseinformasjon						
Egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,2	4,8	3,2	0,2	-	8,4
Segmentets øvrige anleggsmidler	262,0	333,8	46,3	5,1	-	647,3
Anleggsmidler som ikke er allokert til segmentene						76,0
Totale anleggsmidler						731,7

(i milliarder kroner)	Utvikling og produksjon Norge	Utvikling og produksjon internasjonalt	Markedsføring, midtstrøm og prosessering	Andre	Elimineringer	Sum
For regnskapsåret 2013						
Eksternt salg og andre inntekter	9,4	16,5	607,5	1,0	-	634,4
Salg mellom segmenter	192,7	65,4	1,0	0,1	(259,1)	0,0
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,1	(0,0)	0,1	(0,0)	-	0,1
Sum inntekter	202,2	81,9	608,6	1,0	(259,1)	634,5
Varekostnad	0,0	(0,1)	(565,2)	(0,0)	258,4	(306,9)
Andre kostnader og salgs- og administrasjonskostnader	(27,4)	(21,0)	(33,7)	(0,8)	1,1	(81,9)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(32,2)	(31,9)	(7,0)	(1,3)	0,0	(72,4)
Letekostnader	(5,5)	(12,5)	(0,0)	(0,0)	0,0	(18,0)
Resultat før finansposter og skattekostnad	137,1	16,4	2,6	(1,1)	0,4	155,5
Tilgang varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og egenkapitalkonsoliderte investeringer	57,3	52,9	5,9	1,3	-	117,4
Balanseinformasjon						
Egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,2	4,8	2,3	0,2	-	7,4
Segmentets øvrige anleggsmidler	247,6	286,5	39,3	5,6	-	578,9
Anleggsmidler som ikke er allokert til segmentene						60,5
Totale anleggsmidler						646,8

Se note 4 *Oppkjøp og nedsalg* for informasjon vedrørende transaksjoner som har påvirket segmentene.

Se note 11 *Varige driftsmidler* for informasjon om nedskrivninger som har påvirket segmentene.

Se note 12 *Immaterielle eiendeler* for informasjon om nedskrivninger som har påvirket hovedsakelig DPI-segmentet.

Se note 23 *Andre forpliktelser* for informasjon vedrørende forpliktelser som har påvirket DPI- og MMP-segmentene.

Geografisk inndeling av inntekter

Statoil har aktivitet i mer enn 30 land. Ved geografisk inndeling av eksternt salg og andre inntekter, basert på landet hvor det juridiske selskapet som står for salget er hjemmehørende, henføres 76 prosent til norske selskaper og 13 prosent til selskaper i USA.

Anleggsmidler henført til geografiske områder

(i milliarder kroner)	2015	2014	31. desember 2013
Norge	277,4	289,6	269,6
USA	180,9	182,9	159,2
Angola	47,1	51,3	45,9
Brasil	30,6	29,5	24,5
Storbritannia	25,4	19,7	13,6
Canada	20,0	17,6	19,9
Algeria	12,6	11,8	9,0
Aserbajdsjan	12,5	23,6	19,0
Andre områder	30,3	29,5	25,6
Sum anleggsmidler ¹⁾	636,7	655,6	586,3

1) Eksklusive utsatt skattefordel, pensjonsmidler og langsiktige finansielle eiendeler.

Salgsinntekter fordelt på produkt

(i milliarder kroner)	2015	2014	2013
Olje	223,1	324,6	321,5
Gass	99,6	99,3	110,4
Raffinerte produkter	86,5	104,8	118,9
Flytende naturgass	44,2	59,5	64,5
Annet	12,0	18,6	1,3
Sum inntekter	465,3	606,8	616,6

4 Oppkjøp og nedsalg

2015

Salg av eierinteresser i skiferformasjonen Marcellus

I januar 2015 gjennomførte Statoil en salgstransaksjon med Southwestern Energy som reduserte Statoils gjennomsnittlige eierandel i den sørlige delen av det partneropererte landbaserte Marcellus-området fra 29 prosent til 23 prosent. Avtalen ble inngått i fjerde kvartal 2014. Transaksjonen er regnskapsført i Utvikling og produksjon internasjonalt (DPI) uten innvirkning på konsernets resultatregnskap. Vederlaget fra salget var 2,8 milliarder kroner.

Salg av eierinteresser i Shah Deniz og South Caucasus Pipeline

I april 2015 gjennomførte Statoil en transaksjon med Petronas, om å selge gjenstående andel på 15,5 prosent i Shah Deniz og South Caucasus Pipeline. Avtalen ble inngått i oktober 2014. Statoil inntektsførte en gevinst på 12,4 milliarder kroner, presentert som *Andre inntekter* i konsernregnskapet. I segmentrapporteringen er gevinsten presentert i DPI-segmentet og Markedsføring, midtstrøm og prosessering (MMP) segmentet med henholdsvis 12,3 milliarder kroner og 0,1 milliarder kroner. DPI-segmentets del av transaksjonen var unntatt fra skatteplikt i henhold til reglene i Norge og Aserbajdsjan. Vederlaget fra salget var 20,3 milliarder kroner, hvorav 0,7 milliarder kroner ble mottatt i 2014 og 19,6 milliarder kroner i 2015.

Salg av selskapets hovedkontorbygg

I juni 2015 gjennomførte Statoil en transaksjon med Colony Capital, Inc., og solgte selskapets hovedkontorbygg i Stavanger gjennom salg av aksjene i Forusbeen 50 AS. Samtidig inngikk selskapet en operasjonell leieavtale på 15 år for bygget. Statoil inntektsførte en gevinst på 1,5 milliarder kroner fra transaksjonen, som *Andre inntekter* i resultatregnskapet. Transaksjonen er inkludert i segmentet Andre. Vederlaget fra salget var 2,3 milliarder kroner.

Salg av selskapets kontorbygg

I desember 2015 gjennomførte Statoil en transaksjon med TRD Campus AS, og solgte selskapets kontorbygg i Trondheim og Stjørdal gjennom salg av aksjene i Strandveien 4 AS og Arkitekt Ebbelsvei 10 AS. Samtidig inngikk selskapet operasjonelle leieavtaler på 15 år for kontorbyggene. Statoil inntektsførte en gevinst på 0,6 milliarder kroner fra transaksjonen, som *Andre inntekter* i resultatregnskapet. Transaksjonen er inkludert i segmentet Andre. Vederlaget fra salget var 1,7 milliarder kroner.

Salg av eierinteresser i Trans Adriatic Pipeline AG

I desember 2015 gjennomførte Statoil en transaksjon med det italienske gasstransportselskapet Snam SpA om salg av sin eierandel på 20 prosent i Trans Adriatic Pipeline AG (TAP). Statoil inntektsførte en gevinst på 1,4 milliarder kroner, som er presentert i MMP-segmentet. Gevinsten var unntatt fra skatteplikt og er inkludert i Andre inntekter i konsernregnskapet. Vederlaget fra salget var 2,0 milliarder kroner.

Salg av eierinteresser i Gudrun-feltet og kjøp av eierandel i Eagle Ford

I desember 2015 gjennomførte Statoil en transaksjon med Repsol om salg av sin eierandel på 15 prosent i Gudrun-feltet på norsk sokkel. Statoil inntektsførte en gevinst på 1,2 milliarder kroner, som er presentert i segmentet Utvikling og produksjon Norge (DPN). Statoil er fortsatt operatør og har den største eierandelen på 36 prosent. Gevinsten er inkludert i *Andre inntekter* i konsernregnskapet. Transaksjonen var unntatt fra skatteplikt i henhold til det norske regelverket for petroleumsskatt. Vederlaget fra salget var 1,9 milliarder kroner.

Samtidig gjennomførte Statoil en transaksjon med Repsol om kjøp av en 13 prosent eierandel i Eagle Ford-formasjonen. Statoils eierandel i Eagle Ford-skiferformasjonen er 63 prosent etter oppkjøpet, og Statoil ble samtidig eneoperatør. Kjøpet ble bokført som virksomhetssammenslutning etter oppkjøpsmetoden. Datoen for anskaffelsen og for verdsettelse av overtatte eiendeler og gjeld var 30. desember 2015. Virkelig verdi av netto identifiserte eiendeler på overtakelsestidspunktet var 3,5 milliarder kroner. Kjøpet ble regnskapsført i DPI-segmentet og MMP-segmentet med virkelig verdi av netto identifiserte eiendeler på henholdsvis 2,4 milliarder kroner og 1,1 milliarder kroner. Det totale vederlaget for den overtatte virksomheten var 3,5 milliarder kroner. Ingen goodwill fra transaksjonen ble innregnet.

2014

Salg av eierinteresser i Shah Deniz og South Caucasus Pipeline

I mars 2014 gjennomførte Statoil en salgstransaksjon med BP og i mai 2014 en salgstransaksjon med SOCAR, gjeldende henholdsvis 3,33 prosent og 6,67 prosent eierinteresser i prosjektet Shah Deniz og rørledningen South Caucasus Pipeline. Begge avtaler ble inngått i desember 2013. Statoil inntektsførte en gevinst på 5,4 milliarder kroner som *Andre inntekter* i konsernregnskapet. I segmentrapporteringen ble gevinsten presentert i DPI-segmentet og MMP-segmentet med henholdsvis 5,2 milliarder kroner og 0,2 milliarder kroner. DPI-segmentets del av transaksjonen var unntatt fra skatteplikt i henhold til reglene i Norge og Aserbajdsjan. Vederlaget fra salget var 8,2 milliarder kroner.

Avtale om bytte av eierandeler i oljesandprosjektet Kai Kos Dehseh

I mai 2014 gjennomførte Statoil og selskapets partner PTTEP en transaksjon om bytte av partenes respektive eierandeler i oljesandprosjektet Kai Kos Dehseh i Alberta, Canada. Statoil betalte et kontantvederlag på 2,5 milliarder kroner, samt overtok en netto forpliktelse på 0,3 milliarder kroner. Etter transaksjonen fortsetter Statoil med 100 prosents eierandel i prosjektene Leismer og Corner, mens PTTEP har 100 prosents eierandel i Thornbury-, Hangingstone- og South Leismer-områdene. Transaksjonen er regnskapsført i DPI-segmentet med en økning i *Varige driftsmidler* på 4,6 milliarder kroner, som også inkluderer overføring fra *Immaterielle eiendeler* på 1,8 milliarder kroner, uten innvirkning på konsernets resultatregnskap.

Salg av eierinteresser i lisenser på norsk kontinentalsokkel

I desember 2014 ble en transaksjon med Wintershall gjennomført, som innebar salg av eierinteresser i enkelte lisenser på den norske kontinentalsokkelen. Statoil inntektsførte en gevinst på 5,9 milliarder kroner i DPN-segmentet. Gevinsten ble presentert som *Andre inntekter* i konsernregnskapet. Transaksjonen var unntatt fra skatteplikt i henhold til det norske regelverket for petroleumsskatt, og gevinsten inkluderte en realisasjon av tilhørende balanseført utsatt skattefordel. Vederlaget fra salget var 8,7 milliarder kroner (1,25 milliarder amerikanske dollar).

2013

Salg av eierinteresser i lete- og produksjonslisenser på norsk kontinentalsokkel til Wintershall

I juli 2013 ble en salgstransaksjon med Wintershall for visse eierinteresser i lisenser på den norske kontinentalsokkel gjennomført. Avtalen ble inngått i oktober 2012. Statoil inntektsførte en gevinst på 6,4 milliarder kroner. Gevinsten ble presentert som *Andre inntekter* i konsernregnskapet. I segmentrapporteringen ble gevinsten presentert i DPN-segmentet som eksternt salg og andre inntekter. Transaksjonen var unntatt fra skatteplikt i henhold til det norske regelverket for petroleumsskatt. Vederlaget fra salget var 4,7 milliarder kroner.

Salg av eierinteresser i lete- og produksjonslisenser på norsk kontinentalsokkel og britisk kontinentalsokkel til OMV

I oktober 2013 ble en salgstransaksjon med OMV om å selge visse eierinteresser i lisenser på den norske kontinentalsokkel og den britiske kontinentalsokkel gjennomført. Avtalen ble inngått i august 2013. Statoil inntektsførte en gevinst på 10,1 milliarder kroner. Gevinsten ble presentert som *Andre inntekter* i konsernregnskapet. I segmentrapporteringen ble gevinsten presentert i DPN-segmentet og i DPI-segmentet som eksternt salg og andre inntekter med henholdsvis 6,6 milliarder kroner og 3,5 milliarder kroner. Den delen av transaksjonen som dekket eiendelene på den norske kontinentalsokkelen var unntatt fra skatteplikt i henhold til det norske regelverket for petroleumsskatt. Vederlaget fra salget var 15,9 milliarder kroner.

5 Finansiell risikostyring

Generell informasjon relevant for finansiell risiko

Statoilkonsernets forretningsaktiviteter medfører eksponering til finansiell risiko. Konsernet benytter en helhetlig tilnærming til vurdering og styring av risiko. Statoil utnytter korrelasjoner mellom alle de viktigste markedsrisikoene, som pris på olje og naturgass, raffinerte produktpriser, valuta og renter, for å kalkulere samlet markedsrisiko og tar dermed hensyn til de naturlige sikringene som er innbakt i konsernets portefølje. Å legge sammen de ulike markedsrisikoene, uten å ta hensyn til disse korrelasjonene, ville ha medført en overestimering av total markedsrisiko. Denne tilnærmingen gir konsernet mulighet til å redusere antallet sikringstransaksjoner og dermed redusere transaksjonskostnader og unngå sub-optimalisering.

Et viktig element i risikostyringen er bruk av sentraliserte handelsfullmakter. Alle vesentlige strategiske transaksjoner krever å bli koordinert gjennom konsernets konsernriskokomiteé. Fullmakter delegert til handelsorganisasjoner innen råolje, raffinerte produkter, naturgass og elektrisitet er relativt små sammenlignet med den totale markedsrisikoen til konsernet.

Konsernriskokomiteen som ledes av konserndirektør for økonomi og finans (CFO), og inkluderer representanter fra hovedforretningsområdene, er ansvarlig for å definere, utvikle og evaluere retningslinjer for håndtering av risiko. CFO er, i samarbeid med konsernriskokomiteen, også ansvarlig for å overvåke og

utvikle konsernets overordnede risikostyring og å foreslå passende risikoutjevneende tiltak på konsernnivå. Komiteen møtes minst seks ganger i året og mottar jevnlig risikoinformasjon relevant for konsernet.

Finansiell risiko

Konsernets aktiviteter eksponerer konsernet for følgende finansielle risikoer:

- Markedsrisiko (inkludert råvareprisrisiko, valutarisiko og renterisiko)
- Likviditetsrisiko
- Kreditrisiko

Markedsrisiko

Konsernet opererer i verdensmarkedene for råolje, raffinerte produkter, naturgass og elektrisitet, og er eksponert for markedsrisikoer knyttet til endringer i prisene på hydrokarboner, valutakurser, rentesatser og elektrisitetspriser som kan påvirke inntekter og kostnader ved drift, investeringer og finansiering. Risikoene styres hovedsakelig på kortsiktig basis, med fokus på hvordan konsernet best kan oppnå optimal risikoustert avkastning innenfor gitte fullmakter. Langsiktige eksponeringer styres på konsernnivå, mens kortsiktige eksponeringer generelt styres basert på mandater godkjent av konsernriskokomiteen.

I forbindelse med salg av egne råvarer har konsernet etablert retningslinjer for å inngå derivatkontrakter med formål å styre råvareprisrisiko, valutakursrisiko og renterisiko. Både finansielle instrumenter og råvarebaserte derivatkontrakter benyttes for å styre risikoen knyttet til inntekter, finansposter og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer.

For mer informasjon om sensitivetsanalyse av markedsrisiko, se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivetsanalyse av markedsrisiko*.

Råvareprisrisiko

Konsernets mest betydelige langsiktige råvarerisiko (olje og naturgass) er relatert til fremtidige markedspriser hvor konsernet risikopolisy er å være eksponert for både positive og negative prisbevegelser. For å styre kortsiktig råvareprisrisiko blir det inngått råvarebaserte derivatkontrakter som inkluderer futures, opsjoner, ikke-børsnoterte (over-the-counter - OTC) terminkontrakter, og ulike typer bytteavtaler knyttet til råolje, petroleumsprodukter, naturgass og elektrisitet.

Derivater knyttet til råolje og øvrige petroleumsprodukter handles hovedsakelig på Inter Continental Exchange (ICE) i London, på New York Mercantile Exchange (NYMEX), i det ikke-børsnoterte (OTC) Brent-markedet og i markedet for bytteavtaler knyttet til råolje og raffinerte produkter. Derivater knyttet til naturgass og elektrisitet er hovedsakelig OTC fysiske terminkontrakter og opsjoner, NASDAQ OMX Oslo terminkontrakter, samt NYMEX og ICE futures.

Løpetiden for råolje- og raffinerte oljeproduktderivater er vanligvis under ett år og for naturgass- og elektrisitetsderivater er løpetiden vanligvis ca. tre år eller kortere. For mer informasjon om konsernets råvarebaserte finansielle derivater, se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivetsanalyse av markedsrisiko*.

Valutarisiko

Konsernets driftsresultater og kontantstrømmer er påvirket av valutasvingninger, og den viktigste valutakursen er norske kroner mot amerikanske dollar. Konsernet styrer valutarisiko fra driften med amerikanske dollar som funksjonell valuta. Valutarisiko styres på konsernnivå i samsvar med etablerte retningslinjer og mandater.

Konsernets kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter relatert til olje- og gassalg, driftsutgifter og investeringer er hovedsakelig i amerikanske dollar, mens skatt og utbytte til aksjonærer på Oslo Børs er i norske kroner. Konsernets valutastyring er hovedsakelig knyttet til å sikre skatt- og utbyttebetalinger i norske kroner. Dette betyr at konsernet regelmessig kjøper betydelige beløp av norske kroner ved bruk av konvensjonelle derivatinstrumenter med levering på et fremtidig tidspunkt.

Renterisiko

Obligasjonslånene er vanligvis utstedt med fast rente i ulike lokale valutaer (blant annet amerikanske dollar, euro og britiske pund). Obligasjonslånene kan endres til flytende USD rente ved å benytte rente- og valutaswapper. Konsernet styrer renterisiko på obligasjonsgjeld basert på risiko- og kostnadshensyn fra et helhetlig risikostyringsperspektiv. Dette betyr at andel på fast/flytende renteeksponering kan variere over tid. For mer detaljert informasjon om konsernets langsiktige gjeldsportefølje se note 18 *Finansiell gjeld*.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at konsernet ikke er i stand til å gjøre opp sine finansielle forpliktelser når de forfaller. Formålet med likviditetsstyring er å sikre at konsernet til enhver tid har tilstrekkelige midler tilgjengelig for å dekke sine finansielle forpliktelser.

Konsernet styrer likviditet og finansiering på konsernnivå, som sikrer tilstrekkelig likviditet til å dekke operasjonelle krav. Konsernet har høy fokus og oppmerksomhet på kreditt- og likviditetsrisiko. For å sikre nødvendig finansiell fleksibilitet, som inkluderer å gjøre opp konsernets finansielle forpliktelser, opprettholder konsernet en konservativ likviditetsstyring. For å identifisere fremtidige langsiktige finansieringsbehov, utarbeider konsernet treårs prognoser for likviditetsutvikling minst månedlig.

Konsernets største utbetalinger er kvartalsvise utbyttebetalinger og seks årlige betalinger av norsk petroleumsskatt. Hvis den månedlige prognosen for likviditetsutvikling viser at likvide eiendeler én måned etter skatt- og utbyttebetaling er under definerte minimumsnivå, vil opptak av langsiktig finansiering bli vurdert.

Kortsiktige finansieringsbehov blir vanligvis dekket av 4 milliarder amerikanske dollar via US Commercial Paper Programme (CP) som er dekket av en rullerende kredittfasilitet på 5 milliarder amerikanske dollar, støttet av Statoils 21 viktigste kjernebanker, med forfall i 2020. Kredittfasiliteten er ubrukt per 31. desember 2015 og gir sikker tilgang til finansiering, understøttet av beste mulige kortsiktige rating.

For langsiktig finansiering bruker konsernet alle de største kapitalmarkedene (USA, Europa og Asia). Konsernets policy er å ha en jevn forfallsstruktur på obligasjonsgjelden, der nedbetaling ikke overstiger fem prosent av sysselsatt kapital de nærmeste fem år. Konsernets langsiktige gjeld har en gjennomsnittlig løpetid på cirka ni år.

For mer informasjon om konsernets langsiktige gjeld, se note 18 *Finansiell gjeld*.

Tabellen nedenfor viser forfallsprofilen til konsernets finansielle forpliktelser basert på udiskonterte kontraktsmessige kontantstrømmer.

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Mindre enn 1 år	104,9	131,4
1 - 2 år	73,7	43,3
3 - 4 år	86,9	81,3
5 - 10 år	93,8	90,5
Etter 10 år	115,5	84,3
Totalt spesifisert	474,7	430,8

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at konsernets kunder eller motparter kan påføre konsernet finansielle tap ved ikke å overholde sine forpliktelser. Kredittrisiko oppstår gjennom kreditteksponering knyttet til kundefordringer samt fra finansielle investeringer, finansielle derivatinstrumenter og innskudd i finansinstitusjoner.

Sentrale elementer i konsernets styring av kredittrisiko er:

- En global kredittrisikopolitikk
- Kredittmandater
- En intern prosess for kreditlevaluering
- Risikoavlastningsinstrumenter
- En kontinuerlig overvåkning og styring av kreditteksponering

Før transaksjoner inngås med nye motparter, krever konsernets kredittpolitikk at motpartene er formelt identifisert og godkjent. I tillegg fastsettes det intern kreditt-rating og kredittgrense for alle salgs-, handels- og finansielle motparter. Alle etablerte motparter revurderes minst årlig, og eksponering overvåkes kontinuerlig. Kreditlevalueringen er basert på kvantitative og kvalitative analyser av finansiell og annen relevant forretningsinformasjon som betalingshistorikk, motpartens størrelse og diversifisering. Den interne risikoklassifiseringen reflekterer konsernets vurdering av motpartens kredittrisiko. Grenser for kreditteksponering fastsettes på bakgrunn av kreditlevalueringen kombinert med andre faktorer, som forventet transaksjon og spesifikke forhold i bransjen. Kredittmandatene definerer akseptabel kredittrisiko, og er besluttet av selskapets ledelse.

Konsernet bruker flere instrumenter for å avlaste og kontrollere kredittrisiko, både per motpart og på porteføljnivå. Hovedinstrumentene inkluderer bank- og morselskapsgarantier, forskuddsbetalinger og depositum.

Konsernet har forhåndsdefinerte grenser for porteføljens absolutte kredittrisiko samt for maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart. Porteføljen overvåkes regelmessig, og den enkelte motparts eksponering kontrolleres daglig i forhold til etablert kredittgrense. Den totale kredittporteføljen til konsernet er geografisk diversifisert på en rekke motparter innen olje- og energisektoren, i tillegg til større olje- og gassbrukere samt finansielle motparter. Størstedelen av konsernets eksponering er med selskaper med "investment grade" rating.

Tabellen nedenfor viser konsernets balanseførte verdi av finansielle eiendeler og finansielle derivater inndelt etter Statoils vurdering av motpartens kreditt risiko. Det er ingen vesentlige finansielle eiendeler som er forfalt eller nedskrevet. Bare ikke-børsnoterte instrumenter er inkludert i finansielle derivater.

(i milliarder kroner)	Langsiktige finansielle fordringer	Kundefordringer og andre fordringer	Langsiktige finansielle derivater	Kortsiktige finansielle derivater
31. desember 2015				
"Investment grade", med rating A eller høyere	0,0	14,6	11,9	2,0
Annen "Investment grade"	3,3	27,5	11,9	2,4
Lavere enn "Investment grade" eller ikke klassifisert	2,4	9,3	0,0	0,3
Sum finansielle eiendeler	5,8	51,4	23,8	4,8
31. desember 2014				
"Investment grade", med rating A eller høyere	0,0	20,1	15,2	2,4
Annen "Investment grade"	0,0	36,5	11,8	2,7
Lavere enn "Investment grade" eller ikke klassifisert	2,7	17,2	2,9	0,2
Sum finansielle eiendeler	2,7	73,7	29,9	5,3

Per 31. desember 2015 er 10,2 milliarder kroner innkrevd som sikkerhetsstillelse for å redusere deler av konsernets kredittsporing. Per 31. desember 2014 var 12,9 milliarder kroner innkrevd som sikkerhetsstillelse. Sikkerhetsstillelsen er kontanter mottatt som sikkerhet for å redusere kredittsporing i tilknytning til positive virkelige verdier fra renteswapper, rente valutaswapper og valutaswapper. Kontanter er innkrevde som sikkerhet i samsvar med hovedavtaler med ulike motparter når den positive virkelige verdien for de ulike swappene er over en avtalt grense.

I henhold til vilkår i ulike nettooppgjøringsordninger for finansielle derivater er det per 31. desember 2015 presentert finansielle forpliktelser for 7 milliarder kroner som ikke oppfyller kriteriene for motregning. Per 31. desember 2014 var 5,2 milliarder kroner ikke utlignet. Mottatt sikkerhetsstillelse og ikke utlignet beløp under nettooppgjøringsavtaler reduserer kredittsporingen for finansielle derivater presentert i tabell ovenfor som ved en eventuell misligholdssituasjon for motparten kan kreves til nettooppgjør.

6 Godtgjørelse

(i milliarder kroner, unntatt gjennomsnittlig antall ansatte)	2015	2014	For regnskapsåret 2013
Lønnskostnader ¹⁾	22,5	23,3	23,5
Pensjonskostnader	6,8	3,4	4,6
Arbeidsgiveravgift	3,4	3,5	3,4
Andre lønnskostnader og sosiale kostnader	2,5	2,4	2,5
Sum lønnsrelaterte kostnader	35,2	32,5	34,0
Gjennomsnittlig antall ansatte ²⁾	22 300	23 300	23 600

1) Lønnskostnader inneholder bonuser, sluttpakker og kostnader i forbindelse med utstasjonering i tillegg til grunnlønn.

2) Deltidsansatte utgjør henholdsvis 3 prosent, 2 prosent og 3 prosent for årene 2015, 2014 og 2013.

Lønnsrelaterte kostnader er akkumulert i kostnadspooler og delvis viderebelastet partnerne i Statoil-opererte lisenser med utgangspunkt i påløpte timer.

For ytterligere informasjon om pensjonskostnader, se note 19 *Pensjoner*.

Kompensasjon til styret og konsernledelsen (KL)

Godtgjørelse til medlemmer av styret og KL i løpet av regnskapsåret var følgende:

(i millioner kroner) ¹⁾	2015	2014	For regnskapsåret
			2013
Kortsiktige ytelser	92,2	73,2	74,5
Pensjonsytelser	6,4	13,0	13,0
Andre langsiktige ytelser	0,1	0,0	0,1
Aksjebasert avlønning	1,3	1,1	1,1
Sum	100,2	87,3	88,7

1) Alle beløp i tabellen er presentert basert på opptjening.

Per 31. desember 2015, 2014 og 2013 er det ikke gitt lån til medlemmer av styret eller konsernledelsen.

Aksjebasert avlønning

Statoils aksjespareprogram gir de ansatte muligheten til å kjøpe aksjer i Statoil gjennom månedlige lønnstrekk og tilskudd fra Statoil. Dersom aksjene beholdes i kjøpsåret samt i de to påfølgende hele kalenderår med sammenhengende ansettelse i Statoil, vil de ansatte bli tildelt en bonusaksje for hver aksje de har kjøpt.

Beregnet kostnad for Statoil i 2015, 2014 og 2013 programmene, inkludert tilskudd og arbeidsgiveravgift, utgjør henholdsvis 0,5 milliarder kroner, 0,6 milliarder kroner og 0,6 milliarder kroner. Beregnet kostnad for Statoil for 2016 programmet (avtaler inngått i 2015) utgjør 0,5 milliarder kroner. Gjenstående beløp per 31. desember 2015 som skal kostnadsføres over programmenes resterende opptjeningsperiode utgjør 1,2 milliarder kroner.

7 Andre kostnader

Godtgjørelse til revisor

(i millioner kroner, ekskl. mva)	2015	2014	For regnskapsåret
			2013
Revisjonshonorar	49	45	38
Revisjonsrelaterte tjenester	14	8	8
Skattehonorar	0	0	0
Andre tjenester	0	0	0
Total	63	53	46

Andelen av økningen i betalt revisjonshonorar og revisjonsrelaterte tjenester som skyldes valutaeffekt er 3,2 millioner kroner, tilsvarende 5 prosent.

I tillegg til tallene i tabellen over er det betalt revisjonshonorar og revisjonsrelatert honorar knyttet til Statoil-opererte lisenser på 7 millioner kroner, 6 millioner kroner og 6 millioner kroner for årene 2015, 2014 og 2013.

Utgifter til forskning og utvikling

Utgifter til forskning og utvikling utgjorde henholdsvis 2,7 milliarder kroner, 3,0 milliarder kroner og 3,2 milliarder kroner i henholdsvis 2015, 2014 og 2013. Utgiftene er delvis finansiert av partnerne på Statoil-opererte lisenser. Statoils andel av utgiftene har blitt kostnadsført i resultatregnskapet.

8 Finansposter

(i milliarder kroner)	For regnskapsåret		
	2015	2014	2013
Agioeffekter finansielle derivater	4,4	(1,5)	(4,1)
Andre agioeffekter	(6,5)	(0,7)	(4,5)
Netto gevinst/-tap på utenlandsk valuta	(2,1)	(2,2)	(8,6)
Mottatt utbytte	0,3	0,3	0,1
Verdipapirgevinst/-tap finansielle investeringer	0,4	1,1	1,9
Renteinntekter verdipapirer	0,6	0,7	0,6
Renteinntekter langsiktige finansielle eiendeler	0,2	0,1	0,1
Renteinntekter kortsiktige finansielle eiendeler og andre finansinntekter	1,7	1,8	0,9
Renteinntekter og andre finansielle poster	3,2	4,0	3,6
Rentekostnader langsiktige obligasjoner, banklån og netto renter på tilknyttede derivater	(5,7)	(4,3)	(1,5)
Rentekostnader finansielle leieavtaler	(0,2)	(0,3)	(0,2)
Balanseførte renter	3,2	1,6	1,1
Rentekostnader fjerningsforpliktelse	(3,9)	(3,7)	(3,2)
Gevinst/-tap finansielle derivater	(3,8)	5,8	(7,4)
Rentekostnader kortsiktige finansielle forpliktelser og andre finanskostnader	(1,2)	(0,8)	(0,8)
Renter og andre finansieringskostnader	(11,7)	(1,8)	(12,0)
Netto finansposter	(10,6)	(0,0)	(17,0)

Statoils største finansposter relaterer seg til eiendeler og gjeld kategorisert som holdt for omsetning samt amortisert kost. For mer informasjon om kategorisering av finansielle instrumenter, se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko*.

Linjen rentekostnader langsiktige obligasjoner, banklån og netto renter på tilknyttede derivater, inneholder hovedsakelig rentekostnader fra kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost på 8,6 milliarder kroner, 6,8 milliarder kroner og 5,4 milliarder kroner, delvis motvirket av netto renter på tilknyttede derivater inkludert i kategorien holdt for omsetning på 2,6 milliarder kroner, 2,5 milliarder kroner og 3,9 milliarder kroner for henholdsvis 2015, 2014 og 2013.

Linjen gevinst/-tap finansielle derivater inkluderer hovedsakelig virkelig verdi tap på 4,0 milliarder kroner, gevinst på 5,7 milliarder kroner og tap på 7,6 milliarder kroner fra kategorien holdt for omsetning for henholdsvis 2015, 2014 og 2013.

Agioeffekter finansielle derivater inkluderer endringer i virkelig verdi på valutaderivater knyttet til likviditets- og valutarisiko.

Linjen netto gevinst/-tap på utenlandsk valuta inkluderer et netto tap på utenlandsk valuta på 9,7 milliarder kroner, tap på 13,4 milliarder kroner og tap på 4,3 milliarder kroner fra kategorien holdt for omsetning for henholdsvis 2015, 2014 og 2013.

9 Skatter

Spesifikasjon av skattekostnad

(i milliarder kroner)	For regnskapsåret		
	2015	2014	2013
Årets betalbare skatt	52,0	89,6	111,6
Korreksjon av tidligere års skatter	0,7	(1,9)	1,3
Betalbar skatt	52,7	87,6	112,9
Årets endring i midlertidige forskjeller	(12,3)	(0,6)	(13,4)
Endring i skattelovgivning	0,7	0,1	0,1
Korreksjon av tidligere års skatter	0,4	0,3	(0,4)
Utsatt skatt	(11,1)	(0,2)	(13,7)
Total skattekostnad	41,6	87,4	99,2

Statoil leverer gjennom sin ordinære virksomhet selvangivelser i mange ulike skatteregimer. Det kan være forskjellige tolkninger av relevante skattelover og forskrifter knyttet til noen av sakene i selvangivelsene. Det kan i enkelte saker ta flere år før saken er endelig avsluttet, enten gjennom administrativ behandling eller gjennom rettsapparatet. Statoil har avsatt for sannsynlige inntektskatterelaterte fordringer og forpliktelser knyttet til slike uavklarte forhold basert på beste estimat, etter en konsistent fortolkning av relevante skattelover og forskrifter.

Avstemming mellom nominell skattesats og effektiv skattesats

(i milliarder kroner)	For regnskapsåret		
	2015	2014	2013
Resultat før skattekostnad	4,3	109,4	138,4
Beregnet skatt etter nominell sats ¹⁾	(8,5)	31,2	42,4
Beregnet norsk særskatt ²⁾	33,4	62,8	71,7
Skatteeffekt av friinntektsfradrag ²⁾	(6,8)	(6,4)	(5,2)
Skatteeffekt av permanent forskjell knyttet til nedslag	(3,7)	(6,2)	(12,0)
Skatteeffekt av permanent forskjell som skyldes forskjellig funksjonell valuta og skattevaluta	(5,8)	(5,1)	(0,4)
Skatteeffekt av øvrige permanente forskjeller	(0,2)	2,2	(3,7)
Endring av ikke innregnet utsatt skattefordel	28,2	8,7	3,9
Endring i skattelovgivning ³⁾	0,7	0,1	0,1
Korreksjon av tidligere års skatter	1,1	(1,7)	0,9
Annet inkludert kurseffekter	3,2	1,7	1,5
Total skattekostnad	41,6	87,4	99,2
Effektiv skattesats	969,3%	79,9%	71,7%

- 1) Vektet gjennomsnitt av nominelle skattesatser var (198,9) prosent i 2015, 28,5 prosent i 2014 og 30,7 prosent i 2013. Det negative vektete gjennomsnittet av nominelle skattesatser for 2015 (198,9 prosent) og reduksjonen i vektet gjennomsnitt av nominelle skattesatser fra 2014 til 2015 skyldes hovedsakelig tap, nedskrivninger og avsetninger i enheter med høyere enn gjennomsnittlig nominell skattesats. Reduksjonen fra 2013 til 2014 skyldes endringer i den geografiske inntektsfordelingen, og en reduksjon i den nominelle norske skattesatsen fra 28 prosent til 27 prosent.
- 2) Ved beregning av 51 prosent særskatt (53 prosent fra 2016) på resultat fra norsk kontinentalsokkel gis det en friinntekt på 5,5 prosent per år basert på investeringer i offshore produksjonsinstallasjoner. For investeringer gjort før 5. mai 2013 er raten 7,5 prosent per år. Overgangsregler gjelder for investeringer etter 5. mai 2013 som er dekket av blant annet planer for utbygging og drift (PUDer) eller planer for anlegg og drift (PADer) innsendt til Olje- og Energidepartementet før 5. mai 2013. Friinntekten kommer til fradrag i skattepliktig inntekt i fire år, fra og med året investeringen blir foretatt. Ikke benyttet friinntekt har ubegrenset fremføringsadgang. Per 31. desember 2015 utgjør ikke regnskapsført friinntekt 20,6 milliarder kroner. Tilsvarende tall for 2014 var 21,1 milliarder kroner.
- 3) Økningen fra 2014 til 2015 gjelder hovedsakelig endring i utsatt skatt på grunn av reduksjon i norsk nominell skattesats fra 27 prosent til 25 prosent med effekt fra 2016.

Spesifikasjon av utsatt skattefordel og utsatt skatt

(i milliarder kroner)	Fremførbare skattemessige underskudd	Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	Fjerningsforpliktelse	Pensjoner	Derivater	Annet	Totalt
Utsatt skatt 31. desember 2015							
Utsatt skattefordel	41,8	1,6	61,5	5,1	0,1	7,0	117,1
Utsatt skatt	(0,0)	(147,4)	0,0	(0,0)	(8,2)	(9,1)	(164,6)
Netto fordel/(forpliktelse) 31. desember 2015							
	41,8	(145,7)	61,5	5,1	(8,1)	(2,1)	(47,6)
Utsatt skatt 31. desember 2014							
Utsatt skattefordel	36,7	4,6	73,3	7,0	0,2	13,4	135,3
Utsatt skatt	(0,0)	(172,6)	0,0	0,0	(12,9)	(8,4)	(193,8)
Netto fordel/(forpliktelse) 31. desember 2014							
	36,7	(167,9)	73,3	7,0	(12,7)	4,9	(58,6)

Årets endring i netto utsatt skatt var:

(i milliarder kroner)	2015	2014	2013
Netto utsatt skatt 1. januar			
	58,6	62,8	77,3
Innregnet i resultatoppstillingen	(11,1)	(0,2)	(13,7)
Utvidet resultat (OCI)	2,8	(0,9)	(1,5)
Omregningsdifferanser og annet	(2,7)	(3,0)	0,7
Netto utsatt skatt 31. desember			
	47,6	58,6	62,8

Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes når de relaterer seg til det samme skattesystemet og det foreligger juridisk grunnlag for motregning. Etter motregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt per skattesystem, presenteres disse slik i balansen:

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Utsatt skattefordel	17,8	12,9
Utsatt skatt	65,4	71,5

Utsatt skattefordel er innregnet basert på forventning om tilstrekkelig skattemessig overskudd gjennom reversering av skattbare midlertidige differanser eller fremtidig skattemessig inntekt. Per 31. desember 2015 og 31. desember 2014 var netto utsatt skattefordel på henholdsvis 17,8 milliarder kroner og 12,9 milliarder kroner hovedsakelig regnskapsført i Norge, Angola og Storbritannia.

Ikke innregnet utsatt skattefordel

(i milliarder kroner)	Grunnlag	2015 Skatt	Grunnlag	31. desember 2014 Skatt
Skattereduserende midlertidige forskjeller	21,6	8,9	11,0	3,2
Fremførbare skattemessige underskudd	126,2	46,7	52,5	18,0
Sum	147,8	55,6	63,5	21,2

Bevegelsen i skatteverdien av ikke innregnet utsatt skattefordel i oversikten ovenfor sammenlignet med rapportert endring i ikke innregnet utsatt skattefordel i tabellen Avstemming mellom nominell skattesats og effektiv skattesats skyldes hovedsakelig valutaeffekter.

Rundt 11 prosent av fremførbare skattemessige underskudd som det ikke er innregnet utsatt skattefordel på i balansen, har ubegrenset fremføringsadgang. Majoriteten av de resterende ikke innregnede skattemessige underskudd utløper i perioden etter 2026. Ikke innregnet utsatt skattefordel knyttet til de skattereduserende midlertidige forskjellene utløper ikke under eksisterende skatteregler. Utsatt skattefordel er ikke innregnet for disse skatteposisjonene da det ikke finnes sterke nok holdepunkter for å underbygge at fremtidige skattemessige resultater vil medføre at fordelene vil kunne benyttes.

Sum ikke innregnet utsatt skattefordel gjelder:

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
USA	39,3	12,3
Angola	5,7	0,0
Irland	2,5	1,8
Canada	2,4	1,9
Nederland	1,7	1,4
Andre	4,0	3,8
Sum	55,6	21,2

10 Resultat per aksje

Vektet gjennomsnittlig antall ordinære utestående aksjer gir grunnlaget for å beregne ordinært og utvannet resultat per aksje som er vist i konsernregnskapet. Utvannet effekt er relatert til aksjespareprogrammet.

(antall aksjer i millioner)	2015	2014	31. desember 2013
Vektet gjennomsnittlig antall ordinære utestående aksjer	3 179,4	3 180,0	3 180,7
Vektet gjennomsnittlig antall ordinære utestående aksjer, utvannet	3 188,8	3 188,9	3 188,9
Resultat per aksje for resultat tilordnet selskapets aksjonærer (kroner):			
Ordinært	-11,80	6,89	12,53
Utvannet	-11,80	6,87	12,50

11 Varige driftsmidler

(i milliarder kroner)	Maskiner, inventar og transportmidler, inkludert skip	Produksjons- anlegg olje og gass	Foredlings- og produksjons- anlegg på land	Bygninger og tomter	Anlegg under utbygging	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2014	26,1	1 037,5	64,6	10,1	164,7	1 303,0
Tilganger og overføringer	0,4	79,3	5,0	0,6	10,1	95,5
Avgang til anskaffelseskost ²⁾	(0,2)	(13,2)	(8,0)	(3,5)	(9,3)	(34,2)
Omregningsdifferanser	4,2	70,3	4,1	1,0	13,2	92,8
Anskaffelseskost 31. desember 2015	30,5	1 174,0	65,7	8,2	178,7	1 457,1
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2014	(20,1)	(656,7)	(48,2)	(4,8)	(11,1)	(740,9)
Årets avskrivning	(1,4)	(81,9)	(2,2)	(0,4)	0,0	(85,9)
Årets nedskrivning og overføringer	0,0	(27,5)	(0,5)	(0,0)	(20,8)	(48,7)
Årets reversering av nedskrivning	0,0	0,8	4,0	0,1	0,2	5,0
Akkumulerte av- og nedskrivninger på årets avgang ²⁾	0,0	6,6	2,6	1,5	(0,0)	10,8
Omregningsdifferanser	(3,4)	(40,9)	(3,1)	(0,5)	(3,2)	(51,1)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2015	(24,9)	(799,5)	(47,4)	(4,1)	(34,9)	(910,8)
Bokført verdi 31. desember 2015	5,6	374,4	18,3	4,0	143,8	546,2
Estimert levetid (år)	3-20	¹⁾	15 - 20	20 - 33		

(i milliarder kroner)	Maskiner, inventar og transportmidler, inkludert skip	Produksjonsanlegg olje og gass	Foredlings- og produksjonsanlegg på land	Bygninger og tomter	Anlegg under utbygging	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2013	21,1	869,9	60,2	8,4	135,5	1 095,1
Tilganger og overføringer	1,0	108,4	2,0	0,7	23,8	135,9
Avgang til anskaffelseskost	(0,1)	(8,5)	(1,4)	(0,0)	(8,9)	(18,9)
Omregningsdifferanser	4,1	67,7	3,8	1,1	14,3	91,0
Anskaffelseskost 31. desember 2014	26,1	1 037,5	64,6	10,1	164,7	1 303,0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2013	(15,5)	(540,1)	(44,9)	(3,8)	(3,3)	(607,7)
Årets avskrivning	(1,2)	(71,0)	(1,8)	(0,3)	(0,0)	(74,4)
Årets nedskrivning	(0,3)	(16,1)	(1,2)	(0,2)	(7,1)	(24,8)
Årets reversering av nedskrivning	0,0	0,3	1,8	0,0	0,2	2,3
Akkumulerte av- og nedskrivninger på årets avgang	0,1	5,7	(0,2)	0,0	(0,0)	5,7
Omregningsdifferanser	(3,2)	(35,4)	(2,0)	(0,5)	(1,0)	(42,0)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2014	(20,1)	(656,7)	(48,2)	(4,8)	(11,1)	(740,9)
Bokført verdi 31. desember 2014	6,0	380,8	16,4	5,3	153,6	562,1
Estimert levetid (år)	3-20	¹⁾	15 - 20	20 - 33		

1) Se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper* vedrørende avskrivninger etter produksjonshetsmetoden.

2) Inkluderer 5,8 milliarder kroner knyttet til endring i klassifikasjon av Statoils investering i Sheringham Shoal vindpark (Scira Offshore Energy Ltd) fra felleskontrollert driftsordning (pro-rata linje for linje konsolidering) til felleskontrollert virksomhet (egenkapitalmetoden) som følge av endring i samarbeidsavtalen.

Bokført verdi av eiendeler overført til *Varige driftsmidler* fra *Immaterielle eiendeler* utgjorde henholdsvis 2,7 milliarder kroner og 9,5 milliarder kroner i 2015 og 2014.

Nedskrivninger

Statoil kostnadsførte netto nedskrivninger på henholdsvis 63,3 milliarder kroner og 38,2 milliarder kroner i 2015 og 2014, knyttet til *Varige driftsmidler* og *Immaterielle eiendeler*.

(i milliarder kroner)	Varige driftsmidler	Immaterielle eiendeler ³⁾	Sum
31. desember 2015			
Produksjonsanlegg og anlegg under utbygging ¹⁾	43,8	9,8	53,5
Goodwill ¹⁾	0,0	4,2	4,2
Balanseførte leteutgifter ²⁾	0,0	5,6	5,6
Netto nedskrivninger	43,8	19,6	63,3
31. desember 2014			
Produksjonsanlegg og anlegg under utbygging ¹⁾	22,5	6,0	28,5
Goodwill ¹⁾	0,0	4,2	4,2
Balanseførte leteutgifter ²⁾	0,0	5,5	5,5
Netto nedskrivninger	22,5	15,7	38,2

1) Produksjonsanlegg og anlegg under utbygging og goodwill er gjenstand for nedskrivningsvurdering i henhold til IAS 36. Samlede netto nedskrivninger kostnadsført etter IAS 36 beløp seg til henholdsvis 57,7 milliarder kroner og 32,7 milliarder kroner i 2015 og 2014, inkludert nedskrivning av anskaffelseskost - olje og gass leterettigheter (immaterielle eiendeler).

2) Anskaffelseskostnader knyttet til leteaktiviteter, gjenstand for nedskrivningsvurdering etter «successful efforts»-metoden.

3) Se note 12 *Immaterielle eiendeler*.

Ved vurdering av behov for nedskrivning av bokført verdi av en eiendel med potensielt verdifall, blir eiendelens balanseførte verdi sammenliknet med eiendelens gjenvinnbare verdi. Eiendelens gjenvinnbare verdi er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og eiendelens bruksverdi.

Reell diskonteringsrente ved beregning av bruksverdi er 6,5 prosent etter skatt og er utledet fra Statoils vektete kapitalkostnad. En avledet før skatt diskonteringsrente vil normalt ligge i intervallet 8 prosent til 12 prosent, avhengig av eiendelsspesifikke forskjeller, slik som skattemessig behandling og varighet og profil på kontantstrømmene. Rentesatsene er uendret fra forrige år. For enkelte eiendeler vil en før skatt diskonteringsrente kunne ligge utenfor dette intervallet, hovedsakelig på grunn av spesielle skatteforhold (f.eks permanente forskjeller) som påvirker forholdet mellom kontantstrømmer før og etter skatt. Se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper* for ytterligere informasjon om nedskrivning av varige driftsmidler.

(i milliarder kroner)	Nedskrivningsmetode	Bokført beløp før nedskrivninger	Bokført beløp etter nedskrivninger	Nedskrivninger
31. desember 2015				
Utvikling og produksjon Norge	VIU	14,5	11,0	3,5
Utvikling og produksjon internasjonalt	VIU	219,5	171,2	48,3
Markedsføring, midtstrøm og prosessering	VIU	5,2	8,7	(3,5)
Utvikling og produksjon Norge	FVLCOD	22,9	17,7	5,2
Utvikling og produksjon internasjonalt	FVLCOD	4,2	0,0	4,2
Markedsføring, midtstrøm og prosessering	FVLCOD	0,0	0,0	0,0
Sum		266,3	208,6	57,7
31. desember 2014				
Utvikling og produksjon Norge	VIU	5,2	2,9	2,3
Utvikling og produksjon internasjonalt	VIU	187,9	168,4	19,5
Markedsføring, midtstrøm og prosessering	VIU	8,8	7,9	0,9
Utvikling og produksjon Norge	FVLCOD	18,3	18,3	0,0
Utvikling og produksjon internasjonalt	FVLCOD	25,4	15,4	10,0
Markedsføring, midtstrøm og prosessering	FVLCOD	0,0	0,0	0,0
Sum		245,6	212,9	32,7

I 2015 ble det kostnadsført netto nedskrivninger med 57,7 milliarder kroner knyttet til produksjonsanlegg og anlegg under utbygging og goodwill, hovedsakelig knyttet til reduserte forventninger til råvarepriser (hovedsakelig olje). Gjenvinnbart beløp for eiendeler testet for nedskrivning er i all hovedsak basert på estimater for bruksverdi (VIU), beregnet utfra interne forutsetninger til kostnader, produksjonsprofiler og råvarepriser. Observerbare kvoterte markedspriser for olje og gass for de nærmeste 2 til 3 år er benyttet for kortsiktige råvarepriser. Langsiktige prisforutsetninger er basert på interne prisforutsetninger. Virkelig verdi fratrukket salgskostnader (FVLCOD) er delvis basert på sammenligning med observerbare markedstransaksjoner og bud og delvis gjennom internt utarbeidede netto nåverdi-estimater hvor antatte markedsforutsetninger er benyttet i beregningene. I 2014 ble det kostnadsført netto nedskrivninger med 32,7 milliarder kroner knyttet til produksjonsanlegg og anlegg under utbygging og goodwill.

Utvikling og produksjon Norge (DPN)

I DPN-segmentet ble det i 2015 kostnadsført netto nedskrivninger på 8,7 milliarder kroner hovedsakelig knyttet til konvensjonelle offshore-eiendeler i utbyggingsfasen. Netto nedskrivninger er et resultat av nedgang i råvarepriser og prosjektforsinkelser. I 2014 ble det kostnadsført netto nedskrivninger på 2,3 milliarder kroner.

Utvikling og produksjon internasjonalt (DPI)

I DPI-segmentet ble det i 2015 kostnadsført netto nedskrivninger på 52,5 milliarder kroner, hvorav 28,3 milliarder kroner knytter seg til ukonvensjonelle landeiendeler i USA, inkludert goodwill på 4,2 milliarder kroner allokert til disse eiendelene. 24,1 milliarder kroner knytter seg til andre konvensjonelle eiendeler som ikke er vurdert som signifikante på et kontantgenererende enhetsnivå. Nedskrivninger ble kostnadsført med 42,7 milliarder kroner som *Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger* og 9,8 milliarder kroner som *Letekostnader*, basert på eiendelens natur. I 2014 ble det kostnadsført netto nedskrivninger med 29,5 milliarder kroner.

Netto nedskrivninger vedrørende ukonvensjonelle landeiendeler i Nord Amerika er hovedsakelig knyttet til reduserte langsiktige prisforventninger, delvis motvirket av driftsmessige forbedringer og kostnadsreduksjoner. Nedskrivningene knyttet til andre konvensjonelle eiendeler er i hovedsak relatert til reduserte oljeprisforventninger, men inkluderer også nedskrivning av anlegg under utbygging i Mexicogulften pga. installasjonsskade og påfølgende forsinket oppstart.

Markedsføring, midtstrøm og prosessering (MMP)

I 2015 reverserte MMP-segmentet netto nedskrivninger på 3,5 milliarder kroner i hovedsak knyttet til et raffineri. Grunnlaget for reverseringen var økte raffineringmarginene og operasjonelle forbedringer. I 2014 ble det kostnadsført netto nedskrivninger med 0,9 milliarder kroner.

Sensitiviteter

Gjennom 2015 og etter årsslutt har råvarepriser fortsatt å være volatile. En vesentlig negativ reduksjon i de prisforutsetninger som er benyttet ville resultert i nedskrivninger knyttet til enkelte produksjonsanlegg og anlegg under utbygging i Statoils portefølje. Tabellen nedenfor presenterer et estimat på bokførte verdier for produksjonsanlegg og anlegg under utbygging, som ville vært gjenstand for nedskrivningstesting dersom prisforutsetningene for råvarer ble redusert med ytterligere 20 prosent over eiendelenes levetid. Sensitivitetene er beregnet basert på en forutsetning om at alle andre faktorer blir holdt uendret.

Balansførte verdier av produksjonsanlegg og anlegg under utbygging som vil bli gjenstand for nedskrivningsvurdering ved en ytterligere nedgang i råvareprisprognoser på 20 prosent:

(i milliarder kroner)	Utvikling og produksjon Norge	Utvikling og produksjon internasjonalt	Markedsføring, midtstrøm og prosessering	Sum
Balansførte verdier gjenstand for nedskrivningsvurdering i 2015 (etter nedskrivninger) ¹⁾	48	230	9	287
Sensitivitet: 20% reduksjon i råvarepriser ²⁾	52	253	N/A	305

- 1) Inkluderer kun eiendeler som er gjenstand for nedskrivningstesting etter IAS 36. Som følge av disse nedskrivningstestene kostnadsførte Statoil nedskrivninger på til sammen 57,7 milliarder kroner og 32,7 milliarder kroner i henholdsvis 2015 og 2014, som beskrevet ovenfor.
- 2) Sensitiviteten som beskrives på denne linjen viser kun bokført verdier på eiendeler som er gjenstand for nedskrivningstesting etter IAS 36. Letekostnader som regnskapsføres etter IFRS 6 er ikke inkludert.

Informasjonen ovenfor gis kun for indikasjonsformål. En signifikant og forlenget nedgang i råvarepriser vil påvirke andre forutsetninger, f.eks kostnadsnivå, valuta etc. En generell nedgang i forventningene til fremtidige råvarepriser på 20 prosent vil medføre tilpasninger fra Statoils side gjennom å optimalisere forretningsplaner for å tilpasse eksponering til endringer i makrobildet. På grunn av den vesentlige usikkerheten som knytter seg til effekten av at andre forutsetninger ville blitt påvirket av en signifikant og forlenget reduksjon av råvareprisene, viser ikke Statoil forventede nedskrivningsbeløp.

12 Immaterielle eiendeler

(i milliarder kroner)	Balansførte leteutgifter	Anskaffelseskost - olje og gass leterettigheter	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2014	22,9	53,4	12,1	3,4	91,8
Tilgang	9,5	4,5	0,0	(0,2)	13,8
Avgang til anskaffelseskost	(0,5)	(2,3)	(0,1)	(0,2)	(3,0)
Overføringer	(0,7)	(2,0)	0,0	(0,0)	(2,7)
Kostnadsføring av tidligere balansførte leteutgifter	(1,7)	(15,4)	0,0	0,0	(17,1)
Omregningsdifferanser	3,1	7,7	1,7	0,5	13,0
Anskaffelseskost 31. desember 2015	32,6	45,9	13,8	3,6	95,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2014			(5,2)	(1,4)	(6,6)
Årets av- og nedskrivninger			(4,2)	(0,0)	(4,2)
Omregningsdifferanser			(1,5)	(0,2)	(1,8)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2015			(10,9)	(1,6)	(12,5)
Bokført verdi 31. desember 2015	32,6	45,9	2,8	2,0	83,3

(i milliarder kroner)	Balanseførte leteutgifter	Anskaffelseskost - olje og gass leterettigheter	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2013	20,3	58,6	10,5	3,1	92,4
Tilgangar	7,1	1,5	0,0	(0,0)	8,7
Avgang til anskaffelseskost	(0,9)	(0,7)	(0,0)	(0,3)	(1,8)
Overføringer	(4,1)	(5,5)	0,0	0,0	(9,5)
Kostnadsføring av tidligere balanseførte leteutgifter	(2,7)	(11,1)	0,0	0,0	(13,7)
Omregningsdifferanser	3,1	10,5	1,7	0,6	15,7
Anskaffelseskost 31. desember 2014	22,9	53,4	12,1	3,4	91,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2013			0,0	(0,9)	(0,9)
Årets av- og nedskrivninger			(4,2)	(0,3)	(4,5)
Omregningsdifferanser			(1,0)	(0,2)	(1,2)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2014			(5,2)	(1,4)	(6,6)
Bokført verdi 31. desember 2014	22,9	53,4	6,9	2,0	85,2

Immaterielle eiendeler har enten begrenset eller udefinert levetid. Immaterielle eiendeler med begrenset levetid avskrives over estimert levetid, som er 10-20 år.

I 2015 ble immaterielle eiendeler påvirket av nedskrivninger av oppkjøpskostnader knyttet til leteaktiviteter med 5,6 milliarder kroner, hovedsakelig som et resultat av tørre brønner og ikke-kommersielle funn i Angola og i Mexicogulven. I tillegg kostnadsførte Statoil nedskrivninger på 9,8 milliarder kroner hovedsakelig knyttet til ikke-konvensjonelle landbaserte eiendeler i USA, og goodwill knyttet til amerikanske landbaserte eiendeler på 4,2 milliarder kroner.

Nedskrivningskostnad og reversering av tidligere nedskrivninger fremkommer som *Letekostnader* og *Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger* på bakgrunn av eiendelens natur som henholdsvis balanseførte leteutgifter og andre immaterielle eiendeler. Tap ved netto nedskrivning er basert på estimer av eiendelens gjenvinnbare verdi på bakgrunn av endringer i gjenværende reserver, kostnadsanslag og markedsmessige forhold. Se note 11 *Varige driftsmidler* for ytterligere informasjon om grunnlag for nedskrivningsvurderinger.

Tabellen under viser aldersfordelte balanseførte letekostnader

(i milliarder kroner)	2015	2014
Mindre enn 1 år	12,8	9,2
1-5 år	16,9	11,4
Mer enn 5 år	2,9	2,3
Sum	32,6	22,9

Tabellen under viser spesifikasjon av årets letekostnader.

(i milliarder kroner)	2015	2014	For regnskapsåret 2013
Leteutgifter	23,1	23,9	21,8
Kostnadsførte leteutgifter balanseført tidligere år	17,1	13,7	3,1
Balanseførte leteutgifter	(9,2)	(7,3)	(6,9)
Letekostnader	31,0	30,3	18,0

13 Finansielle eiendeler og langsiktige forskuddsbetalinger

Langsiktige finansielle investeringer

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Obligasjoner	12,4	11,6
Børsnoterte aksjer	6,3	6,6
Unoterte aksjer	1,8	1,4
Finansielle investeringer	20,6	19,6

Obligasjoner og børsnoterte aksjer knytter seg til investeringsporteføljer i konsernets forsikringsselskap, som er regnskapsført i henhold til virkelig verdi.

Langsiktige forskuddsbetalinger og finansielle fordringer

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Rentebærende fordringer	6,7	3,7
Forskuddsbetalinger og andre ikke rentebærende fordringer	1,8	2,0
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer	8,5	5,7

Rentebærende fordringer knytter seg hovedsakelig til prosjektfinansiering av tilknyttede selskaper samt lån til ansatte.

Kortsiktige finansielle investeringer

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Tidsinnskudd	19,1	9,8
Rentebærende verdipapirer	67,4	49,4
Finansielle investeringer	86,5	59,2

Per 31. desember 2015 inkluderer kortsiktige finansielle investeringer 6,0 milliarder kroner knyttet til investeringsporteføljer i konsernets forsikringsselskap som er regnskapsført i henhold til virkelig verdi. Tilsvarende var regnskapsført beløp per 31. desember 2014 på 6,0 milliarder kroner.

For informasjon om finansielle instrumenter per kategori, se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko*.

14 Varelager

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Råolje	10,7	10,1
Petroleumsprodukter	5,1	6,0
Andre	6,3	7,7
Sum	22,0	23,7

Linjen Andre består i hovedsak av naturgass og reservedeler, inkludert bore- og brønnutstyr.

Nedskrivning av varelager fra anskaffelseskost til virkelig verdi medførte en kostnad på 3,9 milliarder kroner i 2015 og 4,0 milliarder kroner i 2014.

15 Kundefordringer og andre fordringer

(i milliarder kroner)	2015	For regnskapsåret 2014
Kundefordringer	39,3	57,8
Finansielle fordringer	6,5	6,9
Fordringer felleskontrollerte eiendeler	5,1	8,5
Fordringer egenkapitalkonsoliderte investeringer og andre nærstående parter	0,5	0,5
Sum finansielle kundefordringer og andre fordringer	51,4	73,7
Ikke finansielle kundefordringer og andre fordringer	7,4	9,6
Kundefordringer og andre fordringer	58,8	83,3

For mer informasjon vedrørende Statoils kreditteksponering på finansielle eiendeler se note 5 *Finansiell risikostyring*. For informasjon om valutasensitivitet se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko*.

16 Betalingsmidler

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Bankinnskudd	9,2	13,5
Tidsinnskudd	13,2	32,5
Pengemarkedsfond	4,0	3,6
Rentebærende verdipapirer	44,8	30,6
Bundne midler, inklusiv margininnskudd	4,8	2,9
Betalingsmidler	76,0	83,1

Bundne midler per 31. desember 2015 og 2014 inkluderer margininnskudd bestående av pålagt sikkerhetsstillelse i form av kontanter i tillegg til åpne derivat-posisjoner med daglige oppgjør til børs på henholdsvis 3,6 milliarder kroner og 2,0 milliarder kroner. Betingelser og vilkår relatert til margininnskudd er fastsatt av den enkelte børs.

17 Egenkapital

Per 31. desember 2015 og 2014 utgjør Statoils aksjekapital 7 971 617 757,50 kroner bestående av 3 188 647 103 aksjer pålydende 2,50 kroner.

Statoil ASA har én aksjeklasse og alle aksjer har stemmerett. Aksjeeiere har rett på å motta det til enhver tid foreslåtte utbyttet og har en stemmerett per aksje ved selskapets generalforsamling.

Foreslått og betalt utbytte per aksje var 1,80 kroner for de to første kvartalene i 2015. Fra og med tredje kvartal 2015 er utbyttet vedtatt i amerikanske dollar. Foreslått utbytte på 0,2201 amerikanske dollar per aksje for tredje kvartal i 2015 ble vedtatt i fjerde kvartal 2015. Dette vises som gjeld i konsernregnskapet og vil bli utbetalt i første kvartal 2016.

Styret vil på generalforsamlingen foreslå å opprettholde utbyttet på 0,2201 amerikanske dollar per aksje for fjerde kvartal 2015 og introduserer et to-årig utbytteaksjeprogram fra fjerde kvartal 2015. Utbytteaksjeprogrammet vil gi aksjonærene mulighet til å motta utbyttet i kontanter eller nyutstedte aksjer i Statoil til 5 prosent rabatt for fjerde kvartal 2015.

Det ble utbetalt utbytte per aksje på 7,20 kroner i 2014 og 7,00 kroner i 2013.

I løpet av 2015 har Statoil ervervet 4 057 902 egne aksjer for 0,6 milliarder kroner, og 3 203 968 aksjer er tildelt til ansatte gjennom deltagelse i aksjespareprogrammet. I 2014 ervervet Statoil 3 381 488 egne aksjer for 0,6 milliarder kroner og 2 960 972 aksjer er tildelt til ansatte gjennom deltagelse i aksjespareprogrammet. Per 31. desember 2015 har Statoil 11 009 183 egne aksjer som alle er relatert til konsernets aksjespareprogram. I 2014 var beholdningen av egne aksjer 10 155 249. For ytterligere informasjon, se note 6 *Godtgjørelse*.

18 Finansiell gjeld

Kapitalstyring

Statoils retningslinjer for kapitalstyring er å beholde en sterk finansiell posisjon og sikre tilstrekkelig finansiell fleksibilitet. Netto justert rentebærende gjeld over sysselsatt kapital er ett av flere viktige nøkkeltall i vurderingen av Statoils finansielle robusthet.

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Netto justert rentebærende gjeld (ND)	129,9	95,6
Sysselsatt kapital (CE)	485,0	476,7
Netto gjeld på sysselsatt kapital justert (ND/CE)	26,8%	20,0%

Netto justert rentebærende gjeld (ND) er definert som selskapets kortsiktige og langsiktige finansielle forpliktelse minus kontantbeholdning og kortsiktige finansielle plasseringer, justert for innkalt margin og for likviditetsposisjoner fra konsernets forsikringsselskap (en økning på henholdsvis henholdsvis 9,6 milliarder kroner og 8,0 milliarder kroner i 2015 og 2014). I tillegg kommer justeringer knyttet til avsetningsinstruksen mellom Statoil og SDØE (en reduksjon på henholdsvis 1,9 milliarder kroner og 1,6 milliarder kroner i 2015 og 2014) og justeringer tilknyttet prosjektfinansiering, som ikke reflekterer underliggende eksponering (uendret i 2015 og reduksjon på 0,1 milliarder kroner i 2014). Sysselsatt kapital (CE) er definert som selskapets totale egenkapital (inkludert minoritetsinteresser) og ND.

Langsiktig finansiell gjeld

Finansiell gjeld til amortisert kost

	Vektet gjennomsnittlig rentesats i % ¹⁾		Balanse i milliarder kroner per 31. desember		Virkelig verdi i milliarder kroner per 31. desember ²⁾	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Usikrede obligasjonslån						
Amerikanske dollar (USD)	3,51	3,50	182,9	154,4	190,5	165,0
Euro (EUR)	2,28	3,99	63,4	37,6	66,0	43,8
Britiske pund (GBP)	6,08	6,08	18,0	15,9	23,8	22,3
Norske kroner (NOK)	4,18	4,18	3,0	3,0	3,3	3,5
Sum			267,3	210,9	283,7	234,7
Usikrede lån						
Japanske yen (JPY)	4,30	4,30	0,7	0,6	0,8	0,9
Sikrede banklån						
Amerikanske dollar (USD)	-	4,20	-	0,1	-	0,1
Norske kroner (NOK)	3,11	3,11	0,5	0,3	0,5	0,3
Finansielle leieavtaler			5,1	5,4	5,0	5,6
Sum			6,3	6,5	6,3	6,9
Sum finansiell gjeld			273,6	217,4	289,9	241,6
Fratrukket kortsiktig andel			9,7	12,3	9,7	12,3
Langsiktig finansiell gjeld			264,0	205,1	280,2	229,3

- 1) Vektet gjennomsnittlig rentesats er beregnet for lån per valuta per 31. desember, og reflekterer ikke valutabytteavtaler.
- 2) Virkelig verdi beregnes ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer og er klassifisert på nivå 2 i virkelig verdi-hierarkiet. Metoden som er benyttet er en neddiskonteringsmodell hvor terminrentene er utledet fra LIBOR og EURIBOR rentekurver, og vil variere basert på forfallstidspunkt for den langsiktige finansielle forpliktelsen. Beregnet kredittpremie baserer seg på priser fra eksterne finansinstitusjoner.

Usikrede obligasjonslån på 182,9 milliarder kroner utstedt i amerikanske dollar og usikrede obligasjonslån på 70,1 milliarder kroner er konvertert til amerikanske dollar. To lån på 14,3 milliarder kroner som er utstedt i euro er ikke konvertert. Tabellen reflekterer ikke den økonomiske effekten av valutabytteavtaler for forskjellige valutaer til amerikanske dollar. Se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko* for ytterligere informasjon

I all vesentlighet inneholder avtaler knyttet til usikrede obligasjonslån og usikrede banklån bestemmelser som begrenser pantsettelse av eiendeler for å sikre fremtidige låneopptak, med mindre eksisterende obligasjonnehavere og långivere samtidig gis en tilsvarende status.

De sikrede banklånene i norske kroner er sikret i tomter og fast eiendom med totalt bokført verdi på 0,6 milliarder kroner.

I 2015 utstedte Statoil følgende obligasjoner:

Utstedelsesdato	Beløp i EUR milliarder	Rentesats i %	Forfallsdato
17. februar 2015	1,00	1,625	februar 2035
17. februar 2015	1,25	1,250	februar 2027
17. februar 2015	1,00	0,875	februar 2023
17. februar 2015	0,50	flytende	august 2019

Av konsernets totale utestående usikrede obligasjonslån, inneholder 48 obligasjonslån bestemmelser som gir konsernet rett til å tilbakekjøpe gjelden til pålydende, eller til en forhåndsavtalt kurs, hvis det blir foretatt endringer i norsk skattelovgivning. Netto etter tilbakekjøp utgjør lånene 264 milliarder kroner til vekslingskurs per 31. desember 2015.

Mer informasjon om rullerende kredittfasilitet, forfallsprofil for udiskontert kontantstrøm og styring av renterisiko er gitt i note 5 *Finansiell risikostyring*.

Tilbakebetalingsprofil for langsiktig finansiell gjeld

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
År 2 og 3	54,9	27,3
År 4 og 5	43,0	44,2
Etter 5 år	166,1	133,5
Sum tilbakebetaling	264,0	205,1
Vektet gjennomsnittlig tilbakebetalingstid (år)	9	9
Vektet gjennomsnittlig rentesats (%)	3,39	3,78

Mer informasjon vedrørende finansielle leieforpliktelser er gitt i note 22 *Leieavtaler*.

Kortsiktig finansiell gjeld

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Innkalt margin	10,2	12,9
Langsiktig finansiell gjeld med forfall innen 1 år	9,7	12,3
Annet inklusiv kassekreditt	0,6	1,3
Kortsiktig finansiell gjeld	20,5	26,5
Vektet gjennomsnittlig rentesats	1,90	2,12

Innkalt margin er kontanter mottatt for å sikre en andel av konsernets kreditteksponering.

19 Pensjoner

De norske selskapene i konsernet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon, og Statoils pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Statoil ASA og en rekke av dets datterselskaper har innskuddsbaserte pensjonsordninger. Det årlige innskuddet innregnes som pensjonskostnad i resultatregnskapet for perioden.

I 2014 besluttet Statoil ASA å endre selskapets hovedpensjonsordning i Norge fra en ytelsesbasert ordning til en innskuddsordning. Overgangen for ansatte til ny innskuddsordning var i 2015. Samtidig ble fripoliser utstedt for rettigheter som er opptjent i ytelsesordningen. Ansatte med mindre enn 15 års framtidig tjenestetid før ordinær pensjonsalder beholder eksisterende ytelsesordning. For landansatte mellom 37 og 51 år og sokkelansatte mellom 35 og 49 år ble det etablert en kompensasjonsordning. Innskuddsordningen i Norge administreres av et forsikringselskap (Storebrand).

Den nye pensjonsordningen i Statoil ASA inneholder ufonderte elementer. Disse innskuddsplanene over drift reguleres likt som avkastningen for hovedinnskuddsordningen og er vurdert til virkelig verdi og innregnes som pensjonsforpliktelse. Se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper* for mer informasjon om regnskapsmessig behandling av innskuddsplanene over drift rapportert i Statoil ASA.

I tillegg til den lukkede pensjonsordningen i Statoil ASA, har også noen av datterselskapene ytelsesbaserte ordninger. Ytelsesbaserte pensjonsordninger i Norge administreres og finansieres gjennom Statoil Pensjon. Statoil Pensjon er en selveiende stiftelse hvor ansatte i Statoils norske selskaper er dekket. Formålet til Statoil Pensjon er å yte alders- og uførepensjoner til medlemmer og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner, samboer og barn. Statoil Pensjons midler holdes atskilt fra foretakets og konsernforetakenes midler. Statoil Pensjon står under tilsyn av Finanstilsynet og har konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse.

I Norge gir den norske folketrygden pensjonsutbetalinger til alle pensjonerte norske statsborgere. Slike utbetalinger beregnes ut fra referanser til et grunnbeløp (G) som årlig godkjennes av Stortinget. Statoils pensjonsytelser er generelt basert på minst 30 års tjenestetid med opptil 66 prosent av sluttlønn, inkludert en antatt offentlig støtte som skal gis fra den norske folketrygden.

Som en følge av norske nasjonale avtaler, er Statoil medlem av både den forrige Avtalefestede Førtdispensjonsavtalen (AFP) og AFP-ordningen gjeldende fra 1. januar 2011. Statoil betalte premie for begge AFP-ordningene fram til 31. desember 2015. Etter denne datoen betales bare premier til den siste AFP-ordningen. Premien i den siste ordningen beregnes på basis av de ansattes inntekter mellom 1 og 7,1 G. Premien må betales for alle ansatte fram til fylte 62 år. Pensjonsutbetaling fra administrator av AFP-ordningen er livsvarig. Statoil har vurdert at forpliktelsen til denne flerforetaksytelsesordningen kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet for regnskapsføring. Følgelig har selskapet innregnet sin forholdsmessige estimerte andel av AFP-ordningen som en ytelsesplan som er inkludert i pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner.

Nåverdien av bruttoforpliktelsen, årets pensjonsopptjening og kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening er beregnet basert på en lineær opptjeningsmodell. Forventningene til gjennomsnittlig lønnsøkning, pensjonsregulering og regulering av folketrygdens grunnbeløp er underbygget med gjeldende avtaler, historiske observasjoner, forventninger til fremtidige pensjonsforutsetninger og forholdet mellom disse forutsetningene. Diskonteringsrenten per 31. desember 2015 for ytelsesbaserte ordninger i Norge er basert på en 7-årig OMF-rente (obligasjon med fortrinnsrett) ekstrapolert til en rente som tilsvare varigheten av forfalltid for opptjente rettigheter.

Arbeidsgiveravgift er beregnet på grunnlag av pensjonsplanenes netto finansiering og inkluderes i brutto pensjonsforpliktelse.

Statoil har mer enn én ytelsesplan. Noteinformasjon er gitt samlet for alle planer, da planene ikke har vesentlige risikoforskjeller. Planer utenfor Norge er uvesentlige og er derfor ikke særskilt opplyst om.

Netto pensjonskostnader

(i milliarder kroner)	2015	2014	2013
Nåverdi av årets opptjening	3,0	4,7	4,0
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	1,5	3,1	2,5
Renteinntekt på pensjonsmidler	(1,2)	(2,6)	(2,1)
Tap (gevinst) ved avkortning, oppgjør eller planendring	2,0	(1,9)	0,0 ¹⁾
Amortisering av aktuariemessig gevinst eller tap relatert til sluttvederlag	(0,0)	(0,2)	0,0
Innskuddsplaner over drift	0,3	0,0	0,0
Ytelsesplaner	5,7	3,2	4,4
Innskuddsplaner	1,1	0,2	0,2
Sum netto pensjonskostnader	6,8	3,4	4,6

1) I 2015 og 2014 har Statoil ASA tilbudt tidligpensjon (sluttvederlag) til en bestemt gruppe ansatte over 58 år. Kostnadene på henholdsvis 1,4 milliarder kroner og 1,6 milliarder kroner er innregnet i konsernregnskapet. I tillegg er det innregnet et tap på 0,6 milliarder kroner i 2015 og en gevinst på 3,5 milliarder kroner i 2014 knyttet til planendringen som følge av endring av pensjonsordning i Norge. Planendringen ble reberegnet i 2015 da overgang fra ytelsesordning til innskuddsordning skjedde i 2015, og all informasjon ikke var tilgjengelig da effekten ble beregnet i 2014.

Pensjonskostnader inkluderer tilhørende arbeidsgiveravgift, og deler av kostnadene er viderebelastet partnere på Statoil-opererte lisenser.

(i milliarder kroner)	2015	2014
Brutto pensjonsforpliktelse		
Brutto pensjonsforpliktelse 1. januar	65,0	79,4
Nåverdi av årets opptjening	3,0	4,7
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	1,5	3,1
Aktuarmessige (gevinster) tap - Demografiske forutsetninger	0,0	(0,1)
Aktuarmessige (gevinster) tap - Økonomiske forutsetninger	(6,0)	4,8
Aktuarmessige (gevinster) tap - Erfaring	(3,1)	(2,1)
Utbetalte ytelser fra ordningene	(1,9)	(2,0)
Tap (gevinst) ved avkorting, oppgjør eller planendring ¹⁾	2,2	(2,9)
Fripoliser	(1,2)	(20,4)
Omregningsdifferanse valuta	0,3	0,3
Endring i forpliktelse på innskuddsplaner over drift	0,3	0,0
Brutto pensjonsforpliktelse 31. desember	60,1	65,0
Virkelig verdi av pensjonsmidler		
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1. januar	45,1	62,3
Renteinntekt på pensjonsmidler	1,2	2,6
Avkastning på pensjonsmidler (unntatt renteinntekter)	0,6	0,9
Innbetalt av selskapet	0,3	0,1
Utbetalt ytelser fra ordningene	(0,6)	(0,7)
Fripoliser og personforsikring	(1,7)	(20,4)
Omregningsdifferanse valuta	0,3	0,3
Virkelig verdi av pensjonsmidler 31. desember	45,2	45,1
Netto pensjonsforpliktelse 31. desember	(14,9)	(19,9)
Spesifikasjon:		
Eiendel innregnet som langsiktige pensjonsmidler (fondert ordning)	11,3	8,0
Forpliktelse innregnet som langsiktige pensjonsforpliktelse (ufondert ordning)	(26,2)	(27,9)
Den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen kan fordeles som følger	60,1	65,0
Sikrede pensjonsplaner	33,9	37,2
Usikrede pensjonsplaner	26,2	27,9
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	1,8	3,5

1) Et tap på 0,1 milliarder kroner i 2015 og en gevinst på 0,9 milliarder kroner i 2014, relatert til planendringen, er ført mot *Varige driftsmidler*.

Som en del av endringen av Statoil ASAs hovedpensjonsordning i Norge, er estimerte eiendeler relatert til fripoliser og personforsikring (ny uførepensjon og barnepensjon fra 2015) og gjeld relatert til fripoliser ekskludert fra beløpene i tabellen over.

Aktuarmessige tap og gevinster innregnet i egenkapitalen

(i milliarder kroner)	2015	2014	2013
Årets netto aktuarmessige (tap) gevinster innregnet i egenkapitalen gjennom året	9,7	0,2	(5,5)
Årets aktuarmessige (tap) gevinster for valutaeffekt på netto pensjonsforpliktelse og omregningsdifferanse	0,4	(0,2)	(0,4)
Skatteeffekt på aktuarmessige (tap) gevinster innregnet i egenkapitalen	(2,8)	0,9	1,2
Innregnet i Konsolidert oppstilling over innregnede inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen etter skatt	7,3	0,9	(4,7)
Akkumulerte aktuarmessige (tap) gevinster innregnet i Inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen etter skatt	(7,2)	(14,5)	(15,4)

Netto aktuarmessige gevinster for 2015 er i hovedsak knyttet til en oppdatert vurdering av diskonteringsrenten og forventet vekst i løpende pensjoner som brukes for pensjonsforpliktelse i Norge.

Linjen årets netto aktuariemessige (tap) gevinster innregnet i egenkapitalen gjennom året for 2014 inneholder aktuariemessige tap som er viderebelastet partnere på Statoil-opererte lisenser.

Linjen årets aktuariemessige (tap) gevinster for valutaeffekt på netto pensjonsforpliktelse og omregningsdifferanse relaterer seg til omregning av netto pensjonsforpliktelse i Statoil ASA i norske kroner til funksjonell valuta amerikanske dollar og omregning fra funksjonell valuta amerikanske dollar til norske kroner som presentasjonsvaluta for konsernet.

Aktuariemessige forutsetninger

	Økonomiske forutsetninger for resultatelementer i %		Økonomiske forutsetninger ved årets utgang for balanselementer i %	
	2015	2014	2015	2014
Diskonteringsrente	2,50	4,00	2,75	2,50
Forventet lønnsvekst	2,25	3,50	2,25	2,25
Forventet vekst i løpende pensjoner	1,50	2,50	1,00	1,50
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,25	3,25	2,25	2,25
Vektet gjennomsnittlig durasjon for pensjonsforpliktelsen			17,1	19,1

Forutsetningene presentert over gjelder konsernselskaper i Norge som er medlem av Statoils pensjonskasse. Andre datterselskaper har også ytelsesplaner, men disse utgjør uvesentlige beløp for konsernet.

Forventet sannsynlighet for frivillig avgang per 31. desember 2015 var på henholdsvis 0,4 prosent og 0,1 prosent i kategoriene ansatte fra 50 til 59 år og 60 til 67 år. Forventet sannsynlighet for frivillig avgang per 31. desember 2014 var på henholdsvis 2,1 prosent, 2,2 prosent, 1,3 prosent, 0,5 prosent og 0,2 prosent i kategoriene ansatte under 30 år, 30 til 39 år, 40 til 49 år, 50 til 59 år og 60 til 67 år.

For planer i Norge er dødelighetstabell K 2013 i kollektiv pensjonsforsikring, utarbeidet av Finanstilsynet, brukt som beste estimat på dødelighet.

Uføretabeller for planer i Norge er utarbeidet av aktuar i 2013 og representerer beste estimat for planer i Norge.

Sensitivitetsanalyse

Tabellen nedenfor viser estimater for effektene av endringer i vesentlige forutsetninger som inngår i beregning av ytelsesplanene. Estimaten er basert på relevante forhold per 31. desember 2015. Faktiske tall kan avvike vesentlig fra disse estimatene.

(i milliarder kroner)	Diskonteringsrente		Forventet lønnsvekst		Forventet vekst i løpende pensjoner		Forventet levetid	
	0.50%	-0.50%	0.50%	-0.50%	0.50%	-0.50%	+ 1 year	- 1 year
Endring i:								
Pensjonsforpliktelse 31. desember 2015	(4,3)	5,0	1,1	(1,0)	3,5	(3,1)	2,0	(2,2)
Nåverdi av årets opptjening for 2016	(0,2)	0,2	0,1	(0,0)	0,1	(0,1)	0,1	(0,1)

Sensitiviteten i de finansielle resultatene til hver av de vesentlige forutsetningene er estimert basert på antagelsen om at alle andre faktorer ville forbli uendret. Den estimerte økonomiske effekten vil avvike fra faktiske tall da regnskapet også vil gjenspeile sammenhengen mellom disse forutsetningene.

Pensjonsmidler

Pensjonsmidlene knyttet til de ytelsesbaserte planene er målt til virkelig verdi. Statoil Pensjon investerer både i finansielle eiendeler og i eiendom.

Eiendommer eiet av Statoil Pensjon utgjør 3,4 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 3,2 milliarder kroner per 31. desember 2014. Disse blir leid ut til selskaper i konsernet.

Tabellen nedenfor viser vektning av porteføljen for finansporteføljen godkjent av styret i Statoil Pensjon for 2015. Porteføljevektningen i løpet av ett år vil avhenge av risikokapasitet.

(i %)	Pensjonsmidler på ulike investeringsklasser		
	2015	2014	Mål porteføljevekt
Egenkapitalinstrumenter	38,3	40,1	31 - 43
Obligasjoner	40,3	38,7	36 - 48
Sertifikater	14,9	13,4	0 - 29
Eiendom	5,0	4,8	5 - 10
Andre eiendeler	1,5	3,0	
Sum	100,0	100,0	

I 2015 hadde 100 prosent av egenkapitalinstrumentene, 38 prosent av obligasjonene og 100 prosent av sertifikatene noterte priser i et aktivt marked (nivå 1). I 2014 hadde 100 prosent av egenkapitalinstrumentene, 38 prosent av obligasjonene og 86 prosent av sertifikatene noterte priser i et aktivt marked. Statoil har ingen egenkapitalinstrumenter, obligasjoner eller sertifikater som er klassifisert i nivå 3. Eiendom er klassifisert i nivå 3. For definisjon på de ulike nivåene, se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko*.

Ingen innbetaling til Statoil Pensjon er forventet i 2016.

20 Avsetninger

(i milliarder kroner)	Nedstengnings- og fjerningsforpliktelser	Avsetninger for krav og tvister	Andre avsetninger	Total
Langsiktig andel 31. desember 2014	107,4	3,5	6,3	117,2
Kortsiktig andel 31. desember 2014 rapportert som leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1,4	13,6	2,1	17,0
Avsetninger 31. desember 2014	108,8	17,1	8,4	134,2
Nye eller økte avsetninger	4,2	6,1	4,4	14,8
Reduksjon i estimater	(16,2)	(2,2)	(3,3)	(21,7)
Beløp belastet mot avsetninger	(2,2)	(4,6)	(0,9)	(7,7)
Effekt av endring i diskonteringsfaktor	(6,8)	0,0	(0,1)	(7,0)
Avgang ved salg	(1,0)	0,0	(0,1)	(1,1)
Rentekostnad på forpliktelser	3,9	0,0	0,0	3,9
Reklassifisering og overføring	(0,6)	0,0	(0,3)	(0,8)
Omregningsdifferanser	4,8	2,7	0,9	8,4
Avsetninger 31. desember 2015	95,0	19,1	9,0	123,0
Kortsiktig andel 31. desember 2015 rapportert som leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1,3	9,2	2,8	13,4
Langsiktig andel 31. desember 2015 rapportert som finansiell gjeld	0,0	0,0	0,2	0,2
Langsiktig andel 31. desember 2015	93,7	9,8	6,0	109,4

Forventet oppgjørstidspunkt

(i milliarder kroner)	Nedstengnings- og fjerningsforpliktelser	Andre avsetninger, inkludert for krav og tvister	Total
2016 - 2020	12,2	24,7	36,9
2021 - 2025	16,9	0,8	17,7
2026 - 2030	16,1	0,2	16,3
2031 - 2035	25,5	0,7	26,3
Deretter	24,2	1,6	25,8
Avsetninger 31. desember 2015	95,0	28,1	123,0

Statoils estimerte nedstengnings- og fjerningsforpliktelser er redusert på grunn av reduksjon i kostnadsestimater for plugging av brønner og nedstengning av anlegg. Endringer i nedstengnings- og fjerningsforpliktelsene inngår i *Varige driftsmidler* og *Avsetninger* i balansen, og forventet oppgjørstidspunkt avhenger av estimert tidspunkt for når produksjonen opphører på de ulike anleggene.

Kategorien avsetninger for krav og tvister er hovedsakelig relatert til avsetninger for forventede utbetalinger på uløste krav. Oppgjørstidspunktet og beløp for disse avsetningene er usikre og avhengige av ulike faktorer som er utenfor ledelsens kontroll.

Se også kommentarer vedrørende avsetninger i note 23 *Andre forpliktelser*.

Kategorien andre avsetninger er hovedsakelig relatert til avsetninger for tapskontrakter, kanselleringshonorarer og annet.

For ytterligere informasjon vedrørende anvendte metoder og påkrevde estimater, se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper*.

21 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Leverandørgjeld	18,1	21,8
Andre forpliktelser og påløpte kostnader	20,8	25,2
Forpliktelser felleskontrollerte eiendeler	22,8	28,9
Leverandørgjeld egenkapitalkonsoliderte investeringer og andre nærstående parter	5,5	6,6
Sum finansiell leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	67,2	82,5
Kortsiktig andel av avsetninger og annen kortsiktig gjeld	15,0	18,1
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	82,2	100,7

Inkludert i kortsiktig andel av avsetninger og annen kortsiktig gjeld er enkelte avsetninger som er ytterligere omtalt i note 23 *Andre forpliktelser*. For informasjon om valutasensitivitet se note 25 *Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivitetsanalyse av markedsrisiko*. Ytterligere informasjon vedrørende leverandørgjeld egenkapitalkonsoliderte selskaper og andre nærstående parter se note 24 *Nærstående parter*.

22 Leieavtaler

Statoil leier diverse eiendeler, i hovedsak bore-rigger, skip og kontorbygninger.

I 2015 utgjorde netto leiekostnad 27,7 milliarder kroner (22,9 milliarder kroner i 2014 og 17,4 milliarder kroner i 2013), som består av minsteleie på 32,6 milliarder kroner (28,4 milliarder kroner i 2014 og 21,2 milliarder kroner i 2013) redusert med innbetalinger fra fremleie på 4,9 milliarder kroner (5,5 milliarder kroner i 2014 og 3,8 milliarder kroner i 2013). Netto leiekostnader i 2015 inkluderer riggganselleringskostnader på 1,6 milliarder kroner. Det er ikke kostnadsført vesentlige beløp knyttet til betingede leiekostnader i 2015, 2014, eller 2013.

Tabellen under viser minsteleie under uoppsigelige leieavtaler per 31. desember 2015:

(i milliarder kroner)	Operasjonelle leieavtaler					
	Rigger	Skip	Andre	Sum	Fremleie	Netto
2016	18,2	5,0	2,4	25,6	(2,6)	23,0
2017	11,1	3,8	1,8	16,7	(0,9)	15,8
2018	7,3	3,2	1,6	12,1	(0,7)	11,3
2019	6,1	2,5	1,3	9,9	(0,7)	9,2
2020	4,2	2,2	1,3	7,8	(0,7)	7,0
Deretter	9,0	6,6	12,2	27,8	(1,4)	26,4
Sum fremtidig minsteleie	55,9	23,3	20,6	99,8	(7,1)	92,7

Statoil hadde per 31. desember 2015 operasjonelle leieavtaler for borerigger. Gjenværende kontraktsperiode for de vesentlige kontraktene varierer fra en måned til åtte år. Enkelte av kontraktene inneholder opsjoner om forlengelse. Leieavtaler for rigger er i de fleste tilfeller basert på faste dagrater. Noen av riggene har blitt fremleiet for hele eller deler av leieperioden, hovedsakelig til Statoil-opererte lisenser på den norske kontinentalsokkelen. Disse leieavtalene er vist brutto under operasjonelle leieavtaler i tabellen over.

Statoil har en langsiktig kontrakt med Teekay relatert til offshore lasting og transport i Nordsjøen. Kontrakten dekker gjenværende levetid for gjeldende produserende felt og inkluderte ved årsslutt 2015 tre bøyelastere. Kontraktens nominelle verdi var cirka 7,0 milliarder kroner ved utgangen av 2015 og er inkludert i kategorien skip i tabellen ovenfor.

Kategorien andre leieavtaler inkluderer fremtidig minsteleie til en nærstående part på 4,3 milliarder kroner for leie av en kontorbygning i Bergen eid av Statoil Pensjon. Denne operasjonelle leieforpliktelsen løper til 2034, og 3,2 milliarder kroner har forfall etter 2020.

Statoil hadde forpliktelser relatert til finansielle leieavtaler på 4,9 milliarder kroner per 31. desember 2015. Nominell minsteleie knyttet til disse finansielle leieavtalene beløp seg til 6,5 milliarder kroner. *Varige driftsmidler* inkluderer 6,8 milliarder kroner for eiendeler relatert til finansielle leieavtaler som var balanseført ved årsslutt (5,7 milliarder kroner i 2014), også presentert hovedsakelig innen maskiner, inventar og transportmidler, inkludert skip i note 11 *Varige driftsmidler*.

23 Andre forpliktelser

Kontraktsmessige forpliktelser

Konsernet har kontraktsmessige forpliktelser på 62,3 milliarder kroner per 31. desember 2015. Disse kontraktsmessige forpliktelsene reflekterer konsernets andel og består i hovedsak av konstruksjon og kjøp av varige driftsmidler.

I forbindelse med tildeling av konsesjoner for leting og utvinning av olje og gass kan deltakerne måtte forplikte seg til å bore et visst antall brønner. Ved utløpet av 2015 er konsernet forpliktet til å delta i 32 brønner, med en gjennomsnittlig eierandel på cirka 33 prosent. Konsernets andel av estimerte kostnader knyttet til å bore disse brønnene utgjør om lag 7,7 milliarder kroner. Brønner som konsernet i tillegg kan bli forpliktet til å delta i boringen av, avhengig av fremtidige funn på visse lisenser, er ikke inkludert i disse tallene.

Andre langsiktige forpliktelser

Konsernet har inngått forskjellige langsiktige avtaler om rørledningstransport i tillegg til andre former for transportkapasitet, samt terminal-, prosesserings-, lagrings- og entry/exit ("inngang og avgang") kapasitet. Konsernet har også inngått forpliktelser knyttet til spesifikke avtaler vedrørende kjøp av råvarer. Disse avtalene gir rett til kapasitet, eller spesifikke volumer, men medfører også en plikt til å betale for den avtalte tjeneste eller råvare, uavhengig av faktisk bruk. Kontraktenes lengde varierer med en varighet opp mot 30 år.

Take-or-pay ("bruk eller betal") kontrakter for kjøp av råvarer er bare inkludert i tabellen nedenfor hvis den kontraktuelt avtalte prisingen er av en art som kan eller vil avvike fra oppnåelige markedspriser for råvaren på leveransetidspunktet.

Konsernets forpliktelser overfor egenkapitalkonsoliderte selskaper er vist brutto i tabellen. Forpliktelser overfor selskaper som proporsjonalkonsolideres i konsernet (for eksempel rørledninger), er vist netto i tabellen (brutto forpliktelse fratrukket beløp tilsvarende Statoils eierandel).

Nominelle andre langsiktige minimumsforpliktelser per 31. desember 2015:

(i milliarder kroner)	
2016	13,5
2017	12,8
2018	11,8
2019	12,2
2020	10,9
Deretter	77,9
Sum	139,1

17,5 milliarder kroner av de rapporterte langsiktige forpliktelsene relaterer seg til rørledningsforpliktelser der konstruksjonen av disse rørledningene er betinget av myndighetsgodkjenning.

Betingede eiendeler og forpliktelser

Angolas finansdepartement har på bakgrunn av årlige bokettersyn knyttet til konsernets deltakelse i blokk 4, blokk 15, blokk 17 og blokk 31 på angolansk sokkel utlignet økt profittolje og skatter for virksomhet i årene 2002 til og med 2012. Konsernet bestrider disse ettersynsrapportene og forfølger sakene i tråd med de relevante angolanske juridiske og administrative prosedyrer. Med bakgrunn i ettersynsrapportene og fortsatt aktivitet på de fire blokkene i perioden til og med 2015, er konsernets eksponering ved utløpet av 2015 estimert til 11,6 milliarder kroner (1,3 milliarder amerikanske dollar), hvorav den vesentligste del er knyttet til profit oil-elementer. Konsernet har gjort avsetning for ettersynene i samsvar med beste estimat i konsernregnskapet, hovedsakelig reflektert som salgsinntektsreduksjon, men også med enkelte beløp bokført under henholdsvis rentekostnader og skattekostnader.

Statoil er part i en prosess knyttet til redeterminering for OML 128 (Agbami-feltet) i Nigeria. I oktober 2015 mottok Statoil den endelige beslutningen av en oppnevnt ekspert som medfører en reduksjon på 5,17 prosentpoeng i Statoils eierandel i feltet. Statoil hadde tidligere initiert voldgift for å få opphevet en tidligere del-avgjørelse av ekspertene, men dette ble avvist av voldgiftsdomstolen i november 2015. Statoil har anlagt søksmål ved Federal High Court i Lagos for å få opphevet voldgiftsdommen og har også til intensjon å anlegge ny voldgiftssak for å få opphevet ekspertens endelige beslutning. Per 31. desember har Statoil foretatt en avsetning på 9,5 milliarder kroner (1,1 milliarder amerikanske dollar) etter skatt, som reflekterer en reduksjon på 5,17 prosentpoeng i Statoils eierandel i Agbami-feltet. Avsetningen er inkludert i *Avsetninger* i balansen per 31. desember 2015.

Noen langsiktige gassalgsavtaler inneholder prisrevisjonsklausuler. Enkelte kontraktsmotparter har krevd voldgift i forbindelse med prisrevisjoner. Eksponeringen for Statoil ved utgangen av året er estimert til et beløp tilsvarende 3,6 milliarder kroner knyttet til gassleveranser før årsslutt 2015. I konsernregnskapet til Statoil er det avsatt for disse kontraktsmessige gasspris-tvistene i samsvar med beste estimat. Avsetningen er bokført som en salgsinntektsreduksjon i konsernresultatregnskapet.

Det er en tvist mellom Nigerian National Petroleum Corporation (NNPC) og partnerne i trakt to av det unitiserte Agbami-feltet (Oil Mining Lease (OML) 128) knyttet til fortolkning av betingelsene i produksjonsdelingsavtalen ("PSC") for OML 128. Tvisten omfatter allokeringen av kostolje, skatteolje og profittolje mellom NNPC og de andre OML 128-partnerne. NNPC hevder at partnerne har løftet for store volumer i forhold til hva som er avtalt i PSC siden produksjonsstart, og som en konsekvens av dette har NNPC økt sin løfting av olje. Partnerne har bestridt NNPCs syn og igangsatt voldgift i tråd med formkravene i PSC. I 2015 avsa voldgiftsdomstolen dom i favør av partnerne på de vesentligste punktene. Partnerne har iverksatt prosess for å fullbyrde dommen med de tiltak som er tilgjengelige i nigeriansk rettssystem, mens NNPC, på den andre siden, har initiert en rettsak med innsigelser mot voldgiftsdommen. Nigerianske skattemyndigheter bestrider også lovligheten av voldgiftsprosessen hva gjelder avgjørelse av skatterelaterte tvister, og forfølger dette synet gjennom det nigerianske rettssystemet. Ved utgangen av 2015 er eksponeringen for Statoil hovedsakelig knyttet til oljevolumer som er løftet av NNPC i strid med betingelsene i PSC. NNPC har så langt fortsatt sin overløfting av volumer i strid med voldgiftsdommen. Som følge av voldgiftsdommen har Statoil reversert avsetningen relatert til NNPCs krav, og effekten er hovedsakelig reflektert som salgsinntekt i konsernresultatregnskapet.

Finanstilsynet gjennomførte i 2014 en periodisk kontroll av Statoils årsregnskap for 2012. En konsekvens av denne kontrollen var at Statoil ble pålagt til å *"Endre sin fremtidige regnskapspraksis for redeterminering av kontantgenererende enheter (KGEer) som inneholder tapskontrakter. Korrigere den beskrevne feilen ved å etablere en separat tapsbringende kontrakts-avsetning for Cove Point kapasitetskontrakten i en finansiell periode før første kvartal 2013. Rettelsen skal presenteres i neste periodiske finansielle rapportering. Informasjon om forholdet skal gis i noter til regnskapet."* I henhold til vanlig saksbehandling for slike saker etter norsk regelverk har Statoil klaget pålegget inn for Finansdepartementet og er innvilget oppsettende virkning med å utføre Finanstilsynets pålegg i påvente av endelig resultat av klagen. Klagen er under behandling i Finansdepartementet og utfallet er uavklart. Hvis klagen blir avvist, vil det innebære innregning av en avsetning for tapsbringende kontrakt i *Resultat for finansposter og skattekostnad* i en tidligere regnskapsperiode enn første kvartal 2013. Da det er foretatt full avsetning for kontraktene i første kvartal 2013 ville Statoils egenkapital per 31. desember 2013 og deretter ikke bli påvirket. Det faktiske avsetningsbeløpet i en tidligere periode ville avhenge av hvilken periode avsetningen ville bli bokført i. Finanstilsynets pålegg spesifiserer ikke hvilken periode før første kvartal 2013 som ville være relevant for innregning av tapsavsetningen. Hvis en separat avsetning for tapsbringende kontrakt skulle innregnes i en periode før første kvartal 2013, er det Statoils forståelse at andre kvartal 2011 ville være det mest relevante. 2014 og 2015 regnskapet vil ikke bli påvirket dersom Statoils klage avvises, men sammenligningsbeløpene for 2013 for *Resultat for finansposter og skattekostnad* og *Årets resultat* vil bli økt med henholdsvis 5,6 milliarder kroner og 5,0 milliarder kroner.

Statoil er gjennom sin ordinære virksomhet involvert i rettsaker, og det finnes for tiden flere andre uavklarte tvister. Det endelige omfanget av konsernets forpliktelser eller eiendeler knyttet til slike tvister og krav lar seg ikke beregne på dette tidspunkt. Statoil har gjort avsetninger i regnskapet for sannsynlige

forpliktelser knyttet til slike uavklarte forhold basert på selskapets beste estimater. Det antas at verken konsernets økonomiske stilling, driftsresultat eller kontantstrøm vil bli vesentlig negativt påvirket av utfallet av rettssakene og tvistene.

Statoil forfølger de ovennevnte tvistene aktivt med de kontraktsmessige og juridiske virkemidler som foreligger i hver sak, men endelige utfall av sakene og tidspunkt for eventuelle relaterte kontantstrømmer kan på nåværende tidspunkt ikke avgjøres med tilstrekkelig pålitelighet.

Når det gjelder informasjon om avsetninger knyttet til tvister og krav vises det til note 20 *Avsetninger*.

24 Nærstående parter

Transaksjoner med Den norske stat

Den norske stat er hovedaksjonær i Statoil og eier betydelige eierandeler i andre selskaper. Per 31. desember 2015 hadde Den norske stat en eierandel i Statoil på 67,0 prosent (Folketrygdfondets andel i Statoil på 3,2 prosent er holdt utenfor). Eierskapsstrukturen medfører at Statoil deltar i transaksjoner med flere parter som er under en felles eierskapsstruktur, og derfor tilfredsstiller definisjonen av nærstående parter. Alle transaksjoner er vurdert å være i henhold til armlengdes prinsipp.

Samlet kjøp av olje og våtgass fra staten beløp seg til 60,0 milliarder kroner, 86,4 milliarder kroner og 92,5 milliarder kroner i henholdsvis 2015, 2014 og 2013. Kjøp av naturgass fra staten vedrørende Tjeldbergodden metanolfabrikk beløp seg til 0,6 milliarder kroner, 0,5 milliarder kroner og 0,5 milliarder kroner i henholdsvis 2015, 2014 og 2013. Statoil selger i tillegg, i sitt eget navn, men for statens regning og risiko, statens gassproduksjon. Disse transaksjonene er presentert netto. For mer informasjon se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper*. Den vesentligste delen av beløpet som er inkludert i linjen leverandørgjeld egenkapitalkonsoliderte selskaper og andre nærstående parter i note 21 *Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld*, består av skyldig beløp til staten knyttet til disse kjøpene.

Andre transaksjoner

I forbindelse med den vanlige operasjonelle virksomheten inngår Statoil kontrakter relatert til transport, gasslagring og behandling av petroleumsprodukter, med selskaper som Statoil ASA har eierinteresser i. Slike transaksjoner blir utført etter armlengdes prinsipp, og er inkludert i de relevante regnskapslinjene i konsernregnskapet. Gassled og enkelte andre infrastruktureiendeler er operert av Gassco AS, som er en enhet under felles kontroll av Olje- og energidepartementet. Gasscos aktiviteter blir utført for rørlednings- og terminaleiernes regning og risiko. Kapasitetsbetalingene som blir håndtert av Gassco blir viderebetalt til de respektive eierne. Statoils betalinger som Gassco gjennomførte på vegne av eierne utgjorde 7,2 milliarder kroner i 2015, 7,4 milliarder kroner i 2014 og 7,3 milliarder kroner i 2013.

For mer informasjon vedrørende leieavtaler med Statoils Pensjonskasse, se note 22 *Leieavtaler*.

Godtgjørelse til ledende ansatte (medlemmer av styret og konsernledelsen) i løpet av året er presentert i note 6 *Godtgjørelse* og i note 5 *Lønnskostnader* i selskapsregnskapet til Statoil ASA.

25 Finansielle instrumenter: virkelig verdimåling og sensitivetsanalyse av markedsrisiko

Finansielle instrumenter

Tabellen nedenfor presenterer Statoils klasser av finansielle instrumenter med tilhørende bokført verdier slik kategoriene er definert i IAS 39 *Finansielle instrumenter - innregning og måling*. Alle de finansielle instrumentenes bokførte verdier er målt til virkelig verdi, eller deres bokførte verdi er tilnærmet lik virkelig verdi, med unntak av langsiktige finansielle forpliktelser. Se note 18 *Finansiell gjeld* for informasjon om virkelig verdi på langsiktige finansielle forpliktelser.

Se også note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper* for ytterligere informasjon angående måling av virkelig verdi.

(i milliarder kroner)	Note	Virkelig verdi over resultatet					Ikke finansielle eiendeler	Sum balanseført verdi
		Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Holdt for omsetning	Virkelig verdiopsjon			
31. desember 2015								
Eiendeler								
Langsiktige finansielle derivater		0,0	0,0	23,8	0,0	0,0	23,8	
Langsiktige finansielle investeringer	13	0,0	1,8	0,0	18,7	0,0	20,6	
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer	13	5,8	0,0	0,0	0,0	2,8	8,5	
Kundefordringer og andre fordringer	15	51,4	0,0	0,0	0,0	7,4	58,8	
Kortsiktige finansielle derivater		0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	4,8	
Kortsiktige finansielle investeringer	13	19,1	0,0	61,4	6,0	0,0	86,5	
Betalingsmidler	16	27,1	0,0	48,8	0,0	0,0	76,0	
Sum		103,4	1,9	138,8	24,7	10,1	278,8	

(i milliarder kroner)	Note	Virkelig verdi over resultatet					Ikke finansielle eiendeler	Sum balanseført verdi
		Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Holdt for omsetning	Virkelig verdiopsjon			
31. desember 2014								
Eiendeler								
Langsiktige finansielle derivater		0,0	0,0	29,9	0,0	0,0	29,9	
Langsiktige finansielle investeringer	13	0,0	1,4	0,0	18,2	0,0	19,6	
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer	13	2,7	0,0	0,0	0,0	2,9	5,7	
Kundefordringer og andre fordringer	15	73,7	0,0	0,0	0,0	9,6	83,3	
Kortsiktige finansielle derivater		0,0	0,0	5,3	0,0	0,0	5,3	
Kortsiktige finansielle investeringer	13	9,8	0,0	43,4	6,0	0,0	59,2	
Betalingsmidler	16	48,9	0,0	34,2	0,0	0,0	83,1	
Sum		135,2	1,4	112,8	24,2	12,6	286,2	

(i milliarder kroner)	Note	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi
31. desember 2015					
Forpliktelser					
Langsiktig finansiell gjeld	18	264,0	0,0	0,0	264,0
Langsiktige finansielle derivater		0,0	11,3	0,0	11,3
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	21	66,8	0,0	15,4	82,2
Kortsiktig finansiell gjeld	18	20,5	0,0	0,0	20,5
Skyldig utbytte		6,2	0,0	0,0	6,2
Kortsiktige finansielle derivater		0,0	2,3	0,0	2,3
Sum		357,5	13,6	15,4	386,5

(i milliarder kroner)	Note	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi
31. desember 2014					
Forpliktelser					
Langsiktig finansiell gjeld	18	205,1	0,0	0,0	205,1
Langsiktige finansielle derivater		0,0	4,5	0,0	4,5
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	21	82,5	0,0	18,1	100,7
Kortsiktig finansiell gjeld	18	26,5	0,0	0,0	26,5
Skyldig utbytte		5,7	0,0	0,0	5,7
Kortsiktige finansielle derivater		0,0	6,6	0,0	6,6
Sum		319,8	11,1	18,1	349,1

Virkelig verdi hierarki

Den etterfølgende tabellen oppsummerer hver klasse av finansielle instrumenter innregnet i konsernbalansen til virkelig verdi fordelt på Statoils grunnlag for måling av virkelig verdi.

(i milliarder kroner)	Langsiktige finansielle instrumenter	Langsiktige finansielle derivater - eiendeler	Kortsiktige finansielle investeringer	Kortsiktige finansielle derivater - eiendeler	Betalingsmidler	Langsiktige finansielle derivater - forpliktelser	Kortsiktige finansielle derivater - forpliktelser	Sum virkelig verdi
31. desember 2015								
Nivå 1	10,5	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	15,3
Nivå 2	8,2	15,5	62,6	4,3	48,8	(10,8)	(2,3)	126,3
Nivå 3	1,8	8,3	0,0	0,4	0,0	(0,5)	0,0	10,1
Sum virkelig verdi	20,6	23,8	67,4	4,8	48,8	(11,3)	(2,3)	151,7
31. desember 2014								
Nivå 1	11,1	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,1
Nivå 2	7,0	17,2	45,5	4,7	34,2	(4,5)	(6,6)	97,4
Nivå 3	1,4	12,7	0,0	0,6	0,0	0,0	(0,0)	14,7
Sum virkelig verdi	19,6	29,9	49,4	5,3	34,2	(4,5)	(6,6)	127,3

Nivå 1, virkelig verdi basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser, inkluderer finansielle instrumenter aktivt handlet, og der verdien innregnet i konsernets balanse er fastsatt basert på observerbare priser på identiske instrumenter. For konsernet vil denne kategorien i de fleste tilfellene bare være relevant for børsnoterte egenkapitalinstrumenter og statsobligasjoner.

Nivå 2, virkelig verdi basert på andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, men som er fra observerbare markedstransaksjoner, inkluderer Statoils ikke-standardiserte kontrakter der virkelig verdi er fastsatt basert på prisinput fra observerbare markedstransaksjoner. Dette vil typisk være når konsernet

braker terminpriser på råolje, naturgass, renter og valutakurser som input i konsernets verdsettelsesmodeller for å fastsette virkelig verdi på sine finansielle derivater.

Nivå 3, virkelig verdi basert på ikke-observerbare data, inkluderer finansielle instrumenter der virkelig verdi er fastsatt basert på input og forutsetninger som ikke er fra observerbare markedstransaksjoner. De virkelige verdiene presentert i denne kategorien er hovedsakelig basert på interne forutsetninger. De interne forutsetningene er bare brukt i fravær av kvoterte priser fra et aktivt marked eller andre observerbare priskilder for de finansielle instrumentene som verdsettes.

Den virkelige verdien for enkelte "earn-out" avtaler og innebygde derivater er fastsatt ved bruk av verdsettelsesmodeller med prisinput fra observerbare markedstransaksjoner i tillegg til internt genererte prisforutsetninger og volumprofiler. Diskonteringsrenten som er brukt i verdsettelsen er en risikofri rente basert på den aktuelle valutaen og tidshorizonten til den underliggende kontantstrømmen. Kontantstrømmen er justert for en kredittpremie for å reflektere enten Statoils kredittpremie (dersom det er gjeld) eller en estimert motparts premie (dersom det er eiendel). I tillegg kan en risikopremie for risikoelementer som det ikke er justert for i kontantstrømmen inkluderes når dette er aktuelt. De virkelige verdiene for disse finansielle derivatene er i sin helhet blitt klassifisert i kategori tre innenfor kortsiktige finansielle derivater-eiendeler og langsiktige finansielle derivater-eiendeler i tabellen over. En annen alternativ forutsetning innenfor et rimelig mulighetsområde som kunne vært brukt ved beregning av virkelig verdi på disse kontraktene er å ekstrapolere siste observerte terminpris. Ved en ekstrapolering av terminprisen med inflasjon ville virkelig verdi av kontraktene reduseres med cirka 4,6 milliarder kroner ved utgangen av 2015 og reduseres med 3,5 milliarder kroner ved utgangen av 2014. En slik endring i virkelig verdi ville blitt innregnet i konsernresultatregnskapet.

Avstemming av endringer i virkelig verdi i løpet av 2015 og 2014 for alle finansielle eiendeler klassifisert i det tredje nivået i hierarkiet er presentert i den etterfølgende tabellen.

(i milliarder kroner)	Langsiktige finansielle investeringer	Langsiktige finansielle derivater - eiendeler	Kortsiktige finansielle derivater - eiendeler	Langsiktige finansielle derivater - gjeld	Total
For regnskapsåret 2015					
Inngående balanse	1,4	12,7	0,6	0,0	14,8
Total gevinst og tap					
- i resultatregnskapet	(0,0)	(3,6)	0,4	(0,5)	(3,6)
- i totalresultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kjøp	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Oppgjør	(0,0)	(0,9)	(0,6)	0,0	(1,5)
Omregningsdifferanser	0,2	0,1	(0,0)	(0,0)	0,2
Utgående balanse	1,8	8,3	0,4	(0,5)	10,1
For regnskapsåret 2014					
Inngående balanse	0,9	12,0	1,3	0,0	14,2
Total gevinst og tap					
- i resultatregnskapet	(0,0)	0,3	0,6	0,0	0,9
- i totalresultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kjøp	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Salg	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Oppgjør	(0,0)	0,0	(1,3)	0,0	(1,3)
Omregningsdifferanser	0,2	0,1	(0,0)	0,0	0,3
Utgående balanse	1,4	12,7	0,6	0,0	14,8

Eiendelene og forpliktelsene på nivå 3 har i løpet av 2015 hatt en netto reduksjon i virkelig verdi på 4,7 milliarder kroner. Av de 3,1 milliarder kronene som er innregnet i konsernregnskapet i 2015 er 2,8 milliarder kroner relatert til endringer i virkelig verdi av visse "earn-out" avtaler. I tilknytning til de samme "earn-out" avtalene er 1,5 milliarder kroner inkludert i åpningsbalansen for 2015 fullt realisert siden de underliggende volumene har blitt levert i løpet av 2015 og beløpet er presentert som oppgjort i tabellen over.

I all vesentlighet relaterer alle gevinster og tap innregnet i konsernregnskapet i løpet av 2015 seg til eiendeler som er eid ved utgangen av 2015.

Markedsrisiko-sensitiviteter

Råvareprisrisiko

Tabellen nedenfor inneholder virkelig verdi og sensitiviteter for råvareprisrisiko på Statoils råvarebaserte derivatkontrakter. Se note 5 *Finansiell risikostyring* for ytterligere informasjon knyttet til type råvareisikoer og hvordan konsernet styrer disse risikoene.

Hovedsakelig er alle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi knyttet til derivater handlet utenom børs, inkludert innebygde derivater som har blitt skilt ut og innregnet til virkelig verdi i balansen.

Sensitiviteten knyttet til prisrisiko er ved utgangen av 2015 er beregnet ved å forutsette et rimelig mulighetsområde for endringer på 30 prosent i råolje, raffinerte produkter, elektrisitetspriser og naturgass. Ved utgangen av 2014 var endringer på 40 prosent vurdert som et rimelig mulighetsområde for endringer.

Endringer i virkelig verdi innregnes i konsernregnskapet siden ingen av de finansielle instrumentene i tabellen under er en del av et sikringsforhold.

(i milliarder kroner)	- 30 % sensitivitet	30 % sensitivitet
31. desember 2015		
Råolje og raffinerte produkter netto gevinst (tap)	1,0	(0,6)
Naturgass og elektrisitet netto gevinst (tap)	3,0	(3,0)

(i milliarder kroner)	- 40 % sensitivitet	40 % sensitivitet
31. desember 2014		
Råolje og raffinerte produkter netto gevinst (tap)	(1,7)	1,8
Naturgass og elektrisitet netto gevinst (tap)	0,7	(0,7)

Valutarisiko

Valutarisiko utgjør vesentlig finansiell risiko for Statoil. I henhold til godkjente strategier og mandater styres samlet eksponering på porteføljenivå på regelmessig basis. Se note 5 *Finansiell risikostyring* for ytterligere informasjon knyttet til valutarisiko og hvordan konsernet styrer risikoene.

Den etterfølgende valutarisikosensitiviteten ved utgangen av 2015 har blitt beregnet ved å forutsette mulighetsområde for endringer på 11 prosent for de valutakursene konsernet har eksponering mot. Ved utgangen av 2014 var en endring på 9 prosent vurdert som et rimelig mulighetsområde for endring. En økning av valutakursen betyr at den underliggende transaksjonsvalutaen har styrket seg. De estimerte gevinstene og tapene som følge av en endring i valutakursene vil påvirke konsernregnskapet.

(i milliarder kroner)	-11 % sensitivitet	11 % sensitivitet
31. desember 2015		
USD netto gevinst (tap)	15,4	(15,4)
NOK netto gevinst (tap)	(14,8)	14,8

(i milliarder kroner)	-9 % sensitivitet	9 % sensitivitet
31. desember 2014		
USD netto gevinst (tap)	8,1	(8,1)
NOK netto gevinst (tap)	(8,3)	8,3

Renterisiko

Renterisiko utgjør vesentlig finansiell risiko for Statoil. I henhold til godkjente strategier og mandater styres samlet eksponering på porteføljenivå på regelmessig basis. Se note 5 *Finansiell risikostyring* for ytterligere informasjon knyttet til renterisiko og hvordan konsernet styrer risikoene.

For sensitiviteten knyttet til renterisiko er det forutsatt en endring på 0,9 prosentpoeng ved utgangen av 2015. Ved utgangen av 2014 var en endring på 0,8 prosentpoeng vurdert som rimelig mulighetsområde for endringer. De estimerte gevinstene fra en rentenedgang og de estimerte tapene fra en renteøkning, som vil påvirke konsernresultatregnskapet, er presentert i den etterfølgende tabellen.

(i milliarder kroner)	- 0.9 prosentpoeng sensitivitet	0.9 prosentpoeng sensitivitet
31. desember 2015		
Renterisiko gevinst (tap)	10,7	(10,7)

(i milliarder kroner)	- 0.8 prosentpoeng sensitivitet	0.8 prosentpoeng sensitivitet
31. desember 2014		
Renterisiko gevinst (tap)	7,1	(7,1)

26 Tilleggsopplysninger om produksjonsvirksomheten for olje og gass (urevidert)

I samsvar med Financial Accounting Standards Board (FASB) Accounting Standards Codification "Extractive Activities - Oil and Gas" (Topic 932), gir Statoil enkelte tilleggsopplysninger om lete- og produksjonsvirksomheten for olje og gass. Selv om disse opplysningene er utarbeidet med rimelig grad av sikkerhet og lagt fram i god tro, understrekes det at noen av opplysningene nødvendigvis vil være unøyaktige og vil være tilnærmede størrelser fordi slike opplysninger blir utarbeidet ut fra en subjektiv vurdering. Derfor vil ikke disse opplysningene nødvendigvis representere selskapets nåværende økonomiske stilling eller de resultater selskapet forventer å skape i fremtiden.

For ytterligere informasjon angående prinsipper for estimering av reserver, se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper* - Viktige områder for skjønnsanvendelse og kilder til usikkerhet i estimater - Sikre olje- og gassreserver.

Det har ikke vært noen nye hendelser siden 31. desember 2015 som vil medføre en vesentlig endring i estimerte sikre reserver eller andre tall rapportert per denne dato.

Den omstridte eierandelsfordelingen på Agbami vil potensielt endre Statoils eierandel i dette feltet. Effekten på sikre reserver vil bli inkludert når redetermineringen er ferdigstilt og effekten er kjent.

Olje- og gassreserver

Statoils olje- og gassreserver er estimert av selskapets fagpersoner i henhold til bransjestandarder og de krav som stilles av U.S. Securities and Exchange Commission (SEC), Rule 4-10 of Regulation S-X. Reserveestimerer er å betrakte som utsagn om fremtidige hendelser.

Fastsetting av disse reservene er del av en kontinuerlig prosess og er gjenstand for endringer etter hvert som ytterligere informasjon blir tilgjengelig. Estimert volum av sikre reserver er unøyaktig og vil endre seg over tid etter hvert som ny informasjon blir tilgjengelig. Dessuten er ytterligere forventede reserver og betingede ressurser som kan bli sikre reserver i fremtiden, ikke tatt med i beregningene.

Statoil har sikre reserver under forskjellige former for kontraktuelle avtaler, inkludert produksjonsdelingsavtaler (Production Sharing Agreements, PSA-er) og "buy-back" avtaler hvor Statoils del av reservene kan variere basert på produktpriser eller andre faktorer. Reserver fra avtaler, slik som PSA-er, er basert på det volumet som Statoil har tilgang til for kostnadsdekning ("cost oil") og inntjening ("profit oil"), begrenset av tilgjengelig markedstilgang. Per 31. desember 2015 var 9 prosent av totale sikre reserver relatert til denne type avtaler (15 prosent av totale olje-, kondensat- og NGL-reserver og 3 prosent av totale gassreserver). Dette utgjorde henholdsvis 12 prosent og 14 prosent av totale sikre reserver for 2014 og 2013. Netto olje- og gassproduksjon fra felt med denne type avtaler var i 2015 på 104 millioner fat oljeekvivalenter (95 millioner fat oljeekvivalenter i 2014 og 93 millioner fat oljeekvivalenter i 2013). Statoil deltar i denne type avtaler i Algerie, Angola, Aserbajdsjan, Libya, Nigeria og Russland.

Statoil bokfører som sikre reserve volumer tilsvarende våre skatteforpliktelsener under forhandlede fiskale regimer (PSA-er) hvor skatten betales på vegne av Statoil. Reservene inkluderer ikke produksjonsavgift som betales med petroleum eller volumer som forbrukes i produksjon.

Rule 4-10 of Regulation S-X krever at reserver vurderes basert på eksisterende økonomiske betingelser, inkludert 12 måneders gjennomsnittlige priser forut for slutten av perioden det rapporteres for, med mindre priser er definert gjennom kontraktuelle avtaler. Oljereservene ved årsslutt 2015 er fastsatt med basis i en Brent blend ekvivalentpris på 54,17 dollar/fat, sammenlignet med 101,27 dollar/fat og 108,02 dollar/fat for henholdsvis 2014 og 2013. Den volumvektede gjennomsnittlig gasspris for sikre reserver ved årsslutt 2015 var 1,76 NOK/Sm³. Den sammenlignbare gassprisen brukt til fastsetting av gassreserver ved årsslutt 2014 og 2013 var 1,90 NOK/Sm³ og 2,13 NOK/Sm³. Den volumvektede gjennomsnittlige NGL prisen for sikre reserver ved årsslutt 2015 var 30,56 dollar/fat. Den sammenlignbare NGL prisen brukt til fastsetting av NGL reserver ved årsslutt 2014 og 2013 var 57,03 dollar/fat og 62,32 dollar/fat. Den betydelige nedgangen i råvareprisene påvirker mengden lønnsomme utvinnbare reserver og har resultert i reduserte reserver. Negative revisjoner på grunn av pris er generelt et resultat av tidligere økonomisk cut-off. For felt med produksjonsdelingsavtaler blir dette er til en viss grad motvirket av en relativ høyere eierandel til reservene. Disse endringene er inkludert i revisjonskategorien i tabellene nedenfor, og gir en netto reduksjon av Statoils sikre reserver ved årsslutt.

Fra norsk sokkel (NCS) er Statoil, på vegne av Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE), ansvarlig for å administrere, transportere og selge den norske stats olje og gass. Disse reservene blir solgt sammen med Statoils egne reserver. Som en del av denne ordningen leverer Statoil gass til kunder under

ulike typer salgskontrakter på vegne av SDØE. Forpliktelsene blir oppfylt basert på en feltleveringsplan som optimaliserer verdien av den samlede olje- og gassporteføljen til Statoil og SDØE.

Statoil og SDØE mottar inntekter fra den samlede gassporteføljen basert på respektiv andel av forsyningsvolumene. For salg av SDØEs gass, både til Statoil og til tredjeparter, er betalingen til SDØE basert på oppnådde priser, "net back formula" beregnet pris eller markedsverdi. Statens olje og NGL blir i sin helhet ervervet av Statoil. Prisen for råolje er basert på markedsreflekterte priser. Prisen for NGL er enten basert på oppnådde priser, markedsverdi eller markedsreflekterte priser.

Avsetningsinstruksen, som beskrevet over, kan endres eller tilbakekalles av generalforsamlingen i Statoil ASA. På grunn av denne usikkerheten og at statens egne estimater av sikre reserver ikke er tilgjengelige for Statoil er det ikke mulig å beregne hvor store mengder Statoil samlet vil kjøpe i henhold til avsetningsinstruksen fra felt hvor selskapet deltar i virksomheten.

Topic 932 krever presentasjon av reserver samt andre gitte tilleggsopplysninger fordelt på geografisk område, definert som land eller kontinent som har 15 prosent eller mer av totale sikre reserver. Norge har 75 prosent av totale sikre reserver per 31. desember 2015 og ingen andre land har reserver opp mot 15 prosent av totale sikre reserver. Følgelig har konsernet fastslått at den mest meningsfulle presentasjonen av geografisk område er å inkludere Norge og kontinentene Eurasia uten Norge, Afrika og Amerika.

Følgende tabeller viser estimerte sikre olje- og gassreserver per 31. desember fra 2012 til 2015 og tilhørende endringer.

	Konsoliderte selskaper				Egenkapitalkonsolidert		Sum
	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Delsum	Amerika	
Netto sikre olje- og kondensat reserver i millioner fat oljeekvivalenter							
31. desember 2012	968	193	281	395	1 837	82	1 919
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	133	16	40	18	207	(16)	191
Utvidelser og funn	19	47	8	34	108	0	108
Kjøp av petroleumsreserver	13	0	0	0	13	0	13
Salg av petroleumsreserver	(40)	(15)	0	(2)	(57)	0	(57)
Produksjon	(174)	(15)	(58)	(46)	(294)	(4)	(298)
31. desember 2013	918	227	271	399	1 815	63	1 877
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	143	10	85	(4)	235	(3)	232
Utvidelser og funn	3	0	5	145	153	0	153
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	20	20	0	20
Salg av petroleumsreserver	(5)	(27)	(2)	0	(34)	0	(34)
Produksjon	(173)	(14)	(64)	(51)	(301)	(4)	(306)
31. desember 2014	886	196	296	508	1 887	55	1 942
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	71	(68)	57	(54)	5	(5)	0
Utvidelser og funn	437	0	0	74	511	0	511
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	4	4	0	4
Salg av petroleumsreserver	(4)	(38)	0	(1)	(43)	0	(43)
Produksjon	(174)	(13)	(75)	(57)	(319)	(4)	(324)
31. desember 2015	1 216	76	278	474	2 045	46	2 091

Statoils sikrebitumen reserver i Amerika utgjør mindre enn to prosent av våre sikre reserver, og er inkludert som olje i tabellen over.

	Konsoliderte selskaper				Egenkapitalkonsolidert		Sum
	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Delsum	Amerika	
Netto sikre NGL reserver i millioner fat oljeekvivalenter							
31. desember 2012	405	0	18	47	469	0	469
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	25	0	(0)	4	28	0	28
Utvidelser og funn	1	0	0	10	11	0	11
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	0	0	0	0
Salg av petroleumsreserver	(21)	0	0	0	(21)	0	(21)
Produksjon	(42)	0	(1)	(4)	(47)	0	(47)
31. desember 2013	368	0	16	56	441	0	441
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	(2)	0	1	5	4	0	4
Utvidelser og funn	3	0	0	18	21	0	21
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	0	0	0	0
Salg av petroleumsreserver	(10)	0	0	(2)	(12)	0	(12)
Produksjon	(42)	0	(2)	(7)	(51)	0	(51)
31. desember 2014	318	0	15	69	403	0	403
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	7	0	3	(20)	(10)	0	(10)
Utvidelser og funn	11	0	0	16	27	0	27
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	4	4	0	4
Salg av petroleumsreserver	(1)	0	0	(5)	(5)	0	(5)
Produksjon	(44)	0	(3)	(7)	(54)	0	(54)
31. desember 2015	291	0	15	57	364	0	364

	Konsoliderte selskaper				Egenkapitalkonsolidert		Sum
	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Delsum	Amerika	Sum
Netto sikre gassreserver i milliarder standard kubikkfot							
31. desember 2012	15 003	575	341	1 107	17 027	0	17 027
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	391	187	27	382	987	0	987
Utvidelser og funn	920	1 236	0	112	2 268	0	2 268
Kjøp av petroleumsreserver	5	0	0	0	5	0	5
Salg av petroleumsreserver	(295)	(3)	0	(2)	(300)	0	(300)
Produksjon	(1 264)	(72)	(40)	(196)	(1 571)	0	(1 571)
31. desember 2013	14 761	1 923	328	1 404	18 416	0	18 416
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	439	32	8	197	676	0	676
Utvidelser og funn	79	0	0	364	443	0	443
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	0	0	0	0
Salg av petroleumsreserver	(355)	(681)	0	(15)	(1 051)	0	(1 051)
Produksjon	(1 229)	(56)	(38)	(242)	(1 565)	0	(1 565)
31. desember 2014	13 694	1 218	299	1 708	16 919	0	16 919
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	385	(18)	129	(676)	(180)	0	(180)
Utvidelser og funn	179	0	0	318	497	0	497
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	31	31	0	31
Salg av petroleumsreserver	(10)	(991)	0	(42)	(1 043)	0	(1 043)
Produksjon	(1 306)	(16)	(63)	(215)	(1 600)	0	(1 600)
31. desember 2015	12 942	193	366	1 123	14 624	0	14 624

	Konsoliderte selskaper				Egenkapitalkonsolidert		Sum
	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Delsum	Amerika	Sum
Netto sikre reserver i millioner fat oljeekvivalenter							
31. desember 2012	4 046	296	360	639	5 340	82	5 422
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	227	49	44	90	411	(16)	395
Utvidelser og funn	183	268	8	64	523	0	523
Kjøp av petroleumsreserver	14	0	0	0	14	0	14
Salg av petroleumsreserver	(113)	(15)	0	(2)	(131)	0	(131)
Produksjon	(441)	(28)	(66)	(85)	(621)	(4)	(625)
31. desember 2013	3 916	569	346	705	5 537	63	5 600
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	219	16	87	36	359	(3)	356
Utvidelser og funn	20	0	5	227	253	0	253
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	20	20	0	20
Salg av petroleumsreserver	(78)	(148)	(2)	(5)	(233)	0	(233)
Produksjon	(434)	(24)	(72)	(102)	(631)	(4)	(635)
31. desember 2014	3 644	413	364	882	5 304	55	5 359
Revisjoner av tidligere anslag og forbedret utvinning	146	(72)	83	(194)	(37)	(5)	(42)
Utvidelser og funn	480	0	0	146	627	0	627
Kjøp av petroleumsreserver	0	0	0	13	13	0	13
Salg av petroleumsreserver	(6)	(215)	0	(13)	(235)	0	(235)
Produksjon	(450)	(16)	(88)	(103)	(658)	(4)	(662)
31. desember 2015	3 814	111	358	731	5 014	46	5 060

Statoils sikre bitumenreserver i Amerika utgjør mindre enn to prosent av våre sikre reserver, og er inkludert som olje i tabellen over.

	Konsoliderte selskaper				Egenkapitalkonsolidert		Sum
	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Delsum	Amerika	Sum
Netto sikre olje- og kondensat reserver i millioner fat oljeekvivalenter							
31. desember 2012							
Utbygde	547	79	221	164	1 010	38	1 049
Ikke utbygde	421	114	61	231	827	44	870
31. desember 2013							
Utbygde	548	63	197	212	1 020	32	1 052
Ikke utbygde	370	164	74	187	795	30	826
31. desember 2014							
Utbygde	559	63	243	267	1 133	24	1 156
Ikke utbygde	327	133	52	242	754	32	786
31. desember 2015							
Utbygde	505	48	248	282	1 083	21	1 104
Ikke utbygde	711	29	30	192	962	25	987
Netto sikre NGL reserver i millioner fat oljeekvivalenter							
31. desember 2012							
Utbygde	296	0	11	27	334	0	334
Ikke utbygde	109	0	7	20	135	0	135
31. desember 2013							
Utbygde	287	0	10	34	330	0	330
Ikke utbygde	82	0	7	22	111	0	111
31. desember 2014							
Utbygde	258	0	9	42	310	0	310
Ikke utbygde	60	0	6	27	93	0	93
31. desember 2015							
Utbygde	235	0	9	45	290	0	290
Ikke utbygde	56	0	6	12	74	0	74
Netto sikre gassreserver i milliarder standard kubikkfot							
31. desember 2012							
Utbygde	12 073	343	226	567	13 210	0	13 210
Ikke utbygde	2 931	232	115	540	3 817	0	3 817
31. desember 2013							
Utbygde	11 580	467	209	817	13 073	0	13 073
Ikke utbygde	3 181	1 455	120	586	5 343	0	5 343
31. desember 2014							
Utbygde	11 227	312	191	946	12 677	0	12 677
Ikke utbygde	2 467	906	108	762	4 242	0	4 242
31. desember 2015							
Utbygde	10 664	32	206	999	11 901	0	11 901
Ikke utbygde	2 278	161	160	124	2 723	0	2 723
Netto sikre olje-, kondensat-, NGL- og gassreserver i millioner fat oljeekvivalenter							
31. desember 2012							
Utbygde	2 994	140	272	292	3 698	38	3 737
Ikke utbygde	1 052	155	88	347	1 642	44	1 686
31. desember 2013							
Utbygde	2 898	146	244	392	3 679	32	3 711
Ikke utbygde	1 018	423	103	314	1 858	30	1 888
31. desember 2014							
Utbygde	2 818	119	287	477	3 701	24	3 725
Ikke utbygde	826	295	78	405	1 603	32	1 635
31. desember 2015							
Utbygde	2 641	53	294	505	3 494	21	3 515
Ikke utbygde	1 173	57	64	226	1 521	25	1 546

Omregningsfaktorene som er benyttet er 1 standard kubikkmeter = 35,3 standard kubikkfot, 1 standard kubikkmeter oljeekvivalent = 6,29 fat oljeekvivalenter og 1 000 standard kubikkmeter gass = 1 standard kubikkmeter oljeekvivalent.

Balanseførte utgifter knyttet til produksjonsvirksomheten for olje og naturgass

Konsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	2015	2014	31. desember 2013
Leteutgifter, leterettigheter og lignende	117,5	97,5	83,8
Utbyggingsutgifter, brønner, anlegg og annet utstyr, inkludert fjerningseiendeler	1 327,1	1 178,8	984,1
Sum balanseførte utgifter	1 444,6	1 276,3	1 068,0
Akkumulerte av -og nedskrivninger	(873,1)	(687,2)	(543,7)
Netto balanseførte utgifter	571,5	589,1	524,3

Netto balanseførte utgifter fra egenkapitalkonsoliderte investeringer utgjorde 8,8 milliarder kroner per 31. desember 2015, 7,2 milliarder kroner per 31. desember 2014 og 5,9 milliarder kroner per 31. desember 2013. Beløpene er basert på balanseførte utgifter innenfor oppstrømssegmentene i konsernet, i tråd med beskrivelsen nedenfor for resultat av produksjonsaktiviteten for olje og gass.

Utgifter påløpt ved kjøp av olje- og gassressurser, lete- og utbyggingsvirksomhet

I tabellen nedenfor inngår både utgifter som er balanseført og kostnadsført.

Konsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
For regnskapsåret 2015					
Leteutgifter	6,4	1,7	3,0	12,0	23,1
Utbyggingsutgifter	47,1	11,4	10,5	29,0	98,1
Kjøp av utbyggingsrettigheter	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7
Kjøp av leterettigheter	0,0	0,7	0,7	3,1	4,5
Sum	53,5	13,7	14,3	44,8	126,3
For regnskapsåret 2014					
Leteutgifter	7,0	2,5	7,3	7,1	23,9
Utbyggingsutgifter	52,2	13,4	13,3	22,7	101,7
Kjøp av utbyggingsrettigheter	0,0	0,0	0,0	4,7	4,7
Kjøp av leterettigheter	0,0	0,0	0,0	2,3	2,3
Sum	59,3	15,9	20,6	36,8	132,5
For regnskapsåret 2013					
Leteutgifter	7,9	3,8	2,7	7,4	21,8
Utbyggingsutgifter	51,8	8,5	11,6	26,4	98,3
Kjøp av utbyggingsrettigheter	2,2	0,0	0,0	0,0	2,2
Kjøp av leterettigheter	0,0	0,4	0,0	1,8	2,2
Sum	61,9	12,7	14,3	35,6	124,5

Utgifter påløpt ved utbyggingsaktiviteter fra egenkapitalkonsoliderte investeringer utgjorde 0,4 milliarder kroner i 2015, 1,6 milliarder kroner i 2014 og 0,4 milliarder kroner i 2013.

Resultat av produksjonsvirksomheten for olje og gass

I henhold til Topic 932 gjenspeiler driftsinntektene og kostnadene i tabellen nedenfor bare det som er knyttet til Statoils produksjonsvirksomhet for olje og gass.

Resultat av produksjonsvirksomheten for olje og gass omfatter de to oppstrømsrapporteringssegmentene Utvikling og produksjon Norge (DPN) og Utvikling og produksjon internasjonalt (DPI) slik disse er presentert i note 3 *Segmentinformasjon*. Produksjonskostnader er basert på driftskostnader relatert til

produksjonen av olje og gass. Fra driftskostnader er enkelte kostnader som; transportkostnader, avsetninger for over-/underløftposisjoner, produksjonsavgifter (royalty) og diluent ekskludert. Disse kostnadene og hovedsakelig oppstrømsrelatert administrasjon er inkludert i andre kostnader i tabellene nedenfor. Andre inntekter består hovedsakelig av gevinster og tap fra salg av eierinteresser i olje- og gassaktivitet og gevinster og tap fra råvarebaserte derivater knyttet til oppstrømssegmentene.

Inntektsskatt er beregnet ut fra vedtatte skattesatser, hensyntatt friinntekt og skattekreditter. Renter og andre elementer ikke hensyntatt i tabellene nedenfor er ikke trukket fra.

Konsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
For regnskapsåret 2015					
Salg	0,4	2,0	(0,6)	1,6	3,5
Internt salg	140,1	3,8	27,7	22,2	193,9
Andre inntekter	(1,0)	12,3	0,0	0,1	11,4
Sum driftsinntekter	139,5	18,2	27,2	23,9	208,7
Letekostnader	(4,6)	(1,7)	(5,1)	(19,5)	(31,0)
Produksjonskostnader	(21,1)	(1,3)	(5,4)	(6,4)	(34,2)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(51,4)	(6,4)	(20,1)	(55,1)	(133,0)
Andre kostnader	(4,7)	(1,3)	(1,9)	(11,1)	(19,0)
Sum driftskostnader	(81,9)	(10,7)	(32,6)	(92,0)	(217,2)
Resultat av produksjonsvirksomhet olje og gass før skatt	57,6	7,4	(5,4)	(68,2)	(8,5)
Skattekostnad	(38,8)	1,8	(5,4)	(0,2)	(42,6)
Resultat av produksjonsvirksomhet olje og gass	18,8	9,2	(10,8)	(68,3)	(51,1)
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,0	0,3	0,0	(1,0)	(0,8)

Konsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
For regnskapsåret 2014					
Salg	1,8	4,3	5,0	3,9	15,0
Internt salg	172,6	6,1	32,6	28,6	239,9
Andre inntekter	7,7	5,7	0,7	(1,0)	13,1
Sum driftsinntekter	182,1	16,1	38,3	31,4	268,1
Letekostnader	(5,4)	(2,6)	(9,2)	(13,2)	(30,3)
Produksjonskostnader	(23,0)	(1,5)	(4,6)	(5,3)	(34,4)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(40,0)	(4,9)	(14,1)	(37,9)	(96,9)
Andre kostnader	(2,2)	(1,2)	0,4	(10,6)	(13,6)
Sum driftskostnader	(70,5)	(10,1)	(27,5)	(67,0)	(175,2)
Resultat av produksjonsvirksomhet olje og gass før skatt	111,6	6,0	10,9	(35,6)	92,9
Skattekostnad	(74,8)	(0,5)	(8,4)	(0,4)	(84,0)
Resultat av produksjonsvirksomhet olje og gass	36,8	5,5	2,5	(36,0)	8,8
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	(0,0)	1,0	0,0	(1,7)	(0,7)

Konsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
For regnskapsåret 2013					
Salg	0,3	4,0	3,9	4,1	12,3
Internt salg	192,5	7,4	30,9	27,1	257,9
Andre inntekter	9,3	3,9	0,2	0,4	13,8
Sum driftsinntekter	202,1	15,3	35,0	31,6	284,0
Letekostnader	(5,5)	(3,4)	(1,6)	(7,5)	(18,0)
Produksjonskostnader	(22,1)	(1,5)	(3,9)	(3,9)	(31,4)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	(32,2)	(2,4)	(13,3)	(16,2)	(64,1)
Andre kostnader	(5,3)	(1,6)	(0,5)	(9,7)	(17,1)
Sum driftskostnader	(65,1)	(8,9)	(19,3)	(37,3)	(130,6)
Resultat av produksjonsvirksomhet olje og gass før skatt	137,0	6,4	15,7	(5,7)	153,4
Skattekostnad	(90,9)	(2,0)	(8,1)	(1,0)	(102,0)
Resultat av produksjonsvirksomhet olje og gass	46,1	4,4	7,6	(6,7)	51,4
Resultatandel fra egenkapitalkonsoliderte investeringer	0,1	0,3	0,0	(0,3)	0,1
Gjennomsnittlig produksjonskostnad per fat basert på bokført produksjon					
	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
2015	47	79	61	62	52
2014	53	64	64	52	55
2013	50	53	59	46	51

Produksjonskostnad per fat er beregnet som produksjonskostnader i tabellene for resultat av produksjonsvirksomhet for olje og gass, delt på bokført produksjon (mfoe) for samme periode.

Beregnet nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm knyttet til sikre olje- og gassreserver

Tabellen nedenfor viser beregnet nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm knyttet til sikre reserver. Analysen er utarbeidet i henhold til Topic 932, og benytter gjennomsnittlige priser som definert av SEC, kostnader ved årets slutt, lovbestemt skatte- og avgiftsnivå ved årets slutt, og en diskonteringsfaktor på 10 prosent på beregnede sikre reserver ved årets slutt. Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm er et utsagn om fremtidige hendelser.

Fremtidige prisendringer er bare hensyntatt i den grad det forelå kontrakter som regulerte dette ved utgangen av hvert rapporteringsår. Fremtidige utbyggings- og produksjonskostnader inkluderer de fremtidige kostnadene som er nødvendige for å utvikle og produsere beregnede sikre reserver ved årets slutt basert på kostnadsindekser ved årets slutt, og antatt at de økonomiske forhold ved årets slutt vil vedvare. Ved beregning av fremtidig netto kontantstrøm før skatt er nedstengnings- og fjerningskostnader inkludert. Fremtidig inntektsskatt beregnes ved å anvende de gjeldende lovbestemte skattesatsene ved årets slutt. Disse satsene gjenspeiler tillatte fradrag og skattekreditter, og anvendes på beregnet fremtidig netto kontantstrøm før skatt, minus skattegrunnlaget for tilknyttede eiendeler. Diskontert fremtidig netto kontantstrøm beregnes ved å benytte en diskonteringsfaktor på 10 prosent per år. Nåverdiberegningen krever årlige anslag for når fremtidige kostnader forventes å oppstå og når de sikre reservene forventes å bli produsert. Det er gjort forutsetninger med hensyn til tidspunktet for og størrelsen av fremtidige utbyggings- og produksjonskostnader og inntekter fra produksjon av sikre reserver i samsvar med kravene i Topic 932. Informasjonen gitt gjenspeiler ikke ledelsens estimat eller Statoils forventede fremtidige kontantstrømmer eller verdi av selskapets sikre reserver, og må derfor ikke sees på som en sikker indikasjon på Statoils fremtidige kontantstrøm eller verdien av konsernets sikre reserver.

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
31. desember 2015					
Konsoliderte selskaper					
Fremtidige netto innbetalinger	1 288,7	43,9	137,3	189,7	1 659,5
Fremtidige utbyggingskostnader	(156,1)	(10,8)	(10,7)	(41,5)	(219,0)
Fremtidige produksjonskostnader	(441,5)	(22,2)	(54,9)	(102,6)	(621,3)
Fremtidig inntektsskatt	(455,7)	(0,9)	(25,3)	(6,4)	(488,4)
Fremtidig netto kontantstrøm	235,4	9,9	46,3	39,2	330,8
10 % årlig diskontering av fremtidige kontantstrømmer	(96,6)	(3,3)	(11,1)	(15,8)	(126,8)
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm	138,8	6,6	35,2	23,4	203,9
Egenkapitalkonsoliderte investeringer					
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm	0,0	0,0	0,0	1,1	1,1
Total nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm inkludert egenkapitalkonsoliderte investeringer					
	138,8	6,6	35,2	24,5	205,1

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
31. desember 2014					
Konsoliderte selskaper					
Fremtidige netto innbetalinger	1 467,9	203,4	213,6	323,0	2 207,9
Fremtidige utbyggingskostnader	(166,8)	(59,9)	(12,3)	(51,7)	(290,8)
Fremtidige produksjonskostnader	(439,8)	(91,6)	(58,3)	(142,7)	(732,4)
Fremtidig inntektsskatt	(606,8)	(8,1)	(48,6)	(34,0)	(697,5)
Fremtidig netto kontantstrøm	254,5	43,8	94,4	94,6	487,3
10 % årlig diskontering av fremtidige kontantstrømmer	(99,7)	(27,8)	(28,1)	(41,9)	(197,6)
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm	154,7	16,0	66,3	52,7	289,8
Egenkapitalkonsoliderte investeringer					
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm	0,0	0,0	0,0	5,1	5,1
Total nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm inkludert egenkapitalkonsoliderte investeringer					
	154,7	16,0	66,3	57,8	294,8

(i milliarder kroner)	Norge	Eurasia uten Norge	Afrika	Amerika	Sum
31. desember 2013					
Konsoliderte selskaper					
Fremtidige netto innbetalinger	1 700,2	273,7	205,2	257,5	2 436,6
Fremtidige utbyggingskostnader	(200,0)	(80,8)	(16,0)	(38,9)	(335,7)
Fremtidige produksjonskostnader	(471,3)	(125,4)	(54,8)	(104,3)	(755,8)
Fremtidig inntektsskatt	(740,9)	(12,2)	(50,0)	(24,0)	(827,1)
Fremtidig netto kontantstrøm	288,0	55,3	84,4	90,3	518,0
10 % årlig diskontering av fremtidige kontantstrømmer	(120,8)	(39,7)	(27,6)	(41,3)	(229,4)
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm	167,2	15,6	56,8	49,0	288,6
Egenkapitalkonsoliderte investeringer					
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm	0,0	0,0	0,0	4,8	4,8
Total nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm inkludert egenkapitalkonsoliderte investeringer					
	167,2	15,6	56,8	53,8	293,4

Endringen i nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm fra sikre reserver

(i milliarder kroner)	2015	2014	2013
Konsoliderte selskaper			
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm per 1. januar	289,8	288,6	252,8
Netto endring i priser og i produksjonskostnader knyttet til fremtidig produksjon	(313,7)	(98,3)	(24,0)
Endringer i beregnede fremtidige utbyggingskostnader	(4,5)	(32,3)	(54,9)
Salg av olje og gass produsert i perioden, fratrukket produksjonskostnader	(168,0)	(232,6)	(243,2)
Netto endring på grunn av utvidelser, funn og forbedret utvinning	30,1	23,1	10,6
Netto endring på grunn av kjøp og salg av reserver	(7,4)	(25,1)	(33,9)
Netto endring på grunn av revisjon av beregnede mengder	76,4	126,1	126,5
Tidligere estimerte utbyggingskostnader påløpt i perioden	84,6	99,6	95,1
Diskonteringseffekt	71,0	77,3	81,4
Netto endringer i inntektsskatt	145,7	63,3	78,2
Sum endringer i nåverdi i løpet av året	(85,8)	1,2	35,8
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm per 31. desember	203,9	289,8	288,6
Egenkapitalkonsoliderte investeringer			
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm per 31. desember	1,1	5,1	4,8
Nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm per 31. desember inkludert egenkapitalkonsoliderte investeringer	205,1	294,8	293,4

I tabellen over representerer hver endringskategori kildene til endring i nåverdi av fremtidig netto kontantstrøm fra sikre reserver på diskontert basis, hvor endringsposten diskonteringseffekt representerer økningen i netto diskontert verdi av sikre olje- og gassreserver som følge av at de fremtidige kontantstrømmene nå er ett år nærmere i tid.

27 Hendelser etter balansedagens utløp

I første kvartal 2016 anskaffet Statoil 11,93 prosent av aksjene og stemmerett i Lundin Petroleum AB for samlet vederlag på 4,6 milliarder svenske kroner. Aksjene vil bli regnskapsført som langsiktige finansielle investeringer (tilgjengelig for salg) til virkelig verdi.

Selskapsregnskap for Statoil ASA

RESULTATREGNSKAP STATOIL ASA - NGAAP

(i milliarder kroner)	Note	2015	For regnskapsåret 2014
Salgsinntekter	4	313,7	410,5
Resultatandel fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	12	(33,7)	24,2
Andre inntekter	12	2,3	0,0
Sum driftsinntekter		282,3	434,7
Varekostnad		(292,9)	(401,1)
Driftskostnader		(19,9)	(11,2)
Salgs- og administrasjonskostnader		(2,0)	(2,6)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	11	(0,8)	(0,8)
Letekostnader		(0,9)	(2,0)
Resultat før finansposter og skattekostnad		(34,2)	16,9
Netto finansposter	9	(19,4)	(19,4)
Resultat før skattekostnad		(53,6)	(2,5)
Skattekostnad	10	6,8	8,6
Årets resultat		(46,8)	6,1

BALANSE STATOIL ASA - NGAAP

(i milliarder kroner)	Note	2015	31. desember 2014
EIENDELER			
Varige driftsmidler	11	5,6	5,7
Immaterielle eiendeler		0,0	0,2
Investeringer i datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	12	449,7	474,6
Utsatt skattefordel	10	14,6	16,7
Pensjonsmidler	19	10,9	7,9
Finansielle derivater		0,0	0,2
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer		0,6	0,5
Finansielle fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	13	123,1	68,6
Sum anleggsmidler		604,4	574,4
Varelager	14	12,3	15,3
Kundefordringer og andre fordringer	15	33,7	43,6
Fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	13	27,2	21,0
Finansielle derivater	3	1,6	1,3
Finansielle investeringer	13	80,5	53,2
Betalingsmidler	16	65,8	71,5
Sum omløpsmidler		221,1	206,0
Sum eiendeler		825,6	780,4

BALANSE STATOIL ASA - NGAAP

(i milliarder kroner)	Note	2015	31. desember 2014
EGENKAPITAL OG GJELD			
Aksjekapital		8,0	8,0
Annen innskutt egenkapital		17,3	17,3
Fond for vurderingsforskjeller		38,1	109,0
Annen egenkapital		270,3	223,9
Sum egenkapital	17	333,7	358,2
GJELD			
Finansiell gjeld	18	260,5	201,3
Gjeld til datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper		0,1	0,1
Pensjonsforpliktelse	19	26,1	27,7
Avsetninger	20	2,5	2,1
Finansielle derivater	3	12,1	5,2
Sum langsiktig gjeld		301,4	236,4
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	21	21,8	29,1
Betalbar skatt	10	(0,2)	0,6
Finansiell gjeld	18	19,8	24,7
Skyldig utbytte	17	12,3	11,4
Gjeld til datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	13	135,2	114,7
Finansielle derivater	3	1,7	5,4
Sum kortsiktig gjeld		190,5	185,9
Sum gjeld		491,9	422,3
Sum egenkapital og gjeld		825,6	780,4

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(i milliarder kroner)	Note	2015	For regnskapsåret 2014
Resultat før skattekostnad		(53,6)	(2,5)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	11	0,8	0,8
(Gevinst) tap på valutatransaksjoner		17,0	15,8
(Gevinst) tap fra nedsalg		(0,0)	(0,0)
(Økning) reduksjon i andre poster knyttet til operasjonelle aktiviteter		62,5	1,1
(Økning) reduksjon i netto finansielle derivater	3	2,1	3,9
Mottatte renter		3,6	3,4
Betalte renter		(7,1)	(5,3)
Betalte skatter		(0,0)	(0,1)
(Økning) reduksjon i arbeidskapital		(1,9)	1,4
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		23,5	18,5
Investeringer i varige driftsmidler og andre balanseførte eiendeler	11	(16,8)	(11,7)
(Økning) reduksjon i finansielle investeringer		(20,4)	(11,0)
(Økning) reduksjon i andre langsiktige poster		(53,2)	5,9
Salg av eiendeler og tilbakebetaling av kapitalinnskudd		45,6	(0,0)
Kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter		(44,8)	(16,9)
Ny langsiktig rentebærende gjeld		32,1	20,5
Nedbetaling langsiktig gjeld		(11,2)	(9,5)
Betalt utbytte	17	(22,9)	(33,7)
Netto lån, kassekreditt og annet		(4,8)	(0,8)
Økning (reduksjon) i finansielle kundefordringer/leverandørgjeld til/fra datterselskap		16,7	12,6
Kontantstrøm fra (benyttet til) finansieringsaktiviteter		9,9	(10,9)
Netto økning (reduksjon) i betalingsmidler		(11,4)	(9,2)
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler		5,7	3,8
Betalingsmidler ved årets begynnelse	16	71,5	77,0
Betalingsmidler ved årets utgang	16	65,8	71,5

Noter til selskapsregnskapet for Statoil ASA

1 Selskapet og grunnlag for presentasjonen

Statoil ASA, opprinnelig Den Norske Stats Oljeselskap AS, ble stiftet i 1972 og er registrert og hjemmehørende i Norge. Selskapet har forretningsadresse Forusbeen 50, 4035 Stavanger, Norge.

Statoil ASA er notert på Oslo Børs (Norge) og New York Stock Exchange (USA).

Statoil ASAs virksomhet består i hovedsak av leting etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum, avledede produkter og andre energiformer. Virksomheten drives hovedsakelig gjennom eie av, deltakelse i eller samarbeid med andre selskaper. Alle Statoilkonsernets lisensandeler på norsk sokkel eies av Statoil ASAs 100 prosent eide datterselskap Statoil Petroleum AS.

Statoil ASAs olje- og gassvirksomhet og lisensandeler på norsk sokkel tilhører det heleide datterselskapet Statoil Petroleum AS. Dette selskapet er samskyldner eller garantist for enkelte av Statoil ASAs gjeldsforpliktelser.

Statoil ASAs funksjonelle valuta er amerikanske dollar (USD), basert på en vurdering av selskapets primære økonomiske miljø og relaterte kontantstrømmer, mens presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK). Vekslingskurs anvendt ved årsslutt 2015 og 2014 var henholdsvis 8,81 og 7,43.

2 Vesentlige regnskapsprinsipper

Årsregnskapet til Statoil ASA ("selskapet") er avlagt i samsvar med Regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk (NGAAP).

Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

I årsregnskapet er historisk kost prinsippet lagt til grunn, med enkelte unntak som er beskrevet nedenfor. Regnskapsprinsippene er anvendt konsistent for alle perioder som presenteres i dette konsernregnskapet. Enkelte sammenligningstall er omarbeidet for å stemme overens med presentasjonen i innværende år. På grunn av avrundning, vil sum og delsum ikke være lik total i enkelte tabeller.

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet i henhold til den indirekte metoden.

Datterselskaper, tilknyttede foretak og felleskontrollerte selskaper

Aksjer og andeler i datterselskaper, tilknyttede foretak (selskaper hvor Statoil ASA ikke har kontroll, eller felles kontroll, men har mulighet til å utøve betydelig innflytelse over operasjonelle og finansielle prinsipper; normalt ved eierandeler mellom 20 og 50 prosent) og felleskontrollerte selskaper blir regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Egenkapitalmetoden anvendes på grunnlag av de respektive enheters regnskapsmessige rapportering utarbeidet i henhold til Statoilkonsernets NGAAP-prinsipper. Fond for vurderingsforskjeller som er en del av selskapets egenkapital er beregnet basert på summen av bidrag fra det enkelte selskap som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, med den begrensning at det samlede fondet ikke kan bli negativt. Goodwill som inngår i balansen til datterselskaper og tilknyttede selskaper avskrives lineært over ti år, i tråd med de anskaffede eiendelens langsiktige natur. Avskrivningskostnaden er inkludert i resultatregnskapet i *Resultatandel fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper*.

Statoil som operatør for felleskontrollerte eiendeler

Indirekte kostnader som personalkostnader pådratt av selskapet, blir akkumulert i kostnadspooler. Slike kostnader blir delvis allokert til Statoil Petroleum AS, til andre konsernselskaper, og til lisenser der Statoil Petroleum AS eller andre konsernselskaper er operatør, med utgangspunkt i påløpte timer. Kostnader allokert på denne måten reduserer kostnadene i selskapets resultatregnskap.

Overføringer av eiendeler og gjeldsposter mellom selskapet og dets datterselskaper

Overføringer av eiendeler og gjeldsposter mellom selskaper og selskaper som det direkte eller indirekte kontrollerer, regnskapsføres med kontinuitet på bokført verdi av eiendelene og gjeldspostene som overføres, når overføringen er en del av en reorganisering innenfor Statoilkonsernet.

Omregning av utenlandsk valuta

Selskapets transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til amerikanske dollar ved å benytte kursen på transaksjonsdagen. Eiendeler og gjeld som er pengeposter omregnes til amerikanske dollar ved å benytte valutakursen på balansedagen. Omregningsdifferanser som oppstår inngår i Resultatregnskapet. Poster som ikke er pengeposter omregnes ved å bruke kursen på transaksjonstidspunktet.

Presentasjonsvaluta

For årsregnskapsformål omregnes resultatregnskapet og balansen fra funksjonell valuta til presentasjonsvaluta, norske kroner. Selskapets eiendeler og gjeld omregnes til norske kroner ved å bruke kursen på balansedagen. Selskapets inntekter og kostnader omregnes ved å bruke kursen på transaksjonstidspunktet.

Prinsipper for inntektsføring

Inntekter knyttet til salg og transport av råolje, petroleumsprodukter og kjemiske produkter samt andre varer regnskapsføres når eiendomsretten og risikoen overføres til kunden, normalt på varens leveringstidspunkt basert på de kontraktsfestede vilkårene i avtalen. Fysiske råvaresalg og -kjøp som ikke gjøres opp

på nettbasis blir inkludert brutto i regnskapslinjene *Salgsinntekter* og *Varekostnad* i resultatregnskapet. Handel med råvarebaserte finansielle instrumenter regnskapsføres netto, og marginen inkluderes i *Salgsinntekter*.

Transaksjoner med Den norske stat og med Statoil Petroleum AS

Selskapet markedsfører og selger Den norske stats og Statoil Petroleum AS' andel av olje- og gassproduksjonen fra den norske kontinentalsokkelen. Den norske stats deltakelse i petroleumsvirksomhet er organisert gjennom Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Kjøp og salg av SDØEs og Statoil Petroleum AS' oljeproduksjon er klassifisert som *Varekostnad* og *Salgsinntekter*. Statoil selger, i eget navn, men for Den norske stats og Statoil Petroleum AS' regning og risiko, Den norske stats og Statoil Petroleum AS' produksjon av naturgass. Dette salget, og relaterte utgifter refundert fra Den norske stat og Statoil Petroleum AS, er regnskapsført netto i Statoil ASAs regnskap.

Ytelser til ansatte

Ytelser til lønn, bonus, trygdeavgifter, ferie og sykefravær med lønn kostnadsføres i den perioden den ansatte har utført tjenester for selskapet gjennom sitt arbeid. Regnskapsprinsipp for pensjoner og aksjebasert avlønning beskrives nedenfor.

Aksjebasert avlønning

Statoil har et bonusaksjeprogram for ansatte. Kostnaden ved aksjebaserte transaksjoner med ansatte som gjøres opp i egenkapital (bonusaksjetildeling) måles med utgangspunkt i virkelig verdi på dato for tildeling og innregnes som en kostnad over gjennomsnittlig innvinningsperiode som er 2,5 år. De tildelte aksjene regnskapsføres som en lønnskostnad og som en egenkapitaltransaksjon (inkludert i annen egenkapital).

Forskning og utvikling

Utgifter til forskning og utvikling som forventes å generere fremtidige økonomiske fordeler vurderes for balanseføring som immaterielle eiendeler i henhold til kravene i gjeldende NGAAP. Alle andre forsknings- og utviklingsutgifter kostnadsføres når de påløper. I etterfølgende perioder rapporteres balanseførte utviklingskostnader til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger.

Skattekostnad

Skattekostnad i resultatregnskapet består av summen av betalbar skatt og utsatt skatt. Skattekostnad innregnes i resultatregnskapet bortsett fra skatteeffekten knyttet til poster som er ført direkte mot egenkapitalen. For slike poster innregnes også skatteeffekten direkte i egenkapitalen.

Betalbar skatt er beløpet som skal betales basert på skattepliktig inntekt i regnskapsperioden, inklusive justeringer av betalbar skatt for tidligere år. Usikre skatteposisjoner og mulige skattekrav vurderes individuelt. Forventede fremtidige utbetalinger (knyttet til potensielle skattekrav, inkludert straffeskatt) inngår med beste estimat i betalbar skatt og/eller utsatt skatt. Fremtidig forventet tilbakebetaling av allerede innbetalt skatt (knyttet til omstridte skattekrav) reduserer betalbar skatt og/eller utsatt skatt når slik gjenvinning anses som sannsynlig. Renteinntekter og rentekostnader relatert til skattesaker estimeres og regnskapsføres i den perioden de er opptjent eller påløpt, og inngår i *Netto finansposter* i resultatregnskapet.

Utsatte skattefordeler og utsatt skattegjeld beregnes på skattereduserende og skatteøkende midlertidige forskjeller mellom balanseførte verdier og tilhørende skattemessige verdier, med enkelte unntak for førstegangs innregning. Utsatt skatt er beregnet med utgangspunkt i forventet betaling eller gjenvinning av skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller. I beregningen benyttes de på balansedagen vedtatte eller i praksis vedtatte skattesatser.

Utsatte skattefordeler balanseføres kun i den utstrekning det er sannsynlig at selskapet vil ha fremtidig skattepliktig inntekt slik at fordelene kan utnyttes. For å balanseføre utsatt skattefordel basert på forventning om fremtidige skattepliktige inntekter kreves derfor en høy grad av sikkerhet. Faktorer som underbygger fremtidig utnyttelse kan være eksisterende kontrakter, observerbare markedspriser i aktive markeder, forventet volatilitet i handelsmarginer, forventede endringer i valutakurser og liknende forhold.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Opprinnelig anskaffelseskost inkluderer kjøpesum eller byggekostnad, eventuelle utgifter påkrevd for å sette eiendelen i drift, estimat på utgifter til å demontere og fjerne eiendelen, og eventuelle lånekostnader henført til eiendeler som kvalifiserer for slik balanseføring.

Utgifter ved større vedlikeholdsprogrammer og reparasjoner inkluderer utgifter til erstatning av eiendeler eller deler av eiendeler samt utgifter ved inspeksjoner og ettersyn. Utgiftene blir balanseført i de tilfellene der en eiendel eller en del av en eiendel erstattes og det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler vil tilflyte selskapet. Utgifter ved inspeksjon og ettersyn i tilknytning til større vedlikeholdsprogram som planlegges og gjennomføres med mer enn ett års jevnlig mellomrom, balanseføres og avskrives over perioden frem til neste planlagte inspeksjon og vedlikeholdsarbeid. Alle andre utgifter til vedlikehold kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivning beregnes på grunnlag av eiendelenes forventede økonomiske levetid, normalt på lineært grunnlag. Komponenter av varige driftsmidler med en kostpris som er betydelig i forhold til den totale eiendelen avskrives separat.

Forventet økonomisk levetid for varige driftsmidler gjennomgås årlig, og endringer i forventet levetid blir regnskapsført prospektivt. En komponent av et varig driftsmiddel blir fraregnet dersom det avhendes, eller når ingen fremtidige økonomiske fordeler forventes ved bruk av eiendelen. Gevinst eller tap ved fraregning (beregnet som forskjellen mellom netto salgssum og balanseført verdi av eiendelen) inkluderes i *Andre inntekter* eller *Driftskostnader* i den perioden eiendelen fraregnes.

Leieavtaler

Leieavtaler som i all vesentlighet overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap til Statoil ASA, regnskapsføres som finansielle leieavtaler under *Varige driftsmidler* med motpost under *Finansiell gjeld*. Balanseførte leide eiendeler avskrives over den korteste av estimert økonomisk levetid og

leieperiode ved bruk av avskrivningsmetoder som beskrevet for varige driftsmidler ovenfor, avhengig av det leide driftsmiddelets art. Alle andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler og utgiftene innregnes i relevant driftskostnad lineært over leieperioden, eller basert på et annet systematisk grunnlag dersom dette gir et mer representativt bilde av de økonomiske fordelene knyttet til leieavtalen.

Statoil ASA skiller mellom leieavtaler og kapasitetskontrakter. Leieavtaler gir rett til å bruke en bestemt eiendel for en periode, og kapasitetskontrakter gir selskapet rettigheter til, samt også plikt til å betale for, tilgang til en viss volumkapasitet knyttet til transport, lagring, terminalbruk ol. Slike kapasitetskontrakter som ikke omfatter særskilte enkelteieendeler, og heller ikke omfatter det alt vesentlige av kapasiteten til en ikke-delbar rettighet knyttet til en særskilt eiendel, blir av selskapet vurdert å ikke kvalifisere som leieavtaler for regnskapsformål. Kapasitetsvederlag regnskapsføres som *Driftskostnader* i den perioden der kontraktsfestet kapasitet er tilgjengelig for selskapet.

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler i form av lån og fordringer bokføres til amortisert kost med anvendelse av effektiv rente-metoden. Finansielle eiendeler i handelsporteføljen klassifisert som kortsiktige finansielle investeringer er bokført til virkelig verdi med tap og gevinster inkludert i resultatregnskapet.

Kundefordringer regnskapsføres til opprinnelig fakturert beløp med fradrag for avsetning for tap, som regnskapsføres når det foreligger objektive indikasjoner på at selskapet ikke vil motta oppgjør i samsvar med opprinnelige betingelser.

Finansielle eiendeler klassifiseres som kortsiktige dersom gjenværende løpetid er mindre enn 12 måneder fra balansedagen eller de er holdt for omsetning.

Varelager

Varelager vurderes til det laveste av kostpris og netto realisasjonsverdi. Kostpris beregnes med utgangspunkt i sist innkjøpte mengder (FIFO-prinsippet) og inkluderer direkte anskaffelseskostnader, frakt og tilvirkningskostnader.

Finansielle instrumenter og råvarederivater

Følgende regnskapsprinsipper benyttes for de viktigste finansielle instrumentene og råvarederivatene:

- Valutabyteavtaler balanseføres til markedsverdi, og endring i markedsverdi resultatføres.
- Rentebyteavtaler verdsettes etter laveste verdis prinsipp.
- Råvarederivater som handles over børs balanseføres til markedsverdi, og endring i markedsverdi resultatføres. Øvrige råvarederivater verdsettes etter laveste verdis prinsipp.

Betalingsmidler

Betalingsmidler omfatter kontanter, innskudd i banker og tilsvarende institusjoner, og kortsiktige særlig likvide investeringer som kan konverteres til fastsatte kontantbeløp, er eksponert for uvesentlig risiko for endringer i virkelig verdi, og som har løpetid på tre måneder eller kortere på anskaffelsestidspunktet.

Nedskrivning av varige driftsmidler

Eiendeler eller grupper av eiendeler testes for nedskrivning dersom det er indikasjoner på at den balanseførte verdien overstiger gjenvinnbart beløp. Eiendeler grupperes basert på det laveste nivået hvor det er mulig å identifisere inngående kontantstrømmer som er uavhengig av kontantstrømmer fra andre grupper av eiendeler.

Ved vurderingen av om et varig driftsmiddel må nedskrives, sammenlignes driftsmiddelets bokførte verdi med gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av selskapets estimerte bruksverdi og estimert virkelig verdi av eiendelen. Estimert bruksverdi beregnes ved bruk av diskonterte kontantstrømmer. Når nedskrivningsvurderinger gjennomføres basert på bruksverdi, risikjusteres de fremtidige forventede kontantstrømmer i forhold til det aktuelle driftsmiddel og neddiskonteres ved bruk av reell diskonteringsrente etter skatt, basert på selskapets gjennomsnittlige kapitalkostnad (WACC) etter skatt. Virkelig verdi beregnes basert på sammenlignbare, nylig inngåtte markedstransaksjoner mellom uavhengige parter, eller basert på Statoils estimat av prisen som ville blitt mottatt for eiendelen i en transaksjon mellom markedsaktører.

Dersom vurderingen tilsier at eiendelens verdi er forringet, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av eiendelens virkelige verdi fratrukket salgskostnader og eiendelens bruksverdi. Nedskrivning reverseres i den grad betingelsene for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Finansielle forpliktelser

Rentebærende obligasjonslån, banklån og annen gjeld som klassifiseres som finansielle forpliktelser, regnskapsføres til opptrekkkurs ved førstegangsinnregning og måles deretter i henhold til effektiv rente-metoden. Utstedelseskostnader og eventuell rabatt eller overkurs på oppgjør blir hensyntatt ved beregning av amortisert kost. Gevinster og tap som oppstår som følge av tilbakekjøp, oppgjør eller kansellering av forpliktelser innregnes under henholdsvis renteinntekter og andre finansielle poster og renter og andre finansieringskostnader i *Netto Finansposter*. Finansielle forpliktelser klassifiseres som kortsiktige dersom gjenværende løpetid er mindre enn 12 måneder fra balansedagen, eller hvis de er finansielle instrumenter holdt for omsetning.

Skyldig utbytte

Årets utbytte er vist som *Skyldig utbytte* under kortsiktig gjeld. Skyldig utbytte krever godkjenning fra generalforsamlingen før utbetaling.

Pensjonsforpliktelser

Statoil ASA har pensjonsplaner for de ansatte som enten gir den ansatte rett til en nærmere definert pensjonsytelse fra pensjonstidspunktet (ytelsesplan) eller en innskuddsbasert pensjon, der en del av ytelsene er finansiert over drift, der forpliktelsen øker med en lovet avkastning som skal godtgjøres over driften, og som settes lik den faktiske avkastning på midler investert i den ordinære innskuddsplanen. Beløp ansatte vil motta fra ytelsesplaner er avhengig av mange faktorer, herunder opptjeningstid, pensjonsår og fremtidig lønnsnivå. Selskapet anvender IAS 19 *Ytelser til ansatte*.

Selskapets forholdsmessige andel av flerforetaks ytelsesplaner innregnes som forpliktelse i balansen i den grad tilstrekkelig informasjon er tilgjengelig og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

Selskapets netto pensjonsforpliktelse knyttet til ytelsesplaner beregnes separat for hver plan ved å estimere det fremtidige beløpet som den ansatte har opptjent basert på ytelse i inneværende og tidligere perioder. Dette beløpet neddiskonteres for å beregne nåverdien av forpliktelsen, og virkelig verdi av eventuelle pensjonsmidler trekkes fra. Diskonteringsrenten som benyttes fastsettes med henvisning til markedsrenten på balansedagen og reflekterer tilnærmet løpetid for selskapets forpliktelser. Diskonteringsrenten for hoveddelen av forpliktelsene er basert på norske obligasjoner med fortrinnsrett som vurderes å være obligasjoner med særlig høy kvalitet. Kostnadene ved pensjonsplanene utgiftsføres over perioden der ansatte utfører tjenester og opparbeider rett til å motta ytelser. Beregningene blir utført av en ekstern aktuar.

Netto renteelement for ytelsesplaner beregnes ved å anvende fastsatt diskonteringsrente på forpliktelsens og pensjonsmidlenes nåverdi i begynnelsen av perioden, og hensynta alle vesentlige hendelser i løpet av året. Det netto renteelementet innregnes i resultatregnskapet som en del av netto pensjonskostnad i *Resultat for finansposter og skattekostnad*. Forskjellen mellom estimert renteinntekt og faktisk avkastning innregnes direkte mot egenkapitalen.

Kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening innregnes ved planendringer (etablering eller tilbakekalling av, eller endringer i, en ytelsesplan) eller når avkorting (betydelig reduksjon av antallet ansatte som av enheten er inkludert i ordningens medlemskap) finner sted, eller når relaterte omstrukturingskostnader eller sluttvederlag blir innregnet. Forpliktelsen og de tilhørende pensjonsmidlene blir målt på nytt basert på oppdaterte aktuarmessige forutsetninger, og den beregnede gevinsten eller tapet innregnes i resultatregnskapet. Aktuarmessige gevinster og tap føres i sin helhet mot opptjent egenkapital i den perioden gevinsten eller tapet oppstår. Aktuarmessige gevinster og tap knyttet til sluttvederlagsavsetning innregnes i resultatregnskapet i perioden de oppstår. Da Statoil ASAs funksjonelle valuta er amerikanske dollar vil den vesentligste del av selskapets pensjonsforpliktelser være betalbar i utenlandsk valuta (dvs. norske kroner). Aktuarmessige gevinster og tap knyttet til selskapets pensjonsforpliktelser inkluderer følgende effekten av valutaomregning.

Innskudd til pensjonsplaner som er innskuddsplaner kostnadsføres etter hvert som tilskuddsbeløpene opptjenes av de ansatte. Innskuddsplaner over driften hos morselskapet Statoil ASA, innregnes som pensjonsforpliktelser med faktisk verdi av de driftsbaserte innskuddene og lovet avkastning på rapporteringstidspunktet. Innskudd over driften og endringer i virkelig verdi av driftsbaserte pensjonsmidler innregnes i resultatregnskapet som periodisk pensjonskostnad.

Avsetninger

Forpliktelser regnskapsføres dersom en tidligere hendelse innebærer at selskapet har en juridisk forpliktelse eller på annet grunnlag antas å ha en forpliktelse som med sannsynlighet vil medføre fremtidig utbetalinger, forutsatt at forpliktelsen kan estimeres pålitelig. Hvis tidsverdien er vesentlig, beregnes avsetningen som den neddiskonterte verdien av de forventede fremtidige kontantstrømmene. Diskonteringsrenten er en for skatt rente som reflekterer eksisterende markedsvurderinger og tar hensyn til spesifikke risikoforhold knyttet til forpliktelsen der dette er relevant.

Tapsbringende kontrakter

Selskapet regnskapsfører som avsetning netto kontraktsfestede forpliktelser knyttet til kontrakter definert som tapsbringende. Kontrakter vurderes som tapsbringende dersom de uunngåelige utgiftene i henhold til kontrakten overstiger de økonomiske fordelene som forventes mottatt i tilknytning til samme kontrakt. En kontrakt som utgjør en integrert del av driften til en kontantgenererende enhet med eiendeler tilordnet den aktuelle kontrakten, og hvor de økonomiske fordelene ikke pålitelig kan skilles fra andre deler av den kontantgenererende enheten, inngår i nedskrivningsvurderingene for den aktuelle kontantgenererende enheten.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskap forutsetter at selskapet benytter estimater og forutsetninger som påvirker resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler, gjeld og noteopplyste latente forpliktelser på balansedatoen. Faktiske resultater kan avvike fra estimatene.

Selskapets virksomhet og det høye antallet land hvor virksomheten drives, innebærer at selskapet er utsatt for endringer i økonomiske, regulatoriske og politiske forhold. Selskapet tror ikke at det i den nærmeste framtid er spesielt sårbart eller risikoutsatt som følge av konsentrasjon av aktivitetene.

3 Finansiell risikostyring og derivater

Finansiell risiko

Statoil ASAs aktiviteter eksponerer konsernet for finansiell risiko som:

- Markedsrisiko (inkludert råvarepriserisiko, valutarisiko og renterisiko)
- Likviditetsrisiko
- Kreditrisiko

Markedsrisiko

Statoil ASA opererer i verdensmarkedene for råolje, raffinerte produkter, naturgass og elektrisitet, og er eksponert for markedsrisikoer knyttet til endringer i prisene på hydrokarboner, valutakurser, rentesatser og elektrisitetspriser som kan påvirke inntekter og kostnader ved drift, investeringer og finansiering. I forbindelse med salg av selskapets råvarer har Statoil ASA etablert retningslinjer for å inngå derivatkontrakter for å styre råvarepriserisiko, valutakursrisiko og renterisiko. Selskapet benytter både finansielle og råvarebaserte derivater for å styre risikoene knyttet til inntekter, finansposter og nåverdien på fremtidige kontantstrømmer.

Råvarepriserisiko

Statoil ASAs mest betydelige langsiktige råvarerisiko (olje og naturgass) er relatert til fremtidige markedspriser hvor Statoil ASAs risikopolisy er å være eksponert for både positive og negative prisbevegelser. For å styre den kortsiktige råvarepriserisikoen inngår Statoil ASA råvarebaserte derivatkontrakter som inkluderer futures, opsjoner, ikke-børsnoterte (over-the-counter - OTC) terminkontrakter, og ulike typer bytteavtaler knyttet til råolje, petroleumsprodukter, naturgass og elektrisitet.

Derivater knyttet til råolje og øvrige petroleumsprodukter handles hovedsakelig på InterContinental Exchange (ICE) i London, på New York Mercantile Exchange (NYMEX), i det ikke-børsnoterte (OTC) Brent-markedet og i markeder for bytteavtaler knyttet til råolje og raffinerte produkter. Derivater knyttet til naturgass og elektrisitet er hovedsakelig OTC fysiske terminkontrakter og opsjoner, NASDAQ OMX Oslo terminkontrakter, samt NYMEX og ICE futures.

Løpetiden for råoljederivater og raffinerte oljeproduktderivater er vanligvis under ett år og for naturgass- og elektrisitetsderivater er løpetiden vanligvis tre år eller kortere.

Valutarisiko

Statoil ASAs driftsresultater og kontantstrømmer er påvirket av valutasingninger, og den viktigste valutakursen er norske kroner (NOK) mot amerikanske dollar (USD). Valutarisiko styres på selskapsnivå i samsvar med etablerte retningslinjer og mandater.

Statoil ASAs kontantstrømmer fra olje- og gassalg, driftsutgifter og investeringer er hovedsakelig i amerikanske dollar, mens skatt og utbytte er i norske kroner. Statoil ASAs valutastyring er hovedsakelig knyttet til å sikre skatt- og utbyttebetalinger til aksjonærer på Oslo Børs i norske kroner. Dette betyr at selskapet regelmessig kjøper betydelige beløp av norske kroner ved bruk av konvensjonelle derivatinstrumenter med levering på et fremtidig tidspunkt.

Den etterfølgende valutarisikosensitiviteten er ved utgangen av 2015 beregnet ved å forutsette en 11 prosent endring i valutakursen mellom norske kroner og amerikanske dollar. Ved utgangen av 2014 ble en endring på 9 prosent forutsatt som sannsynlig endring. En økning av valutakursen betyr at den underliggende transaksjonsvalutaen har styrket seg.

(i milliarder kroner)	Gevinst scenario	Tap scenario
31. desember 2015		
Norske kroner (11% sensitivitet)	15,6	(15,6)
31. desember 2014		
Norske kroner (9% sensitivitet)	7,8	(7,8)

Renterisiko

Obligasjonslånene er vanligvis utstedt med fast rente i ulike lokale valutaer (blant annet amerikanske dollar, euro og britiske pund). Obligasjonslånene kan endres til flytende USD rente ved å benytte rente- og valutawapper. Statoil ASA styrer renterisiko på obligasjonsgjeld basert på risiko- og kostnadshensyn fra et helhetlig risikostyringsperspektiv. Dette betyr at andel på fast/flytende renteeksponering kan variere over tid. For mer detaljert informasjon om selskapets langsiktige gjeldsportefølje se note 18 *Finansiell gjeld*.

For sensitiviteten knyttet til renterisiko er det forutsatt en endring på 0,9 prosentpoeng i beregningen for 2015. For 2014 ble det forutsatt en endring på 0,8 prosentpoeng som sannsynlig endring. En rentenedgang vil resultere i en gevinst mens renteøkning resulterer i et tap. Inkludert i rentesensitiviteten er endringer i virkelig verdi av rentederivater som for tiden er innregnet til virkelig verdi i Balansen, siden virkelig verdi er lavere enn kostprisen ved utgangen av 2015 og 2014. Når rentene går ned vil virkelig verdi av disse instrumentene bli høyere enn kostprisen og derfor vil ikke hele endringen i virkelig verdi som følge av en rentenedgang bli innregnet i Resultatregnskapet. De estimerte gevinster og tap er presentert i følgende tabell.

(i milliarder kroner)	Gevinst scenario	Tap scenario
31. desember 2015		
Renterisiko (0.9 prosentpoeng sensitivitet)	3,0	(3,0)
31. desember 2014		
Renterisiko (0.8 prosentpoeng sensitivitet)	0,1	(0,1)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at Statoil ASA ikke er i stand til å gjøre opp sine finansielle forpliktelser når de forfaller. Formålet med likviditetsstyring er å sikre at Statoil ASA til enhver tid har tilstrekkelige midler tilgjengelig for å dekke sine finansielle forpliktelser.

Statoil ASA styrer likviditet og finansiering på selskapsnivå, som sikrer tilstrekkelig likviditet til å dekke operasjonelle krav. Statoil ASA har høy fokus og oppmerksomhet på kreditt- og likviditetsrisiko. For å sikre nødvendig finansiell fleksibilitet, som inkluderer å gjøre opp Statoil ASAs finansielle forpliktelser, opprettholder Statoil ASA en konservativ likviditetsstyring. For å identifisere fremtidige langsiktige finansieringsbehov, utarbeider Statoil ASA treårs prognoser for likviditetsutvikling minst en gang i måneden.

De største utbetalinger er kvartalsvise utbyttebetalinger og årlige skattebetalinger. Hvis den månedlige prognosen for likviditetsutvikling viser at likvide eiendeler én måned etter skatt- og utbyttebetaling er under definerte minimumsnivå, skal opptak av langsiktig finansiering vurderes.

For informasjon om Statoil ASAs langsiktige finansielle forpliktelser, se note 18 *Finansiell gjeld*.

Den vesentligste delen av Statoil ASAs finansielle gjeld relatert til finansielle derivater, både børshandlede og ikke-børshandlede råvarebaserte derivater samt finansielle derivater, unntatt noen rentederivater klassifisert som langsiktige i balansen, har forfall innenfor ett år, basert på den underliggende leveringsperioden for kontraktene som er inkludert i porteføljen. Rentederivater klassifisert som langsiktige i balansen har forfall fra 2017 til 2043.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at Statoil ASAs kunder eller motparter kan påføre selskapet finansielt tap ved ikke å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko oppstår gjennom kreditteksponering knyttet til kundefordringer samt fra finansielle investeringer, finansielle derivatinstrumenter og innskudd hos finansielle institusjoner.

Sentrale elementer i selskapets styring av kredittrisiko er:

- En global kredittrisikopolitikk
- Kredittmandater
- En intern prosess for kreditlevaluering
- Risikoavlastningsinstrumenter
- En kontinuerlig overvåking og styring av kreditteksponering

For transaksjoner inngås med nye motparter, krever selskapets kredittpolitikk at motpartene er formelt identifisert og godkjent. I tillegg fastsettes en intern kreditt-rating og kredittgrense for alle salgs-, handels- og finansielle motparter. Alle etablerte motparter revurderes regelmessig og eksponering overvåkes kontinuerlig. Kreditlevalueringen er basert på kvantitative og kvalitative analyser av finansiell og annen relevant forretningsinformasjon som betalingshistorikk, motpartens størrelse og diversifisering. Den interne risikoklassifiseringen reflekterer Statoil ASAs vurdering av motpartens kredittrisiko. Grenser for kreditteksponering fastsettes på bakgrunn av kreditlevalueringen kombinert med andre faktorer, som forventede karakteristika ved transaksjonen og bransjen. Kredittmandatene definerer akseptabel kredittrisiko, og er besluttet av selskapets ledelse.

Statoil ASA bruker flere instrumenter for å avlaste og kontrollere kredittrisiko, både per motpart og på porteføljenivå. Hovedinstrumentene inkluderer bank- og morselskapsgarantier, forskuddsbetalinger og depositumer.

Statoil ASA har forhåndsdefinerte grenser for porteføljens gjennomsnittlige rating, samt for maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart. Porteføljen overvåkes regelmessig, og den enkelte motparts eksponering kontrolleres daglig i forhold til etablert kredittgrense. Den totale kredittporteføljen til Statoil ASA er geografisk diversifisert på en rekke motparter innen olje- og energisektoren, i tillegg til større olje- og gassbrukere samt finansielle motparter. Størstedelen av selskapets eksponering er med selskaper med "investment grade" rating.

Måling av virkelig verdi for finansielle derivater

Statoil ASA måler finansielle derivater til virkelig verdi når instrumentet er del av en handelsportefølje og er handlet på en autorisert børs. Dette kan typisk være børshandlede kontrakter f.eks. på den nordiske elektrisitetsbørsen NASDAQ OMX Oslo. Andre finansielle derivater er innregnet i Balansen til det laveste av kostpris og virkelig verdi. Endringer i bokført verdi av finansielle derivater er innregnet i Resultatregnskapet innenfor *Salgsinntekt* eller innenfor *Netto finansposter*. Statoil ASAs portefølje av finansielle derivater består av råvarebaserte derivater, samt rente- og valutaderivater.

Den etterfølgende tabellen viser estimert virkelig verdi og netto bokført verdi av Statoil ASAs finansielle derivater, unntatt for rentederivater og valutarentederivater der tabellen inneholder virkelig verdi og valutarevalueringen presentert innenfor valutainstrumenter. Påløpte renter er presentert innenfor kortsiktig *Finansiell gjeld*.

(i milliarder kroner)	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser	Netto virkelig verdi
31. desember 2015			
Valutainstrumenter	1,3	(9,4)	(8,2)
Renteinstrumenter	0,0	(4,0)	(4,0)
Råolje og raffinerte produkter	0,4	(0,4)	(0,0)
Naturgass og elektrisitet	0,0	(0,0)	(0,0)
Sum	1,6	(13,8)	(12,2)
31. desember 2014			
Valutainstrumenter	0,9	(8,0)	(7,1)
Renteinstrumenter	0,0	(1,7)	(1,7)
Råolje og raffinerte produkter	0,5	(0,8)	(0,3)
Naturgass og elektrisitet	0,0	(0,1)	(0,1)
Sum	1,5	(10,6)	(9,1)

I tillegg til disse balanseførte virkelige verdiene fra finansielle derivater, har Statoil ASA inngått rente- og valutabytteavtaler hvor de virkelige verdiene ved utgangen av 2015 og 2014 var høyere enn kost, og virkelig verdi-justeringene er derfor ikke balanseført. Per 31. desember 2015 var virkelig verdi-justeringene som ikke er balanseført 14,8 milliarder kroner. Ved utgangen av 2014 var virkelig verdi-justeringene som ikke var bokført 16,1 milliarder kroner.

Ved fastsettelse av virkelig verdi av finansielle derivater bruker Statoil ASA priser notert i et aktivt marked så langt det lar seg gjøre. Når slike priser ikke er tilgjengelige, bruker selskapet input som er observerbare enten direkte eller indirekte i markedet som basis for verdsettelsesmetoder som diskontert kontantstrømanalyser eller prismodeller. Finansielle instrumenter innregnet i Statoil ASAs balanse måles til virkelig verdi ved bruk av verdsettelsesteknikker. En slik måling vil typisk være når Statoil ASA bruker terminpriser på råolje, naturgass, renter og valutakurser som input i selskapets verdsettelsesmodeller for å fastsette virkelig verdi på sine finansielle derivater.

4 Salgsinntekter

(i milliarder kroner)	2015	For regnskapsåret 2014
Eksterne salgsinntekter	279,4	371,2
Inntekter fra konsernselskaper	34,3	39,3
Salgsinntekter	313,7	410,5

5 Lønnskostnader

Statoil ASA lønnskostnader 2015

(i milliarder kroner, unntatt gjennomsnittlig antall ansatte)	For regnskapsåret	
	2015	2014
Lønnskostnader 1)	18,3	19,6
Pensjonskostnader	6,5	3,2
Arbeidsgiveravgift	2,9	3,0
Andre lønnskostnader	2,2	2,1
Sum	29,8	27,8
Gjennomsnittlig antall ansatte 2)	19 600	20 300

- 1) Lønnskostnader inneholder bonuser, sluttpakker og kostnader i forbindelse med utstasjonering i tillegg til grunnlønn.
- 2) Deltidsansatte utgjør 3 prosent for både 2015 og 2014.

Lønnsrelaterte kostnader er akkumulert i kostnadspooler og er viderebelastet partnerne i Statoil-opererte lisenser og selskaper i konsernet med utgangspunkt i påløpte timer. For ytterligere informasjon, se note 24 *Nærstående parter*.

For informasjon om endring i pensjonskostnader, se note 19 *Pensjoner*.

Godtgjørelse til bedriftsforsamlingen, styret og konsernledelsen (KL)

Godtgjørelse til bedriftsforsamlingen var 1 047 143 kroner. Godtgjørelse til medlemmene i styret og konsernledelsen i løpet av året var som følgende:

Medlemmer av styret 2015 (tall i tusen kroner)	Styret	Kompensasjons- og Sikkerhet-, bærekraft- og etikkutvalget			Ytelser totalt
		Revisjonsutvalget	lederutviklingsutvalget	Sikkerhet-, bærekraft- og etikkutvalget	
Øystein Løseth ¹⁾	557	65	65	-	687
Svein Rennemo ²⁾	357	-	53	-	410
Grace Reksten Skaugen ³⁾	98	-	27	-	125
Jakob Stausholm	373	207	-	-	580
Bjørn Tore Godal	373	-	84	93	550
Lill Heidi Bakkerud	373	-	-	84	457
Maria Johanna Oudeman	503	-	84	-	587
Catherine Hughes ⁴⁾	198	-	-	37	235
James Mulva ⁵⁾	307	65	-	-	373
Stig Læg Reid	373	-	-	84	457
Ingrid Elisabeth di Valerio	373	134	-	-	507
Roy Franklin ⁶⁾	261	68	-	65	394
Wenche Agerup ⁷⁾	138	-	31	31	200
Rebekka Glasser Herlofsen ⁸⁾	296	91	-	-	387
Totalt	4 580	631	344	395	5 950

- 1) Styreleder fra 1. juli 2015
- 2) Styreleder til og med 30. juni 2015 (avgått)
- 3) Styrets nestleder til og med 18. mars 2015 (avgått)
- 4) Styremedlem til og med 15. april 2015 (avgått)
- 5) Styremedlem til og med 30. juni 2015 (avgått)
- 6) Styrets nestleder fra 1. juli 2015
- 7) Styremedlem fra 21. august 2015
- 8) Styremedlem fra 19. mars 2015

Medlemmer av konsernledelsen i 2015 (tall i tusen kroner) ¹⁾	Fast godtgjørelse			Bonus ⁵⁾	Andre skattepliktige ytelser	Skattbar lønn	Ikke skattepliktige naturalytelser	Estimert pensjonskostnad ⁶⁾	Nåverdi av pensjonsforpliktelse ^{7), 8)}
	Fast lønn ²⁾	Kontantgodtgjørelse ³⁾	LTI ⁴⁾						
Eldar Sætre ^{9), 11)}	7 748	0	2 492	3 504	421	14 165	0	0	79 699
Hans Jakob Hegge ⁹⁾	1 349	44	302	324	7	2 025	0	273	7 753
Torggrim Reitan ^{9), 10)}	1 881	0	0	1 022	337	3 239	0	979	12 727
Torggrim Reitan - CFO ⁹⁾	1 890	0	761	0	117	2 769	0	0	0
Lars Christian Bacher	3 266	0	739	843	377	5 226	437	872	14 191
Timothy Dodson	3 695	0	803	789	148	5 435	321	1 109	33 022
Margareth Øvrurum	3 805	0	867	1 241	152	6 066	127	0	48 435
Arne Sigve Nylund	3 345	0	725	1 352	146	5 568	0	833	28 586
Jens Økland ⁹⁾	1 684	41	394	526	11	2 655	0	354	5 669
Tor Martin Anfinnsen ⁹⁾	1 298	0	281	584	104	2 266	0	390	22 576
Irene Rummelhoff ⁹⁾	1 563	38	365	395	11	2 371	0	386	7 585
Anders Opedal ⁹⁾	2 323	44	544	761	11	3 682	0	547	7 540
William Maloney ^{8), 9)}	3 933	0	4 625	4 625	1 226	14 410	138	698	0
John Knight ^{2), 8)}	8 695	0	3 468	3 468	1 231	16 863	0	0	0

- 1) Alle beløp i tabellen er presentert basert på opptjente ytelser.
- 2) Fast lønn består av grunnlønn, feriepenger og andre administrativt fastsatte godtgjørelser. John Knights fastlønn inkluderer også et kontantvederlag som erstatter hans tidligere innskuddspensjon.
- 3) Kontantgodtgjørelse består av kompensasjon for bortfall av pensjonsopptjening over 12 G (Grunnbeløpet i folketrygden)
- 4) I langtidssensitivordningen (LTI-ordningen) ligger en forpliktelse til å investere nettobeløpet i Statoilaksjer. Deltagerne er videre forpliktet til å beholde aksjene i en periode på tre år. LTI-elementet oppgis i tildelingsåret for medlemmer av konsernledelsen ansatt i Statoil ASA. Medlemmer i konsernledelsen ansatt i utenlandske datterselskaper har en annen LTI-ordning som avviker fra modellen som er benyttet i morselskapet. Et nettobeløp tilsvarende årlig bonus benyttes for kjøp av Statoilaksjer.
- 5) Bonus inkluderer feriepenger for medlemmer av konsernledelsen som er bosatt i Norge.
- 6) Estimert pensjonskostnad for medlemmer av konsernledelsen som har en ytelsesbasert pensjonsordning (Eldar Sætre, Timothy Dodson, Margareth Øvrurum, Arne Sigve Nylund and Tor Martin Anfinnsen) er beregnet basert på aktuarmessige forutsetninger og pensjonsgivende inntekt (hovedsakelig grunnlønn) per 31. desember 2014 og er innregnet i resultatregnskapet for 2015. De andre medlemmer av konsernledelsen har en innskuddsbasert pensjonsordning inkludert innskuddsplaner over drift og innskuddet er innregnet i resultatregnskapet. Arbeidsgiveravgift er ikke inkludert. For ytterligere informasjon se note 19 *Pensjoner*.
- 7) Torggrim Reitan, Lars Christian Bacher, Hans Jakob Hegge, Jens Økland, Irene Rummelhoff og Anders Opedal ble overført til en innskuddsbasert ordning 1. april 2015. Fripoliser og rettighetsbrev utstedt i 2015 relatert til ytelsespensjonsordningen, og innskuddsplaner over drift er inkludert i nåverdien av pensjonsforpliktelsen pr 31. desember 2015. Nåverdi av pensjonsforpliktelse for resten av medlemmene i konsernledelsen ansatt i Statoil ASA er presentert med ytelsesbasert pensjonsforpliktelse.
- 8) William Maloneys og John Knights godtgjørelse utbetales i lokal valuta, henholdsvis amerikanske dollar og britiske pund. For John Knight er beløpene i tabellen presentert i norske kroner basert på gjennomsnittlige valutakurser i 2015. For William Maloney er beløpene i tabellen presentert i norske kroner basert på gjennomsnittlige valutakurser for perioden 1. januar- 30. september. Endringen i valutakurser i løpet av året, som styrking av dollar og pund mot norske kroner, påvirker utviklingen fra 2014 til 2015. William Maloneys variable kompensasjoner er utbetalt i 2015.
- 9) Eldar Sætre tiltrådte som fungerende konsernsjef fra 15. oktober 2014 til 3. februar 2015. 4. februar 2015 ble Eldar Sætre ansatt som konsernsjef på permanent basis. Tor Martin Anfinnsen tiltrådte som fungerende konserndirektør for Markedsføring, midtstrøm og prosessering (MMP) fra 15. oktober 2014 til 31. mai 2015. Jens Økland ble utnevnt til konserndirektør for MMP fra 1. juni 2015. William Maloney gikk av som konserndirektør for Utvikling og produksjon Nord-Amerika (DPNA) 31. juli 2015 og ble etterfulgt av Torggrim Reitan som tiltrådte stillingen som konserndirektør for Utvikling og produksjon USA (DPUSA) 1. august 2015. Hans Jakob Hegge tiltrådte som konserndirektør for økonomi og finans (CFO) 1. august 2015. Irene Rummelhoff tiltrådte stillingen som konserndirektør for det nyopprettede forretningsområdet Nye energiløsninger (NES) 1. juni 2015. Anders Opedal tiltrådte 1. april 2015 i den nye stillingen chief operating officer (COO).
- 10) Her presenteres Torggrim Reitans kompensasjoner etter han overtok som konserndirektør for DPNUSA fra 1. august. Kompensasjonene er i samsvar med selskapets standardbetingelser ved utstasjonering til USA.
- 11) Fast lønn for Eldar Sætre inkluderer en godtgjørelse på 1 815 000 kroner som ikke inngår i pensjonsgrunnlaget.

Det er ikke gitt lån fra selskapet til medlemmer av konsernledelsen.

Tidligere konsernsjef Helge Lund har i 2015 tilbakebetalt LTI-bonus på 5 033 491 kroner mottatt i årene 2012, 2013 og 2014. Han har mottatt kompensasjoner og ytelser på 2.7 millioner kroner i 2015. Beløpet er relatert til grunnlønn for perioden 1.januar-8. februar 2015, samt utbetaling av sluttoppgjør inkludert feriepenger opptjent i 2014 og 2015.

Medlemmer av konsernledelsen i 2014 (tall i tusen kroner) ¹⁾	Fast godtgjørelse		Bonus ⁷⁾	Skattepliktige naturalytelser	Skattbar lønn	Ikke skattepliktige naturalytelser	Estimert pensjonskostnad ⁸⁾	Nåverdi av pensjonsforpliktelse ^{4), 9)}
	Fast lønn ³⁾	LTI ⁶⁾						
Helge Lund ^{4), 5), 9)}	5 640	2 165	-	249	8 054	199	6 008	73 944
Torggrim Reitan ⁹⁾	3 283	761	1 066	126	5 237	-	879	16 339
Lars Christian Bacher ⁹⁾	3 256	739	1 034	363	5 393	428	685	15 879
Timothy Dodson	3 496	803	1 124	175	5 597	313	1 343	32 689
Margareth Øvrum	3 779	867	1 457	250	6 352	98	1 349	48 701
Arne Sigve Nylund ⁵⁾	2 984	725	1 421	108	5 239	-	773	26 646
Eldar Sætre - CEO ⁵⁾	1 370	-	689	35	2 094	-	989	46 769
Eldar Sætre - MMP	2 685	858	901	143	4 588	-	-	-
Tor Martin Anfinnsen ⁵⁾	817	-	239	90	1 147	-	234	22 196
William Maloney ^{2), 8)}	4 333	2 167	2 167	960	9 627	166	713	-
John Knight ^{2), 3)}	7 132	2 845	2 845	1 133	13 955	-	-	-

- 1) Alle beløp i tabellen er presentert basert på opptjente ytelser.
- 2) William Maloneys og John Knights godtgjørelse utbetales i lokal valuta, henholdsvis amerikanske dollar og britiske pund. Beløpene i tabellen er presentert i norske kroner basert på gjennomsnittlige valutakurser i 2014.
- 3) Fast lønn består av grunnlønn, feriepenger og andre administrativt fastsatte godtgjørelser. Beløpene er presentert basert på opptjente ytelser. John Knights fastlønn inkluderer også et kontantvederlag som erstatter hans tidligere innskuddspensjon i 2014.
- 4) Helge Lund sa opp sin stilling som konsernsjef i Statoil 15. oktober 2014. Betalt vederlag til Helge Lund, i forbindelse med avslutning av hans ansettelsesforhold, beløper seg til 1,8 millioner kroner og er ikke inkludert i tabellen over. Nåverdi av pensjonsforpliktelse i tabellen ovenfor, representerer forventet nåverdi av hans pensjonsforpliktelse per 31. desember 2014. I henhold til selskapets prinsipper knyttet til LTI-ordningen, anses oppsigelse i bindingstiden til aksjene som manglende oppfyllelse av den ansattes forpliktelser. I forbindelse med Helge Lunds oppsigelse, ble han forpliktet til å betale tilbake totalt 5 033 491 kroner til Statoil, beregnet basert på verdien av bundne aksjer kjøpt i LTI-ordningen.
- 5) Etterfulgt av Helge Lunds oppsigelse, tiltrådte Eldar Sætre som fungerende konsernsjef med umiddelbar effekt 15. oktober 2014, og Tor Martin Anfinnsen erstattet Eldar Sætre som fungerende konserndirektør for MMP. Arne Sigve Nylund erstattet Øystein Michelsen fra januar 2014.
- 6) I LTI-ordningen ligger en forpliktelse til å investere nettobeløpet i Statoilaksjer. Deltagerne er videre forpliktet til å beholde aksjene i en periode på tre år. LTI-elementet oppgis i tildelingsåret for medlemmer i konsernledelsen ansatt i Statoil ASA. Medlemmer i konsernledelsen ansatt i utenlandske datterselskaper har en annen LTI-ordning som avviker fra modellen som er benyttet i morselskapet. Et nettobeløp tilsvarende årlig bonus benyttes for kjøp av Statoilaksjer, og beløpene er presentert basert på opptjente ytelser.
- 7) Bonus inkluderer feriepenger og er presentert basert på opptjente ytelser.
- 8) Estimert pensjonskostnad er beregnet basert på aktuariemessige forutsetninger og pensjonsgivende inntekt per 31. desember 2013, og er innregnet i resultatregnskapet i 2014. Arbeidsgiveravgift er ikke inkludert. William Maloney er ansatt i et utenlandsk datterselskap og hans pensjonskostnad reflekterer betalinger i selskapets innskuddsordning i 2014.
- 9) Torggrim Reitan og Lars Christian Bacher ble overført til en innskuddsbasert ordning fra 1. april 2015, og Nåverdi av pensjonsforpliktelse per 31. desember 2014 reflekterer denne endringen. Nåverdi av pensjonsforpliktelse for Helge Lund, Torggrim Reitan og Lars Christian Bacher er basert på estimert verdi av fripoliser og rettighetsbrev som skal utstedes i 2015, i forbindelse med Helge Lunds oppsigelse og termineringen av Torggrim Reitans og Lars Christian Bachers ytelsesbaserte pensjonsordning. Nåverdi av pensjonsforpliktelse for resten av medlemmene i konsernledelsen ansatt i Statoil ASA er presentert med ytelsesbasert pensjonsforpliktelse.

Belønningspolitikk og belønningskonsept

For detaljert beskrivelse av belønning og belønningspolitikk for Statoils konsernledelse for 2015 og 2016, se «Erklæring om lederlønn for Statoils konsernledelse» på www.statoil.com. Hovedelementene i Statoils belønningskonsept for konsernledelsen er beskrevet nedenfor.

Statoils lederlønnskonsept

Tabellen under gir en oversikt over Statoils lønnskonsept for konsernledelsen for årene 2015 og 2016.

Hovedelementer - Statoils lederlønnskonsept

Belønnings- element	Målsetting	Belønningsnivå	Prestasjonskriterier
Grunnlønn	Tiltrekke og beholde høyt presterende medarbeidere gjennom å tilby konkurransedyktige men ikke markedsledende betingelser.	Grunnlønnen skal være konkurransedyktig i markedene selskapet opererer i og skal reflektere den enkeltes ansvar og prestasjoner.	Prestasjonsvurderingen er basert på oppnåelse av forhåndsdefinerte mål, se "Variabel lønn" nedenfor. Grunnlønnen er normalt gjenstand for årlig vurdering.
Langtids- incentiv (LTI)	Styrke interessefelleskapet mellom selskapets øverste ledere og våre aksjeeiere samt beholde ansatte i nøkkelstillinger.	Langtidsincentivordningen er et lønnelement som blir beregnet i prosent av deltakernes grunnlønn, med et maksimum på 30 prosent. (2015: mellom 20-30 prosent) Selskapet kjøper aksjer tilsvarende netto årssum på vegne av deltakeren. Aksjene er bundet i tre år, og frigjøres så for deltakerens disponering. To medlemmer av konsernledelsen som er ansatt utenfor morselskapet, har ordninger for AVP og LTI som avviker fra beskrivelsen ovenfor. Ordningene er prestasjonsbasert, med et rammeverk på 75-100% av grunnlønn for hver av ordningene	I Statoil ASA er LTI et variabelt lønnelement, i henhold til regjeringens retningslinjer fra 2015 (fastlønnelement for 2015). Deltakelse i langtidsincentivprogrammet og størrelsen på det årlige LTI-elementet reflekterer nivå og tyngde for stillingen og er ikke direkte knyttet til stillingsinnehavers prestasjoner. En finansiell terskel introduseres på LTI ordningen fra 2016. Terskelen er knyttet til Statoils justerte driftsresultat etter skatt, med en forutsetning om minimums resultat for utbetaling av bonus. Justert driftsresultat etter skatt under 2 milliarder amerikanske dollar medfører at de variable belønningsordningene ikke gir utbetaling. Med et justert driftsresultat mellom 2-3,3 milliarder dollar, reduseres nivået for bonus med 50 prosent. Med et justert driftsresultat over 3,3 milliarder dollar, er terskelen oppnådd, og bonus påvirkes ikke. Finansiell terskel vil bli innført for 2016, forutsatt at dette er innenfor rammene av individuelle avtaler.
Variabel lønn	Motivere og belønne deltakere for oppnåelse av leveranse- og atferdsmål. Forsterke sammenheng mellom den enkeltes variable lønn og selskapets finansielle resultat.	Medlemmer av konsernledelsen er berettiget en årlig bonus på mellom 0 og 50 prosent av fastlønn (2015: mellom 0 og 40 prosent for konserndirektører). Målbonus ¹ er 25 prosent. (2015: mellom 20 og 25 prosent). AVP og LTI ordningene for medlemmer av konsernledelsen, som er ansatt utenfor Statoil ASA, avviker fra beskrivelsen ovenfor. Ordningene er prestasjonsbasert med et rammeverk på 75-100% av grunnlønn for hver av ordningene. Finansiell terskel og resultatmodifikator (forutsatt av godkjent av Generalforsamlingen) vil gjelde.	Oppnåelse av årlige leveransemål (leveranse og atferd) innrettet mot å skape langvarig og bærekraftig verdi for aksjonærene. Prestasjonsvurderingen basert på utvalgte måleindikatorer fra balansert måltavle vil påvirke variabel lønn for medlemmene i konsernledelsen. Finansiell terskel og resultatmodifikator (forutsatt godkjenning i Generalforsamlingen) implementeres i 2016. Den finansielle terskelen er knyttet til Statoils justerte driftsresultat etter skatt, med en forutsetning om minimums resultat for utbetaling av bonus. Justert driftsresultat etter skatt under 2 milliarder amerikanske dollar medfører at de variable belønningsordningene ikke gir utbetaling. Med et justert driftsresultat mellom 2-3,3 milliarder dollar, reduseres nivået for bonus med 50 prosent. Med et justert driftsresultat over 3,3 milliarder dollar, er terskelen oppnådd, og bonus påvirkes ikke. Resultatmodifikatoren bestemmer en bonusfaktor mellom 0 og 150 prosent. Selskapets avkastning til aksjeeierne (TSR) og avkastning på sysselsatt kapital (Roace) måles mot sammenlignbare selskaper i bransjen for å bestemme bonusfaktoren.
Pensjons og forsikrings- ordninger	Tilby konkurransedyktige betingelser.	Den nye tjenstepensjonsordningen er en innskuddsbasert ordning med et innskuddsnivå på 7 prosent inntil 7,1 G og 22 prosent over 7,1 G. Den ytelsesbaserte ordningen beholdes av en skjermet gruppe ansatte. Den ytelsesbaserte ordningen har et pensjonsnivå på 66 prosent av pensjongivende inntekt forutsatt 30 års opptjeningstid. Det tas ved beregningen hensyn til antatt pensjon fra Folketrygden. For å få full alderspensjon fra Statoils ytelsesbaserte tjenstepensjonsordning må man være ansatt i selskapet fram til pensjonsalder.	I/A
Aksjespare- program	Styrke interessefelleskapet mellom ansatte og aksjeeiere og belønne verdiskapning over tid.	Aksjer kan kjøpes til markedspris for inntil 5 prosent av deltakers grunnlønn.	En bonusaksje per kjøpt aksje tildeles dersom aksjene er beholdt i minst to år og deltakeren fortsatt er ansatt i selskapet.

1) Målbonus reflekterer fullt ut tilfredsstillende måloppnåelse.

Sluttvederlagsordninger

Konsernsjefen og konserndirektørene har rett til sluttvederlag tilsvarende seks månedslønner, gjeldende fra utløpet av oppsigelsestiden på seks måneder, dersom de anmodes av selskapet om å fratru sine stillinger. Tilsvarende sluttvederlag skal også betales dersom partene er enige om at arbeidsforholdet skal opphøre og konserndirektøren leverer sin oppsigelse etter skriftlig avtale med selskapet. Annen inntekt ervervet av konserndirektøren i sluttvederlagsperioden medfører en reduksjon. Dette gjelder inntekter fra alle arbeidsforhold eller fra næringsvirksomhet som vedkommende er aktiv eier av. Konserndirektører ansatt utenfor morselskapet har rett til sluttvederlag tilsvarende tolv månedslønner.

6 Aksjespareprogram

Statoil ASAs aksjespareprogram gir de ansatte muligheten til å kjøpe aksjer i Statoil ASA gjennom månedlige lønnstrekk. Dersom aksjene beholdes i to hele kalenderår med sammenhengende ansettelse i Statoil ASA, vil de ansatte bli tildelt en bonusaksje for hver aksje de har kjøpt.

Beregnet kostnad for Statoil ASA relatert til 2015 og 2014 programmene, inkludert tilskudd og arbeidsgiveravgift, utgjør 0,5 milliarder kroner for hvert av årene. Beregnet kostnad for 2016 programmet (avtaler inngått i 2015) utgjør 0,5 milliarder kroner. Gjenstående beløp per 31. desember 2015 som skal kostnadsføres over programmenes resterende opptjeningsperiode utgjør 1,1 milliarder kroner.

7 Godtgjørelse til revisor

(i millioner kroner, ekskl. mva)	For regnskapsåret	
	2015	2014
Revisjonshonorar	9	9
Revisjonsrelaterte tjenester	9	3
Andre tjenester	0	0
Sum	17	12

Det er ikke påløpt honorar for skattetjenester.

8 Forsknings- og utviklingsutgifter

Utgifter til forskning og utvikling utgjorde 0,1 milliarder kroner i både 2015 og 2014.

9 Finansposter

(i milliarder kroner)	For regnskapsåret	
	2015	2014
Agioeffekter finansielle derivater	4,4	(1,5)
Andre agioeffekter	(19,4)	(15,6)
Netto gevinst/-tap på utenlandsk valuta	(15,0)	(17,1)
Renteinntekter fra selskap i samme konsern	2,2	2,3
Renteinntekter og andre finansinntekter	1,1	0,8
Renteinntekter og andre finansielle poster	3,3	3,1
Rentekostnader til selskap i samme konsern	(1,0)	(0,8)
Rentekostnader langsiktig finansiell gjeld	(5,9)	(4,5)
Rentekostnader kortsiktige finansiell gjeld og andre finansieringskostnader	(0,9)	(0,1)
Renter og andre finansieringskostnader	(7,8)	(5,4)
Netto finansposter	(19,4)	(19,4)

10 Skatter

Årets skattekostnad fremkommer som følger:

(i milliarder kroner)	2015	For regnskapsåret 2014
Betalbar skatt	0,7	0,6
Endring utsatt skatt	6,1	8,0
Årets skattekostnad	6,8	8,6

Avstemming av årets skattekostnad

(i milliarder kroner)	2015	For regnskapsåret 2014
Resultat før skattekostnad	(53,6)	(2,5)
Beregnet skatt etter nominell skattesats (27%)	14,5	0,7
Skatteeffekt knyttet til:		
Permanente differanser som effekt av NOK som grunnlag for beregnet skatt	(4,8)	(4,1)
Permanente differanser som effekt av lån i USD	10,3	8,8
Skatteeffekt av permanente differanser relatert til egenkapitalkonsoliderte selskaper	(10,9)	5,4
Andre permanente differanser	1,0	(0,2)
Inntekstsatt tidligere år	(0,8)	(1,3)
Endring i skattelovgivning	(1,0)	0,0
Annet	(1,5)	(0,7)
Sum skattekostnad	6,8	8,6
Effektiv skattesats	(12,6%)	(345,0%)

Endring i skattelovgivning refererer til endring av utsatt skatt forårsaket av reduksjon av norsk selskapsskattesats fra 27 prosent til 25 prosent med effekt fra 2016.

Spesifikasjon av utsatt skatt

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Utsatt skatt - eiendeler		
Varelager	0,5	0,5
Fremførbart skattemessig underskudd	7,4	8,1
Pensjoner	3,9	5,2
Langvarige avsetninger	0,6	1,6
Derivater og langsiktige lån	1,5	0,8
Annet	1,2	0,8
Sum utsatt skattefordel	15,1	17,0
Utsatt skatt - forpliktelser		
Varige driftsmidler	0,5	0,3
Sum utsatt skattegjeld	0,5	0,3
Netto utsatt skattefordel / (gjeld)	14,6	16,7

Per 31. desember 2015 har Statoil ASA 14,6 milliarder kroner i netto utsatte skattefordeler. Det er sannsynlig at tilstrekkelig skattepliktig overskudd vil bli generert, slik at de utsatte skattefordelene kan benyttes.

Utsatt skatt i balansen fremkommer som følger:

(i milliarder kroner)	2015	2014
Utsatt skattefordel / (gjeld) per 1. januar	16,7	7,1
Endring årets resultat	6,0	8,0
Aktuarmessig tap pensjon	(2,8)	(0,2)
Konsernbidrag	(7,6)	(0,3)
Annet	2,2	2,1
Utsatt skattefordel / (gjeld) per 31. desember	14,6	16,7

11 Varige driftsmidler

(i milliarder kroner)	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og tomter	Skip	Annet	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2014	4,0	2,9	4,9	1,2	12,9
Tilganger og overføringer	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Avgang til anskaffelseskost	(0,0)	(0,9)	0,0	0,0	(0,9)
Omregningsdifferanser	0,8	0,4	0,9	0,2	2,3
Anskaffelseskost 31. desember 2015	5,0	2,4	5,8	1,4	14,7
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2014	(3,0)	(0,9)	(2,1)	(1,1)	(7,2)
Årets avskrivning	(0,5)	(0,2)	(0,3)	(0,0)	(0,9)
Årets reversering av nedskrivning	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Av- og nedskrivninger på årets avgang	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
Omregningsdifferanser	(0,6)	(0,2)	(0,4)	(0,2)	(1,4)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2015	(4,1)	(0,9)	(2,8)	(1,3)	(9,1)
Bokført verdi 31. desember 2015	0,9	1,5	3,0	0,1	5,6
Estimert levetid (år)	3 - 10	20 - 33	15 - 20		

12 Investeringer i datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	2015	2014
Investeringer 1. januar	474,6	389,9
Resultatandel fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	(33,7)	24,2
Endring innbetalt egenkapital	(24,1)	11,5
Pensjonsrelatert justering	0,0	(0,5)
Utbetalinger fra selskapene	(24,4)	(21,6)
Omregningsdifferanse	57,3	71,2
Investeringer 31. desember	449,7	474,6

Den utgående balansen er 449,7 milliarder kroner, der 448,8 milliarder kroner består av investeringer i datterselskaper og 0,9 milliarder kroner består av investeringer i andre egenkapitalkonsoliderte selskaper. I 2014 var investeringer i datterselskaper 473,8 milliarder kroner og investering i andre egenkapitalkonsoliderte selskaper 0,8 milliarder kroner.

Omregningsdifferansen er relatert til omregningseffekter fra datterselskaper med annen funksjonell valuta enn norske kroner.

Resultatandel fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper ble i 2015 påvirket av nedskrivning relatert til varige driftsmidler og balanseførte leteutgifter på 52,5 milliarder kroner etter skatt. Dette er hovedsakelig på grunn av lavere råvareprisforutsetninger. For mer informasjon vises det til note 11 *Varige driftsmidler* i Statoils konsernregnskap. Resultatandel fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper ble i 2014

påvirket av nedskrivning relatert til Varige driftsmidler og balanseførte leteutgifter på 32,3 milliarder kroner etter skatt. Dette var hovedsakelig på grunn av lavere kortsiktige oljeprisprognoser.

Amortisering og nedskrivning av goodwill beløper seg til 4,5 milliarder kroner i 2015. Amortisering og nedskrivning av goodwill beløper seg til 2,8 milliarder i 2014.

Utbetalinger fra selskapene i 2015 bestod hovedsakelig av utbytte og konsernbidrag relatert til 2014 fra datterselskaper på 10,2 milliarder kroner og mottatt konsernbidrag relatert til 2015 fra Statoil Petroleum AS og øvrige datterselskaper på henholdsvis 3,2 milliarder kroner og 9,6 milliarder etter skatt. I 2014 utgjorde mottatt konsernbidrag fra Statoil Petroleum AS 3,9 milliarder kroner etter skatt.

I juni 2015 solgte Statoil ASA sine aksjer i Forusbeen 50 AS til Colony Capital, Inc., mot et kontantvederlag på 2,3 milliarder kroner. Samtidig inngikk selskapet en operasjonell leieavtale på 15 år for bygget. Statoil ASA inntektsførte en gevinst på 1,5 milliarder kroner fra transaksjonen, som *Andre inntekter* i resultatregnskapet.

I desember 2015 solgte Statoil ASA sine aksjer i Strandveien 4 AS og Arkitekt Ebbelsvei 10 AS til TRD Campus AS, mot et kontantvederlag på 1,7 milliarder kroner. Samtidig inngikk selskapet operasjonelle leieavtaler på 15 år for kontorbyggene i Trondheim og Stjørdal. Statoil ASA inntektsførte en gevinst på 0,6 milliarder kroner fra transaksjonen, som *Andre inntekter* i resultatregnskapet.

Kostpris for investeringer i datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper er 411,5 milliarder kroner i 2015 og 365,6 milliarder kroner i 2014.

Aksjer og andel i enkelte datterselskap og andre egenkapitalkonsoliderte selskap

Navn	i %	Land	Navn	i %	Land
Statholding AS	100	Norge	Statoil Nigeria Deep Water AS	100	Norge
Statoil Angola Block 15 AS	100	Norge	Statoil Nigeria Outer Shelf AS	100	Norge
Statoil Angola Block 15/06 Award AS	100	Norge	Statoil Norsk LNG AS	100	Norge
Statoil Angola Block 17 AS	100	Norge	Statoil North Africa Gas AS	100	Norge
Statoil Angola Block 31 AS	100	Norge	Statoil North Africa Oil AS	100	Norge
Statoil Angola Block 38 AS	100	Norge	Statoil Orient AG	100	Sveits
Statoil Angola Block 39 AS	100	Norge	Statoil OTS AB	100	Sverige
Statoil Angola Block 40 AS	100	Norge	Statoil Petroleum AS	100	Norge
Statoil Apsheron AS	100	Norge	Statoil Shah Deniz AS	100	Norge
Statoil Azerbaijan AS	100	Norge	Statoil Sincor AS	100	Norge
Statoil BTC Finance AS	100	Norge	Statoil SP Gas AS	100	Norge
Statoil Coordination Centre NV	100	Belgia	Statoil Tanzania AS	100	Norge
Statoil Danmark AS	100	Danmark	Statoil Technology Invest AS	100	Norge
Statoil Deutschland GmbH	100	Tyskland	Statoil UK Ltd	100	Storbritannia
Statoil do Brasil Ltda	100	Brasil	Statoil Venezuela AS	100	Norge
Statoil Exploration Ireland Ltd.	100	Irland	Statoil Venture AS	100	Norge
Statoil Forsikring AS	100	Norge	Statoil Metanol ANS	82	Norge
Statoil Færøyene AS	100	Norge	Mongstad Refining DA	79	Norge
Statoil Hassi Mouina AS	100	Norge	Mongstad Terminal DA	65	Norge
Statoil Indonesia Karama AS	100	Norge	Tjeldbergodden Luftgassfabrikk DA	51	Norge
Statoil New Energy AS	100	Norge	Naturkraft AS	50	Norge
Statoil Nigeria AS	100	Norge	Vestprosess DA	34	Norge

13 Finansielle eiendeler og gjeld

Langsiktige fordringer datterselskap og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Rentebærende fordringer datterselskap og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	122,3	66,4
Ikke rentebærende fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	0,8	2,2
Finansielle fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper	123,1	68,6

Rentebærende fordringer fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper er hovedsakelig relatert til Statoil Petroleum AS. Den totale kredittrammen gitt til Statoil Petroleum AS er 135,0 milliarder kroner per 31. desember 2015 og NOK 65,0 milliarder per 31. desember 2014, hvorav 120,0 milliarder kroner og 65,0 milliarder kroner er benyttet i henholdsvis 2015 og 2014.

Rentebærende fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper per 31. desember 2015 forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt, med unntak av 15,7 milliarder kroner som forfaller innen de neste fem årene. Ikke rentebærende fordringer datterselskaper er knyttet til pensjon med henholdsvis 0,8 milliarder kroner og 1,3 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 31. desember 2014, se note 19 *Pensjoner*.

Kortsiktige fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper

Kortsiktige fordringer datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper inkluderer konsernbidrag fra Statoil Petroleum AS med 4,0 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 5,0 milliarder kroner per 31. desember 2014.

Kortsiktige finansielle investeringer

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Tidsinnskudd	19,1	9,8
Rentebærende verdipapirer	61,4	43,4
Finansielle investeringer	80,5	53,2

Kortsiktige finansielle investeringer per 31. desember 2015 og 2014 anses å inngå i selskapets handelsportefølje, og balanseføres til virkelig verdi. Endring i markedsverdi resultatføres. Kostpris for kortsiktige finansielle investeringer var 81,3 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 55,2 milliarder kroner per 31. desember 2014.

Kortsiktig gjeld til datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper

Kortsiktig gjeld til datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper inkluderer gjeld til Statoil Petroleum AS med 20,3 milliarder kroner og gjeld knyttet til konsernets internbank med 61,8 milliarder kroner per 31. desember 2015. Tilsvarende beløp var 27,6 milliarder kroner og 83,3 milliarder kroner per 31. desember 2014.

14 Varelager

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Råolje	6,6	7,8
Petroleumsprodukter	3,1	3,6
Andre	2,6	3,8
Sum	12,3	15,3

Linjen Andre består i hovedsak av naturgass.

Nedskrivning av varelager fra anskaffelseskost til virkelig verdi medførte en kostnad på 2,4 milliarder kroner i 2015 og 2,8 milliarder kroner i 2014.

15 Kundefordringer og andre fordringer

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Kundefordringer	27,1	38,3
Andre fordringer	6,6	5,3
Kundefordringer og andre fordringer	33,7	43,6

16 Betalingsmidler

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Bankinnskudd	2,1	3,4
Tidsinnskudd	13,2	32,4
Pengemarkedsfond	4,0	3,6
Rentebærende verdipapirer	44,7	30,5
Margininnskudd	1,8	1,6
Betalingsmidler	65,8	71,5

Margininnskudd på 1,8 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 1,6 milliarder kroner per 31. desember 2014. Margininnskudd er relatert til pålagt sikkerhet knyttet til handelsaktivitet av papir på ulike børser.

17 Egenkapital og aksjonærer

Endring i egenkapital

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Egenkapital 1. januar	358,2	321,3
Årets resultat	(46,8)	6,1
Aktuarmessige gevinster (tap) på pensjonsordninger for ansatte	7,3	0,9
Omregningsdifferanser	38,6	52,8
Årets ordinære utbytte	(23,5)	(22,9)
Verdi av aksjespareprogrammet	(0,0)	0,1
Kjøp egne aksjer	(0,1)	(0,1)
Egenkapital 31. desember	333,7	358,2

Akkumulert omregningsdifferanse økte egenkapitalen pr. 31. desember 2015 med 109,5 milliarder kroner. Pr. 31. desember 2014 medførte akkumulerte omregningsdifferanser en økning i egenkapitalen på 70,9 milliarder kroner. Omregningsdifferansen er relatert til omregningseffekter fra datterselskaper.

Konsernbidrag fra Statoil ASA til konsernselskaper, uten netto egenkapitaleffekt for Statoil ASA for perioden 2005-2014, er innarbeidet i årsregnskapene for 2005 med 2 150 millioner kroner, 2006 med 1 800 millioner kroner, 2007 med 8 000 millioner kroner, 2009 med 2 000 millioner kroner, 2012 med 1 003 millioner kroner, 2013 med 430 millioner kroner og 2014 med 168 millioner kroner.

Aksjekapital

	Antall aksjer	Pålydende i kroner	31. desember Aksjekapital i kroner
Registrerte og utstedte aksjer	3 188 647 103	2,50	7 971 617 757,50
Herav egne aksjer	11 009 183	2,50	27 522 957,50
Sum utestående aksjer	3 177 637 920	2,50	7 944 094 800,00

Det eksisterer kun en aksjeklasse og alle aksjene har lik stemmerett.

I løpet av 2015 har Statoil ervervet 4 057 902 egne aksjer for 0,6 milliarder kroner og 3 203 968 aksjer er tildelt til ansatte gjennom deltagelse i aksjespareprogrammet. I 2014 ervervet Statoil 3 381 488 egne aksjer for 0,6 milliarder kroner og 2 960 972 aksjer er tildelt til ansatte gjennom deltagelse i aksjespareprogrammet. Per 31. desember 2015 har Statoil 11 009 183 egne aksjer som alle er relatert til konsernets aksjespareprogram. I 2014 var beholdningen av egne aksjer 10 155 249. For ytterligere informasjon, se note 6 *Aksjespareprogram*.

Styret har fullmakt til på vegne av selskapet å erverve egne aksjer i markedet. Fullmakten kan benyttes til å erverve egne aksjer med en samlet pålydende verdi på inntil 35,0 millioner kroner. Slike aksjer ervervet i henhold til fullmakten kan kun benyttes til salg og overdragelse til ansatte i Statoilkonsernet som ledd i konsernets aksjespareprogram godkjent av styret. Laveste og høyeste beløp som kan betales per aksje er henholdsvis 50 og 500 kroner. Fullmakten gjelder til neste ordinære generalforsamling.

Styret vil på generalforsamlingen foreslå å introdusere et to årlig utbytteaksjeprogram fra fjerde kvartal 2015. Utbytteaksjeprogrammet vil gi aksjonærene mulighet til å motta utbyttet i kontanter eller nytstedte aksjer i Statoil til 5 % rabatt for fjerde kvartal 2015.

20 største aksjonærer 31. desember 2015 (i %)		Kontotype	Eierskap i %
1	Den Norske Stat (Olje- og Energidepartementet)		67,00
2	Folketrygdfondet		3,23
3	Clearstream Banking	Nominert	2,65
4	Deutsche Bank Trust Co. Americas	Nominert	2,64
5	State Street Bank and Trust Co.	Nominert	0,78
6	State Street Bank and Trust Co.	Nominert	0,77
7	State Street Bank & Trust Co	Nominert	0,68
8	State Street Bank & Trust Co.	Nominert	0,55
9	BNY Mellon SA/NV	Nominert	0,49
10	The Bank of New York Mellon	Nominert	0,46
11	Invesco Funds		0,41
12	State Street Bank and Trust Co.	Nominert	0,37
13	The Northern Trust Company LTD.	Nominert	0,37
14	Statoil ASA		0,35
15	J.P. Morgan Chase Bank N.A. London	Nominert	0,34
16	State Street Bank & Trust Company	Nominert	0,32
17	KLP Aksje Norge Indeks		0,30
18	J.P. Morgan Chase Bank N.A. London	Nominert	0,30
19	J.P. Morgan Chase Bank N.A. London	Nominert	0,29
20	Six SIS AG	Nominert	0,29

Medlemmer av styret, konsernledelsen og bedriftsforsamlingen eide følgende antall aksjer per 31. desember 2015:

Styremedlemmer		Konsernledelsen	
Øystein Løseth ¹⁾	1 000	Eldar Sætre ²⁾	39 130
Roy Franklin ¹⁾	0	Torgrim Reitan	28 482
Bjørn Tore Godal	0	Margareth Øvrum	42 621
Jakob Stausholm	50 000	Lars Christian Bacher	21 116
Maria Johanna Oudeman	0	Tim Dodson	28 614
Rebekka Glasser Herlofsen ¹⁾	0	Hans Jakob Hegge ²⁾	22 854
Wenche Agerup ¹⁾	2 423	John Knight	85 731
Lill-Heidi Bakkerud	330	Arne Sigve Nylund	9 261
Ingrid Elisabeth di Valerio	2 845	Irene Rummelhoff ²⁾	17 082
Stig Læg Reid	1 519	Jens Økland ²⁾	10 735
		Anders Opedal ²⁾	14 511
		Bedriftsforsamlingens medlemmer samlet	19 592

1) Wenche Agerup ble av generalforsamlingen valgt til nytt styremedlem med effekt fra 21. august 2015. Øystein Løseth ble valgt til ny styreleder og Roy Franklin ble valgt til ny nestleder med effekt fra 1. juli 2015. Tidligere styreleder Svein Rennemo og styremedlem James Mulva fratradte fra samme dato. Tidligere styremedlem Catherine Hughes fratradte styret 15. april 2015. Tidligere nestleder i styret, Grace Reksten Skaugen, fratradte styret 19. mars 2015, og Rebekka Glasser Herlofsen ble valgt til nytt styremedlem fra samme dato.

2) Med effekt fra 1. august 2015 startet tidligere konserndirektør for økonomi og finans (CFO) Torgrim Reitan i ny stilling i konsernledelsen som konserndirektør for DPUSA og Hans Jakob Hegge ble utnevnt til ny konserndirektør for økonomi og finans (CFO). Tidligere konserndirektør for DPNA William Maloney forlot selskapet fra samme dato. Irene Rummelhoff ble utnevnt til konserndirektør for forretningsområdet NES og Jens Økland ble utnevnt til konserndirektør for MMP med effekt fra 1. juni 2015. Tor Martin Anfinnsen fratradte som konserndirektør for MMP fra samme dato. Anders Opedal ble utnevnt til chief operating officer (COO), en nyopprettet rolle i konsernledelsen med effekt fra 1. april 2015. Eldar Sætre, som var fungerende konsernsjef etter Helge Lund's fratreden 15. oktober 2014, ble utnevnt til Statoil's nye konsernsjef fra 4. februar 2015.

18 Finansiell gjeld

Langsiktig finansiell gjeld

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Usikrede obligasjonslån	265,7	209,4
Usikrede lån	0,7	0,6
Finansielle leieavtaler	3,7	3,3
Sum finansiell gjeld	270,1	213,3
Fratrukket kortsiktig andel	9,6	12,0
Langsiktig finansiell gjeld	260,5	201,3
Vektet gjennomsnittlig rentesats (%)	3,33	3,86

Statoil ASA benytter valutabytteavtaler for å styre valutarisikoen på sin langsiktige rentebærende gjeld. For informasjon om styring av renterisiko, se note 3 *Finansiell risikostyring og derivater*.

I 2015 utstedte Statoil ASA følgende obligasjoner:

Utstedelsesdato	Beløp i EUR milliarder	Rentesats i %	Forfallsdato
17. februar 2015	1,00	1,625	februar 2035
17. februar 2015	1,25	1,25	februar 2027
17. februar 2015	1,00	0,875	februar 2023
17. februar 2015	0,50	flytende	august 2019

I all vesentlighet inneholder obligasjonslån og usikrede banklån bestemmelser som begrenser pantsettelse av eiendeler for å sikre fremtidige låneopptak, med mindre eksisterende obligasjonssnehavere og långivere samtidig gis en tilsvarende status.

Av alle selskapets utestående usikrede obligasjonslån, inneholder 48 av obligasjonslånsavtalene bestemmelser som gir Statoil ASA rett til å kjøpe gjelden tilbake til pålydende, eller til en forhåndsavtalt kurs, hvis det blir foretatt endringer i norsk skattelovgivning. Netto etter tilbakekjøp utgjør lånene 264 milliarder kroner til vekslingskurs per 31. desember 2015.

Statoil ASA har inngått avtale med 21 kjernebanker for en bindende langsiktig løpende kreditt på 5 milliarder amerikanske dollar. Ingen del av kreditten var benyttet per 31. desember 2015 og 31. desember 2014.

Tilbakebetalingsprofil for langsiktig finansiell gjeld

(i milliarder kroner)	
2017	22,5
2018	32,2
2019	25,1
2020	17,7
Deretter	163,0
Sum	260,5

Mer informasjon om finansielle leieavtaler er gitt i note 22 *Leieavtaler*.

Kortsiktig finansiell gjeld

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Innkalt margin	10,2	12,7
Langsiktig finansiell gjeld med forfall innen 1 år	9,6	12,0
Kortsiktig finansiell gjeld	19,8	24,7
Vektet gjennomsnittlig rentesats	1,93	2,19

Innkalt margin er kontanter mottatt for å sikre en andel av Statoil ASAs kreditteksponering.

19 Pensjoner

Statoil ASA er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon, og Statoil ASAs pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

I 2014 besluttet Statoil ASA å endre selskapets hovedpensjonsordning fra en ytelsesbasert ordning til en innskuddsordning. Overgangen for ansatte til ny innskuddsordning var i 2015. Samtidig ble fripoliser utstedt for rettigheter som er opptjent i ytelsesordningen. Ansatte med mindre enn 15 års framtidig tjenestetid før ordinær pensjonsalder beholder eksisterende ytelsesordning. For landansatte mellom 37 og 51 år og sokkelansatte mellom 35 og 49 år ble det etablert en kompensasjonsordning. Innskuddsordningen administreres av et forsikringselskap (Storebrand) og periodens innskudd innregnes som pensjonskostnad i resultatregnskap for perioden.

Den nye pensjonsordningen inneholder ufonderte elementer. Disse innskuddsplanene over drift reguleres likt som avkastningen for hovedinnskuddsordningen, vurderes til virkelig verdi og innregnes som pensjonsforpliktelser. Se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper* for mer informasjon om regnskapsmessig behandling av innskuddsplaner over drift.

Den lukkede ytelsespensjonsordningen administreres og finansieres gjennom Statoil Pensjon. Statoil Pensjon er en selveiende stiftelse hvor ansatte i Statoil ASA er dekket. Formålet til Statoil Pensjon er å yte alders- og uførepensjoner til medlemmer og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner, samboer og barn. Statoil Pensjons midler holdes adskilt fra foretakets midler. Statoil Pensjon står under tilsyn av Finanstilsynet og har konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse.

Den norske folketrygden gir pensjonsutbetalinger til alle pensjonerte norske statsborgere. Slike utbetalinger beregnes ut fra referanser til et grunnbeløp (G) som årlig godkjennes av Stortinget. Statoil ASAs pensjonsytelser er generelt basert på minimum 30 års tjenestetid med opptil 66 prosent av sluttlønn, inkludert en antatt offentlig støtte som skal gis fra den norske folketrygden.

Som en følge av norske, nasjonale avtaler, er Statoil ASA medlem av både den forrige Avtalefestede Førtdispensjonsavtalen (AFP) og AFP-ordningen gjeldende fra 1. januar 2011. Statoil ASA betalte premie for begge AFP-ordningene frem til 31. desember 2015. Etter denne datoen betales bare premier til den siste AFP-ordningen. Premien i den siste ordningen beregnes på basis av de ansattes inntekter mellom 1 og 7,1 G. Premien må betales for alle ansatte frem til fylte 62 år. Pensjonsutbetaling fra administrator av AFP-ordningen er livsvarig. Statoil ASA har vurdert at forpliktelsen til denne flerforetakstelsesordningen kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet for regnskapsføring. Følgelig har selskapet innregnet sin forholdsmessige estimerte andel av AFP-ordningen som en ytelsesplan som er inkludert i pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner.

Nåverdien av bruttoforpliktelsen, årets pensjonsopptjening og kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening er beregnet basert på en lineær opptjeningsmodell. Forventningene til gjennomsnittlig lønnsøkning, pensjonsregulering og regulering av folketrygdens grunnbeløp er underbygget med gjeldende avtaler, historiske observasjoner, forventninger til framtidige pensjonsforutsetninger og forholdet mellom disse forutsetninger. Diskonteringsrenten per 31. desember 2015 for ytelsesbaserte ordninger er basert på en 7-årig OMF-rente (obligasjon med fortrinnsrett) ekstrapolert til en rente som tilsvarer varigheten av forfallstid for opptjente rettigheter.

Arbeidsgiveravgift er beregnet på grunnlag av pensjonsplanenes netto finansiering og inkluderes i brutto pensjonsforpliktelse.

Statoil ASA har mer enn én ytelsesplan. Noteinformasjon er gitt samlet for alle planer, da planene ikke har vesentlige risikoforskjeller.

Netto pensjonskostnader

(i milliarder kroner)	2015	2014
Nåverdi av årets opptjening	3,0	4,7
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	1,5	3,0
Renteinntekt på pensjonsmidler	(1,1)	(2,5)
Tap (gevinst) ved avkortning, oppgjør eller planendring ¹⁾	2,0	(1,9)
Amortisering av aktuarmessig gevinst eller tap relatert til sluttvederlag	(0,0)	(0,2)
Innskuddsplaner over drift	0,3	0,0
Ytelsesplaner	5,6	3,2
Innskuddsplaner	0,9	0,0
Sum netto pensjonskostnader	6,5	3,2

1) I 2015 og 2014 har Statoil ASA tilbudt tidligpensjon (sluttvederlag) til en bestemt gruppe ansatte over 58 år. Kostnadene på henholdsvis 1,4 milliarder kroner og 1,6 milliarder kroner er innregnet i resultatregnskapet. I tillegg er det innregnet et tap på 0,6 milliarder kroner i 2015 og en gevinst på 3,5 milliarder kroner i 2014 knyttet til planendringen som følge av endring av pensjonsordning. Planendringen ble reberegnet i 2015 da overgang fra ytelsesordningen til innskuddsordningen skjedde i 2015 og all informasjon var ikke tilgjengelig da effekten ble beregnet i 2014.

Pensjonskostnader inkluderer tilhørende arbeidsgiveravgift, og deler av kostnadene er viderebelastet partnere på Statoil-opererte lisenser.

(i milliarder kroner)	2015	2014
Brutto pensjonsforpliktelse		
Brutto pensjonsforpliktelse 1. januar	61,3	75,6
Nåverdi av årets opptjening	3,0	4,7
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	1,5	3,0
Aktuarmessige (gevinster) tap - Demografiske forutsetninger	0,0	(0,1)
Aktuarmessige (gevinster) tap - Økonomiske forutsetninger	(5,9)	4,6
Aktuarmessige (gevinster) tap - Erfaring	(3,1)	(2,0)
Utbetalte ytelser fra ordningene	(1,8)	(2,0)
Tap (gevinst) ved avkorting, oppgjør eller planendring ¹⁾	2,2	(2,8)
Fripoliser	(1,2)	(20,4)
Endring i fordring på datterselskap vedrørende sluttvederlag	0,4	0,7
Endring i forpliktelse på innskuddsplaner over drift	0,3	0,0
Brutto pensjonsforpliktelse 31. desember	56,6	61,3
Virkelig verdi av pensjonsmidler		
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1. januar	42,8	60,6
Renteinntekt på pensjonsmidler	1,1	2,5
Avkastning på pensjonsmidler (unntatt renteinntekter)	0,7	0,8
Utbetalt ytelser fra ordningene	(0,5)	(0,7)
Fripoliser og personforsikringer	(1,7)	(20,4)
Virkelig verdi av pensjonsmidler 31. desember	42,3	42,8
Netto pensjonsforpliktelse 31. desember	(14,3)	(18,6)
Spesifikasjon:		
Eiendeler innregnet som langsiktige pensjonsmidler (fondert ordning)	10,9	7,9
Eiendeler innregnet som langsiktig fordring fra datterselskap ²⁾	0,8	1,3
Forpliktelse innregnet som langsiktige pensjonsforpliktelse (ufondert ordning)	(26,1)	(27,7)
Den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen kan fordeles som følger	56,6	61,3
Sikrede pensjonsplaner	31,4	34,9
Usikrede pensjonsplaner	25,2	26,5
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	1,8	3,3

1) Et tap på 0,1 milliarder kroner i 2015 og en gevinst på 0,9 milliarder kroner i 2014, relatert til planendringen, er ført mot *Varige driftsmidler*.

2) Eiendel innregnet som langsiktig fordring fra datterselskap vedrører fordring knyttet til sluttvederlag.

Som en del av endringen av Statoil ASAs hovedpensjonsordning, er estimerte eiendeler relatert til fripoliser og personforsikring (ny uførepensjon og barnpensjon fra 2015) og gjeld relatert til fripoliser ekskludert fra beløpene i tabellen over.

Aktuarmessige tap og gevinster innregnet i egenkapitalen

(i milliarder kroner)	2015	2014
Årets netto aktuarmessige (tap) gevinster innregnet i egenkapitalen gjennom året	9,6	1,7
Årets aktuarmessige (tap) gevinster for valutaeffekt på netto pensjonsforpliktelse og omregningsdifferanse	0,5	(0,1)
Skatteeffekt på aktuarmessige (tap) gevinster innregnet i egenkapitalen	(2,8)	(0,2)
Innregnet i egenkapitalen i løpet av året etter skatt	7,3	1,4
Akkumulert aktuarmessige (tap) gevinster innregnet som andre endringer i egenkapitalen etter skatt	(6,1)	(13,5)

Netto aktuarmessige gevinster for 2015 er i hovedsak knyttet til en oppdatert vurdering av diskonteringsrenten og forventet vekst i løpende pensjoner som brukes for pensjonsforpliktelse.

Linjen årets netto aktuariemessige gevinst innregnet i egenkapitalen gjennom året for 2014 inneholder aktuariemessige tap som er viderebelastet partnere på Statoil-opererte lisenser.

Linjen årets aktuariemessige (tap) gevinster - valutaeffekt på netto pensjonsforpliktelse og omregningsdifferanse relaterer seg til omregning av netto pensjonsforpliktelse i Statoil ASA i norske kroner til funksjonell valuta amerikanske dollar, og omregning fra funksjonell valuta amerikanske dollar til norske kroner som presentasjonsvaluta.

Aktuariemessige forutsetninger

	Økonomiske forutsetninger for resultatelementer i %		Økonomiske forutsetninger ved årets utgang for balanselementer i %	
	2015	2014	2015	2014
Diskonteringsrente	2,50	4,00	2,75	2,50
Forventet lønnsvekst	2,25	3,50	2,25	2,25
Forventet vekst i løpende pensjoner	1,50	2,50	1,00	1,50
Forventet regulering av folketrygdens Grunnbeløp	2,25	3,25	2,25	2,25
Antall ansatte (inkludert pensjonister) ¹⁾			9 789	9 469
Vektet gjennomsnittlig durasjon for pensjonsforpliktelsen			17,1	19,1

1) Antall ansatte nevnt ovenfor er relatert til hovedytelsesplanen. I tillegg er alle ansatte medlemmer av AFP-planen, og ulike grupper av ansatte er medlem av andre ufonderte planer.

Forventet sannsynlighet for frivillig avgang per 31. desember 2015 var på henholdsvis 0,4 prosent og 0,1 prosent i kategoriene ansatte fra 50 til 59 år og 60 til 67 år. Forventet sannsynlighet for frivillig avgang per 31. desember 2014 var på henholdsvis 2,1 prosent, 2,2 prosent, 1,3 prosent, 0,5 prosent og 0,2 prosent i kategoriene ansatte under 30 år, 30 til 39 år, 40 til 49 år, 50 til 59 år og 60 til 67 år.

Dødelighetstabell K 2013 i kollektiv pensjonsforsikring, utarbeidet av Finanstilsynet, er brukt som beste estimat på dødelighet.

Uføretabeller er utarbeidet av aktuar i 2013 og representerer beste estimat å bruke for Statoil ASA.

Sensitivitetsanalyse

Tabellen nedenfor viser estimater for effektene av endringer i vesentlige forutsetninger som inngår i beregning av ytelsesplanene. Estimaten er basert på relevante forhold per 31. desember 2015. Faktiske tall kan avvike vesentlig fra disse estimatene.

(i milliarder kroner)	Diskonteringsrente		Forventet lønnsvekst		Forventet vekst i løpende pensjoner		Forventet levetid	
	0.50%	-0.50%	0.50%	-0.50%	0.50%	-0.50%	+ 1 year	- 1 year
Endring i:								
Pensjonsforpliktelse 31. desember 2015	(4,3)	5,0	1,1	(1,0)	3,5	(3,1)	2,0	(2,2)
Nåverdi av årets opptjening for 2016	(0,2)	0,2	0,1	(0,0)	0,1	(0,1)	0,1	(0,1)

Sensitiviteten i de finansielle resultatene til hver av de vesentlige forutsetningene er estimert basert på antagelsen om at alle andre faktorer ville forbli uendret. Den estimerte økonomiske effekten vil avvike fra faktiske tall da regnskapet også vil gjenspeile sammenhengene mellom disse forutsetningene.

Pensjonsmidler

Pensjonsmidlene knyttet til de ytelsesbaserte planene er målt til virkelig verdi. Statoil Pensjon investerer både i finansielle eiendeler og i eiendom.

Eiendommer eiet av Statoil Pensjon utgjør 3,4 milliarder kroner per 31. desember 2015 og 3,2 milliarder kroner per 31. desember 2014. Disse blir leid ut til selskaper i konsernet.

Tabellen nedenfor viser vektning av porteføljen for finansporteføljen godkjent av styret i Statoil Pensjon for 2015. Porteføljevektningen i løpet av ett år vil avhenge av risikokapasitet.

(i %)	Pensjonsmidler på ulike investeringsklasser		Mål porteføljevekt
	2015	2014	
Egenkapitalinstrumenter	38,3	40,1	31 - 43
Obligasjoner	40,3	38,7	36 - 48
Sertifikater	14,9	13,4	0 - 29
Eiendom	5,0	4,8	5 - 10
Andre eiendeler	1,5	3,0	
Sum	100,0	100,0	

Ingen innbetaling til Statoil Pensjon er forventet i 2016.

20 Avsetninger

(i milliarder kroner)	Avsetninger
Langsiktig andel 31. desember 2014	2,1
Kortsiktig andel 31. desember 2014 rapportert som leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	3,7
Avsetninger 31. desember 2014	5,7
Nye eller økte avsetninger	0,5
Reduksjon i estimater	(0,4)
Beløp belastet mot avsetninger	(3,3)
Omregningsdifferanser	0,6
Avsetninger 31. desember 2015	3,1
Kortsiktig andel 31. desember 2015 rapportert som leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	0,6
Langsiktig andel 31. desember 2015	2,5

I 2015 ble en vesentlig del av finansiell eksponering relatert til prisrevisjoner av langsiktige gassalgsavtaler løst og resulterte i reduksjon i avsetninger. Se også kommentarer om avsetninger i note 23 *Andre forpliktelser*.

21 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

(i milliarder kroner)	2015	31. desember 2014
Leverandørgjeld	8,6	10,9
Andre forpliktelser og påløpte kostnader	7,9	11,7
Leverandørgjeld egenkapitalkonsoliderte selskaper og andre nærstående parter	5,3	6,5
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	21,8	29,1

22 Leieavtaler

Statoil ASA leier diverse eiendeler, i hovedsak skip og kontorbygg.

I 2015 utgjorde netto leiekostnad 3,4 milliarder kroner (3,3 milliarder kroner i 2014), som består av minsteleie på 4,0 milliarder kroner (3,9 milliarder kroner i 2014) redusert med innbetalinger fra fremleie på 0,6 milliarder kroner i 2015 (0,6 milliarder kroner i 2014). Det er ikke påløpt vesentlige beløp knyttet til betingede leiekostnader i noen av årene.

Tabellen under viser minsteleie under uoppsigelige leieavtaler per 31. desember 2015. Beløp knyttet til finansielle leieavtaler omfatter fremtidige betalinger for minsteleie for balanseførte eiendeler ved utgangen av 2015.

(i milliarder kroner)	Finansielle leieavtaler				
	Operasjonelle leieavtaler	Operasjonelle fremleieavtaler	Minsteleie	Diskonteringssement	Nåverdi av minsteleie
2016	4,3	(0,2)	0,5	(0,0)	0,4
2017	3,2	(0,2)	0,5	(0,0)	0,4
2018	2,5	(0,2)	0,5	(0,1)	0,4
2019	2,3	(0,2)	0,5	(0,1)	0,4
2020	2,2	(0,2)	0,5	(0,1)	0,4
Deretter	12,3	(1,1)	2,3	(0,7)	1,6
Sum fremtidig minsteleie	26,7	(2,3)	4,6	(1,0)	3,7

Statoil ASA har en langsiktig kontrakt med Teekay relatert til offshore lasting og transport i Nordsjøen. Kontrakten dekker gjenværende levetid for gjeldende produserende felt og inkluderer ved årsslutt 2015 tre bøyelastere. Kontraktens nominelle verdi var cirka 7,0 milliarder kroner ved utgangen av 2015 og den anses som en operasjonell leieavtale.

Operasjonelle leieavtaler i tabellen over inkluderer fremtidig minimumsleie til nærstående part på 4,3 milliarder kroner knyttet til leie av en kontorbygning i Bergen, som eies av Statoil Pensjon. Denne operasjonelle leieforpliktelsen løper til 2034, og 3,2 milliarder kroner av beløpet forfaller etter 2020.

Statoil ASA har inngått leieavtaler for tre LNG-skip på vegne av Statoil ASA og Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Statoil ASA bokfører disse avtalene som finansielle leieavtaler i balansen for den samlede Statoil- og SDØE-andelen, og fører deretter SDØEs andel av leien som operasjonell framleie. De finansielle leieavtalene reflekterer en fast leieperiode på 20 år fra 2006. I tillegg har Statoil opsjon på å utvide leieperioden i to perioder, hver på fem år.

Varige driftsmidler inkluderer 3,0 milliarder kroner for leieavtaler som er balanseført per årsslutt (2,8 milliarder kroner i 2014), og er presentert i kategorien skip i note 11 *Varige driftsmidler*.

23 Andre forpliktelser

Kontraktsmessige forpliktelser

Statoil ASA har kontraktsmessige forpliktelser på 9,0 milliarder kroner per 31. desember 2015. Disse kontraktsmessige forpliktelsene reflekterer Statoil ASAs andel og består av finansieringsforpliktelser knyttet til leteaktiviteter.

Andre langsiktige forpliktelser

Statoil ASA har inngått forskjellige langsiktige avtaler om rørledningstransport i tillegg til andre former for transportkapasitet, samt terminal-, prosesserings-, lagrings- og entry/exit ("inngang og avgang") kapasitet. Selskapet har også inngått forpliktelser knyttet til spesifikke avtaler vedrørende kjøp av råvarer. Disse avtalene gir rett til kapasitet, eller spesifikke volumer, men medfører også en plikt til å betale for den avtalte tjeneste eller råvare, uavhengig av faktisk bruk. Kontraktenes lengde varierer med en varighet opp mot 30 år.

Take-or-pay ("bruk eller betal") kontrakter for kjøp av råvarer er bare inkludert i tabellen nedenfor hvis den kontraktfestede prisingen er av en art som kan eller vil avvike fra oppnåelige markedspriser for råvaren på leveransetidspunktet.

Statoil ASAs forpliktelser overfor egenkapitalkonsoliderte selskaper er vist brutto i tabellen nedenfor. Forpliktelser overfor selskaper som proporsjonalkonsolideres (for eksempel rørledninger), er vist netto i tabellen (brutto forpliktelse fratrukket beløp tilsvarende Statoil ASAs eierandel).

Nominelle minimumsforpliktelser per 31. desember 2015:

(i milliarder kroner)	
2016	9,7
2017	9,7
2018	9,4
2019	9,2
2020	8,2
Deretter	39,2
Sum	85,4

Garantier

Selskapet har avgitt morselskapsgaranti til dekning av forpliktelser i datterselskaper med aktivitet i Algerie, Angola, Aserbajdsjan, Australia, Brasil, Canada, Colombia, Danmark, Grønland, India, Irland, Libya, Nederland, Nicaragua, Nigeria, Norge, Storbritannia, Sverige, Tyskland, USA og Venezuela. Selskapet har også avgitt kontragarantier i forbindelse med bankgarantier til datterselskaper i Angola, Australia, Brasil, Canada, Colombia, Færøyene, Grønland, Indonesia, Mexico, Nederland, Nicaragua, Norge, Storbritannia, Sverige, Sør-Afrika og USA.

Andre forpliktelser

Statoil ASA deltar i enkelte selskaper med delt ansvar ("DA'er") der eierne har ubegrenset ansvar for sin del av enhetens eventuelle forpliktelser, og deltar også i enkelte ansvarlige selskaper (ANS'er) der eierne i tillegg har solidaransvar. For ytterligere informasjon vises det til note 12 *Investeringer i datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper*.

Flere av Statoil ASAs langsiktige gassalgsavtaler inneholder prisrevisjonsklausuler. Enkelte kontraktsmotparter har krevd voldgift i forbindelse med prisrevisjoner. Eksposeringen for Statoil ASA er ved utgangen av året estimert til et beløp tilsvarende 2,6 milliarder kroner knyttet til gassleveranser før årsslutt 2015. I regnskapet til Statoil ASA er det avsatt for disse kontraktsmessige gasspris-tvistene i samsvar med beste estimat. Avsetningen er bokført som en salgsinntektsreduksjon i resultatregnskapet.

10. mars 2014, etter en periodisk kontroll av Statoils årsregnskap for 2012, påpekte Finanstilsynet tre forhold relatert til identifisering av kontantgenererende enheter (KGEer) og vurdering av nedskrivninger, der deres vurdering er at Statoils praksis ikke har vært i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS). For ytterligere informasjon vises det til note 23 *Andre forpliktelser* i Statoilkonsernets konsernregnskap.

Statoil ASA er gjennom sin ordinære virksomhet involvert i rettssaker, og det finnes for tiden flere andre uavklarte tvister. Det endelige omfanget av selskapets forpliktelser eller eiendeler knyttet til slike tvister og krav lar seg ikke beregne på dette tidspunkt. Statoil ASA har gjort avsetninger i regnskapet for sannsynlige forpliktelser knyttet til slike uavklarte forhold basert på selskapets beste estimater. Det antas at verken selskapets økonomiske stilling, driftsresultat eller kontantstrøm vil bli vesentlig negativt påvirket av utfallet av rettssakene og tvistene.

Når det gjelder informasjon om avsetninger knyttet til tvister og krav vises det til note 20 *Avsetninger*.

24 Nærstående parter

Den norske stat er hovedaksjonær i Statoil ASA og eier betydelige eierandeler i andre selskaper. Eierskapsstrukturen medfører at Statoil ASA deltar i transaksjoner med flere parter som er under en felles eierskapsstruktur, og derfor tilfredsstiller definisjonen av nærstående parter. Alle transaksjoner er vurdert å være i henhold til armlengdes prinsipp.

Transaksjoner med Den norske stat

Samlet kjøp av olje og våtgass fra Den norske stat beløp seg til 60,0 milliarder kroner og 86,4 milliarder kroner i henholdsvis 2015 og 2014. Samlet kjøp av naturgass fra Den norske stat vedrørende Tjeldbergodden metanolfabrikk beløp seg til 0,6 milliarder kroner og 0,5 milliarder kroner i henholdsvis 2015 og 2014. Statoil ASA selger i tillegg, i sitt eget navn men for statens regning og risiko, statens gassproduksjon. Disse transaksjonene er presentert netto. For mer informasjon se note 2 *Vesentlige regnskapsprinsipper*. Den vesentligste delen av beløpet inkludert i linjen leverandørgjeld egenkapitalkonsoliderte selskaper og andre nærstående parter i note 21 *Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld*, består av skyldig beløp til staten knyttet til disse kjøpene.

Transaksjoner med internt eide selskaper

Inntektstransaksjoner med nærstående parter er presentert i note 4 *Salgsinntekter*. Totale inntekter fra konsernselskaper beløp seg til 34,3 milliarder kroner i 2015 og 39,3 milliarder kroner i 2014. Den største delen av inntekter fra konsernselskaper kan henføres til salg av råolje og salg av raffinerte produkter til Statoil Refining Danmark AS og Statoil Marketing and Trading Inc.

En stor del av salget i Statoil Petroleum AS relatert til naturgass og rørtransport er basert på oppnådde priser i Statoil ASA. All risiko knyttet til nevnte transaksjoner bæres av Statoil Petroleum AS og inntektene blir av den grunn ikke reflektert i resultatregnskapet til Statoil ASA.

Statoil ASA kjøper volumer fra datterselskaper og selger volumene til markedet. Totalt varekjøp fra datterselskaper beløp seg til 122,9 milliarder kroner i 2015 og 170,7 milliarder kroner i 2014. Den største leverandøren er Statoil Petroleum AS, med 82,5 milliarder kroner i 2015 og 119,4 milliarder kroner i 2014.

I forbindelse med den ordinære virksomheten har Statoil ASA i tillegg transaksjoner med enkelte konsernselskaper der selskapet har eierinteresser. Statoil ASAs totale varekjøp fra konsernselskaper beløp seg til 8,0 milliarder kroner i 2015 og 4,7 milliarder kroner i 2014.

Kostnader pådratt av selskapet, slik som personalkostnader, blir akkumulert i kostnadspooler. Slike kostnader blir delvis allokert på grunnlag av påløpte timer til Statoil Petroleum AS, til andre konsernselskaper, og til lisenser der Statoil Petroleum AS eller andre konsernselskaper er operatør. Kostnader allokert på denne måten blir ikke reflektert i resultatregnskapet til Statoil ASA. Kostnader allokert til konsernselskaper beløp seg til 36,4 milliarder kroner i 2015 og 37,0 milliarder kroner i 2014. Den største delen av viderefaktureringen er relatert til Statoil Petroleum AS, 32,1 milliarder kroner i 2015 og 31,6 milliarder kroner i 2014.

Andre transaksjoner

I forbindelse med den vanlige operasjonelle virksomheten, inngår Statoil kontrakter relatert til transport, gass lagring og behandling av petroleumsprodukter, med selskaper som Statoil ASA har eierinteresser i. Slike transaksjoner blir utført etter armlengdes prinsipp, og er inkludert i de relevante regnskapslinjene. Gassled og enkelte andre infrastruktureiendeler er operert av Gassco AS, som er en enhet under felles kontroll av Olje- og energidepartementet. Gasscos aktiviteter blir utført for rørdnings- og terminaleiernes regning og risiko. Kapasitetsbetalingene som blir håndtert av Gassco blir viderebetalt til de respektive eierne. Statoils betalinger som Gassco gjennomførte på vegne av eierne utgjorde 7,2 milliarder kroner i 2015 og 7,4 milliarder kroner i 2014.

For mer informasjon vedrørende leieavtaler med Statoils Pensjonskasse, se note 22 *Leieavtaler*

Kortsiktige fordringer og kortsiktig gjeld fra datterselskaper og andre egenkapitalkonsoliderte selskaper er inkludert i note 13 *Finansielle eiendeler og gjeld*.

Nærstående part transaksjoner relatert til konsernledelsen og godtgjørelse til ledelsen for 2015 er inkludert i note 5 *Lønnskostnader*.

25 Hendelser etter balansedagens utløp

I første kvartal 2016 anskaffet Statoil ASA 11,93 prosent av aksjene og stemmerett i Lundin Petroleum AB for samlet vederlag på 4,6 milliarder svenske kroner. Aksjene vil bli regnskapsført som langsiktige finansielle investeringer til virkelig verdi.

Trondheim, 9. mars 2016

I STYRET FOR STATOIL ASA

ØYSTEIN LØSETH
LEDER

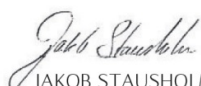
ROY FRANKLIN
NESTLEDER

BJØRN TORE GODAL

LILL-HEIDI BAKKERUD

JAKOB STAUSHOLM

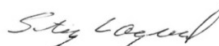
MARIA JOHANNA OUDEMAN

REBEKKA GLASSER HERLOFSEN

INGRID ELISABETH DI VALERIO

STIG LÆGREID

WENCHE AGERUP

ELDAR SÆTRE
KONSERNESJEF

Revisjonsberetning

Til generalforsamlingen i Statoil ASA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statoil ASA, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, oppstilling over innregnede inntekter og kostnader, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er morselskapets årsregnskap avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Statoil ASA per 31. desember 2015 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Statoil ASA per 31. desember 2015 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Trondheim, 9.mars 2016
KPMG AS

Mona Irene Larsen
Statsautorisert revisor¹

Jimmy Daboo

¹ Utpekt av KPMG AS som ansvarlig revisor etter Lov om revisjon og revisorer § 2-2

Innstilling fra bedriftsforsamlingen

Vedtak:

I møte 17. mars 2016 har bedriftsforsamlingen behandlet årsregnskapet for 2015 for Statoil ASA og Statoilkonsernet, samt styrets forslag til disponering av overskuddet.

Bedriftsforsamlingen gir sin tilslutning til styrets forslag til årsregnskap og disponering av overskuddet.

Oslo, 17. mars 2016

Olaug Svarva
Bedriftsforsamlingens leder

Bedriftsforsamlingen

Olaug Svarva, Idar Kreutzer, Karin Aslaksen, Greger Mannsverk, Steinar Olsen, Tone Cathrine Lunde Bakker, Ingvald Strømmen, Rune Bjerke, Barbro Hætta, Siri Kalvig, Terje Venold, Kjersti Kleven, Brit Gunn Erslund, Steinar Kåre Dale, Per Martin Labråthen, Anne K. S. Horneland, Jan-Eirik Feste, Hilde Møllerstad, Per Helge Ødegård, Dag-Rune Dale og Sun Lehmann.

STATOIL ASA
POSTBOKS 8500
4035 STAVANGER
NORGE
TELEFON: 51 99 00 00

www.statoil.com